id est italiam quã appellam⁹ hodie romaniã conflux
isse cũ parua grecia sc⁹ sola licet paucis aliis sibi ad
iunctis venerit expugnatura traianos prout ipsius
historie series per ea q̃ infra legẽt apertiꝰ demõstra
bit. Sic ergo successiue describitur in ipsa quot et q̃
reges ꝛ qui duces grecoꝝ armata manu ꝛ quot manu
bus se in predictuꝫ exercitũ cõtulerũt quibus armo
rum insigniis usi sunt Qui reges et duces ĩ troiane
urbis defensionẽ aduenerũt q̃to tẽpore fuerit ꝓtrac
tata victoria: quotiẽs bellatuꝫ extitit et quo ãno q̃s
in bello ceciderit ꝛ cuius ictu de quib⁹ õnibus ꝓ ma
iori parte cornelius nihil dixit Supersit ergo vt ad
eius narrationis seriem accedatur

Incipit liber primꝰ de peleo rege thesalie inducẽte
iasonem vt se cõferat ad aureum vellus habendum.

In regno thesalie de predictis pertinentiꝫ roma
nie cuiꝰ ĩcole mirmidões dicti sũt q̃ nos hodie
vulgari denoiatione solonicĩũ appellam⁹ regnabat
tunc temporis rex quidã iustus ꝛ nobilis nomine pe
leus cum eius cõsorte thetide nuncupata ex quorum
matrimonio processit vir ille tã fortis tam animosꝰ
tam strenuꝰ denominatꝰ achilles. Hos mirmidones
illi qui dicere voluerunt magnam greciam id est ita
liam in troianorum excidium aduenisse aprucinos
esse dixerunt Gens quedam videlicet que in regni
sicilie finibus habitabat constituta. Vnde prouinci
a illa aprucium dicta est. ꝛ ciuitas thetiꝫ que in ipsa
prouincia sita est a predicta thetide nomen asserunt
assumpsisse. Sed dicentes sic perhibentur errare cũ
mirmidones habitatores thesalie nuncupent quoruꝫ

domin9 post obitum regis pelei patris sui nat9 achil les in troiano bello multa cu3 eis miracula bellicosa pegit sicut de eis testatur ouidi9 eoru3 origine fabu lose cõmendans ·Dixit enim hos mirmidones i· xiiii. methamorphoseos fuisse formicas ad preces r̃gis the salie diis porrectas in homines transformatas dum dieb9 illis totum vulgus regni thesalie incumbente q̃ dã letifera ifirmitate finaliter decessisset solo illo r̃ge superstite. qui du3 in quodam nemore iuxta radices cuiusda3 arboris adhesisset inspectis ibidem innume rabiliu3 formicarum discurentib9 aciebus in homies redigi suppliciter postulauit Et in legenda beati ma thei apostoli mirmidones habitatores esse thesalie i qua idem apostolus aliquandiu moram traxit apte monstratur· Hunc autem regem peleum describit in historia quendam habuisse fratrem esonẽ nomine si bi ex utroq3 parente coniũctum et eius i etate maio rem· Cui dum longeue etatis senio grauaret seipsu3 vix regere poterat· Et ideo regni thesalie gubernacu lis inutilis et longa senectute confractus renũciauit 7 cessit regni moderamini peleo fratri suo. post cui9 pelei regimen eson legitur per tempora longa vixisse ita ut eo multa senectute defecto eius oculi caligarẽt et ei9 vigor corpore9 p̃ nimia tabesceret. senectute quẽ dixit idem ouidius i eodem libro methamorphoseos postmodum in iuuentutis flores et iuueniles poten tias renouatum ita q9 de senili umbra factus ãnicul9 medicinali cura7 artificiosa virtute medee de qua me dea infra ꝓxime habendus est sermo. Ex hoc igitur esone superat quidam nat9 iason nomine vir fortis

et strenn9 et iuuenis nimiũ speciosus modestus larg9 affabilis tractabilis pius ꝙ ōni morũ venustate chorusc9. Hunc thesalie primates et nobiles hunc plebei tenerꝛ dilectionis affectu ꝓ suaꝛ virtutũ excellencia sunt ãplexi nō minus q̄ regẽ peleũ venerãtes. Erat et idẽ iasō nō min9 obediẽs regi patruo q̄ esset patri si regeret nec erat molestus illi sed ōni subiectione deuot9 licet peleus sceptro thesalie potiret. Eatẽ igit relatione nō sibi rex peleus respondebat. quẽ licet signis extrinsec9 sibi carũ esse mōstraret ardebat tamẽ fluctuabat ītrinsecus ne in virtute sua et in tãta affectione suoꝛ quã sui erga ip sum habebãt iason eũ thesalie regni dominio spoliaret. Lōge igit in mẽte secum seruauit ardorẽ quem sagaci studio tegere ne actu aliquo publicatus euagari posset extrinsec9 diu per fatigabilẽ tolerãciaꝛ est conatus. Quare inquisiuit ī cor de suoviaꝛ imaginata ꝓposita quib9 posset iasonẽ ꝓdere absq̄ sui suggillatione putoris. Tandem de re mirabili dieb9 illis ꝑ plurima mundi loca loquax fama aurib9 plurimoꝛ intonuit q̄ in quadã insula dicta colcos vltra regni troiani cōfinia versus orientalem plagã q̄dã aries habebat cui9 vellus erat aureũ vt fame preconium perhibebat. In hac igitur insula regnare dicebatur rex quidã cetes nomine vir potẽs et diues sed etate prouectus. Hunc aurei velleris arietem describit bistoria custoditu3 fuisse mirabili cura et studio dei martis cuius in custodia boues quidam deputati fuissent vrentes flammas ex ore vomẽtes. Si quis igitur hunc aurei velleris arietem optaꝛ habere cum bus bobus necesse habebat inire certamen

et si eorum victoria potiretur oporteret eos boues ip
sos deuictos iugo subiucere et eos compellere aratro
terram vertere in qua erant. Item deuictis bob9 ipsis
et arare coactis iterū necesse habebat in quēdā draco
nem squamis horridū ⁊ flāmas igneas exalātē irrue
re ipsumq; bello cū ipso cōmisso perimere ⁊ pempto
dentes a faucib9 eius euellere et euulsos serere in pre
dictam terrā a bobus arataq; Ex hums agri semine
seges mirabilis pullulabat. nam ex draconis dētib9
statim quidam armati milites nascebant fraternum
belluz inter se illico cōmittentes qui se per mutua vul
nera pimebāt. Per hec ergo periculosa discrimina et
nō per alios tramites poterat predictū aureuz vell9
haberi ac omnib9 volentibus predicta subire certami
na rex oetes liberū faciebat aditum exhiberi. Quāq;
enim sic de aurei velleris ariete dictaret historia asse
rētes tamē vera de eo aliter sunt testati Dixerūt enim
regez oetem cumuluz thesauri magni possedisse et pos
sessum custodie tradituz memorate p incātationuz ta
mē figmēta ⁊ artes mathematicas constitutas. Hui9 e
nim thesauri cumuluz per mundanā igluuiem ⁊ aua
ritie cupiditatem q̄ ōniū malorū est mater multi strē
nui sibi querere voluerūt sed ipugnantib9 intantaci
onū noxius non thesauri cōpendia sed finalis sibi ne
cis dispendia quesiuerūt. Vt igitur de aureo vellere
ad regē peleum fama peruenit tanto discrimine quesi
turo statim curiosum ad illud erexit animuz diligen
ter attendens quod tutiori via et sine sui pudoris la
be non posset tradere iasonem facilius ad perdendum
Assumpsit ergo propositum qualiter iasonem horta

retur vt in sue virtute strēnuitate iuueniliter cōfidēs ad aurei velleris questum voluntarie se conferret De creuit ergo in celebriori ciuitate thesalie solempnez curiam celebrare in qua multitudine baronuz et milituz non modica cōfluente curia ipsa triduo perdurauit. Tercia die rex peleus vocatū ad se iasonem in presentia dictorum nobilium sic allocutus ē dicens Satis quidem glorior care nepos de dominio regni thesalie tam excelsi sed multo potius me reputo glorioſuz de tāti strennuitate ꝛ habilitate nepotis. cū tua virtutis excellentia vicine prouincie ipsiꝰ facti testificatione cognoscant et ea fama veriloqua relatione continua predicet in remotis Es enim thesalonicensis regni ꝛ mei potius honor/et gloria tuz te saluo regnū thesalie timeatur ab omnibus·et te vigente nullus apparere audeat inimicus ·Porro virtutis tue gloria ī sublimi me poneret si aureum vellus quod octis regis potentia tenet inclusum te potente in regni mei claustra posset adduci ꝙ per te non ambigo satis de facili fieri posse si laboris animū animosus assumeres ꝛ orationis mee precepta non obduceres exequenda. Que si perficienda decreueris tibi singula viatica necessaria pabuntur in apparatu maximo ꝛ comitiua multorum quos de melioribꝰ regni duxeris eligendos Acq esce ergo verbis meis ꝛ horum mandatorum meoruz oparium te exhibeas gratioſum vt in cōspectu meo de cetero maioris delectationis appareas ꝛ de tue strē nuitatis fama leteris ꝛ maiores apices sublimari nec erit exps a magne tue vtilitatis cōpēdio efficax labor

Nam veris pollicitationib9 et non ficcis te certũ effi cio q̄ me deficiẽte te heredẽ futuruz in regno thesalie statuã et me viuente non min9 mei ipsius regni domi nio pocieris ⁊ Intellectis igit̄ a iasone omnib9 ⁊ singu lis que in tanto⁊ presentia circũstãtium rex peleus p tulit gaudio exhilaratus ẽ multo nõ attendẽs insidi osas regis astucias ⁊ eius dolositatis latebras non aduertẽs Ratus que dixerat de pure regis cõscientie cellula ꝓcessisse pocius in sui bonoris incremẽta sub limia q̄ in sue detrimenta psone. Cõfisus ergo de sue strẽnuitatis audacia nec reputãs impossibile sibi esse q̄ regis fallax auditas exposcebat regis mandatis se ꝓnũ gratãter exhibuit et se infallibiliter impleturu⁊ exposita cũ õni deuotione ꝓmisit Letificat9 igit̄ pe leus ad grata sui responsa nepotis indicte curie finẽ imposuit appetens exequi vota sua post ꝓmissa pre dicta q̄bus fortunã alludere iã presensit. Considerãs ergo q̄ colcos ĩsula mari circũdata adiri nõ poterat nisi cum nauigalibus aptis ad maris discrimina sus tinenda iussit ad se vocari de regno thesalie quẽdã fa brũ argũ noĩe lignor artificẽ multa discretione vigẽ tẽ. Cui ad regis iussũ mire magnitudinis quãdã na uem multa congerie lignoru⁊ extruxit que de sui acto ris nomine proprio vocata est argon. Hanc quidã asserere voluerunt primam nauim fuisse que primo velis institutis adire loca remota presumpsit. Et iõ quamlibet nauim magnam que transmeare maria ve lis dicitur eleuatis argon grammatici vocauerunt Parata igitur naui predicta ⁊ immissis ĩ eã singulis habundanter que causa nauigationis

exposcit multi nobiles de thesalia mꝛta strēnuitate cō
spicui cum eodez iasone ingrediuntur in ipsam Inter
quos fuit ille vir vere fortissimus et fortis hercules
nuncupatꝰ natus vt scripsere poete ex ioue et almena
āphitrionis vxore. Hic est ille hercules de cuius īcre
dibilibꝰ artibꝰ per multas mundi partes sermo diri
gitur qui sua potentia infinitos gigantes suis tempo
ribus interemit et in vlnis ꝓpriis eleuatuz intolera
bili strictura fortissimum confregit antheum Hic
si credere dignū est intrepidus portas adiuit inferni
et custodem eorum canez tricerberū violēta manu ab
illis extraxit quem tanta pulsione pertomuit et ma
defactus totus sui veneni spuma digesta qui per vo
mitum multas mundi partes infecerit letiferis aconi
tis. sed quia suoꝝ actuum longa narratione poetaꝝ
longa expectatione animos auditoꝝ abstraxit ista
de eo sufficiant tetigisse cum et rei veritas in tantuz
de sua victoria acta p mūdū miraculose diuulget qđ
vsqz in hodierum diem vsquequo victor apparuit co
lumne herculis testentur adgades Ad has columnas
magnꝰ macedonius alexander regis philippi filius q̄
et ipse de stirpe regum thesalie que macedonia simili
ter dicitur fuit productus subiugando sibi mundum
in manu forti legitur peruenisse. Vltra quas non est
locus adibilis cum ibi sit mare magnum oceanus vi
delicet cꝫ angustuz locum ibidem per medium gremi
um terre nostre seipsū īfundēs mediterraneū nobis
mare cōstituit p ītrinsecas mūdi ptes a nobis naui
gabile vt videꝰ. Qđ licz ab ipō loco īfusiōez rcipiat
effusū littoribꝰ siriis claudit īqbꝰ citas acō nrōs

potissime recipit nauigantes Hunc locum angustum a quo primus hoc mediterraneū mare dilabit nostri hodie nauigantes strictus sibile nominant. Et locus ille in quo predicte columpne herculis sunt affixe dicitur sarracenica lingua saphia a quo non sufficit ultra ire. Obtenta ergo a rege peleo iason nauigandi licentia noua sulcat maria cū hercule ⁊ suis cōplicib⁹ naui noua cuius vela dum secū dus vētus imbuit ecce ius inflat afflatus loca thesalie cognita deserit valde cito et ad incognita maris loca citius dissilit velocissimo cursu suo. Multis itaq; diebus ac noctib⁹ nauigantibus illis sub ductu thesalici philote eis discrete natantibus stellarum cursu visibilium existentiū iuxta polum maioris vrse videlicet et minoris que nunq; occidunt cuz angue vicino secundum posita poetarū cuz stellam iliā q; nauigantes tramōtanā appellāt Poete dixerunt esse stellam extremā positaz in cauda vrse minoris et maiorē vrsam nauigantes ipsi grecū nominant ⁊ anguē dicunt esse magistrum de quib⁹ vrsus maiori scilicet ⁊ minori Ouidius ī secundo libro methamorphoseos fabulose cōmemorans dixit calistonā ⁊ archadem filium suum has mutatos in vrsas Vocantur etiam hee stelle septentrionales stelle cum sint septem iuxta axez de quibus iuno sic dixit. Nup bonoratas summo mea viscera celo Videritis stellas illuc vbi curulus axez Vltimus ī uoluit spacioq; breuissimus ambit Ac vos si lese tangit cōtempt⁹ alūp ne Surgite ceruleo septem probibete triones. Nouerat enī philotes stellarū curs⁹ ⁊ motū si aliq̄s ē illis tāquā ille qui nauigationis erat multū exptus. et iō

aura secūda perflante tādiu recto remige nauigauit donec ad horas phrigias regni troiani videlicet pertinentias noua nauis applicuit in portū sc̄z qui tūc dicebatur ab incolis simeonta

¶ De grecis applicātib9 in ptinenciis troie et de laomedōta rege licētiāte iasonē ⁊ herculem de locis illis

Greci aūt maris fatigatione lassati vt puenerūt in terrā in ipsaz descendere quietis cā fitiēti animo moliunt' ⁊ descendētes ibidez recētes aquas a fōtib9 hauriunt ⁊ ibidem maioris refrigerationis gratia moram per dies aliquos statuerūt non vt incolis molestiaz inferre disponerent nec nociuis dispendiis eos ledere aliquaten9 attemptarent. Sed inuida fatorum series que semper quiete viuentibus est molesta ab inopīatis insidiis sine causa inimicitiarum ⁊ scandali causas traxit. Propter quas tante clādis diffusa lues orbez terrarū īfecerit vt tot reges ⁊ principes bellicosa nece succumberent ⁊ tāta et talis ciuitas q̄ lis extitit magna troia versa fuisset in cinerē totviduatis mulieribus viris suis orbatis pntibus tot pueris et puellis et demū iugo seruitutis addictis. Quāuis enim grecia inter tot grandes angustias posita fuisz eius tamen victorie precium per tempora longa deleuit iniuria sc̄z sue gentis et nece ⁊ suorum extermino melioruz. Sane si diis tot mala grata fuerunt p̄ mordialis causa tamen nulla tā leuis animos non īmerito perturbat hūanos vt p̄ culpa tāte acerbitatis pena meruisset īfligi nisi beīgne forsitā diceret' ut p̄cedētis maliogeries esset boni edificatio subsequentis cum ab hīs malis per troie casum

tanta bona ꝓcesserũt vt ipsa troia deleta ĩsurrexerit causa ꝑ quã romana vrbs q̃ caput ẽ vrbiũ per troianos exules facta extitit vel ꝓmota per eneã scz et ascanĩ natuz eius dictuz iulum. et nonnulle alie ꝓp terea prouĩcie ppetuũ ex troianis receperunt ĩcolatuz Qualis est anglia que a bruto troiano vnde britania dicta ẽ ⁊ legit̃ inhabitata. Itẽ qualis frãcia q̃ post troie casum a frãco rege enee socio qui iuxta renum magnã cõdidit vrbẽ quã frãciam ex suo nomine nec non ⁊ totã eius prouĩciaz appellauit habitata narratur ⁊ venetiarũ vrbem ĩhabitauerit ille troian⁹ anthenor. Habitationis eciã huiusmodi siciliã legim⁹ non exptẽ que primo a rege sicano qui in siciliam a troia peruenit habitata describit̃ vnde sicania dicta fuit⁊ eo postmodũ a sicilia recedente relicto i sicilia siculo fratre suo vnde postmodum sicilia dicta est trãsmeauit in tusciã quam multarum gentium inhabitatione repleuit et in regno sicilie per marina cõfinia supra dictus eneas ciuitates multas legitur cõdidisse Qualis est neapolis tanta ciuitas⁊ gentis indomite terra gaieta Diomedes etiam licet fuerit de grecia oriund⁹ qui in troiano bello multa miraculosa commisit troia deleta dum in regnum suuz minime recipi potuisset inhabitauit calabriã cuius socios narrauit ouidius circen solis filiam in volucres transformasse in calabriam a diomede delatas de quarum auium genere dicit ysidor⁹ multas fuisse productas que aues diomedee dicte sunt eam naturaz habentes vt cognoscãt hominez latinũ a greco discernere. Quare grecos calabrie icolas colũt⁊ latinos fugiunt si q̃ sunt Sed si tã

te proditionis causa fuerit subsequentis boni causa finalis vt humana mēs habet indubio Nam subsequenter describit historia q̄ iasone et hercule cum suis in portu q̄escentib9 simeonte de eis ad laomedontē troianum regem fama peruenit quod gēs quedā troianis incognita scilicet gens grecorum nouo remige phrigias partes intrauit exploratura forte archana regni troiani vel potius troie prouinciaz vastaturam. Erat autē diebꝰ illis troia non tante magnitudinis qualis fuit postmodū de nouo firmata. et in ea regnabat tunc rex p̄dictus laumedon nomine qui sumpto damnoso cōsilio quod o vtinā non fuisset legatuz suū in comitiua multoruz ad iasonē destinauit Quo ad iasonez veniente legationem suaz explicat in hec verba Rex laumedon huius regni dominꝰ de aduentu vestro valde miratur quare terrā suaz intrauistis ab eo licentia nō obtenta cuius ē intentio sub trā quilla pace eam tenere. Hoc instātissime mādat vobis vt incontinenti debeatis terram eius exire ita quod adueniente die sequenti sciat vos ab omnibus terre sue finibus recessisse Quod si mandatorum suorū sentiet vos contemptores pro certo noueritis ipsum iubere suis in offensionē vestraz irruere et depopulationē rerum et vestraruz finale dispēdiū psonaz. Post q̄ iason totam seriem legationis audiuit totus in ira et dolore cordis exacerbatus intrinsecꝰ anteq̄ ad legationis dicta verba mutata retorqueret conuersꝰ ad suos: sic locutꝰ ē eis Laumedon rex huiꝰ regni dn̄s mirabil' dedecoris iniuriam nobis infert cum absq̄ alicuius offensionis causa nos

eiici a sua terra mandauerit. Itaq; si eum regia nobilitas animasset nos mãdare debuissz bonorari. Nã si casu similis illũ in grecia adduxisset sciuisset sibi illa tũ a grecis nõ dedecus sed honorẽ. Sed ex quo magis sibi dedecus q̃ bonor applausit nos etiã applaudimus et illi vt ab eius regni finibus recedamus cũ possz cõtingere et leue sit quod eius enorme cõsiliũ sit carissimo precio redẽptur. Deinde continuatis verbis conuersus ad nũcium dixit Amice legationis tue verba diligenter audiuimus q̃ dona que p regem tuũ nobis more nobiliũ sunt trãsmissa recepimus sicut decet deos nostros et dei veritate testamur nõ ex proposito terram tui regis intrasse vt offensã ingererem⁹ i aliquẽ more p̃donio violentiã illaturi. Sed cum ad remotiores ptes cõferre nos intẽdam⁹ necessitas in hunc locũ diuertere nos coegit. Dic ergo regi tuo nos de sua terra omni mora postposita recessuros scituro pro certo quod et si non p nos poterit forte per alios qui presentez iniuriam nobis illatã audierint non lucra sed pssuras et damna infallibiliter obtinere. Hercules vero verbis iasonis non cõtentus regis nũcio refudit hec verba Amice quisquis es secure referas regi tuo q̃ ad pl⁹ die crastino de terra siue statiõe penit⁹ discedemus sed sequentis tercii anni dies non erit exitura dic illi qua nos videbit si viuet i terram suam velit nolit ancboras iniecisse et de danda nobis tunc recedendi licentia non erit sibi plena libertas cum talis litis ad presens inchoauerit questionem quod prius q̃ deeo possit supare victoriã ignomiosi dedecoris põdere depmet Cũ rgis nũci⁹ rspõdẽdo sic dixit Turpe satis

strēnuo minaz sagittas emittere nec mihi qui sū missus est commissuz a rge vt erga vos litigiosis verbis insistā Dixi vobis que mihi cōmissa fuerunt si sapiē ter agere placet vobis vo cōsiliuz bonū vt ab hac terra recedere nō sit graue priusqz possitis incurrere grauiora cum leue non sit personas perdere que se possūt consilio salubri tueri Et post hec a grecis petita licē tia remeauit ad regē Jason vero ꝙ hercules nulla mora protracta philotete vocato iubent anchorā a mari subtrahi et omnia colligere que in terram adduxerant causa quietis Sciebant enim si voluissent ī phrigios insulcare non esse eis in cōgressu pares vel equales viribꝰ nec in potentia fortiores Ergo ascendūt et eleuatis velis duis ducibꝰ frigia deserūt littora ꝙ sulcātes maria vētis afflantibꝰ prosperis nō post multos dies in colcos insulam salui perueniunt et desideratum feliciter portum intrāt. Jn insula igit colcos erat tunc tēporis quedam ciuitas nomine iacoites caput regni pro sua magnitudine constituta vrbs valde pulchra muris ꝙ turribus circūdata fabricatis multis insignita palaciis plena populo copioso ꝙ īsignis multorum nobilium incolatu Jn hac igit vrbe degebat rgaliter rex oetes ī multoz comitiā suorū cū non longe a ciuitate ipsa nēora multa viresceret apta quidem venationibꝰ ob multarum ferarum copiam iugis vescenciuz nemorosis Jn cuius orbis ambitu longa patebat distensa planicies frigidariis ꝙ viridariis illustrata dum aquaruz fontes in ea īnumerabiles scaturirent ꝙ cꝑplures fluuii continuis fluctibus prolabentes riuulis eandē planiciē irrigarēt Quare mltaz

venatricium auiuz vigebat in illa ꝛ multarũ volucrũ cantilene incessanter ibidẽ dulci modulamine psona bant Ad hanc igit' ciuitatem iason et hercules cuz eo rum comitib9 regaliter ꝛ decenter indui tramite rec to se conferunt. Qui dum per plateas ciuitatis ipsi us diametro longo patentes moderatos gressus lau dabili cõpositione maturant miratur vulg9 in eis elu cescere tot regios apparatus tã speciosam inflorescere iuuẽtutem sic modestos in eorum incessibus ꝛ in appa rentia tot morum floribus prepollere. Sitienti ergo animo disquirit vulgus qui sint vnde sint et que cã sit aduentus ipsorum Sciscitantibus ergo illis nul lus est qui causam eorum aduentus ipsis aperiat do nec regii palacii portas attingũt Rex autem oetes in nate sibi nobilitatis gratie non oblitus statim sibi ex quo grecorum aduentus innotuit solio consurgens a regio grecis obuiã in multoz comitiua suorum exiuit quos fronte hilari et facie leta recipiens fouet ãplexi b9 signis salutationis exhilarat et in dulciumverbo rũ primiciis placidas amicicias illis spondet q̃ post modum per gradus marmoreos loca sublimia cõscen derunt palacii intrãt cameras picturis variis illustra tas ꝛ appositi auri mirifice fulgore micãtes. Postq̃ vero eis est sedendi cõcessa facultas iason multa ani mositate repletus in modesta ꝓnunciatione verboz aduentus sui causam oete regi exprimit et aurei velle ris ordinata discrimina secundum statuta legis ipo site humiliterẽptare deposcit Oetes autẽ rex benigne petitis obtẽperãs se ipletuz vota iasois nõ negauit

De medea qualiter amore iasonis capta fuit.

Paratis igitur in multa rerum vbertate cibariis sternũtur mense superappositis ciphis aureis ⁊ argenteis multis ⁊ ĩminente commoditate vescendi rex cupiens omnẽ sue nobilitatis gratiã grecis ostendere pro quadã filia sua mittit vt veniat iocunda celebratura cõuiuiũ cũ nouis hospitibus quos ipse rex cuz multa iocũditate recepit Erat enim oeti regi filia medea nomine virgo nimiũ speciosa patri vnica ⁊ sola futura heres in regno·que quãq; iam ad ãnos nubiles pueniſſet et facta iam thori matura a puerilib⁹ tamẽ annis se totaz exhibuit liberalium artiũ studio se doctrinis sic totuz cordis auiditate sciẽtie imbibẽs elicona vt nullus vel nulla ea doctior posset illis tẽporib⁹ repiri Sed eius margarita scientie ex'qua potius prepollebat erat ars illa mathematica que vires et modos exorzisationũ nigromãticos lucẽ vertebat in tenebras subito ventos ĩducebat ⁊ pluuias chorusscationes ⁊ grãdines ⁊ timidos terre motus. fluuiorũ autez decursus per decliuia loca labentes ad supiores partes influere ⁊ redundare cogebat· hiemali etiam impugnatione frondibus arbores spoliatas compellebat in ipsa turbinis tempestate floreſcere iuuenes faciendo seneſcere et senes ad iuuẽtutis gloriam prouocando. Hanc credere voluit antiqua gentilitas luminaria magna scilicet solem ⁊ lunã sepius coegiſſe contra naturalem ordinem eclipsari. Nam secundũ astrologie veritatẽ de qua ipsa doctiſſima fuiſſe describitur sol decurrẽs sub ecliptico cursu continuo eclipsari nõ habet niſi cum fuerit in coniunctione lune exiſtente in ipsa cauda vel capite que sunt quedam interſectiones

cuiusdã circuli celi et aliquo alio ex planetis. Dã tũc opponẽte de luna inter aspectum nostruz ꝛ solem corpus solis nos videre visione solita nõ permittit secũdum quod hoc phibuit magne discretionis egiptius Ptholomeus ipsa tamẽ pro sue incãtationis viribꝫ hoc accidere fecisse narrat non cuz sol erat cum luna in cõiunctione quod nos vulgariter dicimꝫ cuz luna se voluet Sed cum erat in eius opposito ea ab eo per septez signa cõtinue existẽte remota tunc cum lunam vulgariter quintãdecimã appellamus Sed ille fabularius sulmonensis ouidius sic de medea oetis regis fili a fabulose cõmentans tradidit esse credendũz qõ absit a catholicis xpi fidelibꝫ credi debere nisi quatenꝫ ab ouidio fabulose narracur Dam ille summꝫ ꝛ eternus deus qui in sapiẽtia id ẽ in filio cuncta creauit celestia corpora planetaꝝ ꝓpria sub lege disposuit et ea statuens ineternũ preceptũ eis ĩposuit quod nõ ꝓteribit Dic est ꝙ solis eclipsis cõtra naturalia instituta nusq̃ legit accidisse nisi cũ incarnatꝫ dei filiꝫ seipsuz humiliter ꝓ nobis exposuit passioni q̃ cum ĩ crucis patibulo tradidit ipsuz eclipsatꝫ est sol luna tunc nõ existente ĩ diũctione sua cũ veluz tẽpli scissum est Facti sũt terremotꝫ horribiles. et multa tũc sanctoꝝ corpa surrexerũt Unde cum diebꝫ illis dionisiꝫ ario pagita summꝫ phũs in naturis viuerz apud athenas et esset in gingnasiis studiosus licet esset infectꝫ gentilitatis errore. videns tamẽ in cristi passione solem eclipsasse stupefactus sic dixit Aut deus nature patit aut machina mũdi dissoluet Dic est enim verꝫ eternꝫ deus cuiꝫ ẽ posse naturalia q̃q̃ dissolueꝛ cogere

in lege nature peccare qui sola vnius sibi fidelis pre
ce cursuz solis mũdanum cõtra naturalẽ institutionẽ
ipsius ad sabaoth figi ꝛ stare mãdauit Hoc autem de
medea secũdum fabulas ideo ponit quoniã sic de ea
fabulose fuisse presens historia nõ omittit et ipsam
fuisse i astrologia ꝛ nigromãcia pitissiaz nõ neget · me
dea añt precepto pris audito quãcꝫ eẽt virgo nimiũ
speciosa conata ẽ vt mulierũ est moris speciez advere
speciei p speciosa viz ornamenta Cuare cõpta ꝑcio
sis ornatibꝰ ꝛ regio apparatu decorata ad discũben
tiuz mẽsas accessit quã sedere iuxta iasonem illico ius
sit pater O misera et infatuata nobilitas quid vrba
nitati debes in bonoris tui ꝑcipitiũ ꝛ tui decoris pro
curialitate iacturã? Hũquid sapiẽtis est se credere con
stãtie puellari aut sexui muliebri q̃ nullis ãnorũ circu
lis nouit captare cõstantiã cuiꝰ animꝰ semper cõsistit
in motu ꝛ ꝑcipue inter pubescẽtes vacillationes ante
cꝫ viro mulier facta viripotẽs misceatur Scimꝰ enĩ
mulieris animũ sẽper viruz appetere sicut appetit ma
teria semp formã O vtinã materia trãsiens semel in
formã posset dici suo cõtenta formato Sed sicut ad
formã de forma procedere materiam notuz ẽ Sic mu
lieris ocupiscẽtia dissoluta ꝓcedere de viro ad virũ
vtiqꝫ esse creditur sine fine cũ sit quedã profunditas
sine fundo nisi forte pudoris labes aliqua abstinẽti
a laudanda cõcluserit sub termis honestatis · Cua er
go orex oetes ductus audacia tenere puelle latus ex
tranei viri lateri consuisti Si sexus fragilitatem ex a
nimo discusso liberasses heredem vnicam regni tui ig
nominioso nauigio in extranea regna delatã sub tãto

dispendio nō fleuisses vt filia simul et semel ꝛ thesauri tui iaudito cumulo puareris. Quid tibi ꝓfuit martis custodia aduersus fraudes mulieris ꝛ dolos? Sane qz quod futuruz erat forte dixeris vitare nullatenꝰ potuisti iussisti filiã tuaz cũ iasone cõicare cõuiuz ꝛ iasonẽ statuisti ꝓticipem nate tue ī celebratione ciborũ Nam q̃ tibi ꝓinde reuera successit ecce subiũgit historia successꝰ cõgruos ꝛ incõgruos non obmittens Existente enī medea inter regẽ patrẽ ꝛ iasonez licet multo esset rubore pfusa tamẽ tpare nõ potuit suorũ acies oculoz quin cũ poterat eoruz intuitũ versꝰ iasonem dulcibꝰ aspectibꝰ retorq̃ret sic eius faciez et circũstantias faciei flauos crines corpus ꝛ membra corporis intentis ymaginationibꝰ cõtemplando. ꝙ repente in ocupiscẽcia eius exarsit ꝛ feruẽtis amoris in animo secuz concepit ardorẽ Non illi cura ẽ cibo ruz vesci dulcedine nec gustare pocula melliflue potionis. Est enim sibi tũc cibus ꝛ potus iasonis dulcis aspectus qnez totum clausuz gestat in corde et in cuius amore libidinis repletus est stomachus saturatꝰ Cum igit̃ inspiciebatur ab aliis qui intuebãtur eaz ciborũ gustibus sic cessisse attribuebant eidẽ non amoris causa hoc in ipsa procedere sed sola forte ratione ruboris. Medea ergo tanti feruoris exasperata cupidine oceptum crimẽ satis conat̃ obtegere vt non soluz ab his a quibꝰ inspiciebatur percipi forte posset Sed eciaz a se ipsa ꝓbabilis excusationis argumẽta producit quibus illud quod nephas esse posset in virgine excusabili conuertat in fas Inde est quod tenui sono suos eburneos infra dentes collidit hec verba.

O vtinã iste barbarus tã speciosus tam nobilis mihi maritali copula iũgeretur vt sibi ipsã varet intelligi inculpabili affectione illud appetere quod culpa ꝛ crimine non carebat Dim enī mulieꝛ semper est moris vt cum inhonesto desiderio virū aliquē appetunt sub eius honestatis velamine suas excusationes intendãt Conuiuii igitur fine facto medea de sui patris licẽtia cameraꝛ suaꝛ intrat archana ꝛ iason ꝛ hercules qua vaꝛ eius palacu recipiũtur in camera iussu regis. Medea autem in sui secreto cubiculo sola psistens ex concepti amoris flãma vexata anxietate multa torquetur et multis fatigata suspiriis satis sollicite cogitat in seipsa qualiter sui ardoris flãmis posset occurrī p satisfactionē ꝓprie voluptatis. sed virginei pudoris pusillanimitate deuicta cedit audacie cũ ī ea pugnet amor ꝛ pudor. Instat amor vt audeat sed ꝓpter ignominiã pudor vetat. et sic duplici vexata cõflictu sui laboris dispẽdia p totã ebdomadã sub taciturnitate defleuit. Factũqꝫ est ꝙ a fortune miseriis que finem accelerat ex se ipsa ꝓcessit pro medee votis ꝙ quadam die dñi rex oetes ī secretariorū comitiua suorum cum iasone et hercule de multis multa conferret ī aula pro medea filia sua misit vt veniret ad illum. Que in apparatu regio veniente in sui veneratione ruboris iuxta patrem ipso iubente consedit Cui pater blãdo sermone licentiam explicauit ut cum iasone ꝛ hercule more virgineo verba solatiosa conferret. Que pudibunda a patris surgens latere iuxta iasonē sibi sedere elegit. Iason vt vidit medeã iuxta se cõsedisse

factus ẽ hilaris et modico relicto spacio sessionis se cedens parum ab hercule magis medee lateri fit propinquus Rex autem cetes et astantes ceteri multe cõ fabulationis amenitate diem claudunt et hercules cũ astantibus coram eo multa sermocinatione de pluribus conferebat Sicq; intra iasonem et medeam nullũ erat medium quo posset si viciissim ad loquendum erat aliquid impediri. Medea igitur quasi in solitum dinis abilitatem alloquendi iasonem apta commoditate captata videns ceteros inter se circa alia colloquia diuersa vacare timorosi pudoris sarcina honeste deposita in primis verborum congressib9 sic ẽ iasonem allocuta Amice iason non reputet tua nobilitas inhonestum nec vicio feminee dissolutionis ascribat si forte tecum velut ignota conferre presumo et me inhonesta intentione ad tui noticiam prouocare. Dignum est equidem vt extraneo nobili et negocioso salutis consilium tribuatur a nobili Nam prodesse nobilis nobili ex quadam mutua vrbanitate tenetur Scio enim te nobilem et ductum audacia iuuenili regnum istud pro obtinendo aureo vellere petiuisse pro cuius questu scias te discrimini manifesto submittere et infallibilis mortis periculo subiicere vitam tuam Ergo tue nobilitati q iuueníli calori compatior q tibi desidero salutis consilium et auxilium vtile ministrare per quod illesus a tantis periculis eruaris et optatos tue patrie lares incolumis valeas in grata sospitate redire Et ad hoc tibi me profuturam cognoscas si perceptibili corde meos monitus amplecteris / et efficaci studio duxeris exequendos. In prono

sibi vultu et plicatis brachiis iason ad offerentis ver
ba sic humili voce respondit. Ha nobilissima mulier
q domina vobis devotissimo corde meo humiles gra
tes fundo que laboribꝰ meis cõpati nobili expositõe
mõstratis cuius rei gratia beneplacitis vestris me to
tum expono cum multomagis sint munera gratiosa
que nec petita nec precedentibus beneficiorum meri
tis tribuuntur. Cui medea. Amice iason nosti quanta
sunt in aureo vellere querendo constituta discrimina
an forte fama veritatis ignara tibi causam ipsorum
veram non prodidit in aperto. Sane eius facultas
aut obtentus vix aut nullomodo mortali cadit in ho
mine cum diuina sit eius custodia et non sit in homi
ne plus posse q̃ potest virtus in expugnanda maies
tate deorum Cuis enim illesus euasit a bobus flam
mas eructuantibus igneas/quem fortune casꝰ adver
sus ipsos irruere stimulo presumptionis induxit cũ
aduersus illos insultans subito conuertatur in cinerẽ
et exutus fumosa pereat in fauilla. Quod si tam leui
animo attemptare iuueniliter p̃sumsisti magna fatu
itate deduceris cum precium tante rei mors sola esse
cõsistat Abstrahe ergo iason si petis agere sapienter
a tam ĩfausto limine pedem tuum et ne accedas ad le
tifera limina que tue vite sunt lumina finaliter abla
tura. Iason autem velut impatiens ad medee verba
commotus ne plura huis similia verba diffundat eiꝰ
sermonem intersecat et eius serie ĩterrupta sic intulit
Ha nobilissima domina nunquid vestrorum terrore
sermonum exanimare me creditis vt duris incussio
nibus stupefactus ab incepto desistam ?

Nunquid si fieret vti posset aliquã gloriam maiorẽ in tota vita mea obtinere. Sane viuus viuaci vitupe rio tabescerẽ inter gentes et omni exut9 honoris lau de ppetui dedecoris vilescerẽ libertati. Est ergo ꝓpo siti mei certum morti me tradere si mors est precium tante rei Nam prudẽtis viri ꝓprium esse debet ex quo alicui9 cepti ꝓpositum publicauit ĩ actum p̃po nere necem vite priusquam a cepto ignominiose desis tat Cui medea. Est ergo iason illa tui propositi certi tudo vt mortem affectemus p̃ponere vite tue in tam vicini discriminis interitu manifesto. Reuera tue fe licitati opatior et erga te p̃sumẽtẽ nimium indiscrete cõmoueor viscerib9 pietatis Quare ꝓpono compa tiendo tibi benigne tue salutis antidotum reuerentie preponere patris mei et meo pudori non parcere nec saluti. Sed huius demum a me beneficii gratiam con sequeris si monitis meis parere spondes et in exequẽ dis que dixero fallacius nõdutaris Ad hec iason No bilissima domina quecunq decreuisti me facturum in fallibiliter adimplere vobis spondeo deosq contes tor Cui medea Si me tibi copulaueris in vxorem. Si me ab hoc paterno regno iason adduxeris in tuã pa triam delaturus Si me fidelis non deseres quo ad ui uam pro certo faciam vt tractabo q̃ aurei velleris obtentu finaliter tuum votum implebis totis ĩminen tibus malis piculis annullatis Sum enim inter mor tales sola ique possum virtutes martis eludẽ et eius potentie institutis per contrariam artis potentiã ob uiaꝝ. ad q̃ iason. O q̃ magna et ĩestimabilia ꝛ fuerasũt illa q̃ m̃ nobil virgo ꝓmittis daturã te m̃ uidelict q̃

inter alias ꝑciosas electe pulchritudinis prerogatiua refulges velut rosa punica. que veris tpe flores ceteros quos in aruis campestrib9 sponte natura ꝓdux it suorũ titulox insignis antecellit. Et me promittis liberare ꝓterea a tãtoruz malox noxiis aureo ariete quesito. Scio tamẽ me iustuz esse nõ posse preciuz tãte rei Et qui dona tam cara grata offerente fortuna rẽnueret merito dici posset summa fatuitatis insania penitus agitari. Quare nobilissima mulierũ et me inviruz vobis humilem et deuotuz sponsum expono et me facturũ singula que vestra discernet electio pura ꝙ intemerata fide ꝓmitto Medea enĩ talis oblatioĩs exhilarata sermonib9. Sic ad offerentis verba respõdit iterato. Amice iason de tuis pollicitationibus certã effici ꝙ omnino securam non vano corde desidero ꝙ in hiis mẽtẽ meã tutioris assecurationis facias firmitatez. Peto igit' per te quecũq dixisti tuo sacramẽto firmari. Sed cum ad presens se nobis locus habilis non presentet differendum hoc puto dum operiatur terra noctis caligine que ad committendu occulta se prebet desiderantib9 habilem ꝙ a scĩtia hominũ multos excusat. Et ea igitur nobis commode se ꝓbente per mei secretarii nuncium requisitus ad meaz cameram tutus accedes in qua securam me facies de ꝓmissis per sacramenta deorum Nam ꝙ me assecuratã hoc modo deinceps habere poteris sicut tuaz et ibi de tuorum factoruz processibus ꝙ ipsorum executione finali per me plenius instrueris Cui iason statim hui9 cõpendii breuiloquio sic concluſit Nobilissima domina sicut dicitis fiat vobis et mibi

Amboꝝ ergo cedentibus pluritati sermonū medea a iasone petita licentia rege patre eciā salutato ꝙ bercu le multis associata comitibꝫ i ꝓpriā camerā se ꝯduxit

De medea instruēte iasonez de aurei velleris certa mine ꝙ de medelis ad pugnā faciendā cū bobus ꝙ dra cone operandis.

Iam diei mediū sol post terga reliquerat ꝙ suoꝝ flexis habenis equorū ad partes iā vergebat oc casum cuz medea sola psistens in aula que dixerat ia soni ꝙ que responsa fuerūt per euz multa inter se cogi tatione reuoluit. et dū dicta inter se diligenter exa minat dilatato gaudio sed mixto desiderio inualente gaudiuz eius obducatur dū inuidēda noctis hora pre multa cupiditate feruescit Quare utpote feruoris im patiēs dū desiderio fluctuat ābeloso internis metit aspectibꝫ cursuz solis. Tāta enim auiditate torquet in solis occasum qđ illud diei residuuz quod erat me diū inter lucem et tenebras sibi pro certissimo visum fuit tractuz duoꝝ habuisse diez. Sed eo vergente de mū ad vesperas sub emisperio factꝫ occiduus certas noctis ꝯduxit tenebras dū inter aspectus humanos et ipsuz solem se interposuit vmbra terre. Insurgēte er go illiꝫ noctis crepusculo multa varietate subuertit fluctuans animus in medea qui iam ereptus a notā do singulos gradus solis donec occideret et sollicitu dine grauiori notat ꝙ appetit lapsus noctis et sic per consequens ortum lune cum nocte illa contra primi somnu horā eleuatura eēt ab ortu ꝙ sic eiꝫ noctis ab existēcibꝫ i palacio dsūmata vigilia dormitois siguli

quietē appeterent per quā sui voti desiderata libertas plena pateret eidē Sed o q̄ desiderantī animo lōgum quod breue videt' cui nichil satis festinat' ad votuz· Quātis cñ torquetur cruciatib9 anxiis tūc medea cū sentit patris famulos ī palacio longa vigilia noctez e ludere ꝛ in vigilantib9 signa cadencia sompnos nul latenus suadere· Longe igitur expectationis velut im patiens nunc huc nūc illuc fertur per cameraz inquie ta nunc ad eius se dirigit hostiū exploratura si for te vigilantes ineant de dormitione tractatū· Nunc o uersas valuas aperit fenestraz ī̄spectura p illas quā tus affluxerit de ea nocte decurs9. Sed tādiu talibus vexatur angustiis donec galloruz cātus dormitionis preco vndiq̄ inualescit ad quorū monitus vigilātes instantem quietem appetunt dormiendi Recubāte igi tur vniuersa regis familia ꝛ sub quietis noctis tacito circūquaq̄ diffuso silentio medea exhilarata nō modi cuz quādam anuz sibi domesticam ꝛ nimis astutā ad iasonē caute mittit quam vt presensit iason subito sur git a thalamo ꝛ anu comite lentis incessibus per ob scura palacii gradiens medee peruenit ad aulā ¶n cu ius introitu astante medea iason affectuosis verbis salutis pandit oraculum in ingressu Ac igitur simili responso reddito per medeam gratabundus valuas intrauit Confestim igitur secessit anus iasone et me dea solis in camera derelictis et firmatis aule ianu is per medeam iuxta stratum mirabili apparatu cri clinium iason medea dictante consedit Apertis igitur thesauris suis quandam imaginem auream consecra tām in nomine summi iouis vt

gētiliū erat moris medea eduxit ꝙ ea ostensa iasoni in multo lumine ardētium cereoruꝫ quibus tota camera fulgore maximo prelucebat his verbis allocuta ē dicens ꝓpeto a te iason super banc imaginē summi iouis sacramētuꝫ a te mihi fidele prestari vt cuꝫ meo tam tue voluntatis exponā arbitrio ꝙ impletura sū omnia que tibi ꝓmisi itemerate fidei puritate ꝙ mihi perpetuo seruaturuꝫ puro corde iurabis diuini ꝙ humani iuris ab hac hora me in tuā cōsortem accipies ꝙ vt nullo tēpevite tue me deserere aliqua machinatione presumes . Ad quod iason deuoto vultu se offerens ꝙ imagine corporaliter manu tacta medee seruare singula ꝙ īplere predicta iurauit Sed o deceptiua viri fallacia Dic iason quid tibi medea demuꝫ fecisse plus potuit Que sui decoris ōni honore postposito tibi suū corpꝰ ꝙ spirituꝫ vnanimiter tradidit soliꝰ ꝓmissionis tue potius lapsa fide nō attendēs sue nobilitatis insignia nec sue magnalia regie dignitatis aduertēs cū tui amoris causa seipsā hereditario sceptro priuauerit ꝙ senē patrē irreuerēda reliquerit thesauri sui cumulo spoliatū ꝙ paternas sedes deserēs propter te elegit exiliū ꝓponēdo natalis soli dulcedini ꝓuincias alienas Dōne te ipsuꝫ a mortis īteritu saluauit īcolumē ꝙ perpetui vituperii labe detraxit qui saltez si sospes a casu discriminis euasisses aureo vellere non quesito redire thessaliam pre pudoris angustia audacia tibi secura non erat? Destituit enim seipsam a suis ꝙ te restituit tibi ꝙ tuis Quo ergo pudore depulso iuramenti tui fedus eludere presumpsisti vt

ingratitudinis labe pollut9 credẽtem deceperis virgi
nem ea larib9 paternis abstracta et deorum timore
postposito quos elegisti piurãdo cõtemnere ei fidem
fallere veritus nõ fuisti a qua tãti boni magnalia te
certum est suscepisse Sane te inuerecundũ demũ dece
pisse medeam narrat historia Sed hoc ꝓcessit ex tua
deceptione flagicium vt eiusdẽ historie series nõ ob
mittit quod in tui penã piurii et in odium fidei rupte
tue diis ĩgerentib9 vitã tuã turpi casu diceris finiuisse
de qua hic plura ad presens referri obmittit pro eo
quod presentis tractatus materiã non cõtingit Sed
tu medea que tãtarũ sciẽtiaꝝ diceris illustratione de
corata dic quid tibi ꝓfuit noticia legis astrorũ per
quã dicit futura posse ꝑsciri? Si ꝑscientia futurorũ
viget in illis Vnde tibi tã enormiter tam impie ꝓui
disti. Forte dixeris te multũ bachatã amore futuri
viri tui mala dependẽtia in astroꝝ legib9 per negligẽ
tiã omisisse Sed certuꝫ est astronomie iudicia sup in
incerto firmata de quo manifestũ exempluꝫ potenter
ꝛ patenter in te elicitur que tibi prouidere per ea nul
laten9 potuisti Hec sunt enĩ illa icerta que faciles ad
credẽdũ ꝓ certo decipiũt et apto cõuoluũt falsitatis
errore ¶ In qb9 null9 deprehẽdit futurorũ effect9 nisi
a casu forte cõtingat cũ solius dei sit in cuius manu
sunt posita scire tẽpora et tẽporuꝫ momẽta Quid vl
tra Recepta medea iasone periurabili iuramenta am
bo ingrediunt thalamũ incredibili venustate decorũ
reiectisq; vestibus ꝛ existentibus ambobus nudis vir
ginitatis castra iasõ apuit ĩ medea Sicq; tota nocte il
la ꝺsũpta ĩ iocũ dis solatiis voluptatis medea liꝛsui

voti satisfactionē impleuerit per viriles amplexus ꝙ actus venereos optatos a iasone propterea non euanuit scintilla cupidinis in eadem immo per expertos actus postea grauiora concepit incendia ꝙ ante facinus cōmissum Hic est ille gustus tāta seducens amenitate miseros amatores qui cuꝫ ab eis plus recipiūt magis appetūt quē odire nō potest stomachus saturatꝰ cū cordis auiditas et cupiditas voluptatis otiuum in eo duꝫ eius feruet dulcis anxietas nutriat appetitum Iam illius noctis igitur aurore vicine sidus illuxerat matutinū cuꝫ medee is verbis locutus est iason Hora ē dulcis domina nos a lecto debere o surgere ne forte nos repente intercipiat lux diei Sed ignoro carissima si de meo negocio dispositisti aliqd facturuꝫ aut si p te inde aliquid ē ordinatuꝫ rogo deuote vt tui secreti cōsilii mihi seras apias vt per te instructus hoc exequar Nam in educēda te ab hac insula in qua es ꝙ deducenda te in meā patriā in qua possum ōnis est celeritas mihi mora Cui medea sic dixit Amice carior mihi me super tuo negocio quod meuꝫ ꝓprium factū est plenum iam sumpsi cōsiliuꝫ electionis fornace recoctum ꝙ agnitum in me ipsa Hoc ergo surgamꝰ e thalamo vt mihi et tibi copia sit habilior exercēdi super omnia que tibi visa sunt expedire Surgentibꝰ ipsis a thoro et vestibus ī multa celebritate resumptis medea suoꝝ apertis scrineis thesauro rū multa ab illis excepit q̄ iasoni hoc ordine tradidit conseruanda

Hec sunt que medea dedit iasoni
Ꝺ primis tradidit ei imaginē quandā argenteā

quam dixit esse per incantationum modos multiq; artificii virtute constructam que aduersus incantati ones iam factas est valde potissima cassans videlicz que facta iam sunt et eorum nociua expulsione repel lens De hac igitur iasonem sic instruxit vt eam caute supra se deferat Nam aduersus incantationes quas libet prevalere se sciet nociuorum incantationis viri bus annullatis Secundo sibi tradidit cuiusdam vn guenti odoriferi medicamen quo ipsum linire suasit asserens in eo virtutem inesse vt aduersus flammas valde prevaleat extinguat incendia et omne quod ba bet potentiam comburendi itensa fumositate resoluat Deinde quendam ānulum sibi dedit in quo talis vir tutis lapis erat inclusus vt quecumq; venena corri pet eorum nocumenta repelleret et quē veneni rabies perfusa forsan inficeret velut ab aquis infusum inno cuum sua virtute saluaret· Erat et in eodem lapide ali a virtus intensa vt si quis hunc lapidem clausum gereret ī pugillo ita q; lapis ipse gerentis carni forti ter inhereret inuisibilis statim fieret ita quod dum ip se gestaret in pugno nemini pateret copia visionis Hunc lapidem sapientes achatem appellant in insula sicilie primo repertum Et hunc eneam scripsit virgi lius gestauisse cum primum inuisibiliter carthaginis peruenit ad oras de quo sic dixit· Graditur fido co mitatus achate Subsequenter sibi quoddam scriptū exhibuit litteraturē legibilis et notissimi etiam intel lectus de quo medea iasonem satis diligenter ammo nuit vt quamprimum ad vellus aureum peruenire impedimētis preābulis ānullatis nō repēte in ipsum

irrueret sed supplex in oratiõe perfusus saltem ter le geret scriptum illud vt ea lectura instar sacrificii pla catos deos per eã mereret habere. Postremo et vltimo quandam fialam liquoꝝ mirabili plenã tradidit sibi de qua illum instruxit vt ꝙ primum peruenireꝫ ad bo ues liquorem illum in eorum ore perfunderet et cre bris aspersionibus irrigaret. In liquore enī illo hãc inesse virtutem asseruit vt ꝙ primum ora boum infũ derentur ex illo velut quodam viscoso glutino sic cõ pacta constringerent in vnuꝫ quod eorũ aptura nõ tam difficilis ꝙ impossibilis esset illis et sic de singu lis successiue medea iasonẽ diligenter instruxit. qui bus ꝓcessibꝰ siue modis posset ad optate victorie gloriam peruenire. Medea igit suis instructionibus ꝛ doctrinis sic demum finem imposuit et data iasoni licentia recedendi ante diei cõminantis lucis aduen tum iason in decretam sibi camerã furtiuis passibus se recepit.

Qualiter iason accessit ad aureum vellus.

Dsurgẽte igit roseis aurora splẽdoribus ꝛ sole aureo luce modica cacumĩa mõtium illustrãte ia son furtiue surgit a thalamo in coitiua videlicet hercu lis et suorum et oetis regis aduit solium in quo ip se rex se recepat multorum astantium circũdante co rona Quem vt vidit rex hilari vultu suscepit ꝛ ab eo causam aduentus sui est gestis bonorificis sciscita tus Cui iason sic intulit Queso domine vt cum mora sit mihi amodo nimium tediosa vellem si placet de vestra voluntatis licentia ad aurei velleris bellicosa discrimĩa me oferre. Cui rex Amice iasõ timeo ne tue

iuuentutis animositas inconsulta appetere te īducat
ea que tibi mortem accelerent et mihi generent loqua
cem īfamiā de discrimīe casus tui Moneo igit te de
uote vt sospes reprīari velis anteq tot malis te sub
icias periturū Cui iason Nobilissime rex nō est mihi
animositas sine dispēsatōne osilii Et vos sine dubi
o in ospectu oīm eritis innocentes si quod absit de me
aliquid sinistrū accidat cui voluntarie me suppono.
Cui rex Amice iason inuicto volo tua vota perficere
Dii faueant vt a tāto discrimine incolumis eruaris.
Et sic iason a rege votiua obtēta licētia permissum se
accīxit ad iter. Erat autē iuxta īsulam colcos q̄dā mo
dica insula modico freto distans in qua predictū au
reum vellus erat in custodia discrimis iam narrati ꝙ
ad quam pua cība ꝙ breui remige osueuerat trāsmeari
Ad vicinū igit litus iason aduenies cimbam intrat
armis munitoriis intromissis et solus ꝓ spe victori
e fremens in freto remorū ductu ab ipō in iam dictā
modicā insulam trāsFretauit In qua cū terrā attingit
cōfestim a cība ꝓsiliēs et ab ipsa disposītis armis et
rebus a medea sibi p̄stitis ad salutem ofestim arma
induit. ꝙ securis passibus versus aurei velleris se di
rigit arietem Medea vero trepidantis animi excussa
suspiriis sui oscendit alta palacii et ad eminentiora
loca se dirigēs summa speculat a turri a qua dilcī su
i diligenter metit trāsitū sz diligēti eius descēsuz in
terrā Quē vt vidit arma sumpsisse ꝙ meticulosuz vt
putat accinctum ad iter fluuiales ꝓrupit ī lacrimas
Quibus signa ꝓdunt aōris nec valēs obtpare sin
gultib atq verbis ī bas voces tenues ora sua lacris

irrigata circũfluis lãguida sonoritate rsoluit O amice iason quãtis p te vexor angustiis quãtis doloribus crucior intus et extra dñ timeo ne tu terroribus stupefactus meos monitus obliuioni tradideris vt tue salutis omiseris datas a me tibi necessarias disciplinas Quod si feceris nõ immerito vereor ne quid tibi ꝙ mihi potius illud supremũ sinistrum possit accidere quare a tuis ãplexib9 fiã ppetuo aliena Dñs tñ humiliter supplico vt te redeuntem incolumẽ oculi mei reuera pspiciãt ꝙ de tuis ꝓcessibus me totã exhilarent secundi ꝓcessus. Inter hec autẽ iasõ circũspectis incessib9 versus arietis custodias iter arripit Qui p9 q̃ venit ad locũ martis primo boues inspexit tãurẽces flammas et ĩ aere diffusas emittere ꝙcelum adiacens totum ignis flagrãtia rutilabat. estus etiam ꝙ caloris feruor sic totum occupauerat locum ipsum ꝙ iasoni nulla poterat patere facultas vt ad boues ipsos possz accedere p nimio caloris terroꝝ sed dilecte sue fact9 nõ ĩmemor salubriũ monitoꝝ faciem suam collũ et man9 ꝙ eas partes quas potuit corporis dato sibi a medea vnguẽto liniuit Imaginẽ enĩ sibi pstitam ab eadẽ collo pẽdẽtẽ flãmis opposuit ꝙ perlecto scripto tot vicib9 quot iã prediximus perlegẽdñ ausus ẽ ad boues ipsos accedere ꝙ cum eis presumit inire certamẽ Sicqz ipsis aduersus iasonẽ flãmas euomentib9 icessanter exustum est scutum ei9 a flammis et eius lãcea crepitantes digesta per ignes nebulosum exalauit in fumum Et vere iason vitã mediis finiuisset in ignibus nisi datuz liquorẽ in ora bouz crebris aspersionib9 ifudissz Quo pfuso vaporãtuz ora boñ

quasi ferreis cathenāt ex eris et velut viscosi glutis cōpagine inoluidue sunt cōstricta Tunc cessauit illi co flammaruz emissioꝝ bouz letifer ignis vomitꝰ illi co fuit digestus Reducto igit aere euanescentibꝰ flā mis a suis hūidis nature distēsis inualescit iason et multa aīositate repletus validas ad stupefactorum boum cornua manus extendit Sicqz arreptis cornibꝰ huc illuc tēptat transducere boues ipōs vt sentiat si calcitrosi repugnent vel si eius imperio facti flexibi les humiliter obsecundent Qui velut exanimes eius obedientes arbitrio ad recalcitrationis ceruicosa re bellia insurgere nō attēptant Quare iason iugz ꝝ a ratrum iugo iugaliter sociatuz eoruz humeris secura diligentia imponit ꝝ nectit ꝝ vrgentibus stimul bo ues ipsos arare coegit non contēpnētes imperiuz ara toris Sicqz versata gleba latus cāpꝰ crebris cōcaua tur cellulis. crebris sulcis sursuz versuz describentibꝰ cellas ipsas ꝝ bobus ipsis versato derelictis in cam po iason festinꝰ ꝝ audax se dirigit ad draconē Quem postqz draco ad se venientem īspexit multiplicatis si bilis in sonoritate vocis horribilis repcussuz aerem similes organisare coegit in voces et crebris ictibus fumosas flāmas emittens vicinū aerem calida et estu āti rubricatiōe colorat. ꝝ dum linguā leuibus reuolu tionibus trahit ꝝ abstrahit pluuialibus aspersionibꝰ letifera venena diffundit Iason autem intrepidus ad ordinatas medee se vertēs protinus disciplinas viridis lapidis annulum quem susceperat a medea ī lumina draconis obiecit Cuius fulgore stupefactus draco cessauit flammas emittere et circumgirando

caput ꝙ collũ huc ꝙ illuc velut factꝰ exanimis fulgo rẽ lapidis pre multa stupefactione vitare cõtendit. Hic lapis reperit in india vt scripsit ysidorus quẽ nos smaragdũ vulgariter appellamꝰ Huiꝰ virtꝰ lapi dis sine dubio talis est vt abiectꝰ in lumia cuiuslibz veneniferi aialis serpẽtis vel eius similis vel eiꝰ q̃ bu fo in sicilia vulgariter nũcupatur si eius aspectui cũ aliquo ferro vel calão incõmutabiliter opponat nõ per longã borã poterit venenosuz aial tolerare qđ in eius aspectũ nõ deficiat extinctũ. Sed lapis ipse non eximit impunis a dãno cuz extincto venenoso cui op ponit aiali totꝰ minimas ꝟfrãgat in rimas Huius radio viridãti draconem ipm letifere stupefactuz a nimosꝰ iason cõfestim appetit ense nudo crebris icti bus ictus accumulat quos veluti innocuos dure dra conis squame colludũt Infatigabilis igit iason ꝓp terea nõ cessat ab ictibꝰ velut durus malleus in incu dem et tã diu renouatis ictibꝰ ipm impugnat qđ dra co tolerare nõ valẽs crebras ꝙ duras ipugnatões lõgo distensus in cãpo letiferũ emittit spm̃ et super ad iacẽtem aerem letiferis aconitis infecit Quẽ postꝫ ia son vidit extinctũ medee magisteria ad ꝓpriã memo riam iã reducens ipiger appetit et caput eius a collo crucidanti mucrone diuisit A cuiꝰ faucibꝰ euulsis dẽti bus ipsos continue ꝑ sulcos factos cõseruit in arato campo duduz a bobus ex quoꝝ semine nascunt statim milites inauditi. Dũqz ex tali segete milites ꝓdeunt confestim ad arma surgentes et irruentes protinus i seipsos letiferis vulneribus se impugnant Durum

ergo cõmittit preliuz inter fratres terrigenas ꝛ obscu
rum cũ distinctis ad belluz nõ irruãt actib9 nec se pe
tãt vtpote diuisi p partes se turbulentis affectibus
alter alterũ trucidare cõtendant cũ nec demũ eoꝝ fue
rit aliquis q̃ victor extiterit cũ mutuis vlneribus in
ter se deciderint interempti Mathematice igit artis ĩ
cantationibus cõtrariis artificioꝝ ministeriis oĩb9
decursis draconе p̃dicto morti tradito necnõ ex ei9
dentiuz semine natis fratrib9 morte sublatis bob9 ip
sis factis semiuiuis iason a discrimĩe piculoruz anul
sus curiosa sollicitudine sua scrutatur ĩ mẽte que fcã
sunt ꝛ si qua facienda sibi supsint ĩ cõsummatione ip
si9 negocii studiosius contẽplatur. Et cuz omnia per
cepit iam esse consumpta aiosus ꝛ hilaris lentis passi
bus ad aurei velleris se dirigit arietẽ. In quo dũ nul
lã inuenisset rebellionis audaciã arreptum cornibus
iugulo morti tradidit et suo aureo spoliat vestimẽto
grates exinde diis reddẽs per quos cuz victorie glori
a et absq; sue detrimẽto psone est predictum vell9 au
reum consecutus Dicatus igitur iason aureis spoliis
ad insule litt9 letus accelerat cimbam intrat ꝛ remorũ
ductu se otulit ad maiorem insulam in cuius littore
ip̃m predictus hercules ꝛ eius socii desiderabiliter
expectabant. Hunc igitur postq; descendit ĩ terrã cuz
multa hilaritate suscipiunt ꝛ de eius incolumitate hu
miles grates diis reddunt cum eum sospitem nunq;
habere putassent. Iason autem cum eisdem ad regis
oetis regiam se contulit et vt peruenit ad eum rex oe
tes eum ficticia iocunditate recepit. Nam inuidit si
bi de tanta victoria et voluit de seipso tãtis diuitiis

spoliato quẽ vt iuxta se sedere iussit oetes quid velut monstrum aurei velleris inspecturum mirat in ipsi9 aspectu vulgus sed poti9 admirat de tanta victoria quõ potuisset statuta deuincere dei martis. Medea vero gratis exhilarata successib9 visura iasonem de mum accedit Cui si licuisset ĩ aspectu multorum multa per oscula blãdimenta dedisset et rege mandante iuxta iasonem quasi pudibũda consedit Cuẽ medea tenui sono vocis furtiuis verbis alloquit vt adeã veniẽte noctis vmbraculo securus accedat quod iason se desiderabiliter ĩpleturũ humili et submissa voce respõdit. Noctis igit tenebris toto orbe diffusis iason medee peruenit ad cameram ꝙ ea mediante thalamum intrat et ambobus in thalamo voluntarie constitutis post multa voluptatis solacia tandem de recessu communi ꝙ preparatoriis ad recessum multa intra se vna nĩter cõtulerunt Sicq; ad medee suasum iason in colcos per vnius mẽsis spacium moram traxit Demum vero temporis oportunitate captata iason ꝙ socii cu9 medea ab eadem insula furtiue recedunt a rege oete licentia non petita Sed o medea ventorum secundorũ auram multum diceris peroptasse vt tuam desereres patriam ꝙ paterna sceptra defugeres mare transires intrepida amare luis tua discrimina non aduertens. Sane diceris peruenisse thesaliam vbi per thesalum iasonem ciuibus ĩuenerãda thesalicis occulta nece post multa detestanda discrimina vitam legeris finiuisse Sed q̃uis vltione deorum iason martirio multo fuisset expositus anteq̃ ipse decederet ꝙ eius decessus tanq̃ damnat9 a diis fuisset damnabili morte conclus9

dic quid tibi profuit in iasone grauis vltio ⁊ vindicta deorum postea subsecuta? Sane vulgariter dici solet Animali mortuo inutiliter proficit medecinalium herbarum naribus adhibere medelas Nisi forte diis placeat non in passe recompensationem iniurie sed vt a mortalibus cognoscatur deos nolle graues culpas etiam in facie viuentium absq; pene talione transire. quid vltra? Applicuit iason cum hercule et aliis eorū comitibus cum medea in portu thesalie sanus et hilaris quos omnes rex peleus de iasonis incolumitate turbatus intrinsecus sui tamen cordis celans angustias hilari vultu suscepit et preponere iasonem regno suo iuxta promissa sibi dudum ab eo licet inuitus ꝓ digaliter non negauit. Iason vero suscepti vituperii a laomedonta rege memoriter non oblitus habita de aureo vellere tam gloriosa victoria parum curans postponens etiam tanq; ingratus quicquid ꝓmisso rie agere debuit in medea nec regni thesalie prepositione contentus in vindictam et vltionem laomedonte regis animum curiosum erexit Quare de ea re multo cum hercule communicato consilio hercules quasi totius negocii pondus assumpsit. Inde est quod idem iason et hercules regi peleo et aliis grecie regibus a troiano rege eius iniuriam in mente illatam exponūt nec tantum eis verum etiam primatibus grecie fuisse communem ⁊ ideo in vltionem iniurie predicte petierunt ab eis vt in tanti consummatiōe negocii quodcū q; possent auxilium ⁊ iuuamen impendant Non ergo defuit petentib9 a grecorum regib9 ⁊ ducib9 iuuatiua

ꝓmissio quiuis dictam appetere de cõmissis a predicto rege troiano vnanimiter oẽs ꝓbant

¶ De destructione prime troie
ꝓ iasonẽ et herculẽ

Hercules autẽ q̃ ipsius negocii vt est dictum totum onꝰ assumpsit cupiens ipsius negocii fidelis esse minister ⁊ sollicitus executor versus spartam impiger iter accelerat nõ quiescens Erat enim sparta quedam ꝓuincia de pertinentis romanie regni effecta ⁊ duo fratres regnabant in illa quorum vnus castor et alius pollux denoiationibꝰ propriis vocabãt Hos fratres dogmatisauerunt poete filios fuisse iouis susceptos sibi ex damne speciosissima mulieruꝫ a qua etiam helenam finxerunt conceptam sororem videlicꝫ regum ipsorum In cuius helene conceptione testati sunt fabulose poete iouẽ in oui similitudine cõcubuisse cũ predicta dãne Vnde quidã Jupiter inquit ouaquia tindaris exit ab ouo Vocãs tindarim ipsaꝫ helenã a quodã loco dicto tindare Hunc locum dicunt q̃dã esse in sicilia ex pte septentrionalis plage in facie colcum insulaꝫ nõ longe multum a ciuitate messana in quem locum dicti poete dixerunt theseum predictã helenã asportasse a patria sua raptam duꝫ adhuc flore virescere puellari Vnde ouidius i epistola sic improperauit paridi Tindaris in festis nc Et subsequẽter adiecit Aiuuene et cupido credatur reddita virgo et cetera Et hos igitur reges fratres castorem et pollucem accessit hercules deuote rogans illos et monens vt in potenti brachio in troiani regis dãna secũ potẽter accedere nõ postponãt Qui rges in multa affectione

verboꝝ et in volũtate nõ ficta ipsi herculi p̃dictovna
nimiter ãnuerũt Eodẽ igit̃ hercule ab eisdẽ fratribꝫ re
gibꝫ obtenta iocũda licẽtia accelerat saleminã Erat e
ni salemina quedam prouincia regnuꝫ effecta de con
tinẽtiis ipsius grecie seu ptibꝫ romanie in qua regna
bat tũc rex thelamon vir vtiqꝫ multe strẽnuitatis ꝛ
aiositatis in bello ad quẽ dum puenit hercules cum
multa iocũditate fuit receptus ab eo. Hercules igitur
ipsuꝫ verbis ãmonet p̃catiuis vt secum et cum aliis
regibꝫ grecie qui secum apud troiaꝫ accedere promi
serint ad regis excidium laomedõtis venire dignetnr
Thelamon aũt rex verbis ãnuens herculis cum eo ꝛ a
liis ducibus troiam etiam instanti venire p̃misit ꝛ ab
eo hercule discedẽte reuersus peruenit ad peleum quẽ
monet precibus ꝛ hortatur vt quoscumqꝫ poterit de
maioribꝫ regni sui moneat troiam accedere cum iam
dictis regibus et seipso. A quo hercules satis hilari
ter impetrato subsidio mox discessit ab ipso et apud
pilõ cũ festinãtia declinauit. Erat et pilon quedã p
uincia de ipsius cõtinẽtiis grecie i qua tunc dux nes
tor dominiuꝫ potẽter agebat Cui cum hercules expli
casset sui causam aduentꝫ ãnuit nestor secũ eo videli
cet gratãter ituꝫ in multa suorum militum comitiua
Erat igitur dux nestor ipsi herculi itime amicitie et
dulci caritate cõiũctus et ideo gratiosius et facilius
annuit verbis eius A quo hercule discedente iterum p
uenit ad peleum qui cum viginti nauibus onustis
militibus iam accinxerat se ad iter predictis regibus
tunc conueniẽtibus cum eodem in portu

thesalie vt inde simꝫ apud troiam sediis fauentib9 sa lubri nauigatione cõferrent Tempus erat ꝙ sol ma turãs sub aliquo zodiaci circulo cursum suum sub sig no iã itrauerat arietis ĩ quo noctiũ spacio equato di eb9 celebratꝫ equinoctiũ ꝑmi veris. Tũc cũ incipit tẽ pus blãdiri mortalib9 in aeris serenitate ĩtentis tũc cum dissolutis niuib9 mollit flante zephiro crispas aquas tũc cũ fontes in ãpullulas tenues scaturisant tunc cũ ad sũmitates arborũ et ramoz huidtates ex terre gremio exalãtes extollũtꝫ in eis quare infuscãt se mina crescunt segetes virẽt prata varioz floz colori bus illustrata tunc cũ indouuntꝫ renouatis frondib9 arbores circũquaqꝫ tũc cuz ornatꝫ terra graminibus cãtant volucres et in dulcis armonie modulamine ci tarisant tũc quasi mediuz mensꝫ aprilis effluxerat cũ mare cervicosa fluctuatione laxata iam vndas equa uerat factuz equor. Tunc ꝑdicti reges iason ꝛ hercu les cũ eoz naub9 portũ intrant scindũtꝫ maria velis extẽsis ĩ afflatib9 zephiroz ꝛ tãdiu cõtinuatis dieb9 ꝛ noctib9 nauigãt donec ad optatas oras regni troia ni pueniũt portũ intrant dictũ ꝓpria appellatione simeonta. Cum igitꝫ ad portũ applicuere ꝑdictuz iam sol vergebat adveſpas vicias noctis tenebras suadẽ do. Tenacib9 ergo anchoris ĩ ꝓfũdum maris ũectis q escunt naues ex eis fortiter religate ꝛ defuturis ꝓces sibus quo possunt salubriori consilio disponunt na uigantes Diffusis igitur noctis vmbraculis in orbe terrarum in ꝑmo canticinio noctis ipsius luna luce modica surrexit ab ortu . Cue supra

terre Faciem suis cursibus eleuata adulterino lumine noctis medio fingit diē. Hinc ē qđ ad eiꝰ lucis lumina aīati greci cōmoda ordīatōne descēdunt in terram qđ valde facile fuiteis cuꝫ troiana reperissent litora sine custodia nō expectāte rge troie hostiū aliquoꝫ īsultꝰ. Educūt itaqꝫ de nauibꝰ equos suos arma depo nunt in terrā tentoria figunt et eleuant. vigilias statuunt et excubias necessarias circūquaqꝫ Priusqꝫ igitur sol in terre faciē effunderet vesꝫ diem rex peleus reges alios iasonē et herculem nec non et alios maiores exercitꝰ ad tentoriuꝫ suū venīr mandauit Quibꝰ venientibꝰ ꝙ in eoꝫ sessionibus collocatis rex peleus eos hiis verbis alloqtur indicto manu silentio O viri nimia strēnuitate cōspicui terrarum orbis nouit virtutis vestre potentias per plurima mūdi loca iā agnitas. ab expto nusqꝫ auditu; extitit aut relatum vt in quoscunqꝫ iniecerītis vires vestras de victoria nō reportasse triumphuꝫ Iniuste ergo laomedōtis regis iniurie iustā nobis parauere cām intrādi termios terre sue. Sed exquo placuit diis nos in hāc descēdisse terrā ī excidiū dcī rgis expedit nobis circa tria prīcipaliter apponer curas nrās Primum est vt circa defensionē personarum nostrarum ab hostibus simus omnimode curiosi vt salutationem ex eis omnimodā consequamur Secundum ē ꝙ in offensionem ipsorū hostium nostrorum vl destructionem eorundem viriliter insurgamus Tercium est vt viribus innitamur de hostibus nostris ad victoriam peruenire ex quo illa duo extrema felicia procedēt ꝙ nobis diis fauētibus manifeste satisfactionis vtꝫ plenitudinem nos

oseq̄ de cōmissis et inumerabiliū diuiciarū vtilitates que devictis ipsis hostib9 nos expectant Notū est e nī oībus urbem troie inumerabilib9 abūdaī diuiciis quā si nobis per victorie palmā poterimus fortuna fauēte subiceī capaces nō ꝟputo naues nostras ad tā tam copiam ꝫ onus earū Supest ergo vt de cetero sī gula metiamur per q̄ possem9 ad obtinēda vota nrā celeriter et salubriter peruenire quod dii pii fauorabi liter ānuāt ꝫ iuuādo cōcedant Postq̄ igit verbis su is rex peleus finē fecit primus inter alios dicendi vi ces anticipans aliorū hercules sic ad regis dcā rnōit Laudāde rex laudāda sunt dcā q̄ ꝑ vos in nrā coī au diēcia discretissime sūt ꝓlata. Et si laudabile ē circa pñs negociū nostrū laudabilia adinuenire osilia lau dabili9 tñ ē adiuēta effectui cū instātia delegare Sal uo igit osilio saniori ꝓ salute nrā ꝫ nostrorū hostiū obtinēda victoria mihi videt acceptuz vt in cōtinē ti anteq̄ dies veniat q̄ sua luce nr̄m aduentū accuset de ōnibus nostris et de tota gente nostra fiat distri butio in duas ꝑtes equales Inuna igit parte de pti bus ipsi9 sit rex thelamō cū tota gēte sua Ite iasoꝫ ego cū nostris cōplicibus nobis iunctis vt statī nos sub noctis silētio oferam9 circa vrbis troie vicia lati bula viridaria et vineas adiacētes Ibiq̄ nobis furti ue latētibus expectabimus diei lucem quousq̄ ad re gem laomedontam de aduentu nostro delata notici a cum militia sua ad naues nostras disponat irruere ignarus nos circa sue vrbis muros esse latentes Eo igitur ad naues cum suis militibus

accedẽte vt potentis defensionis sibi a nobis ꝛpagula opponãt de alia medietate gentis nrẽ tres acies ordi nent Quarum ꝑme presit dux nestor in comitiua su orũ secunde rex castor ⁊ tercie rex pollux q̃ contra re gem laomedontã in hoc loco littoris vbi nunc sumus viriliter se opponant Nos autem qui erimus in fur tiuis latibulis vt iã dixi aggrediemur vrbẽ et sic lau medõta rege cum sua militia in medio nostrorum ex posito facilius penã luet. Nam ad optata votorum nostrorũ ptingere p salubriorẽ viã non credo veloci us fieri posse. Placuit igit consilium herculis astantib9 vniuersis et quod celeriter executioni mandet vniuer saliter omnes ꝓbant Dox igit rex thelamon rex pe leus iason ⁊ hercules ĩ comitiua suorum equos ascẽ dunt et armorum suffulti presidio bellicoso sub vo cis taciturnitate circa muros vrbis troie p loca latẽ tia tacitis insidiis se reponunt reliquis aliis in littо re remanentib9 qui cõtra veniẽtem regem laumedõtã obice virtuoso ad arma consurgant. Solis igitur ra diis terram illustrantib9 mane facto aurora surgẽte qui noctis tenebras a facie terre deleuit de grecorum aduentu tumultuosis relatibus laumedõtis regis au res implentur Quam ob rem vniuersos suos milites hortatur arma capessere et alios ciues suos qui iuuẽ tutis in flore bellicosis armis intendere nõ pauescũt Ordinatis igit per regem ipsum cuneis armorum ve nit et diuidit multos in ordinatione belli maniplos Sicq̃ nõ aduertẽs hostiũ cet9 et vrbi vicinas ĩsidias cũ ôni expeditiõe suorũ festinat ad litt9 Greci uero q̃ i litore morabãt uidẽtes armatoꝝ exercit9 multo ĩpetu

confluentes in ipsos parantur ad prelium animosi nulla stupefactione confusi Quare dux nestor ꝑmus cum suis se offerens in conflictum bellum aggredit' et prelio asperrimo commisso inter utrosq; certatim irruit unus in alium et odioso impetu alter alterum aggredit' intermixtim et lancearum fractura fragor fit maximus · pforantur scuta et cassides auelluntur. sonat in aere mugitus ensium ꝛ crebra collisione tinnit9 sternunt' milites alii uulnerati alii interempti cedes fit maxima rubricat' tellus multo bistincta cruore ſ; preualescit tandem troiana multitudo dum sol9 dux nestor cū sola turma sua dispendia certaminis sustineret At rex castor ille uir strennuus mox cum multitudine armatorū bellum uiriliter ingredit'. aggredit' troianos In cui9 congressu bello instaurato clamor fit maximus troiani ruunt sustinere recentū impetum non ualentes Sed laumedon rex more rugiētis leonis festin9 accurrit qui de sue strēnuitate pso ne multa cōmittens hos sternit hos uulnerat hos trucidat ꝛ in grecorū offensionē ꝑ defensione suoꝝ tot9 ābelabat Troiani uero in grecoꝝ excidiū irruētes ꝑ digaliter eoꝝ uite ꝑdigi grecos letiferis uulneri9 insequuntur multos ex eis morti explicant et dum alios dissolute conantur occidere nōnulli eorum nece concidunt festinata Tunc rex pollux dum belli metitur ambigua dum a longe prospicit aduersus suos grecos preualere troianos furibundus cum suorum acie bellum intrat in troianos acriter irruit multos interimit ꝛ uulneratos ꝑsternit ab eqs Rex uero laumedō paꝝ abello secedēs qꝛ uidit suos dissolute bellātes

ꝙ ex eis multi ī bello defecerant timuit maioris dis
pendii sui casum ꝙ ideo minis ꝙ precibus vniuersos
suos fecit paululum retroire ꝙ omnes quasi aduna
tos redegit in vnuz Interea vero dux nestor in lao
medontā regē fixit ictutū ꝙ pcepit illū esse regē ꝙ prin
cipē troianoz Dī alia ergo cura postposita contra ip
sū regez dirigit equū suū ꝙ veloci cursu vers9 eun dem
regez se īpetuosū iecit Vt rex laomedon ex quo in se ip
sum irruere presensit fact9 intrepidus statim aduers9
nestorem equi sui declinauit habenas ꝙ ambobus cal
caribus vrgentibus equos suos ābo conueniunt cō
currentes. Laomedon autem rex lanceā quaz gerebat
in manu ī nestorem fregit cuius baste ictu fuisset nes
tor indubitanter letifere vulneratus nisi fidelium ar
moꝝ turtio illum cōseruasset illesum Sed nō sic laome
dontam regem nestor petiit basta sua Nam ipsam ī
regem ipsum viriliter īpellēdo scutum ei9 binas divisū
git in partes Cuius impulsu rex acriter vulneratus e
quū deserit et prostratus peruenit in terram. Rex igi
tur laomedon nec stupefactus casu nec vulnere timi
d9 statim seipsuz erexit a terra ꝙ euagīato ense pedes
nestoris audacia petiit animosa Sed quidam adoles
cens miles nomine cedar q̄ eodem anno factus extite
rat nou9 miles vt vidit laomedontā regem suum in
tanto discrimine preliantē tāq̄ de suo domino subdi
tus fidelis erubuit et iō versus nestorem equum suuz
coegit in cursu Quem dum lancea petiit aniosus ipm
percussit in pectore ac eum viriliter impellendo, pstra
uit ab equo coram pedibus regis sui Rex vero vt vi
dit illum coram se prostratū ī terra ī multo vigoris

impetu illum impetit ense nudo crebris ictibus cassi
dem eius ipugnat cassidis frangit circulum ꝛ totum
nasale disrumpit ꝛ in eius faciem graue vulnus ifix
it ꝓfecto succubuisset nestor laomedontis dextera
interemptus dum debilitatus vulneribus ꝛ fluentis
incessanter emissione cruoris sui esset impotēs ad tu
telā Sed grecorū in eius subsidiū concurrentiū mul
titudo regem impetit laomedontam Et q̄uis tūc mul
ti ex grecis ceciderint interfecti tamen ipsis renitētib9
nestor equoꝝ auulsus a pedibus ꝛ laomedontis sub
tractus manibus equum ascendit Castor āt rex dum
in medio cōcertantium debellaret vidit nestorem ab
equo deici per cedar cupiens tamē de illo vindictam
assumere laxatis habenis veluti furiosus se dirigit v̄
sus illum Sed anteq̄ ad cedar castor possit ptingere
cursu suo quidā troianus securidam noīe eide9 cedar
linea cōsanguinitatis astrictus in medio āboruꝫ se to
tum opposuit ꝛ facto impetu per eum vers9 castorem
securidam in euꝫ fregit lanceam sine aliqua alia lesio
ne castoris Deruꝫ idem rex castor eundem securidam
impellens fortiter basta sua in eius latus letale vuln9
infixit Cedar autem duꝫ securidam cōsobrinuꝫ perci
peret vulneratum in eius vindictam furibundus as
pirans nudo ense ꝓsilit castorem potenter ipsum im
pugnat et per violentiam ab eo clipeuꝫ eius extorsit.
Quare cassidis laqueis extirpatis letaliter castorem
percussit in vultu sic qd̄ eum potenter impellens deie
cit ab equo. Equū vero eius violenter arripuit ꝛ cui
dā suo armigero tradidit cōseruandum ꝛ obprobrio
sis verbis vers9 castorem insultans sui sibi vulnus

exprobrat ꝺ sobrini Castor vero ꝺñ esset pẽdẽs ꝙ ip sum troiani intercipe molirent' aduersꝰ troianos mul ta se aiositate defendit. Sed cũ solꝰ inter tot belluꝫ in gereret ad resistẽtiã factꝰ impotens captus ab hosti bus tã fuisset nisi rex pollux cum maxĩa festinãcia ĩ eius adiutorium occurrissꝫ septingẽtis grecoꝝ strẽ nuis militibꝰ sociatis. Cui faciens impetũ cũ militibꝰ ipsis in illos q̃ regẽ pollucẽ ĩtercipere conabant' diss rũpit acies in multa virtute bellandi fratrem liberat ꝙ equo restituit alieno ꝓ pollux itaqꝫ igne furoris ac censꝰ in quẽdã troianũ beliachim quẽ ante se ꝑmũ in uenit se viribꝰ totis iniecit. Erat aũt hic beliachim fi lius regis carthaginis nepos laumedõtis regis ex sua sorore ꝑmogenitus Cuẽ ꝺñ pollux odioso ꝓsequit' appetitu letaliter ipsũ vulnerat sic qꝺ ex eo vulnere cecidit interfectus laumedonta rege vidente. Tũc lau medon rex fluuiales prorupit in lacrimas nepotis su i miserabiliter casuꝫ deflens ꝙ duris vexatꝰ ãgustiis suos cõuocat vniuersos Quos flebilibꝰ monet ĩ lacri mis vt in vltionem sui nepotis potẽter ĩsurgant ꝙ tũc emisso per eum cuiusdam cornu sonitu quasi septẽmi lia militꝫ erga regem ipm ad cornu sonitũ accesserũt ꝙ facto ĩpetu versus grecos viriliter ipsos expugnãt sternũt sauciant ꝙ eos perimũt in ore gladii seuientis sic qꝺ turpiter vertunt' in fugã quos troianiusqꝫ ad extrema litora eorum'nauium insequũtur Tũc cessis set laumẽdonti regi victorie finis ꝙ belli sꝫ quidã ex troianis noĩe dotes letaliter vulneratꝰ vix se ipm re gens abvrbe troia peruenit ad regem. Cui in vrbis fle bilibꝰ ꝙ singultibꝰ anxiosis exposuit excidiũ verbis

sue afferens urbem suam troiam a suis hostibus in
temptã ¶ Dñ laumedon rex audiens anxiosa suspiri
a pectoris eduxit ab imis ⁊ eiusdem cornu somitu ad
se prouocans gentem suam dimissis grecis in litore
iam deuictis gressus suos accelerat versꝰ urbem. ¶ Dñ
dum igitur rex laumedon multum prexerat in arma
torum comitiua suorum ⁊ respiciens a longe vidit
magnam partem hostiuꝫ suorum egressam ab urbe ⁊
aduersus eum in armatis cuneis festinare ¶ Item aspi
ciendo pꝰ se vidit grecos quos in litore quasi iam de
uicerat animositate resumpta accelerare cum maxima
festinantia aduersus ipm. ¶ Quid faciat inter hec stupe
factus ignorat cum in medio suoruꝫ hostium circum
quaqꝫ se cernat inclusum ¶ Quid vltra Cõmittitur bel
lum asperrimuꝫ inter vtrosqꝫ inter quos feruet ⁊ estu
at prelium inequale. ¶ Nam greci in multo maiori nu
mero troiãos excedunt sternũt troiani ⁊ ex crebris
ictibus ensium pmuntur nec mora illevir strennuus
tam fortis tam audax hercules superuenit ¶ Qui forti
sedens in equo letiferis coartans vulneribus disrum
pit acies cuneos disgregat aduersantes ⁊ in eius po
tentia hostes dum ipsum nequeunt tolerare nec viri
bus prevalere iter sibi per turmas aperiunt cum cir
cumquaqꝫ ante eum cadant et deficiant interfecti De
inde versus laomedontem regem quem indubitanter
ipse presensit impetu se dirigit furioso ¶ Quem aggres
sum violenter intercepit interceptum interficit ⁊ ab
eius corpore capite trũcato ĩ medio suoꝝ rabie violẽ
ta proiecit ¶ Quod postqꝫ inspexere troiani deflent se su
i regis regimine destitutos quos ad se recipiendoꝫ in

vrbē eoꝝ spes nulla reducit nec alibi posse diffugere causa p̄sidii aliqua spes expectabat Ruunt ergo troia noꝝ hinc inde cadauera ꝯ deuicti troiani campum deserunt ad fuge subsidium anhelātes ꝯ eoꝝ si qui sunt quos tueri potuit subsidiuꝫ lōge fuge potuerunt forsan manꝰ grecorum effugere cum ceteri letifero bello succūbant ꝯ per ictus ensium fit letifero finis bello. Greci vero victores desideratam vrbē victricibus armis intrant quam solis mulieribus paruulis ꝯ senibus semiplenam inueniunt pre timore mortis confugientibus ad tēpla deorum Sed multe ex eis mulieres miserabiliter stupefacte hinc inde diffugiunt earum puulos trēulis deferentes in ulnis trepideq̄ puelle errātes hinc inde aditum saluationis ignorant relictis earum domibus innumerabilibus gazis plenis quas ōnes victores greci preoccupant spliant ꝯ prędantur maxima etiam per eos habilitate captata cuꝫ perueniꝰ cōtinui mensis spacium greci vacauerunt ad predam ipsarum Demum vero vrbis ipsius altis depositis menibus per eosdem summa palacia diruunt ꝯ indifferenter tradunt sublimia edificia precipitem in ruinam funditus cuncta subuertunt ꝯ vniuersis vrbis ipsius more predoneo spoliatis quoscumq̄ in eis cō fugientes inueniunt senes ꝯ paruulos indifferenter crudelissime morti tradunt ꝯ templorū edificiis tra ditis in ruinam puellulas pubescentes ꝯ formosas quas adinueniunt in mulieres captiuas educūt ꝯ ducunt ad naues adiciētes eas perpetue seruituti ¶ In la omedontis igitur regis palacium irruentes anteq̄ fū ditꝰ fuisset euersum in ipo limine captionis īuenerunt

Exionam puellam mirabilis pulchritudinis filiam dicti regis q̄ inuenta vel nata vtinā nō fuisset Quaz bercules in victorie premium tradidit thelāoni p eo q̄ idem rex thelamon in vrbem ipsam prim⁹ victor intrarat Sed o mirabilis ingratitudo victoris si tibi palma victorie sociauit exionaz hāc enim tibi sociare debuit nobilis gratitudo vt tā nobilissimā virginez tante pulchritudinis forma decoram tā nobilissimis moribus informatam maritalis federis tibi copula sociasses vt nō ignominiose libidinis voluptate eam improbe deturpasses ⁊ eam que vix tibi cedere pote rat diugio sociatam indignam tibi meretricali concu bitio statuisti Ex hac igitur exiona p̄cessit estuātis tota materia rabiei de qua postmodum maxīa scan dala p̄cesserunt longis nutrita tpib⁹ ⁊ de qua dam na postmodum irreparabilia sunt secuta Euersa igit funditus vrbe troia vt p̄xime dictum est grecis cum ōnibus bonis ablatis ab ipsa naues suas ascēdunt troiano recedūt a littore ⁊ cōmittentes se pelago ve lis extensis felici remige salui ⁊ victores in greciam sunt reuersi Exultat ergo nimio grecia tota p̄ gaudio in grecorum ipsorum victoria et in tantorum acqui sitione bonoruz pro quibus omnib⁹ gratas victimas ⁊ grata pacifica dīs reddunt. De troianorum igit spoliis grecia tota plena fit diues. Quibus etiam di tatis victorib⁹ qui tunc illo fuerunt in tempore succes sores eorum per multa tempora postmodum successi ue habunde fuerunt indeficientib⁹ diuitiis opulenti

De fundatōne magne troie p regem priamuz itez restaurate.

Destructa igitur ⁊ euersa funditꝰ vrbe troia laumedonte rege suo neq̃ter interfecto tot militibus ⁊ nobilibus ciuibus neci traditis tot mulieribꝰ ⁊ puellis iugo seruitutis addictis nobili exiona ipsius regis filia meretricio more sub thelamionis libidine cõstituta viri ꝓuidi diligenter aduertant quales sunt in hoc mundo ceci rex euentus q̃ necessario deceat homines a friuolis eciam ⁊ leuibus iniuriis abstinere. Habent enim se sepius leues iniurie ad instar ignis cuiꝰ modica scintilla cecis alimentis nutrita sub cinere subito in maximas ⁊ adurentes flammas exalat. Discant etiam reges ⁊ principes alienigenis non obesse qui ad eoꝝ regna se oferũt nõ ex maliuolo ꝓpoſiti fomite vt regnorum eoruꝝ scrutentꝰ archana. Dã inuida fatoꝝ series feliciuꝝ iimica successuũ summa in sũmitate manẽ diuciꝰ sp negat. Et vt stat⁹ boim deducat babiliꝰ ī ruinã p iſesibiles ⁊ cecas isidias potenciores inmittit ⁊ inducit ad casũ a friuola ⁊ inopinabili materia causam trabẽs ne ꝓuisione ꝓhabita p cautele subsidium valeant se tueri. Sub hoc igitur inuolucro fatis ingerentibus prima troia destructa talis nobilissimi laumedõtis regis in feliciſſimꝰ finis fuit. Sꝫ o vtinam finis eius fuisset finalis et extremus ītroitus tante cladis vt ob tã facilis occasionis causam qualis fuit laumedontam regem in nudo litore terre sue grecis alio nauigantibus repentinũ hospicium denegasse in tanti facinoris talioneꝫ si facinus dici ꝑt mortis diſpendium incurisse. morti etiam traditis sui regni primatibus eius ecia traducta filia in exteras

regiones sub labe meretricie vilitatis Sed illa mūda noz factorum ĩuida dispēsatrix a leuissimo radicis fomite zizanie causā trahit Ex dū ĩcipit latēter obrpe fit postea maxū mali ogeries succedētis duz fine succedēte ueqssiō p irrpabilia dāna ei9 extrem9 exit9 cō cludat Hic ē q ex pmissis mal quāta fuerit p9 modū malorz ogeries subsecuta nrātpa non effugiūt memoriter recēsēda dum durāte captōne viuētis exione viuaci meōria illa nobilissima et mirabilis magna troia q̄ post euersionē p̄dicte prime troie postea fuit fundata funditus postmodum fuisset euersa tot regibus tot principibus tot milibus hominuz bellicosa morte ɔsumtis. Ad cuius et quorum narrandos euētus suo ordine sigillatim dirigit stilus snoster.

De priamo degente in obsidione cuiusdā castri et nominibus filiorum. uorum.

Dumedō itaq rex habeat quēdā filium nomine p̄amū ex rgīa vxore sua sibi suscep tū multe strē nuitatis virum et multe sapiēcie ɔsilio p̄pollentem. Hic tpe casus prīs p̄sens non extitit apud troiā cum lōgis dierū circulis tam exactis vers9 quosdā p̄nos hostes ꝛ ꝓprios bellicoso exercitu ĩ remotis ptibus prelia cōfoueret. Hic eo tpe quo greci irruerūt in troiā quodā castrum sibi rebelle diuturna obsidione cōcluserat et in ea obsidione sub spe victorie morā trahens cum vxore sua ꝛ filiis circa eiusdem castri captionem sollicita intencōne vacabat Hic habebat in vxorem quandā nobilissimam mulirem beccubaz nomine ex qua susceperat ꝓcreatos quinq filios ꝛ tres filias de quibus filiis eius ꝑmogenitus vocabatur

hector inaudite strēnuitatatis miles virtute maxima bellicosus cuius gesta virtutuz multa vigent in lōga memoria lōgū nō sine causa recensēda peuū Scōs autem filiꝰ vocabat paris q̄ et ipē dictꝰ erat alio nomine alexander oīm iuueuū speciosissimꝰ doctus p̄ ceteris in arcus magisterio et sagittis. Tercius vocabatur deipheb9 vir strennuus ꝛ multa ciliorum discrecōne cōspicuꝰ. Quartus vocabatur helenus virsciencie multe Hā oīm erat p̄ ceteris doctrinis scienāruz liberaliuz eruditus Quintus ꝛ ultimꝰ vocabatur troilus iuuenis q̄ plurimuz virtuosus in bello de cuius strennuitate multa sunt gesta que deinceps presens historia non omittit Filiaz autem p̄ma vocabatur creusa Hec asseritur enee fuisse cōiunx. Quē eneam in venere cōcepit ancises de quo multa p̄ns narrabit historia ꝛ de quo virgilius post magne troie casū in suo opere eneidorū multa descripsit. Scōa vero vocabat cassandra que licet virginea honestate polleret in liberalibꝰtū artibꝰ plꝰ pollebat hūs noticiā eorū dē ꝛ sciāz futurorū Tercia autē ꝛ ultima vocabat polixena puella mir pulchriuudis ꝛ speciositatis imēse. Preterea idem rex p̄amꝰ. xxx. filios naturales habebat ex diuersis mulieribꝰ sibi quesitos equestri dignitate ꝯspicuos ꝛ fortissimos bellatores qui sunt hi. Primꝰ odiual. āthoniꝰ. exoron. deluris sinsilenus. quintilienus. movenius. cossibulans. dinadarō. dorastarus. pictagoras. cicinalor. beliastas. menelaus. ysidorus carras. celidonias. emergoras. madian. sardus. margariton. anchilles. fauoel. brunus

mathan. almadiam. dultes. godelaus. dulgas. cador de insulis

¶ Descriptio fundationis ciuitatis troie.

Tacante igitur rege priamo cum sorte sua et omnibus eius filiis circa bella et castri ipsius obsidionem ad eum illa horribils fama peruenit quod eius pater lanmedon a grecis extiterat interfectꝰ intercepta troiaꝝ fũditꝰ diruta occisis nobilibꝰ ꝝ eiꝰ sorore exiona ī exilio ꝝ seruitute deducta. Quo audito obstupuit priamus in talium relatione rumorum et prenimio dolore factus est anxius et in continuis lacrimis flebilem vitam trahens querulis vocibus anxiosa lamenta prodit et cumulat mestuosus et illico omnem dissoluit exercitum belli finem imposuit obsessi castri castra deseruit ꝝ gressus festinos accelerat versus troiam. Quam vt vidit funditus sic euersam et in aream conculcatam sua et suorum irreparabilia dampna prospiciens multas produxit lacrimas continuando per triduum dies luctus Sed demum lacrimarum imbribus fluuialibus excolatis amaro corde recepta quiete post depositos gemitus et lamenta longo examinato consilio placuit troiam euersam iterum instaurare Quam in ea magnitudine et fortitudine fabricare decreuit quod nullos hostiles posset timere insultus et in suorum offensionem hostium virtute posset erigi cerulcosa hinc est ꝙ quesitis vndiqꝫ fabris et pictis in edificandis artibus et marmoreis celaturis lapidarius et doctissimis architectis omnis generis marmora natiuis

diuersimode insignita coloribꝫ mirabiliter coegit in
struere ⁊ sic amotis ruderibꝫ ⁊ aruinosis loco purga
tis in quo cõstitit pria troia mirabilis lõgitudinis ⁊
latitudinis sub dei neptuni ciuitatem erexit quã eodẽ
noie troiam videlicet censuit appellari ¶Fuit autẽ hu
iꝰ secunde troie ãbitus lõgitudis trium dieruꝫ ⁊ lati
tudinis coequalis ¶Hec ante fũdationeꝫ eius aut post
ea nusq̃ legiur condita ciuitas tante magnitudinis
tante pulchritudinis aut similis speciei ¶Fuerunt ⁊ enĩ
fundamẽta eius in terre gremio constituta multum ꝓ
funda facta fixura ⁊ latitudine speciosa ⁊ terre igit
superficie vsq̃ ad summũ eiꝰ superedificata sunt me
nia in mirabili cõpositiõe murorum circumquaq̃ cu
bitorum altitudine ducentorum ¶Quorum supfici
es erat marmoreis incrustata lapidibus in varioruꝫ
diuersitate colorum vt intuẽtiuꝫ aspectibꝫ blandirẽ
tur ¶In muroruꝫ itaq̃ ipsorum circũgiratiõe corõe
non multuꝫ vna turris distabat ab alia q̃ supra mu
ros eosdem excrescenti altitudie imiebat ¶Introitꝰ ãt ⁊
exitꝰ citatis ipsiꝰ ĩ sex ianuis istituꝰ quaruꝫ vna dar
danides scda tibrea tercia beleas quarta cbetas quĩ
ta troiana ⁊ sexta antonorides vocabantur· ¶Queli
bet enĩ portaꝝ ipsaꝝ bellicoꝝ fuerat turribꝫ firmata
ꝓ latera ⁊ in celaturis marmoreaꝝ imaginuꝫ circum
quaq̃ decorata·q̃ꝫ q̃libet amicis itrar̃ volẽtibꝫ pla
cidos ꝓmittebat ingressꝰ ⁊ supbe resistẽtie q̃buslibet
ĩmicis duros ⁊ fortes minabat accessꝰ ¶Erant etiaꝝ
ipsi muri exteriori pte per ãbitꝰ circũq̃q̃ obscuris
.biatibꝫ ꝓfũdovallo firmati cuiꝰ valli distanciã iter
se ⁊ muros eosdẽ lõga plãicies extẽdebat· ¶Infra uero

ciuitatem eandem exstructa fuerunt infinita palacia et in ea infinite domus ciuium formosis edificiis fabricate que ciuitatem eandem ornabant in multarum latitudine platearū ¶Pro certo enī afferūt nullaz domū nullū hospitiū i ciuitate troie fuisse cōstructū cuiꝰ illud qđ minori depressione extiterat supra terrā saltem erectum in sexaginta cubitoruz altitudine nō fuisset. ¶Totum etiam marmoreis firmatum lapidibus in mirificis imaginum ferarum et hominuz celaturis ¶Erant ꝛ eius platee longo et recto distense diametro in quarum medio discoopertus aer vegetabilis auore dulces ꝛ varios refundebat afflatus. in ipsarū vero lateribus platearuz innumerabiles columne marmoreis arcubus circumuolutis erecte ꝛ super ipsorū edificiis eleuate super quibus sic liber ꝛ cotidianus gradientibus patebat incessus/ vt nec a ventorum rabie nec ab imbrium rore celesti vexarentur gradiētes ¶Per plateas enī ipsas mechanicarum artiuz locate fuerant ꝓprie stationes in quibꝰ earuz operarii p certa loca distincti cotidianis operibus ꝛ venalibus artificiis insudabant ¶hic enim architecti manebāt hic pictores hic statuarii hic marmorarii hic lecticarii manebant hic caniculariī hic quadrigarii hic ligarii hic mularii hic deauratores albini q̄ statuas ꝛ imagines in auro pingebant hic argentarii hic decrearii hic calices conficiebant ex vitro hic erarii hic fusores q̄ cāpanas ex metallo fūdūt hic dignarii q̄sigilla formabāt hic sartores q̄ camisias suebāt ꝛ bracas hic fusarii q̄ ferro īcude fusos extenuāt muliebres hic pticarii hic libratores hic figuli hic aurifices

hic speckarii hic pelliparii hic fullones hic carpentarii hic tingnarii q̄ vehicula sciz rotis volubilib9 soci abant hic vealbatores armorum hic balthearii seu pē thalarge qui opus veaurati eris in frenis apponunt hic classicularii hic fabricenses hic gineciarii qui tex tores appellant hic geometre que iugera rusticarum terrarum numero diuidebant hic bachi qui pannos li neos ⁊ laneos in multo colore tingebant hic pistores hic tabernarii hic cetarii hic arillatores quos merca tores vulgariter appellamus hic argiropatei ⁊ distrac tores argēti hici ⁊ alii plures quivenales artes mecha nicas exercebant ¶ Per mediuz autem ciuitatis ipsi9 quidam fluuius xāti9 nomine decurrebat qui diuidē do ciuitatem ipsam in geminas ptes equales perhenni cursu habitantibus in ciuitate ipsa multa commoda conferebat ¶ Nam constructis iuxta ripam ipsius in numerabilibus molēdinis molendina ipsa advitam habitantium frumenta concussa in farine puluerem cotidianis vsibus conuertebant ¶ hic etiam fluuius per meatus artificiose compositos ⁊ subterraneas ca tharactas per latentes ductus aquarum necessaria fecunditate decurrens ciuitatem ipsam ordinatis in cursionibus mundabat per quarum lauacrum conges te immundicie purgabantur ¶ Ad huius itaq̄ flumis instar ordinatus extitit tiber rome qui per mediam romam erumpens per troianum eneaz ad similitudinē troie factam vrbem rome geminas distinxit in par tes ¶ In hanc igitur vrbem troie totius adiacentis reg ni gentes per vrbes alias ⁊ loca dispersas colligi pri amus et inhabitari decreuit Quarum multitudine

facta ẽ nimiuz populosa multis decorata nobilibꝫ ꝛ vndiqꝫ tota plena ex multorũ incolatu vario plebeiorum. ℣ huius autem ciuitatis diuersorum ludorum diuersa genera diuersis in ea adinuentionibus statuerunt. ℣ bi primo adinuenta fuerunt schacorum solacia curiosa ibi ludi subito irascibiles alearuz hic repẽtina dãpna ꝛ lucra momentanea taxillorum ℣ bi tragedie et comedie dicunt primitꝫ instituteq̃ quis quidam asserant in ĩsula sicilie inuentam fuisse primitus cõediã ℣ bi ĩuẽti dicũt ludi circẽses ceronẽses ꝛ mãma qui primo viz veris tempore arboribus ĩ multa frõde virentibus in prima pubescentibus iuuentute fieri primo mensis maii consueuerant. ℣ bi multorum aliorum ludorum genera adinuenta fuerunt q̃ consueuerunt hominum demulcere animos ꝛ humanis aspectibus solacia delectationis ingerere ad exhilarandas tuentium voluptates Sed et rex priamus pro sue habitationis hospitio et ꝑprie receptaculo mansionis in eminentiori loco vrbis ipsius cuiusdam natiue rupis excelse magnum ꝛ famosũ habitaculũ ordinauit

℣ Descriptio nobilis ℣ lion.

Lió firmari cõstituit quod magnum eius palacium appellat ꝛ magne firmitatis hac in rupe natiua violenter abscisa firmatum extitit inclitum ili on ab imo vsqꝫ sursum sperica forma conclusum cuiꝫ altitudo summitatis quingentorum passuum attingebat preter cacumina turrium ĩ circuitu suo non multa distantia vicinarum que in multo eãdẽ altitudinẽ excedebãt quarũ turriũ sũmitates ꝑ altitudĩe nimia

nubium veste continuis infusionibus tegebantur et ex quarum summitate tam ardua vniuersa totius ꝓuincie adiacentia loca ⁊ remoti etiam situs cõmode poterant intueri. Huius ilionis muroꝝ supficies q̃ se intuentium ꝑsentabat aspectib9 non ex lactee calcis nitida dealbatura nitebat cũ tota esset lapidibus icrustata marmoreis in multorũ varietate distincta colorum ⁊ in diuersarum imaginum celaturis que intuentium aspectibus alludebant Sic⁊ eius fenestras nõ insigniuerat opus forte marmoreum cuꝝ maior pars earum exstructa fuisset ex quadris fulgentiuꝝ cristallorum Sic fenestrarum ipsarum columne sic capitella⁊ bases ipsarum ex ĩteriori parte predicti pallacii. Inter alia edificia camerata mirifice rex priamus quãdã salã istituit ꝓlixe lõgitudinis sed latitudinis cõsonãtis cuius extrinseca supficies erat tabulis vestita marmoreis et ex lignis cedrinis ⁊ ebani ei9 tabulata testudo cui9 pauimẽtuꝝ musaici operis diuersificata materia diuersos distinxerat in colores In huiusmodi sale capite regiũ erat soliũ istitutũ vbi mẽsa regia lõga ꝓceritate distensa locata extiterat tota cõposita eboris ⁊ ebani subtilib9 ex iũcturis Sic⁊ ab vtroq; latere mensarum ordo distensus omodas dabat discũbentibus sessiones In alio vero capite sale ipsius mirabilis operis gemmis auroq; contexti erat quoddam edificatum altare in nomine summi iouis ad quod per viginti gradus musaici operis instituti one choruscos accendentibus infatigabilis dabatur ascens9 In hui9 altaris sũmitate radiabat opposita imago quedam

aurea dei iouis in lõgitudiẽ quindecim cubitoruꝫ to
ta ex auro electo cõpoſita in maximi eſtimatõne va
loris quã variaꝫ gẽmaruꝫ venuſtabat impreſſio et e
ius nobilitabant auri ſubſtantiam bincinde appoſiti
ĩ diuerſis operibꝰ vniones. Huiꝰ dei iouis imag erat
priami regis ſumma et incõcuſſa fiducia dum puta
ret per hãc lõga felicitate vigere regui ſui ſolituꝫ ꝯ po
tentiam ſceptri ſui per infinitã ppetuitatem tpis pdu
rare Poſtqꝫ vero rex pamus ſcõm ſui animi deſtina
tõem troianam vrbem ꝓpoſito fine perfecit percepti
bili corde metitus eſt vniuerſa et animo diligenti cõ
ſiderans ciuitatem a ſe conditã tãta vigere fortitudi
ne in potẽtia firmitatis tãtoqꝫ ſe potẽti ppꝰo circum
fultum tãta pollere multitudine ſtrẽnuorum tantis
habundare diuitiis fluctuãtem aĩm ad graues iniuri
as ſibi dudum illatas a grecis dura cogitatione ĩtor
ſit et factus ꝗetis impatiens in eandẽ ciuitatem ſuaꝫ
ſolemnem curiã curioſus celebrari mãdauit Quare o
uenientibus in curia ipſa ſuis ciuibus vniuerſis eiꝰ
filiis omnibus preter hectorem qui tunc in pãnonie
ptibus troiano ſceptro ſubiectis de mandato patris
agebat necnõ ꝯ aliis ſibi diũctis idẽ rex regio decore
ſedens in ſolio vniuerſam plebem ſuam ad eius verba
pendentem facto ſilentio taliter allocutus eſt dicens.
O viri fideles ꝯ dilecti iniuriaꝫ meaꝫ ex ipſius mali
ptricipatõne conſortes re ipſa noſtis ꝯ facto qualiter
tã friuola tam inepta p̃cedẽte rationis cauſa inſtiga
ti greci ſupbia ceruicoſa in patriã nrãꝫ irruerit et mi
hi meos ꝯ vobis vrõs in tãta crudelitatis ſeuicia in
teremerit genitores ſororeꝫ meam extionã ex tã nobili

stirpe progenitã sub tante ignomĩe nube traductaz ꝛ
more meretricio deturpatã snb vili iugo detinẽt seruitutis sorores nrãs filias et vxores laribus paternis abstractas vilibus mĩsteriis sibi seruire snb seruitute cõpellũt quõdãvrbem nostrã troie pacifice possessaz a ꝓgenitoribꝰ dudũ meis abeis neq̃ter interfectis interceptã dederunt extermiis et ruinis domos vrãs et maioꝝ vrõꝝ hospitia fũditus euertẽtes maiorũ meoꝝ thesaurisatas diuitias exposuerũt ꝑde et facultates vrãs ꝛ bona ĩ spolia diuiserũt Esset igit' ratio iuris vt fauẽtibꝰ diis q̃ supbis cõsueuere resistere de communi assensu cĩm vestrum cois exigeret' vlcio de tot malis Scitis enĩ brẽ nos citatẽ magnã et tutam et in multa defensione firmatã Scitis nos multa virorum pugnãtiũ aiositate suffultos Scitis nos multũ potentes ĩ milite multis armis vberes bellicosis multis nos abũdare diuitiis ꝛ in multaꝝ rerũ vescibiliũ copia opulentos multa nobis opetere potentum auxilia et multa nobis ĩmiere suffragia cõiũctoꝝ Tempus itaq̃ sic nobis in cẽ videt' acceptũ vt cõtra hostes ꝛ offẽsores nrõs manus ad arma vertamꝰ et in vltionem nrãm ꝛ eoꝝ excidium viriliter anbelamꝰ Sed quia bellorũ euẽtus ẽ semp ambiguus et dnbia sũt facta pugnãtiũ a ꝑliornm temperare cõflictibꝰ eẽ tucins videre t' nisi tam grauis ĩuriatam ignomĩosa iactura dedecoris meum animum urgeret nec abstinere rationabiliter valeo a dolore cordis eximio sciens sororem meam exionam delectam exilio ab extraneo detineri non in federis vnione cõiugalis sz iturpis adulteru

cōtinua pollutione vexari · Placeat ergo saltiz ī istis aggressionū nrārū iniciis monitis ꝙ suasionib9 requirere grecos ipsos vt si mibi restituere eam velint exio nam nulla eis a nobis querela dirigetur imposterum sed sub silentio de cetero cōpellemur īuiti dissimulare faccas nobis ininrias vt aquietis nostre securitatep petua farorū inuida series repellatur · Et contentus bijs verbis rex priamus suo colloquio finem fecit Astantes igitur vniuersi discretum regis consiliū vniuersaliter simul probāt Quare priam9 suoz fideliuz approbatione pcepta proipsi9 executione negocii anthenorē boiez multe discretioīs īdustriū et legalibus īstitutionib9 eruditū suū elegit ī nūciū ꝙ legatum quē ipse rex pcib9 sollicitat et mādatis vt ad sumendum buiz legatioīs on9 ꝙ exercitiū tante rei se volūtariuz offerat et in eius executione deuotū Anthenor igitur deuotū se mādatis regis exhibuit ꝙ ad exequendum predicta deuoti9 nullas moras obiecit · Parata igitur classe ꝙ singulis ad cās faciētib9 nauigādi · Anthenor statī sollicit9 classē intrat et sibilāte nauigio velis extēsis in ventorum afflatibus secū dorum tam diu per spacia dierum ꝙ noctium nauigat ꝙ apud menusium quādam vidit cuitatē de partib9 thesalie vbi sospes applicuit et ibi rex peleus moram casualiter protrabebat . Cuo a rege peleo in honoris vultu primo recepto causam sui aduentus rex peleus scisscitatur Cui anthenor per hec verba respondit A rege priamo sum missus ad vos Hec enim rex priamus per me nunciū mandat vobis graues quidem et inmeritas sibi a vobis illatas iuiurias non putat a vestre memorie

recordiis excidisse cum absq; grauis offensionis causa sui genitoris irruisseris in regnuz quem neci nequiter tradidistis euertendo funditus terram suã pemtis eius ciuibus miseros quos fata viuere voluerũt in seruiturem ꝛ exilium deduxistis Amplius sororem eius exionam puellam regiam vtinã matrimonio collocatam turpiter asportastis Nam meretricio more pollutam turpiter otractat eandẽ detentor ipsi9. Cũ igitur sitis multe discrecõnis rex vos idẽ rex pamus rogat et monet vt exinde cesset belli rabies et futura scandala nõ resultent que detestabilia dñt esse apud bonos ꝛ graues Operã sibi placet velletis impendeꝛ vt saltim sibi soror sua restitui mãdaret omnibus aliis bonorum dãnis ꝛ iuriis quietatis ab ipso Que omnia postq; audiuit rex pele9 subito excanduit in furorẽ ꝛ ipetui nõ obtpãs ire sue ãp ullosi sĩsultauit ĩ pamũ ĩ felicitatẽ ei exprobãs sens9 sui ꝛ minacib9 iuriis Antenori recessum indixit asserens qõ si eciaz p momentum morã in sua terra ꝓtraberet hũc faceret nequiter neci tradi. Qõ anthenor audiens a rege peleo licẽcia ñ petita festin9 classem intrauit ꝛ recedens a portu alto pelago se committit Qui nauigans ignota p maria cõpetentibus diebus ꝛ noctibus puenit ĩ columis saleminam In ciuitate igit salemina tũc rex thelamõ pñs erat ad qnẽ a classe descendens ãthenor se cõtulit locuturuz. Quem vt vidit rex thelamõ vultu quodam mõ nõ recepit amico cũ ob obtentuz exione aduersus omnes troianos otinuum odium enutriret. Tandem aduent9 sui ab antenore causam querit.

Cui ãthenor regis ꝑami afferens se legatum legacõis sue seriẽ sibi explicat in bec verba Rex priamꝰ troiani regni dñs nobilitatẽ tuã affcũiose reqrit vt sororẽ sñã exionã quã i aula vrã indecẽti tractatis obseqo restituatis eidez cũ non multũ ad vestrã cedat gloriã eiꝰ filiã et sororẽ in honesto cõtractare consorcio. q̃ fuit a pari nobili vel eciam a maiori relatione debita venerãda Dec tñ de bus que a vobis erga eũ detsta bili mõ sunt gesta multo dolore vexabit si restituẽdã sibi eã benignitas vrã ꝓuiderit quã adbuc rex ꝑamꝰ poterit decẽti forte mrimõio copulare. Finitis igit ab ãtenore verbis ipsis et a thelamone grauiter intellectis grauẽ ꝙ subitã thelamõ exalauit i trã ꝙ risibili vultu verba ꝓfundis sic intulit prñsiõis obiectũ Amice quicũqz sis de tui leuitate regis admiratione multa o moueor cũ nec ipẽ mibi nec ego sibi alicuius amicitie noticia sim diũctꝰ ꝙ ideo exaudire eiꝰ precamĩa non mibi cedit ad votum Douit enĩ rex ipse tuus me in vlcionem cuiusdam facinoris cum quibusdam aliis grecie nobilibus aduersꝰ laomedontam regem eiusdẽ criminis patratorem cum exercitu contulisse ꝙ in mei cruoris effusiõe non modica bellicis armis troiã vrbem primuz intrasse ꝓpter quodex militie tocis assẽsu in mee victorie premium mibi tradita fuit exiõa ad faciẽdũ de ea mee arbitriũ volũtatis Quod nõ leue munꝰ mibi datũ arbitror extitisse cũ ꝙ ipsa sit mimia speciositate decora multis insignita doctrinis et laudabiliũ morum cõpositione venusta Don ẽ ergo mibi tam leue rem reddere tam preceosam ꝙ in tanto mee vite discrimine mibi quesitam. Dic ergo regi tuo

exionam obtinerī nō posse nisi per acumē gladii truci
dantis ⁊ teipsum factuum reputo valde factum qñ de
tali legatione ponꝺ assumere voluisti cum scire debe
res manifesto discrimini te pronuꝫ subicere ⁊ ī eoruꝫ
potentia qui te ⁊ tui similes persecunt stimulis odio
sis. Recede igit ab hac terra festinꝰ. Quod nisi instan
ter feceris scias te sine dubio mortis periculum incur
surum. Quod anthenor audiens illico festinauit ad
naui ⁊ intrans in ipsam statī ventorum ductibus se
cōmisit ⁊ ipso nauigante felicitet puenit achaiā ubi
rex pollux ⁊ castor de quibus supra dictum ē morā
protrahebant Ad hos anthenor de naui descendens
accessit ⁊ eis exposita sue legationis forma sibi data
p priamum de sue restitutiōe sororis ⁊ illatis ab ip
sis iniurtis sine causa de suorum morte pntum sue ur
bis excidio ⁊ rerum depopulacione suarum Ad p̄dcā
exposita per anthenorem sic castor irato sermone rn̄
dit Amice quisquis es nec credimus nec putamꝰ offē
disse regeꝫ pamuꝫ idebite cū laomedon rex eius geni
tor cām prestiterit mali sui qui tāq̄ incautꝰ icōsulte
prumpens offensam primus intulerit in quosdā ter
re nrē maiores Eius igit odium magis appetimꝰ q̄
q̄rere pacem ipsius cū tā p̄missa q̄ sequentia p̄mis
sorum adnersus ipsum ⁊ suos bostilitatis spiritum
assumserimus Nec multum te credo dilexit qui te ad
huius legationis onus ē hortatus cum ⁊ tu vitaꝫ tu
am tibi parum caram esse monstraueris q̄ ob taleꝫ rē
fines nostros presumseris attigisse Nulla igitur mo
ra te teneat in hac terra quia nisi decesseris festinā ter
tue vite discrimē te senties subituꝫ Anthenor autem

hiis verbis auditis illicētiatꝰ receſſit ab ipſis ⁊ ad
nauim accelerat ⁊ anchoris ſubductis a mari ſtatim
cum antenore velificat nauis ipſa ⁊ recte nauigans
verſus pilon ibi ſanus applicuit vbi dux neſtor in
multoruꝫ ſuorum comitiua nobilium morabatur ad
quē anthenor de naui dīdens ſe contulit ⁊ ei legatuꝫ
ſe aſſerens regis priami legationis ſue formam pro
ut ante caſtori ⁊ polluci p oīa explicauit Neſtor au
tem vt verba percepit anthenoris ī irā totus exardēs
factus ob furoris rabiem diſcolor anthenorem rigo
roſo vultu reſpicit ab obliquo ⁊ ei talia verba dictās
impetuoſe reſpondit. Serue nequam vnde te tanta de
ducere p̄ſūpſit audacia vt talium ꝓlatione ſermonū
inficere preſumpſeris aures meas. Niſi me mea frēa
ret profecto nobilitas mandarem a tuis faucibꝰ lin
guam euelli que tales prodiit in ſermones ⁊ in dede
cus regis tui te tracco per terram ab equis membra
tim diſiungi facerem mēbra tua. Diſcedas igit̄ a me
o conſpectu celeriter quod ſi ſtatim non feceris mala
que dixi reuera tibi ſuccedent. At Anthenor ſtupefac
tus talium horrore ſermonū dubitās tyrannidē neſ
toris ⁊ immanitatem illico recedens ab ipſo ſuam p
uenit ad nauim ⁊ incontinenti velis extenſis littora
deſerit piratarꝫ. Et eo alta maria ſcindente pro red
tu odioſa cuiuſdam rabie tempeſtatis obduxit aerē
tenebroſa caligine ⁊ contrariis ventis flantibꝰ fun
dunt̄ imbres ⁊ tonitruoꝫ rugitu mirabili e choruſ
cationū fulgoribus odioſis concitati fluctus a ven
tis excelſos tollunt̄ in mōtes. Nunc puppis abſtrac
ta maris hiatibus periculoſa petit ima ꝓfundi nūc

vndarum inflationib9 eleuata per fluctus montuo
sa petit cacumina procellarum. ¶Instat ergo euidens
nauigantibus in ipsa vite discrimen ⁊ pro liberatõe
periculi effundunt varia diis vota. ¶Sic ergo nauis
illa per triduũ patentibus subiecta periculis quarto
die cessauit tẽpestatis angustia ⁊ ventorũ furor de
stitit mitigatus. ¶Placant maria quiescũt flucts ⁊ na
uigantes ipsi a mortis laqueis iam erecti spũm con
fortationis assumunt sic ꝙ nauigantib9 ipsis recto
diametro subsequenter ad oras troiani portus ad
ueniunt. ¶Et eis descendentib9 in terram optatã pas
su celeri ante oĩa se conferunt ad templa deorũ vbi
eorum vota supplices diis soluunt sic ꝙ ãthenor p9
victimas dis oblatas ⁊ post sacrificia demore liba
ta ad magnã priami regis curiam in comitiua multo
rum de suo reditu valde letantium incolumis ⁊ sos
pes accessit. ¶Considente igit rege priamo cũ suorum
comitiua maiorum astantib9 etiã cꝫ pluribus aliis
⁊ eius filiis antedictis ãthenor refert ⁊ recitat quic
quid sibi in grecia succesferat seriatĩ. ¶Narrat etiã sibi
graue responsum a peleo factum minaces iniurias a
thelamone sibi dictas. castoris ⁊ pollucis obprobri
osa responsa duros ⁊ asperos a nestore sibi timores
incussos. ¶Que oĩa postꝙ audiuit rex priam9 turba
tus ẽ valde ⁊ dolore torquet nõ modice sentiẽs lega
tum suũ in grecia sic obprobriose receptu ⁊ de recu
peratione sororis factus ẽ quodãmõ desperatus.

¶De ꝓpositio regis priami volẽtis suã iniuriã uidicar

POstꝙ vero rex priamus p legationez authenoris factus ẽ certus de grecoꝝ odio qõ greci tot

cõtinuatis temporibus aduersus eu3 ꝛ suos adhuc
feruoribus viuacibus cõfouebãt ꝛ qđ ad restitutio
nem sororis sue exione grecoꝝ animos non potuit
demulcere in suorum ꝓpositorũ exordiis magis to
tus ardenter incaluit ꝛ ad mittendũ in grecia gentẽ
suã multo nauigio cõquisito in offensionez grecorũ
viuacibus curis totaliter ãbelauit Sz dic rex priame
quis fatorũ casus infelix ad tante ĩfelicitatis auda
ciam tue quietis aĩm instigauit vt frenare proprios
animi motus tuos licet nõ sint in boĩs potestate per
matura cõsilia minime potuisses ꝛ dũ licebat abstra
heres ab iniquis ꝯsiliis pedẽ tuũ ꝛ ut dũ licebat sci
uisses tuas preteritas dissimulare iacturasq̃ per tot
annorum curricula forte poterãt oblivione deleri .
Sane nõ aduertisti quod vulgariter dici solz. ꝛ qđ
plerisqꝫ boĩm dicit accidisse. Quia dum sua ꝺtẽdũt
vindicare dedecora ex crescentib9 malis maioris de
decoris inuoluunt augmento. Tuti9 ergo fuit ei qđ
vulgariter dicit adherere. Qui bene stat nõ festinet
ad motum nã qui sedit in plano nõ habet vnde ca
dat. Voluisti enĩ te submittere fatis ambiguis ut de
infelici casu tuo ꝛ finali tuoꝝ excidio te tante urbis
ruinosa iterata iactura dares futuris gentib9 lõgaz
materiã velut delectabiles fabulas recensendi cũ de
sinistris successib9 aliorum libenter boĩm mulceatur
auditus. Sz quid postea tibi ꝛ tuis ĩde successit pre
sens narrationis historie series manifestat.

De ꝯsilio deliberato ut paris ĩ greciã destinet.

Exigit priam9 ꝺuocatis oĩb9 troie maorib9
in regio ilion eis coactis in vnũ sic allocut9 ẽ

illos Ecce pro ut de ꝯsilio vrō ꝓcessit ātbenor mis sus in greciā ꝓ mea recuperanda sorore ut odiū qō gerimus apud eos ꝓ bellorꝫ scādalis euitandis seda ri possit in posterū rediit sicut scitis ꝫ qualia obtinu erit ab ipsis siniſtra ꝫ obprobriosa respōsa notū ē. vobis nō ꝯsiderātib9 eis dāna tā grauia q̄ nobis in tulerunt ꝫ tā graues ĩurias nō verēt. Et o vtinā pe nitentia ducti saltī verbo cognoscerēt ꝙ male gesse rūt. Sꝫ in maioris electōis superbiam eleuati nobis grauiora mināt. Absit ergo ꝙ siniſtrāte fortūa nobis accideret q̄ mināt. Absit ēt ut de tot sine cā grauiter omissis ab eis penā debitam non exoluāt ꝓ nos cis diis fauentibus ĩfligendā. Credim9 enī eis in virib9 nos eē potiores munitā ꝫ tutā ciuitatē habere ab ō niū hostiū insidiis ꝓfecto securā. Etiā si maior ps hoīm nobis cōstitueret aduersa. multa enī nos potē tia ꝫ multorū strēnuitate vigem9 militū ꝫ peditum pugnandi expertorꝫ diuitiis plēa q̄dē victualiuꝫ co pia ꝫ indeficientiū in omnib9 futuris necessitatibus abundamus diuitiis exubera9 eximiis ꝫ nihil nobis ad offendendū molestias ĩgerēdas nec ad defenden di subsidia deesse uidem9 Gratū ergo mihi videt si vobis videt acceptū ut aduersus grecos ipos tam ĩpios hostes nr̄os exerceam9 saltiꝫ in aliquo vires nostras ut saltum in istis aggressionis initiis in ter ras ꝫ partes eorꝫ gentem nostrā bellicosis insultib9 transmittamus que in terras eorꝫ ꝫ homīes eorūdeꝫ insidiarꝫ nostrarū ignaros repente irruāt maxima e is ꝺāna ꝫ detrimenta illaturi priusq̄ ad eorum' de fensiones arma excogitata valeant eleuare. Est

enim hic casus vt quilibet nostrum personas ⁊ res p
prias debeat fortune committere ad restauratione
damnorũ nostrorum ⁊ ad nostre grauis iniurie ulci
onem. Nec nos terreat si greci ipsi aduersus nos ⁊ p
decessores nostros obtinuere victoriã. Nam nõ est
nouum ut victor a victis multotiens superet. Ver
bis igit regis ⁊ monitis õnes astantes vnanimiter
annuentes deuoto corde se offerunt in õnib9 eo
cultatibus ⁊ personis. Propter quod rex priamus
ad eorũ oblatões tã grato corde vulgatas in maio
ris appetitus audaciam ⁊ animositatis feruentiã su
am aperuit uoluntatem. Sicq rex ipe ĩ oblationib9
ipis exhilaratus immodice recedendi licentia affec
tuosis verbis tribuit vnicuiq remanente rege in suo
palacio cum õnibus filiis suis tam veris q natura
libus tũc existentibus cum eodem. Erat enim ⁊ tunc
hector presens cum eis qui iam a pannonie partib9
redierat ad ipsius regis imperiũ patris sui quos õ
nes sic rex facto silentio ẽ verbis talibus alloquut9
Sed anteq ad verba ipa prorumperet lacrimis o
ra rigauit ⁊ inter medios singultus ⁊ lacrimas tali
ter uerba sua profundit. Nũquid ĩ memoria uestra
nõ reuoluitis auorum vestrorum necem seruitutem
exione que meretricio more tractat vobis viuẽtib9
⁊ in tanta potentia constitutis. Dignum ergo erit ⁊
iustum vt ad vindictã tãti pudoris vos deberetis
assurgere ⁊ totis viribus anbelare. Et si nõ vltiõe
auorum ipsorum saltem in satiffactionẽ voluntatis
mee qui tanta exinde vexor angustia ⁊ innumerabi
libus doloribus incessanter cũ vos ab ãnis teneris

educauerim ⁊ dolorũ meorum debetis esse principes naturali ⁊ probabili ratione. Et conuersus ad hectorem dixit illi. Et tu chariſſime fili hector oĩm fratrum tuoꝝ primogenitus q̃ ⁊ annoꝝ excellẽtia ⁊ nir tutis ſtrẽnuitate p̃cedis ceteros fratres tuos hos meos ãplectere monit⁹ ⁊ p̃ceptoꝝ meorum executionez animoſus aſſume. Sis ergo tu ſolus princeps ⁊ dux huius negocii ⁊ vniuerſi tui fratres tibi prorſus obediant ⁊ omnes alii regno noſtro ſubiecti qui ĩ potẽtia tuarum virium noſti domare ſuperbos ⁊ ĩ tue animoſitatis audacia cogis flectere ceruicoſos Ego enim ab hodie ĩ antea de eo quod de preſenti negocio ſit futurum me totũ expolio ⁊ tuis humeris fortioribꝰ totum impono quia in tua iuuenili duricia potens es bella committere ⁊ bellis ſtrennuis preualere quod me natura debilis poſſe non patit cũ ad ſenium iam declinem ⁊ verbis ſuis rege priamo fine facto hector in vultu quaſi pudoris ⁊ honeſtorum prolatõe verborũ ad regis priꝰ uerba reſpõdit.

Reſponſio hectoris primogeniti priami.

Chariſſime domine mi rex nunquid eſt hominem inhumanum arripere pondus ⁊ cꝫ humana deſiſtens a natura voluntas de illatis iniuriis paſſim non appetere vlcionem. Et ſi nosqui tanta nobilitate vigemus / quorum iniuria minima pudoris eſt / magni cum perſonarum qualitas iniuriarum qualitatẽ minuat ⁊ augmentet ſi vindictã appetim⁹ de iniuriis nobis illatis nos ſum⁹ degeneres hoĩm a natura cũ etiã aĩalia irracionalia videam⁹ hoc uoto poti ri. Nullꝰ ẽ ergo iter veſtros filios care p̃ q̃ de nece

auorum nostroꝝ magis teneatur vindictam appetẽ
sicut ego q̃ sum primus in eoꝝ ordiẽ geniture ꝛ ideo
ꝑmus esse debeo in vlciscendi feruore ꝑceteris. Ergo
cum omni auiditate desidero vindictam meoꝝ inimi
corum appetere ꝛ eciam ĩ cruore meo mea dextera cru
ẽtatos interimat q̃ crudeliter meoruꝫ auoꝝ ꝛ ciuium
effudere cruorem Vnum tamẽ discrete rex ad vestrã
reduci peto memoriam vt huiꝰ aggressionis nostre
tamq̃ prudens ꝛ sagax cõsiliarius non solum inchoa
ndi principia verum sequentia media ꝛ exituꝫ qui
succedit in fine. Non est enim discrecionis laudande
consiliuꝫ singula scrutatorie non rimari et negocioꝝ
ũcia tantũ appetẽ nec aduertẽ finẽ ipsorũ. Quid enĩ
ꝓdest alicui bene forte in prĩcipiis agere que demuꝫ
terminari contingunt fine siniſtro Laudabilius ergo
est abillis inicijs abstinere que euentus dubios in se
habent ꝛ que magis ad infelicia q̃ felicia se declinãt
Illud enĩ felix ꝓt dici principium cuius exitꝰ felix se
quitur Hec enim verba discrete rex ac ideo in dicẽdi
audacia iam ꝓrupi vt vlcionis auiditas inconsulta
nõ arripiat spm̃ voti sui in eo assumendo cuius finis
est dubius an succedat prospere vel aduerse. Hostis
enim pater karissime totam affricam ꝛ europã hodie
grecis subiectam quanta greci multitudine militum
sũt suffulti ꝛ quanta sit strenuitate pugnãtes quãtis
sint pleni diuiciis ꝛ quante potestatis vigeant dici
one Non ẽ equalis hodie asie potencia potẽtatui tot
virorum cum ꝛ si in asia multi vigeant homines nõ
tñ sũt i pugnãdi exercitio nimiũ bellicosi Certũ ergo

magis apud nos ꝑt esse ꝙ dubiuz si arma cõtra po
tẽcõres nobis indiscusso cõsilio ingeramus vix aut
nũq̃ nos posse finem attingere poptatũ. Statuz ergo
nostrum qui hodie tanta quiete ꝓpolliz tãta felicitate
refulget ad quid vexacõnibus grauibus appetim9 p
turbare ꝛ de iocunditatis requie venire ad victimas
nostraz miserabiliter psonaz Sane nõ est exiona tã
caro precio redimenda ꝑ qua forte quod absit de me
lioribus nobis ꝛ forte de õnibus est cõmutacio faci
enda. Cõniuentibus igit oculis nõ est incongruũ ex
ione dissimulare fortunam que tot annis suis est iã
aptata dispendiis ꝛ quam mora ꝑt ĩ breui ab aura
viuaci diuellere vt nobis omnibus sit parata cã qui
etis Hec vestra care pater credat opinio me ista bel
lorum tiõre aut cordis pusillanimitate proferre sed
dubito fortune sinistros euent9 ꝛ ne tui sceptri dig
tatas sub insidiosis casibus fortune vacillet. ꝛ q̃bus
dum licet liceat abstinere nã licita ẽ ꝛ salubris dissua
sionis racio inicia dissuadere q̃ placeant anteq̃ infe
licibus mediis subsecut9 eorũ exitus dãpnis ꝛ dolori
b9 cõtinuari cogantur

Cõsilium paridis secundi filii

Cuit ergo post hec verba discret9 ꝛ strẽnu9 hec
tor sed paris quiverba hectoris diligenter audi
uit statim se erigens stans hec verba profudit. Audi
rex carissime pater de fine prospero ꝓsequendo Quis
nostrum potest probabiliter formidare si contra hos
tes nostros arma bellicosa geramus Nonne sum9 tot
strennui tot potentes tot diuites ꝛ in tam

forti ciuitate locati? Quis probabiliter opinari pt nos sic feliciter ꝛ secure cõpositos in nostris laribus depopulatos posse cõfũdi? Fiat igit' audacter hmie domine qđ per vos dictum est vt mittant' scilicet naigia depopulatura greciaz que gentẽ nrãz enormib9 afflixit iurius ꝛ dãpnis irrepabilibus ẽ ꝑdata. Me etiã carissime pater si placet iubeas cũ illis proficisci nauigiis quia procerto suz certus deos velle me graiter greciam posse confundere ꝛ grauiter deprevari nec nõ ꝛ deoptimatib9 grecie meliorem mulierem emperer iu troianuz regnum a me captam posse trãsferre q̃ pro redemptione vrẽ sororis exiõe de facili poterit commutari Quod si a vobis querendum est qualiter istud sciam dabo de hoc vestre conscientie certum signum quod a diis ipsis procerto ꝛcepi. Nõ dum enim sunt multi dies elapsi dum agerem in minori india iussu vrõ celebrante sole solsticium estiuale dũ sol sub principio cãcri ageret cursuz suũ quodã die veneris venationis causa placuit mihi adire nemora in multorum collegio venatorum Que duz diluculo fuissem ingressus multis laboribus feris hinc inde venatorie pq̃sitis nihil ĩueĩre potui mihi gratũ ad ꝑdã Sole iaz cõstituẽte meridiẽ ꝛ quasi circa vesperarum confinia declinante demum ingerente fortuna quidam ceruus apparuit in ipsorum nemorum locis solitariis vagabundus quẽ cursu meo appetẽs preuenire putaui. Propter quod deserui socios q̃ mecum erant in celeritate currendi ꝛ elongatus ab eis i ipsius nemoris solitudine quod ida vocatur peruenni sol9 tenebrosas ad ũbras ĩ quo ab aspectib9 meis

ille teruus euanuit forte ob frõdosas ipsi9 nemoris arbores vel ob multã celerem fugam ipsius Lassat9 ergo ego nec non et eciam equ9 meus totus madidus p̃ sudore et uelut imbres aquosos effundens diffũde bat tumulando subitas guttas guttis Quid vltra Fess9 descendi ab equo ꝙ ipsum in ramo cuiusdam arboris mihi propīque cum habenis freni sui studui colligare deinde straui me solo qõ adhuc multo vire bat gramine arboruz vmbraculis eius ꝓhibentibus siccitatem ꝙ depositis arcu et pharetra quã gestabam ficticium ex eis constitui mihi iacenti puluinar. Hec mora me letheus sopor inuasit tãta me rabida p̃occu pans grauitate quod visum fuit mihi nullo preterito tempore dormiuisse. Soporatus igit' tamgrauiter vi di in ipso somnio meo mirabilem visionem qõ deus sc̃z mercurius tres deas in suo comitatu ducebat ve nerem videlicet palladem et iunonẽ Qui ad me statim accedens p̃dcīs diis pax a se distantibus mihi dixit Audi paris. Ecce adduxi has tres deas ad te ꝓptere a cꝙ inter eas quoddam nunc litigium est ex ortuz de quo se disposuere omittere arbitrio tuo soli vt lis ip sa inter ipsas tuo iudicio dirimat'. Descentibus enim eis inquodam solemni conuiuio quoddam pomũ mi rabile ꝙ formose celature de materia. preciosa iniectũ extitit inter eas in quo grecis litteris continet' inscrip tum vt pulchriori detur ex eis Cum igitur quelibet ipsarum p̃cedere aliam de forma contendat et exinde putet ipsi9 pomi premium promereri tuo de hoc iudi cio se submittũt et quelibet

earum tibi ꝑ me ꝑmittit premium pro tui arbitrii remuneratione ab ea infallibiliter consequendus quã in pulchritudine et pomi questu putaueris antepo ni. Si iunonẽ enĩ ꝓferre decreueris inter alios mũdi magnificos illa cõstituet te maiorem. Si veropallaDem omnem ab ea humanam scientiam ꝑ premio cõ sequeris. Quodsi venerẽ pulchriorem se ⁊ de grecia nobiliorem feminaz ab ea in tuum premiuz reporta bis. Ego autem talibus a mercurio auditis ꝑmissis ⁊ donis sic sibi respondi qõ verum de hoc iudiciuz nõ dabam nisi se oẽs nudas meo ꝺspectui presentarẽt vt p inspectionẽ meam singulas eaz ptes corporis ꝑ vero iudicio valeam cõtemplari. Et statim mercu rius dixit mihi. Fiat vt dicis. Depositis ergo vestib9 predictaz triuz dearum ⁊ sigillatim quelibet eaz nu da meo ꝺspectui pñtata visuz fuit mihi ꝑsequendo iudicio veritatis qõ ven9 sua forma ꝓdictas duas alias patenter excederet et ideo decreui eam esse domi nam pomi. Venus autem ex predicta pomi victoria facta cõgaudens submissa voce mihi ꝑmissum a mer curio infallibiliter confirmauit. Et recedentib9 illis a me statim somno ⁊ somnio sum solutus. Putas er go care pater deoz ꝑmissa frustratoria posse cẽseri. Sane certus penitus esse puto ꝙ si me in greciam mi seris indubitabiliter mecum deferam mulierem iuxta ꝑmissa diuina. Dicte me ergo pie pater quia mei mis sio pro certo vestrum animum iocunditate replebit. Et hiis dictis ꝓsaris suis sermonibus finẽ fecit.

Responsio Tercii filii.

Finita igit' ipius paridis responsione predicta surrexit deiphebus tercius natus regis ⁊ ad eius eloquiū dato silentio intentionis sue ꝺceptū reti nere non valēs in hec verba resoluit. Carissime rex si in omni negocio quod ē aliquis aggressurus vellēt singula que possunt eē futura particulari deliberati one rimari nunq̄ eēt aliquis qui alicuiꝰ oneri se sub iceret animosus. Nam si semper agricole diligenti de liberatiōe pensarent q̄ta a raptu volucrū auferēda sunt semina nunq̄ forte sulcis semina darent'. Pari tur igit' pater charissime nauigia ī greciā ꝓfectura/ quoniā cōsilio paridis nō pōt probabiliter ꝺtradi ci. Nam si contingat eū aliquam de grecia nobilem educere mulierem de facili poterit euenire q̄ eiꝰ com mutatione recuperare possemꝰ extonam ob quā to tiꝰ nostri generis diffamata prosapia loquacis ob probrii squalore sordescit.

Responsio quarti filii priami. q̄ elenꝰ dicebat'.

Elenus vero quartus regis filius in ordine gē ture post̄q̄ dictis suis deiphebus finem fecit a ꝓpria sessione consurgens animi sui motū aperu it in hec verba Magnanime rex pro deo vota ceca nō arripiat auditas vestra vlciscendi. Scitis enim diis fauentibus ⁊ etiam vobis ipsis me instructū et totaliter eruditum in scientia futurorum quod ex ꝓ teritis vestra iam cognouit industria nunq̄ ex ore meo aliqua vaticinia processisse que ipsam puraꝫ ue ritatem non exciterint assequuta. Absit ergo vt Pa ris in greciam se conferre presumat. Nam pro certo teneat vestra scientia q̄ si paris in greciā se duxerit

conferendum terram aliquam inuasurus banc nobi
lem ciuitatem vestrã funditus euertendam a grecis
ciues vestros morti traditos ⁊ nos omnes a vrĩs
renibus descendentes. Abstineatis ergo ab his quo
rum finis est dolor ⁊ mortis executio amare ne ꝓi
de teipsum doleas truncatum arene iacere carissimã
consortem tuam excidio traditam ⁊ omnes tuos gla
dio seuiente truncatos. Cum hec omnia sint futura
reuera si paris greciam cum excercitu presumat adi
re. Et his dictis quasi dolens se in propria restituit
sessioni. Ad hec verba igit' eleni sapientis vacillauit
animus regis ⁊ turbatione repletus exstitit non mo
dicum stupefactus propter quod factum est inter õ
nes astantes tacitum ex omni parte silentiũ nec erat
aliquis inter eos qui presumeret in vocem sermõis
erumpere.

Tunc Troilus regis ex filiis iunior postremo
susceptus vt vidit omnes pre multa turbatiõe
silere rupto silentio in hec verba ꝓrupit. O viri no
biles ⁊ nimium aĩmosi ad quid turbamini circa plu
rima ad vocem vnius pusillanimis sacerdotis. Nõ
ne est proprium sacerdotum vitare bella fugere con
gressus quos sola pusillanimitas facit amare delici
as ⁊ in sola vescendi ciborum ⁊ potus saturitate tu
mescere. Quis enim sapiens põt pro certo tenere ho
minum consciencias ignorantes futura posse presci
re deorum. Non hoc sapientis est credere cum ⁊ hoc
ex sola procedat stulticie leuitate. Pergat igit' elen9
si timore concutit' in tẽplis celebrare diuina ⁊ sinat
alios q̃ labe verecundie obducũt' debitas i armoꝝ

conflictu exposcere vltiones. Ad quid circa eius uer
baram vana tam friuola rex inclite perturbaris. Iu
be nauigia soluere ⁊ exercitum ad iter accingere bel
licosum cum non sit ferendus de cetero tot⁹ pudor
nobis a grecis illatus absq; talione vidicte. Et his
dictis tacuit Troilus. Cuius animositatem ⁊ dictuz
astantes ceteri laudauerunt ⁊ omnes consilium eius
probant sic q⁹ mandante rege consilio ipo soluto p̄
dicti regis filii cum eodem rege paratas menses ap
petuut discūbentes. Postq; vero Priamus prandio
celebrato suo sedit in solio in suis propositis estuās
⁊ in executione ipsorum importune totus anhelans
filios suos. Paridem ⁊ Deiphebum vocauit ad se et
expresse mandauit eisdem vt in pannonie prouinci
am se conferant festinanter delaturos secum milites
strennuos quos in greciam cum nauigiis secuz ferāt
Et eodem die idem rex predictos paridez ⁊ deiphe
bum coegit ad iter Qui statim a rege ipso obtenta li
centia recesserunt. Sequenti vero die idem rex pria
mus vniuersos ciues ciuitatis troie ad generale col
loquium conuocauit ⁊ conuenientibus illis his est
eos sermonibus alloquut⁹. O fideles ⁊ dilecti ciues
satis notum ē uobis q; tum fuerimus per grecorū su
perbias iniurijs obprobriosis ⁊ damnis innumera
bilibus lacessiti nec vos latet passos iniuriam cū eti
am alienis fabula facti simus nec mee sororis exiōe
permittit seruitus manifesta quiescere vota mea cuz
in eius memoria dolore constringar quam continua
ta recordia nullatenus abolere permittunt. Scitis e
nim pro recuperatione ipsius nos in greciā discretū

anthenorem destinasse qui cum nō fuerit exaudit⁹ a grecis doloris mei materias duplicauit· Sed quia ferro curanda sunt vulnera que beneficia non senti unt medicine proposui paridem in armata manu et marino exercitu multo completo milite in greciam destinare vt hostes nostros potenter inuadat dam nis afficiat quibus põt forte aliquam nobilem mu lierem hostiliter interceptam ad ciuitatem nostrã ad ducet per quam commutationẽ sororis mee dis fa uentibus valeam promereri· Quod quia exequi nō decreui absq; uestri approbatione consilii ꝓposui hoc vestre prebere notitie vt si vobis videt̃ esse sa lubre pr̃seueret̃ instantius in incepto. Licet enĩ hec omnia satis intime tangant me tangũt communiter ꝛ vos omnes Et ꝙ omnes tangit sapiente dicente/ debet ab omnibus comprobari. Regis igit̃ eloqui o fine facto dum lata paterent vndecũq; silentia. q̃ dam miles de astantibus nomine pertheus filiꝰ quõ dam euforbii magni phĩ in quem narrat ouidiꝰ ani mam magni pithagore fuisse transfusam surgens in hec verba prorupit · O nobilissime rex cum sim to tus erga maiestatem vestram zelo fidelitatis accen sus que memorie vestre reducere nõ obmitto maiest tas vestra benigne suscipiat tanq; prolata ab inten tione fideli. Nouit enim vestra serenitas me patre⁹ euforbium habuisse que plusq; centũ octuaginta an nis vitali potit⁹ ẽ aura qui cũ omnis phĩe fuerit ĩbu tus scientiis plenam presentiã habuit futurorũ. Hic multotiẽs dixit mihi ꝛ ꝓ certo firmauit qõ si filius vester paris in greciã sit iturus . vt ex argiuis more

predonio ducat vxorẽ ꝙ hec uestra nobilis ciuitas magna troia in cinerem sit euersura p grecos vobis et omnibus uestris crudeliter et nequiter interfectis Quare sapientissime rex non borreat uestra nobilitas acquiescere verbis meis cũ nõ sit tutũ sapiẽtum verba cõtempnere ⁊ in his precipue in quorum abstinentia dignitas vestra non leditur ⁊ ĩ eorum perseuerantia potest inesse causa (quod absit) perpetue vestre ruine. Cur appetitis insidias apponere vestre quieti ⁊ trãquillitatem vestram submittere casibus qui omnium periculorum genera in se habent Abstiĉatis ergo (si placet) vt dies vestros felices absq; vexationis molestia feliciter pertrabetis vt filius vester paris grecie terminos non attingat vel saltĩ aliusquam ipse in greciã dirigatur. Ad perthei verba talia proferentis rumor fit magnus inter astãtes eũ ⁊ eius pĩna vaticinia reprobantes ⁊ perthei suasiones violenter ipugnantes quib9 o vtinã ãnuissent Hã que postea secuta sunt scandala futura forsitan non fuissent. sed quia futura discrimina ineuitabilia fata constituũt placuit cõmuniter omnibus paridem ĩ greciam nauali exercitu se conferre. Et sic colloqo fine dato vnusquisq; recessit. Quod postq; venit ad cassandre noticiã regis filiam cõsilium fuisse pro certo firmatum paridem debere in greciam se conferre velud infatuata prorupit in maximos vlulat9 ⁊ vocibus altis exclamans prosiliit in hec verba. Ha nobilissima troie ciuitas vnde tam dira ⁊ tã dura Fata te detrabũt vt graub9 in breui sis subuertenda pericul ⁊ tuaꝝ turriũ alta cacumina dissoluãt ⁊ dentur

ꝓcipitem in ruinã. ¶ A infelix rex priame quod crimẽ
diceris cõmisisse vt tui ⁊ tuorum hoĩm mortes defle
as ⁊ perpetuas seruitutes. Et tu regina hecuba cu
ius sceleris es inuoluta otagio ut oẽs videas part⁹
tuos crudeli nece succumbere? Cur non ꝓhibes pari
dẽ adire greciã qui tãte pestis futuris est cã? Et suis
clamoribus fine dato surgẽs ad regẽ patrẽ se otulit
et imbribus lacrimaꝝ flebiliter regẽ patrẽ ãmonuit
vt desisteret ab inceptis tanq̃ illa que in sue scientie
celeribus documentis futura mala preuiderat ⁊ pre
uisa vocibus flebilibus diuulgabat. Sꝫ fortune cas⁹
qui iã dederat suo cursui voluntarios instinctus ⁊
motus infelices accelerabat ad exitus ꝓcess⁹ exinde
auidos ordinando. Sane si dissuasiões hectoris cas
sandre monit⁹ suasiones beleni suggestiones perthei
fuissent efficaciter exaudite perpetuis duratura tẽpo
ribus. O nobilissima ⁊ sublimis troia vigeres. Sed
inexorabilia fata malo⁊ posto̅ infelicia ꝓuentura
decernunt otraria ⁊ aduersa hoĩm mentib⁹ represen
tant ⁊ insinuant pro acceptis.

¶ De numero nauium quas troiani duxerũt in gre
corũ depopulationẽ.

TEmpus erat ꝙ iã sol inter hiades ⁊ pleiades p
fecerat cursum suũ qui dũ eẽt in signo tauri mẽ
sis ille magis diuersis floribus planicies aruo⁊ or
nauerat ⁊ nouis virentes frõdib⁹ arbores in fecun
ditate florum fructus proximos ꝓmittebãt cu⁊ pa
ris et deiphebus a pãnonie partib⁹ redeũtes tria mi
lia militũ secũ adduxerũt qui ĩ armo⁊ excercitio mꝭ
ta strẽnuitate vigebant. Et paratis nauibus viginti

duabus numero magnis ⁊ omni plenitudine necessa
riorũ onustis rex priam⁹ anthẽori ⁊ enee de quib⁹
supra relatum ẽ necnõ ⁊ polidamo ip̃i⁹ anthenoris
filio mandat ⁊ p̃cipit vt cum paride in greciã cum
ip̃o nauali exercitu se accingãt. Quibus deuote ãnu
entib⁹ idem rex priamus omnib⁹ ouocatis in vnum
qui deputati fuere per eum in predictũ viagiũ profi
ciſci sic illos allocut⁹ ẽ dicẽs Hõ ẽ opus ãmodo uo
bis sup̃ susceptο negocio multos replicare sermões /
cũ vobis plene sit cognita que urgens cã meũ anxiat
animũ quare in greciã decreuerĩ vos oferre. Et si il
la ratio debuit eẽ potissima illata⁊. s. iniuriaru⁊ vo
bis ⁊ mihi vindictam appetere tamen cã preponde
rãs magis ẽ illa vt meã possim exinde recuperare so
rorẽ q̃ sub multo dedecore ⁊ anxiosa infelicitate ui
lescit. Ad quã obtinendã oĩ debetis aĩositate osurge
re cũ pro ea recuperanda iuste videamur arma moue
re otra detentorem ip̃i⁹. Scitis enĩ ⁊ vos ũuste nos
danaos offendisse ⁊ p iniustas offensas nos arma
iuste capessere cũ ei sit secundũ iustitiã ignoscendum
qui ꝓuocat⁹ appetit se vlcisci. Moneo igit᷑ ut q̃tũ
cunq̃ potestis detis operam virtuose in ip̃a mea so
rore recuperanda. Hã nũc ẽ temp⁹ acceptũ ut p hos
tes nostros vestra probitas diuulget᷑ strennuitas
vestra patenter appareat que virtuose viget ĩ uobis
Me igit᷑ scitote paratum ut si casu⁹ se ingerat ad ob
tinenda dius fauentib⁹ vota vestra ad requisitione⁊
vestrã me in multo vobis ministrando subsidio ꝓ
digaliter ꝓcessurum vt uniuersos danaos potẽtia
nrã pterreat ⁊ grauia eorũ dispẽdia ĩ forti uirtutis

nostre brachio deflere cogant. Sup huiꝰ igit execu tione negocii paridem habebitis in prīcipē ꝙ ducto rē deiphebū secundū a paride in ꝺsilio sapientū an thenoris ꝙ enee qui vobiscū sunt ī presenti negocio profecturi. Et finito colloquio vniuersus excercitꝰ naues ascendit ꝙ paris ꝙ deiphebus in lacrimis a ꝝ ge obtenta licentia naues ītrāt. Solutis itaqꝫ finibꝰ subductis anchoris et velis eleuatis ī altū naues ip se in nomine deorū iouis ꝙ veneris in altū pelagus se impingunt ꝙ eis felici nauigatione poritis ad spar sas ciclades applicant insulas viꝫ romanie quas dū velut ignotas robusto remige trāsire ꝺtendūt naui gantibꝰ ipis finitima litora strictius inherēdo casꝰ eius obuiā obtulit quādā nauī. In hac igit nauī ꝝ quidā de maioribꝰ grecie menelaus noīe nauigabat/ qui a duce nestore tūc temporis euocatꝰ apud pirā ciuitatē se cū ipo nauigio dirigebat Erat āt ꝙ iste me nelaus agamenonis regis frater habēs belenā in vx orem Hec enī belena diebꝰ illis mirabili specioſitate vigebat soror castoris ꝙ pollucis regū q̄ tūc ī samoſ tor ciuitate de eoꝝ regno insimul morabant educan tes cum eis eorum neptē hermionā natam ex belena supradicta. Greci vero dū nauim ipsam inspicerēt ui derunt eam ab eoꝝ obuiatione flexo remige declina re ꝙ ideo nec illi illos nec illi eos agnoscere potuerūt Quare troiani naues secundis ventis afflātibꝰ salu bri cursu diuertūt ꝙ veniūt in quādam insulam noīe citbeream de districtu grecoꝝ que insula citrius bo die a nauigantibus appellat. In hāc igit insulam ci thereā nauibus troianis applicitis troes eius deside

rabiliter portū intrāt ⁊ anchoris ī profundū maris
iniectis duris funibus religāt naues ipas ⁊ eiꝰ tuta
statione locatis in schafis eaꝝ securis accessibꝰ descē
dūt in terrā. Erat aūt in hac insula citherea quoddā
templū in honore veneris ex antiquo ostructū mire
pulcbritudinis ⁊ diuitiis multis plenū cū habitato
res ꝓuinciaꝝ circū adiacentiū gentili ritu in deā ve
nerem (que tūc principaliter colebat in ipsa) maxi
mam fiduciā gererent ⁊ haberent ⁊ ī veneratōe max
ima annua colerent eius festa cum ibidem a dea ipa
sepius responsa reciperēt de petitis ab ea Celebraba
tur itaq; diebꝰ illis in templo ipo tunc festū ipsius
veneris principale propter quod infiniti de finitis
partibus in illam insulam se cōtulerunt mulieres ꝛt
viri ob eorū vota cū multo gaudio in templo ipso
soluenda. Quod postq; innotuit paridi in comitiua
multoꝝ decenter ornatus accessit ad templū ⁊ mor
dardanico in templo ipso supplici vultu in presenti
a populi tūc astantis ibidem deuotis orationibus
oblationes suas in multa auri ⁊ argēti copia īmēsa
ꝓdigalitate ꝓfudit. Fuerat enī paris pulcbritudīe
multa decorus oēs suos ⁊ etiam alios in forma pre
cellens. Quē vt aspexerunt astantes in templo de eiꝰ
pulcbritudine mirati sunt valde ⁊ de regiis appara
tibus quibus ipe inclitus apparebat. Quare sciendi
feruore ipm agnoscere gestūt oēs astātes q̄ sint eiꝰ
comites vnde sint ⁊ specialiter quis sit paris. Tādē
scisitantibꝰ illis non ē eis occultata materia ꝓ troi
anos. Dicunt enim eis paridem esse filium registroie
⁊ venisse in greciam in comitiua multorum suorum

nobilium iussu prīs ut a regib9 grecie repetat quan dam sui prīs sororē exionā noīe quā dicti reges regi thelamoni tradiderūt qui sub laomedōta rege troia nā depopulati sunt urbē. Varia igit' de auditis dic ta sunt īter eos. Sz loquax fama q̄ mltas vires ac quirit eūdo vicinas iā dispsa per ptes ad aures bele ne de pulcritudīe paridis ad templū veneris accedē tis multa relatione peruenit· Bō postq̄ eidem īnotu itvane voluntatis desiderabilis appetit9 qui mulier animū ōsueuit subita leuitate corrumpere belene ani mū inconsulta flagrantia ocitauit ad optaret vt ipī us festiuitatis solēnia se ōferre gaudia visura festiua ꝛ inspectura ducē Frrgie nationis. Sz o q̄ multas pu dicissimas mulieres ad impudicos subito traxer̄ col lapsus ludorū spectacula ꝛ locorum hmōi visiones vbi iuuenes confluentes suas excercent illecebras et raptos animos mulierū ex dissolutiōib9 gaudioruz ad sui pudoris crimen subita rapacitate seducūt cuz habētes iuuenes habilitatē ōmodā videndi puellas ꝛ multo fortius alias ad mūdana deliramēta ꝓmo tas nūc oculis nūc tacitis blandiciarū sermonibus nūc tactu manuū nūc signorū instinctu mulierū ani mos de facili se mouētes cecis sophismatib9 ꝛ dulci um fallaciaz argumētatōe ocludūt · Pereat ille q̄ p mo īuenit īter mulieres iuuenes ꝛ adolescentes igno tos instituisse coreas que manifesta sunt cā multi p petrati ꝛ perpetrandi pudoris. Propter q̄s mlte ēt iā pudice ad ꝓditorias ifascinationes hoīm enormi ter corruerūt vñ tāta multotiens orta sunt scādala ꝛ multoruz necis cā sequuta Cateruatim ergo adire

templa deorum et eorũ celebrare festiua q̃ q̃ sit fas nephas tamen euidenter apparzcũ sit ĩ dissolutõib9 animoz̃ qui moti ad instrumentoz̃ sonitus ꝛ ad di uersas modulamis cãtilenas facilius corruũt ĩ seip sis. Sz tu belena speciosissima mulier̃ q̃s te rapuit spũs ut in absentia viri tui tua desereres tã leui rela tione palacia exires eius claustra ignotũ visura bo minẽ que te tõpescere habena freni facile potuisti vt seruasses pudica ieiunia ĩtra regie sceptra tue. ℙ q̃ multas duxit ad labem ad vulgaria loca discursus ℙ q̃ grati feminabus eẽ debent earum domorũ ter mini et bonestatis earum fines ꝛ limites conseruare. ℕũq̃ nauis enĩ sentiret dissuta naufragia si cõtinue suo staret in portu in partes non nauigans alienas ℙptasti ergo tu belena tuã exire regiam ꝛ visitar̃ ci theream vt sub pretextu voti soluendi virum posses videre barbaricum. Et p̃textu liciti ad illicita decli res. Nam eius viri visio virus fuit quo infecta per te grecia tota fuit propter quod tot demum occubu ere danai ꝛ duris morsib9 tot Frigii venenati. Quid vltra. Ad consummationez̃ sui desiderii iam concep ti belena quibusdam suis familiaribus ꝺuocatis iu bet eis parare necessaria equos ꝛ comites cuz apud citherea ad templũ veneris appetat se ꝺferre ubi ei9 festũ colitur tam solenne ꝛ vbi soluere sua desiderat quedã vota. ℕõ enĩ a menelai regno multũ extiterat citherea remota cũ velut in eius opposito cõstituta ab ipius finib9 modico freto distaret. Nec mora eq̃ parantur ꝛ comites ꝛ belena cum suis comitibus in regio apparatu equos ascẽdentes puẽit ad litus ꝛ a

litore in insulam citherearn breui remige nauigauit. vbi tam ab incolis q̄ ab aliis velut regina ipsius ī sule in multo fuit honore recepta. Ipsa demū cā soluendi sua vota veneris templum adiuit. ibiq̄ suas oblationes dee veneri in multis ꝛ preciosis mūeribꝰ presentauit. Cuꝺ postq̄ notū paridi factū ē reginaz viz helenam menelai regis vxorē ad templū ipm veneris accessisse ꝛ in multa comitiua suorū apparatu mirabili paris excellenter ornatus peruenit in tēplū Audiuerat enī fama predicante iā diu helenā castoris ꝛ pollucis regū sororem incredibili speciositate vigere. Quam vt vidit inuidit dū de facili facibus accensis veneris in veneris templo desiderio fluctuat anxioso ꝛ diligētē ī helenā figēs ituitū sigillati eiꝰ membra tanto decore respersa subtiliter otemplat. Mirat enī tā ī ea rutilanti fulgore flauescere crines multos quos niuei cādoris protractꝰ in medio discrimē diametris equalibꝰ diuidebat ꝛ aurea fila bic inde serpentia sub certi lege federis coegerant iuolutos. Sub q̄bꝰ subsidebat frōtis lactea ꝛ niuosa planicies ad eius fulgentia tempora vsq̄ distensa vbi crinium aureorū cumulus perlucida visiōe turgebat ꝛ cuius frontis detestabilis nulla rugositas planicie sulcauerat adequatā. Mirat ꝛ enī ī tā nitide frōtis excremis conuallibꝰ gemina supercilia q̄si manu facta sic decenter eleuata flauescere vt geminos exē plata velut in arcus nou vt in multa nube pilorum tenebrositatis horrende nigresserēt sed ducta moderato libramine geminas distinguebāt in maiori fulgore circūferentias oculorum. Mirat igitur oculos

duorum siderum radios describentes quoꝝ orbes quasi gemmaꝝ iūcturis artificiose oposita vaga uo lubilitate nō ꝓdige aspectibus frenati modestis sta bilem animi constātiā permittebāt. Quorum pilorū etiam in proceritate modeste frenabant palpebrarū babene. Mirat' etiam in illa mire pulcritudinis nasi sni lineam regularem qui maxillas diuidens in gemi nas partes equales nec multa longitudine vergebat ad imum nec nimia breuitate correptus superioris labii sedem indecenter suspendebat in altum Sic etiā non nimia grossicie tumefactꝰ se ī multalatitudīe dif fudebat dum compositarum narium termini nō mꝭ ta vacatione seiungerent nec se ī multe aperture pate factione vulgarent. Mirat' etiam tantā pulchritudi nem facici tanti candoris lacteo candore perfusam cuius genas rose vestiuerant mixte rosis dū nulla tē poris varietate roseus color in illis exhausto vigo re languescere videret' Sic intermixto colore niueo linearum inter genas ꝛ labia rursꝰ figurare labia ui debāt' roseā surgentē aurorā q̄ nec multa temeritate videre poterant dulcia basia refutare. Sꝫ eoꝝ dura decenter eleuatione tumētes intuentes ad oscula aui dis affectibus inuitabant. Sic mirat' dentes eburne os pusillos ꝛ in ordine compositos alterum alterū nullatenus excedentes quorum ordine gingiue rosee linealiter amplectentes vere describere videbant' li lia mixtis rosis sicꝙ totus ambitus facici mentū mo dica in medio cōcauitate sulcatū forma sperica con cludebat dū thorus sub menti valle modice duplica tus fulgorem videbatur effundere cristallinum.

Sic mirat' etiam in ipa colli colũnula niueum ꝓsen tare nitorem quẽ niuei splendoris candor tenui mas sa pinguedinis eleuatum prodigalitate lactea deal babat dũ candentem gulã ipsius linealis ordo depi geret murenarum . Sic mirat' in illa equales scapu las humili planicie subsidentes terga plana promit tere a quibus sulcus decliuus in medio vtrunq; lat9 gracili iocunditate tungebat. Sic mirat' in illa bra chia decenti proceritate distensa amplexus suadere dulcissimos dum eius manus modica eleuatione pi gnescerent ꝛ digitorum extrema tenui ꝓducta libra mine vngues eburneos presentarẽt que bracbia ma nus ꝛ digiti sereni candoris lacteo fulgore nitebant Sic miratur in illa lati pectoris equalitatem exten sam in cuius planicie duo vbera veluti duo poma surgentia aeris natura quasi geminas cacuminauit in pilas Et demum staturã eius eque proceritatisat tendens prestantiori forma putat ꝛ cõcipit esse mẽ bra latentia dum vere putat ꝛ patenter inspiciat in eius cõpositione persone naturam in aliquo nullate nus deliraſſe. Summo igit' studio paris iuxta bele nam modestie finibus non obmissis fit proprior et dum in eius lumina figit intuitum belena intuentis aspectus ex suorum aspectibus mutua relatiõe repẽ sat. Placuit enĩ belene forma paridis plusq; de eoꝝ ambula ꝓdixere ꝓconia cum de eius forma ipsa sit iudex ꝛ testis asserens in corde suo nunq; vidisse bo minem similis speciei nec qui tantũ suo affectui cõue niret . Dunq; ergo belena ad festiua solatia que fie bant in templo flectit intuitus / aut ad aliena

colloquia vertit caput. Sane inspiciendi paridis p
sonam auiditate correpta curis tota depremit ad a
liud inspectura sua lumina non retorquens. Quam
dum paris percepit sibi suis luminibus blandientez
gaudet suos radios visuales visualibus helene radi
is commiscere ⁊ sic p mutuas ⁊ placidas visiones si
bimuicē cōsonantes cōis amoris vehementiā mani
festant ⁊ dum ambo cogitant in seipsis qualiter eoꝝ
vnusquisq; alteri sue intentionis archana reuelet au
sus est paris per intersignia vocis vicaria primicias
exsoluere voti sui. Sed helena tanq; ardore tunc ex
cussa consilii sentit paridis appetitum et signa silia r̄
pendit eidem. Monet etiā nutu eum ut inter ludenti
um tumultus fiat magis sibi propīquꝰ. Ut paris oī
pudoris omissa caligine sessiōi helene vicinꝰ appro
pinquat ⁊ quod latenter emiserat latenti tñ ⁊ submis
sa voce vulgauit. Et sic vacantibus aliis ad ea que
iocose fiebant in templo nec aduertentibus illoꝝ in
sidias amatorum vnꝰ alteri quicquid gestierat in a
nimo resolutis in suspiria vocibus propalauit ⁊ q̄c
quid de optatis eoꝝ fieri deberet iter se breui pstrix
ere sermōe. Quo facto paris ab helēa būili obtēta li
centia in cōitiua suoꝝ tēplū exiuit quē exeū tē helēa
dū potuit eū uidere dulcibꝰ ẽ aspectibꝰ īsecuta. Pro
cedente ergo paride letus ſz amore vexatus suas p
uenit ad naues ubi cōfestī oēs sui maiores exercitꝰ
ad se euocari mandauit ⁊ ipis coactis in vnū sic est
eis aīosis uocibꝰ allocutus. O viri fortissimi oībꝰ
ẽ notū uobis q̄ de cā priamo regi nrō placuerit nos
ī greciā trāsmisisse. Fuit enim eius totalis ītentio ut

exionam sororem ipsius nostro studio rehaberet. cuius obtentus si vobis impossibilis videret salti dampnificare grecos quocūq; mō possem⁹ deberem⁹ studiū adhibere. Ecce enī nobis exione recuperatio impossibilis facta est cum sciamus eam a rege thelamone detineri viro vtiq; fortiori qui nobis eam restituere non sine grauis belli conflictu cōcederet ei⁹ amore bacchatus nec nos sumus in tāta q̄titate potentes ut ipsi regi thelamoni prevalere possum⁹ in viribus nec in nobis ē tanta potentia vt ciuitatem aliquam in grecia nobis subiugare possemus tanta est in istis partibus gentis danee plenitudo. Super est ergo ut laudabile donu⁹ quod sicut puto uobis dii offerunt/in hoc loco non pretermittam⁹ ingrati. Videmus enim in hac insula ī quā nos fata diis fauentibus appulere de maioribus grecie ciuib⁹ festo suadente venisse ⁊ de melioribus mulieribus p uincie adiacentis templum veneris eē repletum cum inter alias sit istius regni regina vxor regis videlicet menelai. Templum etiā multis ē diuitiis opulētū si irruerimus ī illud ⁊ illos qui morant ī illo si eos poterimus captiuos educere maximus erit nobis et ditissimus prede questus non solū personaꝝ ex preda captaꝝ verum etiā rerum cū ī templo ipo multa uasa sint aurea magna sit argenti copia ⁊ pannorū deauratorum multa protendat vbertas. Quid alibi potius disponimus querere quod magis se p̄beat nobis acceptū. Dico quod si laudabiliter vobis apparet veniente noctis vmbraculo omnes ī arma furtiue surgamus ⁊ irruamus ī tēplū ad depopulatōe⁊

ipsius viros et etiam mulieres existẽtes in illo cap
tos nostras deducamus ad naues ⁊ precipue belẽaz
quã si captiuã deducere poterimus apud troiam ex
eius captione spes certa resultat quod ob cõmutati
onem ipius de facili poterit rex priamus suã recupe
rare sororem. videat ergo vnusquisq; vestrum quid
de hoc faccuri simus anteq; eius quod faciendũ pu
tamus nobis habilitas subtrabat. Et demũ suo col
loquio fine facto multi de astantibus faciedũ ipro
bant ⁊ nibilominus plures ꝓbãt. Sed postrẽo mul
to examinato consilio ad id cõiter est deuentum vt
adueniente nocte ⁊ luna sue lucis radios occultante
armata manu templũ irruant ⁊ exponant prede que
poterunt vniuersa. Factum ẽ aũt q; nocte sidera pu
blicãte et ad occasum luna vergente troiam sub ip i
us noctis silentio arma capiunt ⁊ armati relictis na
uibus in tuta custodia armatorum subito templum
intrant ⁊ irruentes in illos quos inuenerunt in illo
bostili suspicione securos in ore gladii inermes capi
unt ⁊ captos deducunt ad naues bona eorum que
q; diripiunt templum spoliant ⁊ vniuersa predant.
reginã belenam ⁊ omnes eius comites paris propria
manu cepit in qua nullius resistentie contradictiõez
inuenit dum animasset eam consensu potius q; disce
su. Ducit. ergo per paridem cuz omnibus suis ad na
ues ⁊ in eis ipsa dimissa sub fida custodia iterũ pa
ris redit ad predam. Clamor itaq; maximus ex vo
ciferatione captorum rumpit noctis silentia ⁊ boz
precipue qui malunt neci tradi q; duci captiui. Ex
multo igit. tumultu clamoris impelluntur incolarũ

aures qui in quodam castro in eminentiori loco su
pra templum ipm firmato degebãt et expergefacti ĩ
vocibus occisorum et aliorum qui fuge subsidio in
castrũ se recipere sunt conati stupefacti surgũt a stra
tis arma capiunt ⁊ armati rapido cursu descenden
tes a castro irruunt in troianos. Erat enĩ in castro
ipo multorum quedam bellicosa iuuentus qui armo
rum ministerio velut edocti acriter insultãt in troia
nos ⁊ dura resistentia ipos impellunt putantes eos
neci tradere ⁊ captas posse recuperare personas.
Cõflictus erga fit maximus ex quo sequitur magna
cedes. Sed troiani demũ qui eos multo fortius inq̃
druplo excedebãt pre multorũ armatoruz copia fac
to in ipsis impetu ipos vertũt in fugam ⁊ eos vsq̃
ad radices montis castri predicti in ore gladii pse
quunt. Fit ergo finis belli ⁊ troiani obtenta victo
ria gaudentes reuertunt ad naues nihil pretiosum
relinquentes templo ex cuius preda multas ⁊ innũe
rabiles diuitias quesiuerunt. Ascendũt ergo naues p
dictis plenas diuitiis ⁊ multitudine captiuoruz ⁊ ue
lis ad ventorum afflatus erectis nauigatione pros
pera potiunt itaq̃ per dies aliquos secũdo remige
nauigantes die septimo ad oras troiani regni perue
niunt ⁊ cuiusdam castri per sex miliaria a troia dis
tantis quod thenedon ab incolis dicebat feliciter
portum intrant. Vbi iniectis anchoris ⁊ nauib9 ip
sis securis funibus religatis gaudentes descendunt
in terram in qua ab habitatoribus ipius tanq̃ a su
is in honore maximo sunt recepti. Paris itaq̃ illi
co postq̃ descẽdit in terram ad regem priamũ nũciũ

destinauit qui statim postq̃ peruenit ad regem ꝛfert paridem incolumem cum suis apud thenedon salu briter aduenisse et ei singula que per paridem gesta sunt tanq̃ ille qui predictis interfuit recitat seriatim Ad borum igit̃ relationem rex priamus magno pre gaudio exultauit ꝛ patefactis singulis aliis troie ma ioribus vniuerse plebi solẽne festum instituunt vni uersi. Existente vero paride apud thenedon prout ibi felix applicuit regina helena ĩter captiuos alios luctuosos multa (vt videbat̃ astantib9) torquetur angustia dum pectus ꝛ faciem continuis luctualib9 lacrimis irrigaret ꝛ singultuosis vocibus regẽ viz̃ regesq̃ fratres filiam ꝛ patriam notosq̃ defleret que crebris vlulatibus inquieta nullo cibo aut potu po tit̃. Quod paris pro molesto gerẽs ꝯsolari helenaz humilibus ꝛ piis verbis accedit. Et quia doloresex imios helena producebat nec eam paris ad confor tationis spũm reducere poterat aut solamen / velut iracundia motus aduersus helenã prosilit ĩ hec ver ba Quid est hoc domina quod tam cotidiano dolo re otũderis nec quiescis? Quis ẽ ille qui tot doloro sas voces audire per tolerantiam diu posset cũ die noctuq̃ lamentis vaces et lacrimis / an putas ꝙ tibi ipi non obsit ꝛ persone tue non inferat detrimentũ Sane saturata cẽ deberes tãtis ex lacrimis si totgus tasses continuo pot9 aque quot lacrimas dicerisfor buisse ꝛ velut superuacue pleno de pectore iã mana rent. Lacrimas ergo tuis (si placet) finem impone ꝛ cõfortatõis ammõ resume quietẽ cũ in regno patris mei nullus te possit occupare defect9 nec etiam eos

captiuos quos tu mandaueris abundare Tu enī in tua magnitudine honoraberis velut maior omnib9 suffulta delitiis ꝙ in sublimatione maxima veneranda ꝙ captiui tui quos mandaueris a vinculis liberari in primis mei regno secure uiuere poterūt velut ī propriis laribus abundāter. Ad hec helena detersis lacrimis paridi sic respondit. Scio domine velī nolim habere necessario tuas exequi voluntates cuz feminea potentia nō possit preualere virili ꝙ precipue in captiuitate detenta. Si quid ergo mihi captiue et aliis captis mecum boni ꝯferē a quoꝫ sperare poterit talia conferens a diis gratiā cū afflictis cōpati humanitas suggerat ꝙ diis placeāt pietates humane Cui paris nobilissima domina quecūqꝫ mādaueris infallibiliter implebūt. Et ea statim per manuz accepta modica violentia intermixta a ꝓpria sessione leuauit ipsam secū ad locum adducēs vbi in maxio apparatu multa ordinata fuere ꝙ vbi secretius inter se de singulis ꝯferre liceret. Cui statim paris sic dixit. Putas ne dña si te dii a tuis laribus traxerūt ꝙ te voluerūt ī meā pueniſſe ꝓuinciā ꝙ talis tibi pmutatio sit dānosa ut maioribus diuitiis ꝙ carioribus delitiis nō habūdes. An putas troianam ꝓuīciā achaie nō excedere vbertates que sola est oīb9 p̄ciosissimis opulenta. Putas ne me regina dignitatē tuā libidinoso velle cultu fedare. Sane maioribus diuitiis affluens ꝙ honorabilibus diuitiis vitam duces ꝙ me quē dedignari nō debes equalis dignitatis vel potioris etiā viri tui matrimonialis thori habebis ꝯsortem. In carā enim vxorem te mihi copulare propono ꝙ

tecum perpetuo viuere in sacrarum federe nuptiarum
Nec tibi putare debes horrendum si pusillum regnū
in quo fuisti hactenus in ampla regna commutes /
cum troiano regno multa sint asie regna subiecta q̄
tibi cum omnis subiectionis deuotione parebunt ·
Nec amissi tui viri tedet tactura compnngere cum
mihi non sit in nobilitate similis ī strennuitate par
nec in diligenti feruore prorsus equalis . Ex amo
ris enim tui flamma totis affectibus incalesco ⁊ ab
eo qui te plus diligit sperare debes firmiter plus bo
noris . Cessa ergo ammodo plus dolere lacrimas
tempora et murmura querelarum ⁊ in his rogo vt
exaudias humiles preces meas . At illa respondit·
A lacrimis quis potest abstinere qui tanti doloris a
culeis angitur sicut ego . Nollem deos de meis suc
cessibus aliter statuisse . Sed ex quo aliud esse nō
potest inuita tuas preces admittam cum tue resiste
re voluntati nulla sit potentia penes me · Et statim
subitas prorupit in lacrimas et singultus quos ite-
sedare sermonibus nisus est paris · Et ea tandem a
lacrimis resistente paris ab ipsa poscit in humili vo
ce licentiam. Et adueniente sero paris eam studuit
delinire non minus blanditiis q̄ preciosis cibariis
abundanter . Decurso igitur noctis silentio ⁊ adue
niente diluculo paris helenam regiis vestibus a pri
amo sibi traditis ornatam equum mire pulchritudi
nis in aurea sella ⁊ aureo freno decorum fecit ascen
dere ordinatisq̄ captiuis aliis in equorum multitu
dine iuxta gradum eorum iubet eos precedere ī mꝛta

militum comitiua ⁊ demum ipe paris ⁊ deiphebus anthenor eneas ⁊ polidamas necnon ⁊ q̄plures alii nobiles equos strennuos ascendentes reginaz helenam in apparatu ⁊ honore maximo commearunt. Et recedentes a thenedon lētis passibus se dirigūt versus troiam ⁊ eis venientibus iuxta ciuitatem eā dem rex priamus in multorum nobiliū comitiua obuiam illis exiuit ⁊ salutatis suis ⁊ hilarivultu r̄ceptis accedit ad helenam. Quam deuotis affectibus et leta fronte suscipiens ipi in verbis placidis hūiliter se summisit. Peruenientibus enī eis ad ciuitatis portam vbi multitudo populi infinita confluxerat gaudia celebrans ⁊ immensa tripudia omni genere musicorum rex priamus primo descendit ab equo ⁊ reginam helenam pedes habenis aureis equi sui in multitudine maiorum troie ⁊ multa veneratione deducit quousq; ipsam in suam excelsam regiam introduxit. Quid vltra? Magna sunt gaudia que ducuntur ab omnibus de ciuitate troiana. Magna sunt festa que ob aduentum paridis ⁊ suorum qui cum eo incolumes redierunt. Illucescente vero die sequenti rege priamo acceptante gratanter paris helenam in templo palladis duxit vxorem. Ob cuius rei causam vniuersi troiani festa festis gaudia gaudiis aggregāt ⁊ per dies octo continuos ludis ⁊ exhilerationibus vacauerunt. Quod postq̄ cassandre filie priami regis innotuit paridem helenam sibi matrimonio nexu isse diras prorupit in voces ⁊ querulos vlulatq; potenter exclamans ⁊ dicens. Ad quid infelices trōiāi gaudia ducitis de nuptiis paridis ex quibus vobis

canta futura sunt mala ⁊ per quas necem vestraz ⁊ vestrorum deflebitis filiorum quos in cõspectu patrum videbitis trucidatos ⁊ maritorum crudelia funera viduate intuebunt vxores. ¶ O sublimis troia diris precipitatura ruinis q̃ impie subuersa peribis ¶ O misere matres q̃to dolore uestrorum cordium claustra secabitis cum de partubus vestris viscera a uelli videbitis ⁊ membratim membra distungi. ¶ O misera beccuba vnde tot poteris educere lacrimas ī natorum tnorum excidio quos secabit ⁊ incidet cruentatus gladius impiorum. ¶ O gẽs ceca ⁊ dire mortis ignara cur violenta manu ab iniusto viro non euellitis belenam ⁊ eam nõ acceleratis restitui iusto viro antequam durus ensis acceleret ⁊ gladius acut⁹ vestro deferueat in cruore. ¶ Putatis ne furtum paridis sine graui pena ⁊ acerba vindicta posse transire per quam vobis est finale excidium prouenturum. ¶ O infelix belena ĩmo dira leena quot nobis es paritura dolores. ¶ Pellite igit ciues miseri impium funus a laribus ⁊ dum licet mortem pro vita vitate. ¶ Dum hec ⁊ alia duriora continuis querelis predicta cassandra diffunderet ⁊ ad regis priami monit⁹ nullo modo desisteret inquieta rex priamus ipsaz capi mandauit ⁊ in compedibus ferreis ī claustro firmari. ¶ In quo dicit cassandram ipsam per multos dies Fuisse detentam cuius querimoniarum lamenta si fuissent troianis animis exaudibiliter inculcata troia Forte minime defleuisset perpetuos casus suos qui usq̃ nunc hominum flebiliter demulcent auditus nullo futuro tempore per obliuiõis silentia deleturi.

¶ De grecis inchoantibus inire consilia ad quos de raptu helene fama peruenit quid sint inde facturi.

Dum hec vtiq; in vrbe troiana feliciter (immo cecis insidiis infeliciter) gererentur nondū troianis applicantibus in insulā thenedō fama loquax ⁊ volans tumultuosis relatibus menelai regis ī multa stupefactione aures inuadit. qui nondum a pira discesserat nec a ducis nestoris comitiua. Cui postq; patefacta sunt singula de discobatione tempti videlicet in insula citherea dominio suo subiecta ⁊ nece suorum interfectorum ibi nequiter a troiānis de captiuitate mulierum ⁊ aliorum deductorum in troiam ⁊ demum de raptu sue helene quam plus q; seipsum amore tenerrime diligebat tantorum dolorum aculeis factus est anxius ⁊ pronus cadens ī terram debilitatus est spiritu ⁊ factus est deficiens in loquela. Dum post longam moram vires resumpsit in multa doloris anxietate corporea suorum deflet excidiuz captiuorum abductionem ⁊ helene sue absentiaz sub tanti vituperu suggillatione traducte. Deflet etiā ei⁹ pulchritudine alienis manibus contractandā deflet eius delicias quas habituram non extimat in nationibus barbarorum. nullus est finis lamentis eius. ⁊ lacrimis ⁊ demum hoc nestori nunciato nestor ad ipsum veniens quem sibi carum astrinxerat in amicum factus lacrimarum suarum particeps blādis sermonibus ⁊ piis affatibus solari mestum intendit. Cui dum nullis monitis lacrimis ⁊ fletibus finem daret celer se accingit ad reditum regni sui. Quem

nestor non deferens ipsum in comitiua militum mul
torum flebiliter commeauit. Cui postq̄ suum perue
nit in regnum pro rege agamennone fratre suo ꝙ ad
ipsum accederet in fideli nuncio demandauit. Sic
regibus castori ꝙ polluci similiter qui ei⁹ audito nū
cio statim ad eum omnes predicti tres regescursu ce
leri peruenerunt. Agamennon vt uidit menelaū fra
trem tanto dolore torqueri ipsum est his verbis cō
solatoriis alloquutus. Ad quid frater tanto dolo
re deprimeris. Et si iusta causa dolendi te moueat
non tamen est prudentis viri animi sui motum extri
seca demonstratione vulgare dolor enim patefactus
extrinsecus in aduersis amicos ad dolendum plus
prouocat ꝙ maiora gaudia generat inimicis. Fin
ge ergo propalare leticiam cum dolor abūdat ꝙ fin
ge te non curare de his in quibus te debet racionalis
cura mordere. Non curis anxiis aut fluuiis lacrīa
rum bonor querit aut vindicta. Ense igit petenda ē
vltio non murmurre querelarum Sapientis ꝓbitas
tunc apparet cum casibus examinata contrariis ad
uersa nouit sustinere certamīa ꝙ maloꝝ pōderib⁹ āi
mū nō submittit. Excita ergo tue strēnuitatis aīm ad
hec mala ꝙ vbi iustus dolor te prouocat rigidū as
sumas aīm vlciscendi ꝙ iuria tibi ꝙ nobis illata du
ra nō trāseat sine pena que non lacrimis ē q̄rēda/ s⁹
in magna offendendi uirtute. Nosti enī nos abūdaī
viribus ꝙ in hac vlciscendi cura nos multos habere
ꝺsortes cū in hoc totus grecie assurgat īperium ꝙ a
nobis moniti reges singuli arma troianis ingerere
non negabunt. In brachio fortissimo ꝙ multa

classe apud troiam nos vnanimiter conferemus i cu
ius litus si nostra figere tentoria nos contingat du
rum erit ꝛ impossibile frigus nos a litore posse dei
cere. Ante enim eorum maiores erunt neci traditi et
seruituti durissime populares eorũ cuꝫ troiana urbs
in nostra potencia funditus euertet ꝛ ille paris tot
malorum actor si contingat intercipi velut nequam
latro furca suspensus amarissimas penas luet. Cessã
dum est ergo ab omni dolendi tristicia. ꝛ ad omnes
reges grecie duces ꝛ comites maiores ꝛ nobiles nos
tra scripta mittemus vt in huius vlciscendi causa de
decoris nobis patenter assistant. Sicqꝫ verbis ꝛ ser
monibus fine facto acquieuit humiliter menelaus ꝛ
sic in continenti per vniuersos grecie principes litte
ris destinatis inter alios accesserunt primi illi viri no
biles achilles strennuus ꝛ patroculꝰ necnõ ꝛ fortis
simus diomedes. Statimqꝫ eis totius negocii mate
ria declarata omnes disponunt vnanimes in maxio
exercitu ꝛ in multo nauigio cumulari vt pro recupe
randa belena ꝛ illicite iniurie obtinenda vindicta se
patenter conferant apud troiam. Pro huius autem
executione negocii ante omnia statuerunt eligere ali
quem in ducem ꝛ principem cui totusercercitus pare
at ꝛ sub cuius ductus regula excercitus ipse salubri
ter gubernet ꝛ sic de communi assensu omnium pñ
cium tunc ibidem agamenonem regem multe strennu
itatis virum omnes sani ꝯsilii discretione vigentẽ i
imperatorem eorum assumpserunt ꝛ ducẽ ꝛ data ei ō
nis plenitudinis potestate dicti fratres castor ꝛ pol
lux putãtes troianos nondum i frigiam pueniſſe cuꝫ

quibusdã eorum nauibus se immittũt in mare si for
te predictam helenam recuperare possent anteq̃ troi
am attingeret applicare. ¶ Nõnulli vero dixerũt q̃ dic
ti fratres vocatõe menelai nullatenꝰ expectata sta
tim postq̃ de raptu helene ad eos fama peruẽit se ĩ
mare cũ multo nauigio ĩmiserũt sz quicquid de hoc
cõtigerit fratribus ipsis mare ĩtrãtibꝰ troianos vo
lentibus pseq̃ nõdũ per duos dies feliciter nauiga
rãt cũ subito celũ obductũ nubibꝰ obscuras ĩduxit
tenebras circũquaq̃ ꝛ varijs coruscationibus timi
da ꝛ ĩterpolata luce micantibꝰ ruptis nubibꝰ mugi
unt clamorosa tonitrua mẽtes nauigantiũ excitãtia
pre timore. ¶ In pluuiã igit̃ coacte nubes aquose im
bres effundũt ꝛ inualente ventoꝝ rabie ꝓcelloſa ·
tumet pelagus in fluctus maximos eleuatũ cuius are
a aeris obscuritate facta nimiuz tenebrosa exasperã
tibꝰ vndis aduersis varia cacumina fluctuum extol
lũt̃ spumas eructantia crebras hinc inde ex quibus
nigrũ pelagus velut ebulliens conuertebat̃ in album
¶ Hec mora frangunt̃ arbores lacerant̃ vela rumpũ
tur funes sternunt̃ antẽpne ꝛ omnia nauiũ earũdez
depereũt armamẽta dispergunt̃ naues multa vento
rum exacerbatione una ab alia separata. ¶ Nauis aũt
illa in qua predicti fratres insimul nauigabant ĩ po
tẽtia tẽpestatis aduerse fractis tẽonibus ꝛ eꝰ arbo
ribus multo stridore collisis ꝓprio remige destitu
ta fert̃ per pelagus ĩcerto itinere nunc huc aduersis
fluctibꝰ nũc illuc q̃ dum multa fatigatione nũc recta
nũc obliqua per mare discurreret demũ exhausta ma
ris hiatibus propriis dissoluta carnis auulsis

tabulis nullo alio vidente demergit inter fluctus in ter quos predicti duo fratres ⁊ ceteri nauigantes in ipa prout vere putat perire submersi. Sic ⁊ ille na ues sequaces ipius simili tempestate corrupte i diuer sis locis pelagi perierunt. Horũ autem fratrũ mors dum gentibus esset incognita ⁊ de eorum morte nul lus esset qui causam certitudinis perhiberet quidaz credere voluerunt eos diuino munere factos deos ⁊ viuos (vt voluit antiqua gentilitas) translatos in celum. Hinc est q poete dixerũt eosi celũ assump tos ostituisse signum in zodiaci circulo quod usq i hodiernum diem signuz dicit geminoz quia ex his fratribus geminis institutum / licet antiqui philoso phi dixerũt geminorum signũ ideo appellari quia ge minis diebus plusq in aliis signis sol sub zodiaco decurrens morat in illo. Et sic quicquid dictum sit predicti duo fratres pro eorum helene recuperatiõe sororis tales primicias exsoluerũt. Et quia frigius dares voluit in hoc loco quorundam grecorũ troia norum describere colores ⁊ formas qui ⁊ si nõ oĩm saltim describere voluit formosorum. Asseruit enim in codice sui operis greca lingua composito omnes illos suis oculis inspexisse. Nam septus iter treugas habitas inter exercitus ipse se ad grecorum tentori a cõferebat vniuscuiusq maioris formam aspiciens ⁊ contemplans vt ipsorum in suo opere sciret descri bere qualitates.

De forma ⁊ statura grecorũ hoĩm.

Dixit enim primo helenam speciositate nimia re fulsisse de cuius statura ⁊ forma satis aperte

supra retulimus hoc addito q̄ ipe dixit helenam ip
sam inter duo supercilia quandam habuisse modicā
q tenuem cicatricem que miro mō decebat eandem.
Agamenon aūt rex multa proceritate venustus lac
teo candore refulgebat. Fortis autem erat in viribꝰ
dum membris esset fortibus confortatus. laboris
enim erat amicus dum esset quietis impatiēs discre
tus audax q multo loquendi lepore facundus. Me
nelaus autem frater eius non erat tanta proceritate
distensus. sed eius forma inter longitudinem q ter
minos breuitatis medium decenti statura seruabat.
In armis autem erat strennuus q bellandi desideri
o nimium animosus. Achilles vero mira pulchritu
dine decorus fuit Flauis crinibus sed crispatis q o
culis glaucis q grossis sed amorosi aspectus q āplū
habuit pectus q scapulas brachia grossa renes lar
gos q in statura longitudinis competentis. Hic in
fortitudine multa preualuit. nullus grecorum tunc
fortior ipso fuit bellandi cupidus largus in donis
q prodigus in expensis. Tantalus vero fuit corpo
re grandis. fuit fortis multum variis oculis. candi
dus rubore permixto veridicus humilis lites fugi
ens sed prelia iusta peroptans. Aiax elieus corpo
re grossus fuit amplis scapulis grossis brachiis lō
gus multum q semper vestibus caris comptus. Mul
tum vero fuit pusillanimus q facilis ad loquendum
Thelanionius aiax multa pulchritudīe fuit decorꝰ.
nigris tamen crinibus sed circulatis. Delectabat in
cātu dum vocem commode haberet cantionum et

sonorum in multa copiositate repertor. Hic fuit mr te strennuitatis vir bellicosus multū ꝛ qui pompas in suis virtutibus non dilexit. Ulixes vero omnes alios grecos speciositate precessit strennuus quidez fuit sed omni astucia ꝛ dolositate plenus mendacio rum maximus commentator multa diffundens verba iocosa sed leporis facundia tanta diser tus quod neminem sibi parem habuit in compositione sermonū. Diomedes fuit multa proceritate distensus āplo pectore robustis scapulis aspectu ferox in promissis fallax in armis strennuꝰ vectorie cupidus timendꝰ a multis cū multum eēt uirtuosus seruientū sibi nimis īpatiens cū molestus seruientibꝰ nimis esset libidinosus quidē multū ꝛ q̄ per multas traxit angustias ob feruorē amoris. Dux nestor longe statute fuit latis mēbris brachiis grossꝰ facundus nimiū in loquela discretus ac utilis ꝛ fidelia consilia semper prebēs ad iracundū facilis ꝛ prouocatus ad iram nulla poterat frenari temperie licet esset in eo breui spacio duratura. Huic nullus equari potuit in tanta sinceritate fidelitatis amicus. Protbesilaus purcher fuit et decenti statura decorus strennuus quidem multum nullus eo celerior ꝛ in armis nimium animosus. Neoptolomus statura grandis fuit crinibꝰ nigris grossis oculis sed rotundis latus pectore largis scapul superciliis iunctis in loquela balbutiens sed doctꝰ erat in legibꝰ ꝛ exercitio multo cāsaꝝ. Palamides aūt filius regis nauli forma pulcherrimꝰ lōgꝰ ꝛ gracilis ſꝫ moderata fuit proceritate distensus animosꝰ

ad prelia affabilis tractabilis vrbanus ⁊ multa do
na diffundens ⁊ Solidarius multa erat plenus grof
ficie ⁊ tanta pinguedine tumefactus / ꝙ vix ſeipſum
ducere poterat aut ſtare multū erectus animoſus mꝫ
tum ſed multa ſuperbia ceruicoſus letari non nouit
⁊ ſemper erat ex nimiis cogitationibus curioſꝰ ⁊ Da
chaon vero fuit equali forma compoſitus dum nō
eēt multum longus nec multa breuitate correptꝰ ſu
perbus tamen animoſus multum nudatus frōte cal
uicio ⁊ qui nunq̄ de die dormiuit. ⁊ Briſeida aūt fili
a calcantis multa fuit ſpecioſitate decora nec longa
nec breuis nec nimium macillenta lacteo perfuſa cā
dore genis roſeis flauis crinibus ſed ſuperciliis iūc
tis quorum iunctura dū multa piloſitate tumeſceret
modicam incōuenientiā preſentabat. ⁊ Multa fulge
bat loquele facundia multa fuit pietate tractabilis /
multos traxit propter ſuas illecebras amatores mꝫ
toſq̄ dilexit dū ſuis amatoribus animi conſtantiaz
non ſeruaſſet. ⁊ Preter hos ⁊ alios maiores ſcripſit
idem dares in grecorum auxilium perſarum regem ī
multa veniſſe militum comitiua cuius colorē ac for
mam inter ceteros non omiſit. Scripſit enim eum fu
iſſe magne ſtature vultum habuiſſe pinguiſſimū faci
em lentiginoſam capillos ⁊ barbam velut igneā ru
bicundam.

De forma ⁊ ſtatura troianorum.

De illis āt q̄ fuerūt ī troia idē dares formas ſu
o ſtilo deſcripſit. Scripſit enī frḡē pamū lōge fu
iſſe ſtature gracilē ⁊ decoz uocē hūiſſe depſſaz hōez
ſtrēnuitatis mꝫtez ⁊ cibosualde deluculo affectātē uiz

intrepidum ⁊ absq; timore ⁊ blandicias hoim habē tem exosas. Fuit enim in suis sermonibus oio veri dicus iusticiam coluit sonos musicos ⁊ cantatiões amoris libenter audiuit nec fuit rex alius qui maio ri honore suos cōmilitones amassz ⁊ maiorū dono rum affluentia ditasset eosdem. De filiis itaq; regis priami nullus fuit qui tanta aiositate vigeret sicut primogenitus su⁹ hector. Hic fuit ille qui suo tēpoꝝ omnes alios in virtutis potentia supauit parū uero erat balbutiens in loquela. habuit membra durissiā sustinentia pondera magna laborum magnus erat i forma nunq; tanti vigoris virum troia produxit/ neq; ita magnanimum. Multa repletū nube pilorū nunq; verbum iniuriosum aut indecens ab ore eius exiuit nunq; exstitit sibi tediosum laboribus incūbe re preliorum · Nullus enim sudoribus bellicis laxa batʳ. Nunq; legitʳ aliquis in aliquo regno fuisse qui tantū a suis regnicolis amaretʳ. Deiphebus terci⁹ fi lius regis priami ⁊ sequēs belen⁹ ei⁹ frater ita fuerūt vnius forme ⁊ similitudis coeq̄les q; nulla discrepā tia erat in illis. Vix enī vn⁹ ab alio dinosci poterat si quis eos subito ispexisset. Eorū enī forma ꝑprie talis erat q̄lis erat eorū regis priami genitoris. Il la enī sola eos tres similitudo distīxit q; rex priam⁹ erat etate ꝑuect⁹ ⁊ illi duo iuuētutis gl'a pubescebāt Itē illoz duoz alter viz deipheb⁹ ī armorū multa strēnuitate vigebat ⁊ ali⁹. s. belen⁹ multis erat edoc t⁹ liberaliū artiū disciplīs. Troil⁹ uero licz mlʳtū fue rit corpe magn⁹ magis tñ fuit corde magnāim⁹ aio s⁹ mlʳtū sz mlʳtā habuit ī sua aiositate tēperiē dilect⁹

plurimum a puellis cum ipse aliqualem seruãdo mo
destiã delectaret in illis . ¶ In viribꝰ vero ꝯ strennui
tate bellandi uel fuit alius hector vel secundus ab
ipso. ¶ In toto etiã regno troie iuuenis nullus fuit tã
tis viribꝰ nec tãta audacia glorioſꝰ. ¶ Paris uero fu
it pulchritudine multa venustus flauus coma itaꝙ
eius tota cesaries nitorem aureum presentaret arcus
magisterio excellenter edoctus ꝯ in virtute venandi
multum fuit in armorum strennuitate securus ꝯ rigi
dus miles in bellis. Eneas autem fuit pectore grossꝰ
paruus vero corpore mirabiliter discretus in factis
ꝯ temperatus in dictis eloquentia multa refulsit sa
nis consiliis satis plenus mirabiliter sapiens ꝯ mul
ta litteratura peritus vultum habuit multa alacrita
te iocundum dum eius oculi essent varii ꝯ multa spe
ciositate fulgentes. ¶ Inter alios troie maiores nullus
extitit qui tantarum rerũ ĩmobiliũ possessionibꝰ ha
bũdaret locuples in castris ꝯ diues in villis. ¶ Anthe
nor aũt fuit longus ꝯ gracilis multis abũdãs sermo
nibus sed discretus ¶ Dir fuit industrie maxime circũ
spectus multum a rege priamo affectuose dilectus ꝯ
cũ se prestabat occasio iocose multũ suos socios de
ridebat absolute tñ erat omni grauitate maturꝰ. ¶ So
lidamas vero ipius anchenoris filius iuuenis speci
osus multa fuit strennuitate conspicuus laudãdus
moribꝰ corpe lõgꝰ ꝯ gracilis sicut pater ſꝫ paꝫ fus
co colore respersus multũ fuit hic fortis ĩ viribus et
valde potens in armis ad irascendũ tñ velox ſꝫ mo
deramine multo frenatꝰ. ¶ Rex vero mennon pulcher
in forma sed grãdis latis scapulis grossis brachiis

pectore durus crinibus aũt crispatis ꝛ flauis oculo rumvero eiꝰ orbes nigro fuerãt colore perlucidi mi re strennuitatis miles ꝛ q̃ in troiano bello multa ꝛ laudanda peregit. Regina vero beccuba corporea ꝓceritate distensa magis declinauit ad virilẽ formã q̃ ad speciem muliebrem. Mulier fuit mirabilis sa gacitatis illustris multis erudita doctrĩs pia nimis honesta multũ ꝛ opera diligẽs caritatis. Andromache vxor vero hectoris nimia fuit speciositate decora longa corpore lacteo candore refulgens oculos habuit multo fulgore luciferos rubicunda maxillis roseis labiis ꝛ cesarie deaurata ĩter oẽs mulieresho nestissima ꝛ vere fuit in omnibꝰ suis artibus mode rata. Cassandra aũt fuit statureˊ decentis cãdida mꝫ tũ lentiginosa facie oculis varijs virginitatẽ appe tens ꝛ oẽs quasi actus fugiens muliebres multa no uit ꝑdicere de futuris cũ in astrorum scientia ꝛ ali is liberalibus disciplinis eẽt potenter ꝛ patẽter edoc ta. Polixena vero regis priami filia virgo tenerrĩa multũ fuit speciositate decora. Hec fuit vere verus pulchritudinis radius quã natura studio multo de pinxit ꝛ in qua rerum natura utbil errauerat nisi q̃ mortalem eã statuerat cuius speciẽ particularibusex planare sermonibꝰ labor eẽt inutilis cũ eiꝰ forma q̃ si oĩm aliaꝝ precelleret speciem mulierum Intelligit ergo õnẽ in ea membrorum pulchritudineꝫ abũdas se ꝛ ea floruisse virtute q̃ omnis generis exosas ba buit vanitates. De his tũ dares frigius voluit for mas ꝛ colores describere tã grecoꝝ q̃ etiã troiano rũ cũ ĩ utroq̃ exercitu multi fuerunt multa virtute

ꝺſpicui quoꝝ noīa et virtutes hinc ide pugnantium ſeriatim narrabūt̄ per ſequētia· Supereſt ergo ꝙ ad ipi⁹ hiſtorie ſeriem explicandā per ſuos act⁹ ꝺtinuos ſucceſſiue ſtilus noſter deinceps veridic⁹ acuat̄

¶ De numero nauiū quas greci duxerūt in troiane vrbis depopulationem·

Tempus erat ꝙ iā bruma ſuis exuta pruinis et gelu ſuo tempore ſoluta glacies iā liquarat cū iā niuib⁹ liquefactis varii fluuii per valliū cōcaua vorios iam tumeſcerēt in decurſ⁹ ꝛ pigra hiems ignei mendica caloris ītima terga daret ob vicinū primiveris aduentū ſole ſub extremo ſigni piſciū decurrente dū extrēi dies ꝛ ultī februarii mēſis īſtarent et menſis ille marti⁹ ſuccederet iā vicin⁹ cū vniverſus grecoꝝ excercit⁹ ī mlta claſſe fecūd⁹ ī athēaꝝ ciuitatis portū tot⁹ iſil̄ ꝺueniſſ. Sciāt igit̄ pūtis hiſtorie lectores ab iſta mūdi iſtitutiōe nūq̄ tot nauigia iſil̄ ꝺfluxiſſe tāto plēa milite nec tātorū cumulo pugnatorū que vt deſcriptibili ſermone patefacta legant̄· Sciēdū ē agamēnonē regē ꝛ donaorū ductorē excercit⁹ ex ciuitate ſua·ſ. mecbenaꝝ cētū naues militibus onuſtas pugnantib⁹ aduexiſſe. Menelaū aūt uiruꝝ helenei ipi⁹ agamēnōis fratrē ex regno ſuo qꝺ dictū ē ſparte ſexaīgta naues plēas militib⁹ adduxiſſe De regno vero boecie archelaus ꝛ ꝓthenor ipi⁹ regni dñi naues quinquaginta duxere· Aſtalaphus uero dux ꝛ comes helim⁹ de ꝓuincia citamenie naues ꝺuxere triginta· Rex vero epiſtroph⁹ rex tedi⁹ de regno Forcidis naues quinquagīta adꝺuxerūt in multa militum comitiua· Thelamonius autem aiax de regno

suo de sua ciuitate nobili salemninà·l·naues adduxit
¶In cuius comitiua fuerunt multi duces ꝛ comites ꝛ
sunt hi. Dux teutor dux amphiatus comes dorion
ꝛ comes theseus/ Senex aũt dux nestor cũ·l·nauib9
ex pilon aduenit· Rex vero thoas de regno sno tolie
·l·naues adduxit. Rex ãt doximax de regno naues
detulit.l. De regno aũt suo quod demenium dicebaꝫ
thelamonius oileus·lvi. naues adduxit· ¶Bolibetes
vero ꝛ amphimacus de ꝓuincia calcedonie domini
naues adduxere triginta. Rex aũt idumeneus ꝛ rex
merios de creta naues octuaginta duxerunt· De reg
no aũt tracie ille facundissimus rex vlixes·l· naues
adduxit. Dux vero meli9de ciuitate sua dicta pigris
detulit naues decẽ. ¶Protbotachus aũt ꝛ protbesila9
duces prouincie que philorcha cõiter dicebaꝫ dux
erunt naues numero·l·De regno vero trĩcionico rex
machaon ꝛ rex polidus fratres filii quõdam regis
coliphis naues adduxerũt. xxii. De nobili vero ciui
tate sua q̃ dicebaꝫ phites·l. naues adduxit achilles·
Rex aũt telepal9 de insula regni sui que dicta est ro
don. xx·naues adduxit· Euphilus vero rex de regno
suo quod dicitꝫ ortomẽie. l·naues adduxit· Dux ãt
antipus ꝛ dux amphimacus dnĩ cuiusdam rusticãe
prouincie que dicta est belida naues. xi·adduxere·
Rex vero polipotes de regno suo quod dicebaꝫ ri
ta ꝛ dux lofius sobrinus eius adduci fecerunt naui
gia. lx· Stenius vero diomedes ꝛ in eius comitiua
telenus ꝛ eurial9 de terra sua argis naues detulit oc
tuaginta· Rex uero polipbebus de regno suo quod
nondum multa fama pollebat detulit naues septem

rex firmeus de regno suo quod tenebat a grecis vn decim naues adduxit. Rex aũt ꝓtholius de regno suo quod dictum ẽ demensei naues detulit quinqua ginta. ⁊ todidem Rex capenor de sua prouincia ca padie. Treoriꝰ vero rex de regno suo quod reisa di cebat. xxii. naues secum adduxit. Et sic facta sum ma de predictis regibus et ducibꝰ fuerunt numero .lxix. naues uero illorum grecorum mille ducente ui ginti due palamidẽ filiũ regis nauli qui vltimus cũ suis nauibus vt infra proxime referet aduenit ho merus vero dixit in temporibus suis naues mille cen tum octuaginta sex. sed forte pre tedio numerum ite grum non descripsit

De grecis mittentibus apud delphon ꝓ obtinen do responso de eo quod facturi erant.

Et factum ẽ postꝯ predicti reges ⁊ duces ⁊ prĩ cipes grecorum in portum atbenarum cum eo rum nauibus conuenerũt agamennon vir ille tã strẽ nuus qui ductor ac princeps totius grecorum excer citus curam gerebat vigilem curiosus attente delibe rans quid deinceps esset super predicto negocio feli citer aggressurus in quadam planicie extra menia ci uitatis ipsius paratis sedilibus predictos reges gre corũ duces ⁊ principes ad se ibidem venire manda uit ⁊ eis omnibꝰ illico venientibus coram ipo ⁊ cõ sedentibus seriatim indicto manu ab agamẽnone ꝑ dicto silentio omni tumultuosevocis murmure circũ scripto agamennon ipe inter eos taliaverba ꝓfudit O viri nobiles qui in vestraꝝ virtutũ viribus i boc ordine iuncti estis aperte cognoscitis ⁊ videtis ꝙta

sit ipsarum virium vestrarum potentia q̄ta sit viro
rum in nostra cōfluentiū comitiua pugnantiū multi
tudo. Cuis vnq̄ vidit temporibus retroactis tot re
ges duces et principes insimul in vnam voluntatis
consonantiam aggregatos tot iuuenes armorum bel
licositate conspicuos cōiunctos in vnum ad bellico
sa arma ingerenda viriliter contra hostes. Nonne
manifesta dementia ducit' ꝛ spū cecitatis obducit' q̄
contra vos presumit eleuare calcaneum ꝛ vires ves
tras ad prelia irritare. Sane de nobis omnib9 qui
sumus in hoc excercitu cumulatī tales centum poten
tiores agnosco quorum vnus dumtaxat reuera suffi
ceret ad exequendū illud ꝛ feliciter terminandum ad
quod nos omnes insimul anbelamus. Nemini enim
nostrū venit in dubium q̄ simus ad presens pulsati
dedecore q̄tus pro damnis nobis ꝛ nostris nup p
uocati simus contra troianos arma iusta capescere.
ꝛ duros contra eos inire cōflictus Vt autem arden
tibus animis ad nostras ꝛsequendo omnino vindic
tas vnanimes insurgamus ꝛ hoc rationabilis neces
sitas ingerit ꝛ nos ad hoc iustus dolor impellit. vt
primo obloquentium ora frenemus ꝛ nrōrū vitupe
ria detergamus sic vt troiani de cetero ad committē
dū similia non presumant ꝛ de commissis cōtra nos
corū excessibus si penis debitis non vexent' ad duri
ora (quod absit) procedere postmodū non timebūt
Neq̄ enim maiores nostri assueti fuerūt aliquid de
decoris sub silentio pertransire quod per obloquen
tium diffamationem eis obprobriose posset ascribi
nec nos ergo simili mō cōniuentib9 ocul' dissimilare

debemus quod obprobrioſe nobis ꝛ noſtris poſſit
ſucceſſoribus exprobari maxime cum tot ſim⁹ ĩ vni
us voluntatis deſiderio ocurrentes ꝛ in tãte ſimus
potentie latitudi ue oſtituti ¶ Quis enĩ ẽ hodie q̃
nrãs metiret potentias? Et de facto null⁹ uidet q̃
ad offenſiõez nrãz itrepid⁹ auderet iſurgere excepta
gente fatua troianoꝝ q̃ ceco ꝛ ſtolido ducti oſilio ſe
ĩ offenſam nrãz in diſcuſſis ꝛ fatuis propoſitis inie
cerũt. Nõne hoc nouit mundi pars maxima q̃liter q̃
dam ex nrĩs in laomedontã regẽ patrẽ regis priami
armis bellicis irruerunt ꝛ tradiderũt eũ neci ꝛ infini
tos ex ſuis vrbẽ ſuã troie ab ipo laomedonta rege
poſſeſſam fundit⁹ euertẽtes? Nõne adhuc apud nos
ſunt hodie plures ex illis in grecia q̃ in ꝓuinciis nrĩs
a nrĩs adducti violento iure ꝑdonio deflent ꝑpetu
as ſeruitutes. Sane nõ ẽ ipoſſibile neq̃ difficile mil
le potentioribꝫ facere quod quatuor min⁹ potẽtes
fecerũt aut quiq̃. Scio q̃dẽ eos ſcire nos eẽ aduerſus
eos accictos ꝛ iõ multa ſibi mendicaſſe ſuffragia ꝛ
multa ſubſidia q̃ſiuiſſe vt aduerſus nos potẽter ob
ſiſtãc ꝛ ſe contra nos viriliter tueant. Quare mihi
videt acceptum ſi hoc vobis cedat ad gratũ vt ãte
q̃ ab hoc portu ſalubriter diſſolutis ãchoris diſce
damus apud delphos iſulã ad deũ appollinẽ ſpeci
ales deuotos nrõs nuncios dirigamus recepturos a
deo ipſo ꝛ ab aliis diis nrĩs certa reſponſa q̃d nos
de cetero facere deceat ꝛ liceat de bis que ſumus eis
fauentibus aggreſſuri. Et ſic agamennon rex ſermo
ni ſuo finem fecit. His dictis vniuerſi predicti ꝛges
duces ꝛ prĩcipes agamẽnonis regis audito colloq̃o

laudant illud ꝛ sic eē faciendū vt ipse decreuit vnāi miter omnes probant. Quare super eius executione negocii omnes in vna vocis consonantia achillē eli gunt ꝛ patroclum vt ipi pro tam cōi bono quod se ipsos ꝛ alios cōiter ꝛ principaliter omnes tāgit apō delphos insulam se oferāt responsum a deo appolli ne humiliter petituros Dec mora predictus achilles ꝛ patroclus pro predictis feliciter exequēdis securo remige portum intrant ꝛ diis fauentibus cursu celer rimo felici nauigatione potiti in insulam delphos sa lubriter puenerūt. Erat aūt predicta īsula delphos mari vndiqꝫ circūfusa que pro certo creditꝫ qꝫ fuerit insula delos que scriptorum forte vicio fuit adiunc ta que insula in medio insularum cicladum sita ē in mari scz elespontico ostituta. Quare de predictis in sulis in medio cicladum principalis est vna. In hac enim insula vt narrat historia latona enixa ē apolli nem ꝛ dianam ꝛ ideo in ea edificato templo in mira bilem murorū cōgeriem colebatꝫ apollo ꝛ dicta ē de los pro eo qꝫ sedato diluuio ante oēs terras radius solis primum illūinata ē ꝛ luna ibi visa. Dicitꝫ enim delos quasi manifestatio. Dā delon grece manifestū dicitꝫ. Et qꝛ ab insula primo fuerūt inspecta sol ꝛ lu na iō gentiles dicere voluerunt hāc insulā fuisse pa triam solis ꝛ lune ꝛ iō deos in ea fuisse natos cum a pollo dicatꝫ sol ꝛ luna dicitꝫ diana. Ipsa etiā dicta ē ortigia eo qꝫ ibi primum nate sunt coturnices q̄sgre ci ortigias vocāt. Hūc gentiles apollinē deū eē dixe runt. Dixerunt eū etiam eē solem ipmqꝫ titan · quasi vn9 ex titanisq̄ aduersꝰ iouē nō fecit eūdēqꝫ febū q̄

si ephebū hoc ē adolescentem eo q̄ sol cotidie oriť. Item eundē apollinem phitiū vocauerūt a phitona serpente ab eo interfecto. Inde phitonisse dicte sunt quedaz mulieres scientes predicere de futuris vt idē apollo petentibus predicebat. De hac phitonissa qd̄ dam scriptum ē in veteri testamento in primo libro regū q̄ fecit excitaī mortuū samuelē ad petitōez saul

¶ De imagine aurea apollinis.

In hoc igitť tēplo erat maxīa imago tota ex auro opposita in bonorē predicti dei apollinis q̄ licet fuisset ex auro opposita ꝛ in veritate fuisset surda ꝛ muta tñ secundū gentiliuz errores colentiū idolatriam que principaliter apud ipos inualuit cū obmisissent verum cultuz veri dei qui in sapientia. i. in filio dei dño nrō ihesu xp̄o ex nihilo octa creauit adheserūt duis surdis ꝛ mutis qui ꝓ certo hoēs mortales fuerūt credentes ꝛ putantes eos eē deos quorum potentia nulla erat. Et responsa que dabāť ab eis nō ipsi sed q̄ ingrediebāť ī eoz imagīes spūs immūdi pro certo erant vt per eorum responsa homines in perpetuis errorum cecitatibus conseruarent. Qualiter aūt idolatria creuerit ꝛ initiū iniquū habuerit ꝛ qualiter per spūs immundos responsa dabanť cū sit locꝰ ꝓuidimꝰ hic compendiose describere ꝛ quaī predicte idolatrie finis fuerit cum per gloriosum aduentū domini nrī ihesu cristi vbiq̄ terrarū idolatria tota cessauerit ꝛ suo penitus euanuerit exhausto ui gore. Certum est enim in scripturis ecclesiasticis secūdum sancti euangelii veritatem in quo lux sinceritatis affistit quod cum herodes rex illusus esset a

magis ⁊ ideo quereret perdere puerum. videlicz dñm nostrũ ihesuz xp̃m saluatorẽ mundi angel⁹ apparuit in somnis ioseph vt educeret matrẽ ⁊ filium in egiptum quo perueniente puero cũ matre omnia idola egipti insimul corruerunt nec inuentum ẽ idolum in õni egipto quod non eẽt minutatim abscisuz iuxta illud ysaie. Ascendit dominus nubem leuem ⁊ ingredi et egiptum ⁊ mouebunt simulachra egipti ad demõstrandum q̃ per aduentum domini nrĩ saluatoris õnis idolatria funditus euerti ⁊ cessare deberet. vnde iudei dicũt q̃ ysmael primo simulachrum de luto cõfixit. gentiles autem primũm prometheũ simulachrũ de luto fecisse dogmatizauerũt atq̃ ab eo ars simulachra ⁊ statuas fingendi processit. Dicunt autem gẽtiles quia semper sine lege fuerunt et ita semper fuerũt vt genitu fuisse perhibent idolis principaliter seruientes.

De initio idolatrie.

Idolatrie vero principium a belo assiriorũ ẽge primo dicit̃ ꝓcessisse. Dã iste bel⁹ rex fuit pater ninj regis q̃ morte ꝓoccupat⁹ p ninũ filiũ ei⁹ pciose tradit⁹ ẽ sepulture. In cui⁹ memoriã nin⁹ fili⁹ ei⁹ mirabiliter simulachrũ q̃si simile patri suo ofigere mãdauit ex auro vt in osolationẽ suã ⁊ memoriã patris sui viso simulachro videre fingeret patrem suum. Hoc ergo simulachrum rex nin⁹ coluit tanq̃ deum ⁊ coli mandauit a suis ⁊ in celis eẽ deificatum õibus assiriis tradidit eẽ credendum. Et sic non multo postmodũ tempore precedente spũs ĩmũd⁹ ĩ hoc idolũ beli regis ingress⁹ respõsa petẽtib⁹ exhibebat.

Vnde apud assirios illud idolum dictū ē belꝰ. Alii dixerūt bel alii beel alii baal alii belfegor alii belse buch ⁊ huius idoli exemplo gentiles processerūt ad idolorum cultum fingentes homines mortuos eē deos ⁊ pro dijs adorabant eos. Vnde dixerūt primū deorum fuisse saturnum qui saturnus fuit rex crete vocato nomine ab illo planeta qui dicit saturnus. quo mortuo deum esse dixerunt non habentez patrē neqꝫ matrem. De eo fabulose dictum ē quia cuꝫ ipse sapientissimus esset in mathematica preuidit qꝺ debebat filius de eo nasci de quo erat grauida eius uxor qui debebat eum a suo regno deicere ⁊ cogere misera biliter exulare. Vnde precepit vxori sue vt filium quem ipsa pareret daret ei ad deuorandum. Quo filio edito occultans illum ⁊ patri quemdam lapillum ostendit dicens se lapillum illum ⁊ nihil aliud peperisse. Quem pater illico deglutiuit ex quo dicit tres filios genuisse ⁊ vnam filiam iouem scilicet neptunum ⁊ plutonem. ⁊ iunonem filiam hos omnes gētiles deos esse dixerunt. Vnde iuppiter seu iouis adeptus est nomen planete iouis ⁊ illum gentiles coluerunt pro nomine summi dei. Deinde coluerunt martem quem quidem deum belli esse perhibuerunt. Deinde solem quem appollinem vocauerunt qui in predicta vt dictum est delos insula prīcipaliter colebatur. Deinde venerem a veneris planeta nuncupatā Deinde mercuriū dictū ab ipo planeta mercurii quē ipius iouis filiū asserere voluerūt deīde lunā que ⁊ diana dicta est vt est supra relatum latone filiam

Sicq; secundum diuersas hoim nationes gentiles diuersa idola coluerũt Vnde apud egiptũ ysim apd cretam iouẽ apud mauros iubam apud latinos faunũ apud romanos quirinũ apud athẽas mineruã apd papbos venerẽ apud lemnos vulcanũ apud naxos bachũ apud delos seu delphos apollinẽ vt dictum est Constituerũt eciã sibi multa alioz idoloz noia prout vnusquisq; suos gerebat affectus sed iam cõstat secundũ sacrosancte ecclesie traditionem q; q; p mũ creator mundi in empireo celo creauit ãgelos q; ille angelus qui omnibus aliis angelis fuit prelatꝰ de quo propheta dixit cedri non fuerunt altiores illo in paradiso abietes nõ adequauerũt summitatez eius platani nõ fuerũt eq̃les frõdibus illiꝰ oẽ lignũ paradisi preciosuz nõ ẽ assimilatũ pulchritudini eiꝰ ideo speciosum eũ fecit deus ⁊ pfecit multorũ legionibus angelorum. Hic elatus superbie põdere cũ dixit. Ponam sedem meã i aquilonẽ ⁊ ero silis altissiõ. statim ab eterna benedictõe cecidit cũ legionibꝰ suis ⁊ diabolus ⁊ diaboli facti sunt. vnde diabolꝰ. i. deorsum fluens ex hoc dictus ẽ. De hoc dictum ẽ quõ cecidisti stella matutina de medio lapidum ignitorũ Et cecidit lucifer qui in paradiso deliciarum nutritꝰ est ⁊ vulneratus a morte ad inferiora descendit. Vnde ⁊ xp̃us in euangelio scõ suo. Vidi iquit satbanã q̃si fulgur de celo cadentẽ. Hic fuit ille leuiathan de quo dicit iob nerui testiculorum leuiathã pplexi sũt Sz qz pleriscq; materia nõ ẽ noua ideo sub compẽdio de eo dicere decreuimus in hoc loco. Scripsit enĩ isidorus ethimoolgiarum q; hebrei hebrea voce

vocant illum beemoth quod latina lingua sonat ãi mal brutũ. Est enĩ spũs malꝰ ĩmũdicia ꝛ spurticia plen ꝰ ꝛ ideo deꝰ ab ipo principio deiectõis eiꝰ ouertit ipm in aĩal brutũ ꝛ in. serpentem tortuosum ꝛ cũ sit immense magnitudinis dictus ẽ draco De hoc sentit dauid. Hoc mare magnũ ꝛ spacioſuz ꝛc. deinde subtunxit. draco iste quem formasti ad illudendũ ei ꝛc Dictus est autem leuiathan secunduz isidorũ serpẽs de aquis Vnde legit ĩ apographia beati brandani dũ nauigaret per occeanum idem scũs vidisse eũ mire longitudinis ꝛ spaciositatis in profundum occeani deiectum ꝛ inclusum in eo usq; ad diẽ iudicii iussu dei. Ideo enĩ dicit tortuosꝰ ꝛ eẽ in hoc mari qz.ĩ huiusmõi seculi mare diabolus volubili uersat astucia ad decipiẽdũ aĩas miseroz. Hic ẽ ille leuiathan qui factus serpens a sue deiectionis principio inuidens glorie primorum parentũ nostrorum ausꝰ ẽ voluptatis paradisum intrare ꝛ erectus gradiẽs sicut homo primos parẽtes nrõs cecis tẽptationibꝰ vicio. ꝑuaricationis affecit ꝛ facti mandati dei intrepidi trãsgressores deici meruerunt ab ipius gloria paradisi sicut ille deici meruit a celesti gloria culpa sui licet illud quod legit in principio geneſis secundũ moisaicam traditionẽ vbi dicit. Sꝫ serpẽs erat callidior oĩbꝰ aĩantibꝰ que fecerat deus qui dixit ad mulierem. Cur ꝓcepit vobis deꝰ ꝛc. Secũduz tamẽ traditionẽ sacrarum scripturarum catholice vniuersalis ecclesie ratum est vt scripsit beda ꝙ diabolꝰ elegit tũc quendam serpentẽ de quodã genere serpẽtiũ virgineũ habens vultum ꝛ mouet ad loquendũ linguã eius q̃d

loquerēt nescientis sicut ꝙ adhuc cotidie loquit di abol9 per phanaticos ꝙ energuminos nescientes ꝙ p homines quorum corpora ab ipſis demonib9 sunt obsessa vt de hoc scriptum ē in libro historiaꝝ scho lasticarum circa principium vbi ꝓsequit actor histo riā ꝙ expositionē libri geneſis. Vnde quicquid no bis catholicis per has sacras scripturas notū ē certū est ꝙ ille leuiathan id est diabolorum prīceps a cul mine celesti deiectus vel per seipsum corporaliter fac tus serpēs vel serpentē ingressus ē. vt callidis temp tationib9 suis miseros parentes nostros ꝙ successo res eorū ppetuā deiecerit ī ruinā ꝙ hec de idolatria ꝙ de notitia leuiathan dixisse sufficiant. Nūc aūt ad prosequēdū nostre ītentionis ꝓpositū stilū nostruꝝ ad narrationē presentis historie conuertamus. Per demonū igit ingressuꝝ in idola surda ꝙ muta elicieb̄ tur ab eis petita respōsa que tūc gētilitas excolebat Vñ dauid. Om̄ oēs dii gētiū demonia de9 aūt celos fecit ꝙ per hanc diabolice delusionis astuciā de9 ap pollo responsa sua in dicta insula delos petentibus exhibebat. Ad quā postq̄ achilles ꝙ patrocl9 greco rū nuncii peruenerūt de intrādo in templum appolli nis ogrua hora captata cum osilio sacerdotūm in ipo tēplo seruentiū ipi deo qui colebat in ipo tem plū ipm deuoto corde hūiliter ītrauerūt. Et factis eoꝝ oblatōib9 ī multoꝝ donoꝝ ꝓdigia q̄titate pe tentibus ab eo de grecorum negotiis habere respon sum sic eis predictus appollo submissa voce respon dit. Achilles achilles reuertere ad grecos tuos a q̄i b9 miss9 es ꝙ dicetis ꝓ certo se salubriter ad troiam

ituros ibiq; prelia multa committent. sed infallibiter erunt decimo anno victores troianam vrbē dabūt funditus in ruinam regem priamū eius ꝺsortē eiusq; filios morti tradent ꝛ omnes maiores eoꝝ illos tm̄ viuere permittendo quos elegerit ipoꝝ grecoꝝ sola volūtas. Quo ab achille percepto ꝛ facto exinde ual de leto adhuc eo in ipso templo morante mirabilis casus euenit. Nam quidam troianꝰ antistes noīe cal cas testores filiꝰ multa peritus scientia de mādato ꝑ ami regis vtpote eiꝰ nūciꝰ templū ipm̄ intrauit ut a deo appolline similiter respōsum eliceret q̄d de bello grecoꝝ troianis eēt reuera futuꝝ. Qui pꝰ oblatiōes ab eo factas multimode ipi deo deꝰ ille rndit. Cal cas calcas caueas ne ad tuos redire presumas sꝫ statī ad grecorum classeꝫ que nunc ē in hac īsula cū achil le securꝰ accedas cū qua grecoꝝ excercitū festinus ad eas nūq; discessurus a grecis. Futurum ē enī grecos obtinere victoriā ꝺtra troianos voluntate deorum Eris ꝛ tu valde necessarius grecis ipis in tuis cōsili is ꝛ doctrina donec ipi predicta victoria potiunt. Calcas veroꝰdum scisitando cognosceret ꝙ ille erat achilles qui erat in templo cōfestim ad ipsum acce lerat ꝛ conuenientibus ipsis in vnum sese ī amicicie fedus accipiunt patefacta inter se de ꝑdictis ōnibus veritate. Quare idem achilles ꝑdictū calcantem ātis titem multis cōmoditatibus honorare leta frōte cu rauit. Sicq; anchoris extractis a mari et eis cū eorū nauibus in pelagus immissis īcolumes salubriter p uenerūt athenas. Descendentibus eis igit a nauibus ipis achilles ꝑdictum calcantem antistitē agamēnōi

regi ⁊ aliis regibus grecorum ducibus ⁊ principib⁹ presentauit ⁊ ab achille narrato responso deorū de futura eorum victoria contra troianos. ⁊ qualiter idem calcas nuncius regis priami in otrarium respō sum obtinuit ⁊ de mandato sibi vt ad troianos nō iret ⁊ cum grecis durante preliorum turbine morare tur. Vniuersi greci facti sunt hilares ⁊ pre multo gau dio celebrant diem festum ⁊ predictum calcantē ātis titem in eorum fidem accipiūt ⁊ recipiunt in sinceri tatis amore promittentes ei in omnibus placide ꝓ sequi vota sua. Et sic illi diei festo finis feliciter fac tus est.

¶ De motu grecorum versus troiam ⁊ sacrificio ob lato dia.

Greci responsis receptis a diis iam exoluerant dies festos cum sequenti die post predicta festa depos.ta calcas ille troianus antistes in comitiua a chillis ⁊ patrocli ad tentorium agamennonis se otu lit mane facto vbi iam multi reges grecorum duces ⁊ principes ante conuenerant qui coram rege agamē none residebāt. Quibus per achillem patroclū ⁊ cal cantem salutis oraculo resoluto ac ab eis debite rela tionis obtento responso se inter alios cōmodis ses sionibus collocarunt ⁊ statim ab eodem calcas ipe trato silentio in cōi audientia predictorum dixit hec verba. O nobilissimi reges duces ⁊ principes qui in presenti congregationis ordine iuncti estis nōne ves tra fuit principalis intentio contra troianos publi cos hostes vestros arma capescere qui sub tanto fa uore ab eius commisso contra se vestram virtutem

excitarunt? Cur ergo ceptis moras annectitis cū sem
per nocuerit differre patis? Nōne creditis an putatis
regē priamū iter vos exploratores suos brē furtiue
q̄ per eorum vicarios singula de vrā desidia mit
tunt illi responsa. Nichil enim aliud ē ita pigere q̄ ei
competentia indulgere spacia libertatis vt per eū q̄si
ta desidiis cumulet ⁊ sibi cōtinue multa subsidia co
aceruet cum tanti temporis sint iam exacta curricu
la q̄ in potenti manu debueritis iam ūuadere regnū
eius. Nōne presentis estatis plures iā euoluti sunt mē
ses in q̄bus nanigationis tempus vobis se dedit ac
ceptum cū omnino placata sint maria que nauigare
volentibus blandiunt' ⁊ dulci sibilo sephiri aspirā
tes per equoreas planicies nanigare volentibus in
dulcedine temporis ⁊ serenitatis ūuitant. Cur iam in
estatis estu vester non estuat anim? per maria desili
re vt dulci nanigationis aura potiti felici remige ues
trorum hostium peruenias ad oras et eorū aures
fama preterreat de vestra sollicitudine curiosa non
vt de vestra morosa desidia gaudeant per quam in
tantum vestra desideria ꝓtelant'. Nunquid ⁊ vobis
frustratoria creditis promissa deorū qui forte ꝓp
ter vicium ingratitudinis possunt in ꝺrarium com
mutari. Rumpite igit' moras vestras soluite naues
⁊ velis eaꝝ eleuatis in altum festināter ꝺra hostes
vestros iter vestrū diis fauentibus maturetis vt ad
promissa deorum uelociter ⁊ feliciter pertingatis.
Et sic verbis suis idem calcas tacitus finē fecit. Ver
bis igit' calcātis ab omnibus intellectis dum oēs cō
mūiter ꝓbāt illa agamēnō statim ādaunt ut̄ vniuersi

de exercitu per tube sonitum moneantur ut illico na
ues ascendant ab athenaꝝ portu feliciter discessuri.
Hec mora ad tube sonitum vniuersi naues ascēdūt
nodatas funes exoluūt quibus erant naues ipe fir
miter colligate ⁊ a mari subductis anchoris ⁊ recep
tis in naues vela erigunt que dū ventoꝝ spiramina
ibuūt ⁊ extendūt alto pelago se omittunt. Hōdū enī
se per maris spacia nauigando per .xv. stadia elōga
uerūt a partib⁹ athenaꝝ cū subito serenus aer q̄ na
uigantibus arridebat cecis obducit nubib⁹ noctem
ficticiā inducendo. Quare mugit aer tonitruū crebri
um in querelis ⁊ crebre coruscatōes noctē ficticiam
repentinis suis fulgorib⁹ ouertunt in diez ⁊ exalatis
nubibus immense pluuie diffundūt. Cuius rei cā ex
asperati venti tumefacta maria montuosas se erigūt
in ꝓcellas. Quare nauigantes ipos maxim⁹ timor
⁊ cremor inuadit dum se videāt in mortis discrimine
ostituros. Sed ille calcas troian⁹ ātistes factis suis
exorzizationibus vt erat peritus in eis dixit se cau
sam ꝓcipere tante cladis. Dixit enī dianā deam mul
ta iracundia commotam pro eo q̄ de recessu nrō ab
athenaꝝ portu sibi sacrificiū oblatum non exticerat
a volentibus ꝓficisci. Suasit ergo agamennoni rḡi
vt omnes naues in aulidem insulam flexis velis ī o
tinenti diuertat vbi in templo quo colit predicta di
ana ipse agamennon sacrificiū ipi dee offerat manu
sua. Nam sedata diana imminentem tempestatē eua
nescere faciet ⁊ temp⁹ nauigatiōis nobis ꝓstabit ac
ceptū. Hec mora iuxta predicti calcātis cōsiliuz aga
mennone mandante naues omnes mutatis velis ⁊

temonibus coaptatis in aulidem insulaz salue peruenerunt que non multū remota erat ab ipis. Agamēnō itaq; rex festinus descendit in terrā diane templū adiuit. Cui deuoto corde ꝓpriis manib9 quedā obla ta per eum in sacrificium dedicauit. Cōfestim igitur marina tempestas euanuit ⁊ aer vndiq; serenat9 ues tes exuit ⁊ deposuit nubilosas. Quiescūt maria ⁊ na uigare volentib9 in dulci eorum planicie blandiūt Ex hoc loco quidam sapientes dicere voluerūt qui in astronomie opositate laborāt ꝙ diana que ⁊ ipa ē luna sit domina itineꝝ ⁊ viaꝝ circulo se ostituit fortunata vt sit in domo decima ⁊ vndecia ꝯforta ta a bonis aspectib9 aliorum felicium planetaruz et hac rōe vtunt astronomi vsq; in hodiernū diē. Pa ris itaq; tempestate sedata post sacrificiū ab agamē none diane libatum statī vniuersus grecorū excercit9 sonitu tube dictante naues ascendit ⁊ felici nauigati one potitus ad troiani pertinētias cū incolumitate perueniens cuiusdā castri portū feliciter intrauit nbi nauib9 eoꝝ secure receptis cū port9 ille fuiſſz capax ipaꝝ greci naues ipas in eo tuta statione ꝯsignant. Huius aūt castri nomen ⁊ port9 frigius dares ī suo codice obmisit forte pro eo ꝙ grecorū excercit9 pau cis diebus fuit moratus in illo. Sed hoc ē ratū vt ī aliis codicib9 inuenit ꝙ sarronaba ab incolis voca bat. Huius castri vero habitatores ⁊ incole in ar mata manu cursu precipiti peruenerūt ad litus putā tes grecos arcere ne in terrā descenderēt factisi eos ⁊ iconsultis ꝓpositis ꝯspirātes. Cui9 rei cā fatue in grecos irruūt q; iā ī terrā descēderāt maris fatigatiōe

lassati bellū fatuum ostituūt cōtra eos Et greci inu merabili q̄titate armati descendentes in terrā eis sue fatuitatis penas exoluunt. Nam ꝙ eos in ore gladii persequūt q̄ pre multitudine grecos sustinere aliqua tenus nō valentes fuge subsidio se omittunt ꝓpter quod ad ipius castri cacumia festinanter anhelāt se ante grecorū faciē dispergentes. Greci vero in sequen tes miseros qui fuge precipiti ante eos se eripere mi nime valuerūt eos captos morti emācipāt singulos ꝙ quos itercipiūt morti tradūt violēter castrū ascen dūt q̄ apertis ianuis ob receptionē fugientiū inco laꝝ inueniūt intrāt in illud ꝙ ī miseros ibi repertos. qui defecerāt viribꝰ dissolutis crudeliter irruunt fer ro interimunt castrū capiūt ꝙ predant ꝙ facta p̄da muros castri ipsius ꝙ queq̄ fortia subitā excutiunt per ruinam. Hec mora direptis omnibus inuētis ibi dem ꝙ singulis ruina delectis greci victores redeunt ꝙ ascendūt ad eorum naues in ipa illico intrāt mari a ꝙ recto remige apud portū thenedō veniūt ibiq̄ e is salubriter applicantibus iniectis anchoris eoruꝫ nauiū ī ꝓfundū velisq̄ depositis ītrāt hilariter por tū ipsuꝫ. Erat āt apud p̄dictū thenedō q̄daꝫ castrū in fortitudīe magna firmatū habitatoribꝰ multisci cūcirca repletū multis diuitiis opulentū cū locꝰ ipe satis eēt amenꝰ delitiis terrestribus ꝙ marinis q̄ p sex miliaria tantū (vt supra relatū ē) distabat a tro ia. Habitatores vero castri ipiꝰ timētes excidiuꝫ de seipis statī ad arma ꝓsiliūt castruꝫ ipuꝫ muniūt bel licosis viris ꝙ armis ꝙ se defensioni opponere cōtra grecos potenter instituūt aīosi Greci āt eoꝝ nauibꝰ

ꝺmode alligatis in portu et eius ibi tuta ſtatione re
ceptis armati deſcendũt in terrã ⁊ in glomeroſa mul
titudine pugnatorum quẽcũq; inueniunt rapaci pre
de violenter exponũt q̃ ſe ꝺtra eos totis viribꝰ ſa
tagebant infeſtis conatibus duras aggreſſuras exer
cent ⁊ ideo inter eos ⁊ troianos caſtri ipſius dños
crudeliter bellum feruet ⁊ durum prelium eſtuat ĩter
eos. Cuius rei cã multi cadunt ex troianis gladiis ĩ
terfecti/ſed plures ex grecis ad'quoꝝ excidiũ ⁊ vin
dictã greci artius anhelãtes morti ⁊ vulneribꝰ aĩoſiꝰ
ſe preſentãt. Multi ex grecis intereũt iter iſta necnõ
⁊ de troianis q̃ plures. Sed demum troiani ſuſtine
re grecorum innumerabilẽ multitudinẽ nõ valẽtes fu
ge ſubſidio ſe ꝺmittunt ⁊ quibus fugere licuit nõ fu
it alia cã ſuffragii q̃ lapſu fuge ad troie alta menia
peruenire. Illi vero quibus fuga nõ ꝓfuit ferro in
tereũt ⁊ acerba morte crudeliter vitas ſolnũt. Sicq;
a grecis ipiꝰ caſtri toto ãbitu intercepto in p̃dictum
caſtrum irruũt ipm ĩ magna potentia debellantes.
Troiani vero ordĩatis bellis eoꝝ ĩ ſummitate muro
rum aduerſꝰ grecos durã ⁊ dirã defenſiõeꝫ opponũt
nunc eos iactis lapidibꝰ obruũt nũc eos ĩterimunt
in vibramine lanceaꝝ nũc ipos iaculis acutis affici
unt nũc baliſtaꝝ crebris ſagittis emiſſis ipos letali
ter vulnerãt ⁊extrẽe morti tradũt. Greci vero diuerſo
rũ geneꝝ machinis ordinatis ac diuerſis parietibus
inſtitutis in diuerſis locis q̃ pluribꝰ bellicis ſcalis
appoſitis letaliter ĩpetũt dura debellatõe troianos ĩ
quoꝝ debellatiõe multi ex grecis ſternũt a ſcalis ⁊

volubiliter ruinosi peruenientes in terrã fractis cer uicibus vitam exbalant. Greci ergo passim intereũt Sz demum troiani multo labore lassati quasi lãgui da ꝛ ineffeminata defensiõe tuent. Ad quod greci in tolerabili copia pugnatoꝝ glomerose insistentiũ cõ tra troianos per scalas ipas castrũ ascendũt. alii p fenestras alii per murorum liberas summitates. ꝛ eo rum per muros vexillis appositis in recõpensatione suoꝝ interfectorũ ab eis quotquot ex ipis iueniunt. aut gladio perimunt aut ruina nemini parcũt. ꝛ eta tis discretione nõ habita vniuersos mucrone trũca tos occidunt. Et dũ nullus troianoꝝ viueret inter e os greci latibula castri scrutant' quicquid inueniunt vile rapaci preda subripiũt ꝛ asportãt ꝛ oĩb9 locis de reꝝ ablatione penitus euacuatis demũ castrũ ip sum euertere decreuerunt. Prostratisq; menib9 altis ipius totum scindit' ex ruina muriscq; solutis ꝛ in fa cie terre deiectis tam deicientiũ studio q̃ igniũ flam mis voracibus submissoruz altũ thenedon imũ tenz ꝛ sic vastatis omnib9 ꝛ arreptis greci victores cũ p̃ da maxia eorũ reuertunt' ad naues.

De grecis mittentib9 ad priamũ ꝑ restitutõe bele ne ꝛ damnoꝝ factoꝝ per paridem in insula citharee.

Greci itaq; de p̃dictis duob9 castris ꝛ eoꝝ ĩcol' absoluta obtenta victoria dum in portu thene don ꝛ eius planicie vitam deducerẽt laxiorẽ agamẽ non rex circa suũ regimen curã studiosaz exercẽs uni uersos grecos ad quos capta p̃da puenerat de reb9 ꝛ spoliis troianoꝝ ex duob9 castris ipis ad se veni re mandauit ꝛ vt oĩa que ceperãt ex p̃da p̃dcã secuz

afferent. Qui statim audito precepto ducisco-
rũ omnem obedientiã obseruantes cũ omnib9
reb9 captis ab eis corã ipo celeriter accesserũt
secũ vniuersa capta ex preda predicta fideliter
in presentia dicti regis agamennonis deferentes.
De quibus per eundẽ regẽ distributionibus factis
equis ea vnicuiq distribuit secũduz merita
ꝫ qualitates iporum qui ad obtinendam victo-
riã castrorũ predictoꝝ mortem ꝫ vulnera nõ
vitarunt. Peractis igit predictis equis partitõi-
bus vt dictum ẽ inter homines bellicosos idem
rex voce pconia iussit mandari vt vniuersi reges
duces ꝫ grecoꝝ prĩcipes sequentis diei aurora
surgente cuz aliis maioribus excercitus ipoꝝ in
eadez planicie conuenirent vbi idẽ rex celebrare
generale colloquium intendebat. Diei sequentis
igit mane facto omnes reges grecorum duces et
principes ꝫ maiores excercit9 eorũdem in pdicta
planicie satis bilariter conuenerũt ꝫ eis cõmodis
sessionibus collocatis predictus agamennõ rex
sua dextra ꝫ oris iussu taciturnitatis dicto silen-
tio inter eos talis prupit ĩ uerba sermõis Amici
reges duces ꝫ principes ꝫ quicunq maioresq̃ in
psentis ogregationis circulo conuenimus neces-
saria causa dictante satis ẽ per longas ꝫ vniuersas
mũdi partes potẽtie nostre fortitudo precognita
cũ magnitudinẽ viriũ nrãꝝ mundus passiz predicet
vniuersus grata tamen ꝫ accepta ẽ dis nrĩs illa
potẽtia q̃ superbia caret ꝫ ceruicose elationis vicia
non cognouit. Horum ẽ enĩ omnib9 q̃ta mala ex
superbie elatione pueniũt ꝫ ipi dii mirabili oppo-
sitione resistunt superbis. Superbi enĩ nullos aĩcos
habẽt ꝫ si quos

habent vndecunq; sibi aggregant ĩimicos. Naz ꝛ si superbꝰ efficiat amicꝰ multis oz ꝙ inimicus existat. Superbie. n. viciũ in nrĩs negociis ꝛ specialiter ĩ pñti quãtumcũq; possumus execremur ut sola rectitudis iusticie linea facta nrã ꝑfulgeãt ꝛ otra nos aliqs de superbie vicio nõ ĩpingat. Hostis enĩ nos in magna parte nrẽ potentie ad obtinendã vĩdictã de iniuri is nobis illatis per priamũ regẽ bucusq; veniſſe ꝛ fg ni sui terminos in potenti brachio inuasisse. ꝛ tanta sibi nos iam intulisse detrimenta damnoꝝq; si prĩo troiani nobis extiterãt inimici nunc nobis facti sunt duriores. Scimus eniz eos iã multa premunitos po tentia ꝛ ipi patenter agnoscũt nos eẽ sibi vicinos ꝛ si ipi possent de dãnis factis eis recenter a nobis re centem assumerent crudeliter vltionem. Ciuitatez ita q; potentem habẽt ꝛ potenter vndecũq; munitã ꝛ nõ vires eorum ꝛ aduersus nos credim9 duplicasse. Ite; quia magna ꝓrogatiua dicit ꝑtinere ꝙ in suo bo picio inter suos cognitos ꝛ amicos vel in sua ꝓuin cia se defendit. Nonne cornix suo quiescens in nido licet sit viribus ipa debilior duros conflictus inge rit in falconem anteq; capiat ab ipso. ꝛ ab ipsa rece dit sepius vulneratus. Sane inter vos non hec ver ba ꝓfũdo vt dubitabile nobis sit troianos nos nõ posse confundere. vrbem eorũ quãtũcunq; sit fortis non posse destruere ꝛ omnes troianos finali excidio posse cõsummare. Sed quia laude multa merebimur commendari si omnia que sum9 de isto negocio nrõ facturi discretione ductrice vitata superbia moliamur. Multos enim consuevit in profundũ necis ĩmergere

Vide Duo folia

♀ messam gratia querendorũ victualiũ aduenisse que cũ forte sit alia a sicilia potuit eẽ grecis magis ꝓpĩ qua ꝙ insula sicilie que eis erat valde remota · licẽt hoc ratum sit ꝙ sicilia subiecta fuerit ditioni grecoꝝ In hac igit ꝓuincia messe achilles ꝛ thelephus ĩ co pia trium milium militũ strennuoꝝ cũ multo nauigi o peruenĩũt quib9 cũ eorũ nauibus applicantib9 ad litora terre predicte ꝛ eis in terrã descendẽtib9 ꝛx teu cram cũ multis militibus ꝛ multis cateruis peditu9 ostipatis peruenit ad litus vbi achilles ꝛ thelephus descenderant ĩ comitiua suoꝝ · Qui statim insurgẽtes ad arma dũ regẽ ꝛ suos otra se venire sunt infallibi liter suspicati nec pati velle eos in sua terra aliquo mõ eẽ aiosis virtutib9 se otra eosplíose presentant. Quid vltra? Bellum feruet asperrimũ inter vtroſꝙ hinc inde cadunt cadauera gladio trucidata. multi cadunt ex grecis/sed plures ex inimicis eoꝝ · Licꝫ · n · greci multa virtute vigerẽt/tamen resistere aduersari oru9 numero triplo maiori vix poterãt. Et reuera omnes greci ibi fuissent nequiter interfecti nisi fuiſſ9 ille mirabilis in operibus armatoꝝ achilles qui mꝫ to studio contemplatus ꝙtitatem pugnantiũ ꝛ qua litatẽ ipsorum percepit ꝛ vidit regẽ theucram in me dio oflictu bellantiũ otra hostes suos dãna grauia infligentem · Quare idem achilles impetuose dissiluit in oflictum frangit ꝛ disrũpit acies vniuersos inter ficit qui eius ospectui se opponũt ꝛ q̃ ad sui crãsitũ non aperiunt sibi viam · Ad regeꝫ ergo theucrã uelut leo rugiens applicat ipm impetit ense nudo crebris vexat ictibus vulneribus sauciat. ꝛ eius galee laq̃is

laqueis viriliter exstirpátis arreptum regem per violentiam prostrauit in terram eleuatoq; mucrone ipsum interficere furibundus intendit. Sed thelephus qui secundus ab achille pugnabat vt sentit achillem sic in regem theucram crudeliter ĩseuire ⁊ eleuata dextra velle ab eo eximere caput eius in medio vtriusq; se ingerens descendentẽ ictum accipit scuto suo ⁊ pia voce humiliter deprecat' achillem ut regi theucraz letaliter vulnerato quasi mortuo ⁊ deuicto moctẽ vltimam pro sua benignitate remittat ⁊ vite spacium victo uictor indulgeat qui se sibi quasi victum iunctis manibus offerebat. Ad thelephum igit' illico respondẽs dixit achilles. Que nã cã te mouet otra publicum hostem nostrũ exercere gratiã pietatis qui tã crudeli requisitione in sola sua armoz ofidẽtia nos primo vexauit. Justũ ẽ ut ipe cadat in foueaz quaz parabat. Cui thelephus. Dñe iste rex fuit quõdã patri meo multa familiaritate ciũctus. Et ego dũ quadam vice in hãc terrã suã casualiter diuertissem infiniti honoris mihi apuit gratiam ⁊ vtilium seruitiorũ copiã in me in maxia ẽxticate ꝓfudit. ꝓpter qd eius vite dispẽdiũ tot9 abbominor ⁊ abhorreo mortem eius. Cui achilles Ecce illũ trado tibi recipe⁊ de eo ꝺsequaris finaliter tuũ velle. Rege itaq; theucraz sic a manib9 achillis auulso ⁊ ab eo instantis necis exicio liberato belli ẽ finis impositus secedũt turme greci victores redeunt ad naues. Rex aũt theucram ad sua regna deducit' semiuiuus. Ad cui9 ꝑces cuz multa bũilitatis deuotione porrectas thelephus ⁊ achilles incedũt cũ ipo in cui9 regna recipiũt' hospites

in terram in bellum ꝓsiliunt aiosi ⁊ in troianos uiri liter irruũt sic dure sic acriter ꝙ eos retrocedeꝛ coege runt. Sꝫ troianoꝝ innumerabilis multitudo q̃ non dum bellum attigerat in grecos impetuose se dirigit. ⁊ exasperato bello in maiori feruore greci retrocede re sunt coacti qui iam ulterius resistere non ualentes retrocedendo extremũ peruenerũt ad litus. Tũc ulix es rex suo nauigio in terram applicuit q̃ celeri cursu cũ multa caterua pugnantiũ descendit ⁊ uenit ad bel lũ. Cõmitteꝛ ergo bellũ durissimũ resumũt greci uirs ĩ ulixis aduẽtu ⁊ faciẽtes ĩpetũ ĩ troianos uiriliter ip sos expugnant. Ulixes aũt uelut leo rugiens in me dio acieꝝ insignis armis ⁊ lancea quã gestabat ĩ ma nu multos interfecit ex troianis nũc alios uulnerat nũc alios prosternit ab equis. Quẽ dũ philimenis rx paffiagonie uidit in tanta strennuitate bellãtẽ tanta damnificantẽ clade troianos eques irruit in ulixem ⁊ ab equo deiecit eundẽ ⁊ ulixes pedes habuit neces se bellare. Sꝫ philimenis ubrata in ulixẽ lãcea quã gerebat impulsu durissimo pcussit ulixẽ tã graniter ⁊ tã dure ꝙ eius scuto ofracto fulgẽtis lorice peruẽit ad squamas. Quibus discissis ⁊ apertis ulixes ĩpel lentis ictũ sustinere nõ ualẽs in terrã cecidit resupin⁹ nec tñ ex inflicto sibi. uulnere stupefactũs insurgit ce ler ⁊ ubrata uersus philimenẽ lancea quam gerebat in multis uirib⁹ lacertoꝝ ex summitate scuti uers⁹ gu lam philimenis uulnere letali percussit. Dã ei⁹ ofrac tis armis ⁊ lorica disrupta ĩpellentis ulixis acuta ⁊ secabilis lancea ei⁹ gule organicas uenas intercidit Qua de causa pgilimenis letaliter uulnerat⁹ ab equo

decidit semiuiuus Quem troiani putantes extinctū in multa uirtute belli ipsū a manibus grecorum eripiunt et in scuto positum velut exanimē transmiserūt i troiā De putatiua igitur morte philimenis troiani turbati sunt valde et nisi fuisset ille casus qui tunc intercidit de vulnere philimeni totus grecorom exercitus qui descenderat et debellabat in terrā deuictus i fallibiliter vite sue ultiadispēdia defleuissz Szadhoc thoas rex tholie cum suis nauibus ⁊ agamennō rex totius excercitus imperator cum suis menelaꝰ rex cū suis ⁊ nobilis thelamoniꝰ aiax cum suis ad litus applicāt subito in terram ascendunt troianis intendentibus circa bellum asperrimū otra grecos alios q̄ parum ante descenderāt ⁊ inuicem cū troianis prelū o fouebant· Vniuersos ergo equos eoꝝ a nauibus extrabunt ⁊ eis ascendentibus in eosdem i multa pugnandi virtute prelio se imiscent aduersusq troianos impetum facientes frangunt lanceas ⁊ in ipsarū fragore innumerabiles troianos prosternunt ab equis quosdam mortuos quosdam letaliter vulneratos· Instauratoq bello multi intererunt de troianis· Tunc ꝓthesilaus rex philardorū multo labore lassatus qui tot labores armorū passus extiterat illo die parum a bello secessit ⁊ vt respirationis aurā assumeret ad litoris extrema peruenit vbi bellū fuerat primitus inchoatum. Ibiq percepit quasi omnesuos in bello premortuos in quoꝝ morte latentes mꝫtas ꝓduxit lacrimas ⁊ multum exinde commotꝰ adirā spūm reassumpsit ut ad bellum itez se oferret sperās de suoꝝ nece vindictam osequi i multoꝝ iteritu

X inconsulta facilitas ⁊ illius aggressura negocii q̄ mꝰ
to examine consilii non decocta per superbie impetū
ad actus subito deducit repentinos · Scimus prete
rea priamum regem non eē diu qui nos per suos spe
ciales nuncios requisiuit vt exionam sororem suaz si
bi restituere deberemus · Sed nos multa superbie ela
tione tumentes requisitionem eius audire improuida
responsione negauimus que si nobis exaudita fuissz
damna grauia in cyberea nobis illata sic enormiter
non fuissent ⁊ regina belena que de melioribus grecie
sua ⁊ suorum virtute censetur a patrie sue magnifica
statione non fuisset abducta nec nos qui pro recupe
ratione eius ⁊ illatis nobis iniuriis appetimus vltō
nem nō essemus in tantis laboribus ⁊ expēsis ī tm̄
a nostris patrie litoribus elongati quid sit proinde
nobis pro certo futurum prosperum vel aduersum
penitus ignorantes · Et ideo si de beneplacitis nr̄is
⁊ pro sano consilio videret acceptum vt labores la
boribus addere deuitemus ⁊ quod in honoris nos
tri gloria redire ad ꝓpria mereamur ad cūdē regē p
amū nr̄os nūctos speciales destinem9 vt nobis volū
tarie belenā raptā restituat ⁊ nobis satisfaciat de bis
q̄ otra nos p paridē sunt omissa. Ꝯ si rex priamus
uelut sapiēs hoc duxerit acceptādū bōrabilis erit re
dit9 nr̄ ad ꝓpria nec a troianis āplius exigere de iur̄
dēm9 · Si uero duxerit recusandū duo laudabilia ꝓ
iure nr̄ō pugnabūt iusticia. s. ⁊ nrā potētia excusata ·
Et cū p mūdi partes hoc a nobis ꝓcessisse vulgabit
increpabit ab audientib9 dementia troianoz ⁊ nos
ter commendabit vbiq; processus ab omni superbie

vicio excusatus. Nam ꝙ si postmodū in nostrā vin
dictam in troianos durissimas penas inflixerimus
eos passim in ore gladi perimēdo euertendo fundi
tus terram eoꝝ mulieres eorū perbenni vituperio ꝙ
seruituti perpetue otradendo. Nullus erit qui nosex
inde poterit rationabiliter increpare. Attendatis er
go si placet si iuxta verborum meoꝝ monita hoc sit
a nobis efficaciter exequendū. Dis igit dictis ex cir
cūstantibus multi fuerūt qui premissa verba dixerūt
exequenda nō eē. Alii laudauerūt expedire sic fieri
vt rex ipe decreuit. Et dum ad hoc oēs postremo v
nanimiter oueniissent diomedem ꝙ vlixē in eorū nun
cios elegerunt. Qui statī se accingentes ad iter sole ce
li tenente iā medium ad troianevrbis menia peruene
runt ꝙ intrātes in ipsaz ad magnā regis priami regi
am se oferentes descendentes ab equis marmoreos
gradus scandūt. Cūqz veniissent ad atrii spacioſi ues
tibulum mirati sunt ipiꝰ palacii edificia taz miro ar
tificii opere circūfulta / sed potius sunt mirati dū in
medio ipsius atrii inspexerunt quādā arborē manu
factā mathematice artis subtili ingenio cōstructā dū
eius stipes eēt ex auro gracilior lancea in duodeci al
titudine cubitorū in cuius stipitis summitate arbor
ipsa mirabilis latitudinis se diffundebat in ramos.
qui totum ipsum atriū longa circūfusione tegebat.
Erāt enī rami ipsi partī ex auro partī ex argento cō
positi sic vt eorum folia ꝙ flores eoꝝ ī multa diuer
sitate gemmaꝝ eorū fructus editi radiarent. Lōga
igit ipsi duces ex eius inspectione contenti ductu mꝰ
torum portas camerarum ascendunt ꝙ peruenintes

in locum vbi rex ipe priamus in multa suorum no bilium comitiua sedebat non sunt regē ipm alicuius salutationis oraculo venerati. Sed eis velut in eo opposito osedentib9 sic ulli ē affatus ulixes. Rex p ame si te primo salutationis verbis nō exquisiuum9 nō mireris cū te capitalem habeamus in bostē ⁊ bos tis sui bostis nō debeat orare salutem. Agamēnō rx cuius nos ad te legati sumus per nos mādat tibi vt reginam helenam de sui regni terminis violenter ab latā restitui facias regi suo ⁊ damna grauia grecis il lata per paridim natum tuum iuxta voluntatē eoz ad presens studeas rsarcire. Quod si feceris salute sa ni osilii potieris Si aūt hec implere forte cōtemnes ipe respice quāta tibi ⁊ tuis sint mala finaliter ꝑuē tura. Dā tu infelici morte succumbes vniuersi tui cru deli nece peribunt ⁊ hec tua nobilis ciuitas tota cas sabit ex ruina.

Quō rex priamus rndit nūciis grecoz ad se missis

Ex itaq priam9 intellectis uerbis ulixis nulli us expectata deliberatione consilii sic respōdit ulixi. De narratione verborum vestrorum ammirati one multa commoneor cum a me talia requiratis. q regem victum ⁊ bostem in exterminio positum vix decerent. nec puto grecos vestros aduersus me tan tis viribus prevaluisse. quod ad faciendum que di citis cogi deberem. Ipsi enim petunt a me sibi sa tisfieri que satisfactionis iudicio sunt subiecti cum ⁊ ipi sint causa ⁊ si forte fuit aliqua fuit illa per quā ipi hec mererent. Interfecerunt enim mihi patrez ⁊ fratres ⁊ quoscunq coniunctos. vrbem meam

funditus euerterunt ciues meos morti ⁊ exilio tradi derunt ⁊ abduxerunt sororem meã exionam que vti nam more regio tractaret sed viliter more meretricio deturpat ⁊ petũt me sibi ad satiffactionem vrgeri. Ego autem volui nihilominus sub silentio tanti ma li vitam educere nec anxiari strepitu preliorum. ⁊ tõ misi ad eos legatum meum anthenorẽ vt ipsi saltim sororem meã restituere dignarent. nihil aliud de cõ missis iniurius postulando. Quanto vero dedecore q̃tis minis legatum meum affecerũt satis p̃z vobis ⁊ mihi. Nõ ẽ ergo locus vt verba vestre legationis ex audiã certe perire turpius prius mallem. Quare aga mennõ rex per omnia sit securus nunq̃ mecũ greci appetere pacem qui me tantis doloribꝰ afflixerũt et vos etiã qui sermonibus talibus vsi fuistis nisi essꝫ q̃ legationis officiũ vos defenderet morte vilissiã vos facerem interire. Redeatis ergo ad vestros quia donec vos video absq̃ magne ire fluctuatione eẽ nõ possum. Ad quod statim diomedes ꝓrũpens in risum sic dixit. O rex si solis nobis inspectis sine ira nõ ẽ toto ergo tpe vite tue nõ eris absq̃ ira cũ greci i tãta potẽtia vicini tui existant. Et nõ ẽ tẽpꝰ vltert us differendi quin videas nos ⁊ eos coram ciuitate tua aduersus te ⁊ tuos in armis continuis insultãtes. Et si de solis nobis inermibus tanto dolore cõpun geris quanto potius condolebis cum plusq̃ centum milia grecorum cõtra te inspicies armatorum cõtra quos nulla te poterũt ꝺseruare tutamĩa qui tu ⁊ tui crudelis mortis nõ sentias interitꝰ infelices. Et añq̃ tibi hec mala succedant secura libertate verba

potes effundere velut vana. Multi ergo de astanti
bus ad diomedis verba cõmoti in ipm irruere subi
to voluerũt ꝙ ei iniurias graues inferre aduersꝰ ip
sum etiam nudatis ensibus insurgentes. Sꝫ rex pria
mus suo eleuatus a solio aduersus illos potenter ex
clamat ne iniuriã aliquaꝫ illi inferre ꝓsumant cuꝫ nõ
sit sapientis stulto secundũ suã stulticiã respondere.
Et proprium stulti sit suas demonstrare stulticias ꝙ
sapientis in sua sapientia tolerare stultoꝝ errores.
Sicut enim stulto liberum ẽ stulta verba diffundere.
Sic sapiẽtis cedit ad laudẽ auscultare q̃ dixerit ꝙ au
scultata ridere. In verbis igit̃ stultis cognoscit̃ stul
ticia ꝓferentis. Et ego prius mallem in ꝑsona pati
q̃ legatus aliquis in mea curia aliquã iniuriã patere
tur. Pro modico enim ꝙ vili excessu põt se aliq̃s vitu
perare de leui. Sedete igit̃ vniuersi nec ꝓsumat ãmõ
aliquis vestruꝫ ãplius inhonesta ꝓferre. Et sic ces
santibus eis eneas qui tunc iuxta regẽ priamum nul
lo alio mediante sedebat verbis obtemperare nõ ua
lẽs sic dixit Nõ ẽ iustũ dñe rex vt stulto debeat q̃s se
cunduꝫ suã stulticiã respõdere. Nã q̃ stulta ꝓfundit
ius ẽ ut de sua stulticia odignã accipiat disciplinam
Ego enim in ospectu vestro tãta ꝙ talia possꝫ dice
re inhonesta q̃ me occidi de iure mandare posseris.
Et nisi eẽt vestra presentia ille qui tanq̃ fatuus ẽ lo
quutus iam vt mortem incurreret nõ eẽt indignum.
qui tam audacter anipullosis ꝙ verbis mordacib9
vestram lacerare nõ horruit maiestatẽ ꝙ nos verbis
eisdem turpiter exagitare ꝓsumpsit. Moneo ego euꝫ
ut ab hoc loco discedat si presumptã noluit stulticiã

in sapientiã cõmutare. Diomedes vero ad predicta nullatenus stupefactus sic ad enee verba respõdit. O tu q̃squis es ĩ sermonibus tuis bene cognosco te nõ rectũ eẽ iudicem/sz oblocutorẽ acutũ Valde desi dero vt te apte inuenire possem in loco in quo tibi grates condignas quas meruisti reddere de verbisq̃ tã grato ꝓtulisti sermõe. Bene video ꝙ beatꝰ ẽ ille rex qui te in osiliarium suum tenet qui tã bene nosti cõsulere regi tuo vt tuus rex iniuriarũ actor existat. ⁊ sit de facili labilis ad pudorẽ. Vlixes aũt diome dis verba sagaciter interrũpẽs monet eũ ne pluribꝰ verbis vtat. Et illico idem vlixes regi prião sic dix it. O rex intellexim9 plẽe singula que dixisti. Ammõ recedemus a te ⁊ regi agamẽnoni que per te dicta sũt singula fideliter referem9. Et sic statĩ ambo a palacio descẽdẽtes equos ascendũt ⁊ ĩ celeribꝰ gressibus ad eoz exercitũ puenerũt. Cui otinuo descendentes ab equis agamẽnonis tentorium simul intrãt vbi maio res exercitus cuz agamẽnone morabant. Et referẽti bus illis cuncta que didicerant a priamo rge p̃dicto de ipsius priami responsione valde mirati sunt gre ci ⁊ qualiter sit ammodo contra troianos ĩ talibus ꝓcedendũ orditi sunt osilii multas vias de quibus infra ꝓxĩe seriati suo ordĩe referem9. Verũtamen anteq̃ ad narratiõis seriẽ accedam9 de predicto ene a aliqua sunt dicenda. Hic est enim ille eneas qui cõ ceptus ⁊ natus ex dea venere ⁊ anchise post troiane vrbisexcidium profugꝰ cũ reliquiis troianorum per mare cum quibusdam suis nauibus tirrenuz nauigã do p pelagus post multos successꝰ romane vrbis et

romanoꝝ reip. factus est princeps de cuius stirpe il
le inclitus magnus cesar augustus in magna felicita
te processit. Hic etiã ille est de quo imperator iustini
anus in libris legum suarum viz in libro autenticoꝝ
in rubrica vt preponat' nomen imperatoris legittis
documentis fecit inclitam mentionem dicendo q̃ si
a magno cesare augusto imperatores ceteri dicendi
sunt cesares multo fortius secundũ p̃meua tempora
omnes imperatores ab enea eneades dicendi sunt q̃
primus remp. romanoꝝ imperiali q̃si sceptro ip̃eriali
ter gubernauit. Huius aũt enee successus ꝺtinuos ꝛ
p̃cess9 necnõ ꝛ p̃ maiori parte gesta virgilius in suo
opere eneidorũ dum vixit multa descripsit liꝝ mor
te p̃uentus complere nõ potuit integraliter op9 suũ

De grecis mittentibus achillem ꝛ thelephũ p̃ ob
tinenda maxima victualium copia continue in exer
citu grecorum.

QVm hec itaq; gererent' prout superius sunt ꝯta
ta agamẽnon rex vniuersos reges duces ꝛ prin
cipes ad generale ꝺsilium in planicie thenedõ voce
p̃conia venire mãdauit. Quib9 statũ ꝺuẽtib9 in lo
co p̃dicto idẽ agamẽnõ ītẽtionis sue p̃positũ ī hec
sub op̃dio uerba resoluit. Inter alia necessaria que
exercitui nrõ potẽter ĩcũbunt ẽ illud precipuũ ut cu
ram sollicitam habeamus qualiter exercitus noster
dũ ẽ in conflictu bellorum debeat victualib9 abun
dare nam sine multo victualiũ presidio exercit9 nos
ter vix posset prodesse. Quare si vobis videret' ac
ceptũ apud messam pro victualib9 ꝺtinue rebaben
dis in quo maxima fertilitas viget speciales

nostros nũcios viros strẽnuos ꝙ fideles absq; mo ra mittam⁹ ut taliter predicti nuncii nostri predicta statuant ꝙ salubriter ordinent ꝙ ideficienter p̃dicta victualia otinuis succursibus excercitui nostro ĩ mꝭ ta excrescenti copia faciant abundare. Agamennone vero predicto suo colloquio fine facco omnes astã tes osilium suum probant ꝙ incõtinenti strennuum a chillem ꝙ thelephum filium quõdam herculis sup ex ecutiõe predicti negocii cõiter elegerũt vt ad exequẽ dum predicta in multa comitiua militu; pugnatorũ ad messam se dirigere deberent. In hac igit prouin cia regnabat rex quidam nomine teucram qui regnũ ipsum longa pace tenuerat dũ in ipso multorum mi litum copia ꝙ virorum pugnantiũ iuuentus bellico sa vigeret. Plerisq; enim dicere voluerunt hãc fuisse siciliam que in multaꝫ fertilitate victualiu; fuit sem per abundans dicta messa a messana ciuitate existen te in ipsa quesita ĩ introitu ipsius ĩsule ex parte lito rum regnorum mirabili salutis portu ogerit in quo naues in multa classium quantitate omni tempore tu ta statione tuent et ꝑide q̃dã dicere voluerũt ꝙ pre dicta ciuitas messana ideo dicta ẽ qꝛ rõe port⁹ ip⁹ messes edite in adiacentiũ locorũ terminis coacte de ferunt ĩ ipa; q̃ p nauigãtes postmodũ per diuersas mundi partes delatas questus gratia deuehunt Li cet nõnulli dixerunt ciuitatẽ ipa; messe a cuiusdã re gis dicti messanus titulis insignitã q̃ du; regnaret ĩ insula ciuitatẽ illã ex suo nomine messam voluit ap pellari/ Q; frig⁹ dares de his nihil ĩ suo ope descri psit simpliciter ponens achillẽ ꝙ thelephum apud

♀ messa

Huius pagine defectus requiritur infra folio 6...

in bonore maxiõ ⁊ rerũ affluẽtiũ ubertate Hõ post multos vero dies rex theucrã letalib⁹ vulneribus sibi ab achille potenter inflictis attritus ꝑ multa valitudĩe factus exanimis ⁊ videṡ vite sue extrema sibi accelerare dispendia achillẽ ⁊ thelephũ ad se mandauit venire. Quibus ad eũ venientib⁹ ⁊ inuenientibus ipm in regio strato iacere idẽ rex theucrã sic locutus ẽ illis. Inclita duces longa salus sit uobis. Dico tñ vobis thelepho carissimo meo qz iaz vite mee ad extrema deuenit mortis interitũ amplius deuitare nõ valens. Cũ igit̃ heredem mibi legitimũ ex me ꝓgẽitum fata prestare noluerunt ne presens regnũ meum remaneat in caduco quod multo labore quesiui ⁊ labore nimio mãutenui usqz nũc icõcussen qđ iã q̃sitũ ifallibiliter ãmisissez nisi ille vir strẽnus⁹ q̃ oĩb⁹ alius strẽnuis virtutib⁹ fuit ꝑlat⁹ victoriosissim⁹ hercules pater tu⁹ i adiutoriũ meũ ad preces meas festinantius occurrisset dũ in magna multitudine hostiũ meorum regnũ istud iã ꝓoccupatũ existeret ⁊ recuperãdi aditum iã mibi spes certa defecerat ⁊ ipe solus in sola sue virtutis potentia vniuersos hostes meos in duricia belli ofregit ex eis innumerabilibus interẽptis propter quod regnum istud ab omni hostili congressu tũc ⁊ postmodũ liberauit ⁊ mibi illud in quietis pace restituit liberatũ. Vnde non meis meritis nec mee virtutis potentia usqz nunc sum huius regni sceptro in pace potit⁹. sed sola tui benigni patris affectuosa virtute. Ex hoc itaqz loco illi qui putauerẽt ꝓuinciam messe esse siciliam opinionẽ eorum multa firmitate corroborãt asserẽtes herculẽ in sicilĩã adue

nisse. Vnde dictum ẽ ĩ vna parte sicilie ex parte bar baroꝝ herculẽ ex cã memorie suas fixisse colũnas q̃ locus adhuc dicit colũnaꝝ ꝛ terra dudum existens in ea herculea vocabat licꝫ quidã voluerũt corrup to nomĩe herculis heraclĩã nomĩari. Sꝫ hec rata nõ sunt. Jn hac igit terra dudum a barbaris exarata ꝛ data penitus in ruinã adhuc supersunt quedaꝝ colũ ne q̃ vulgo columne herculis nũcupãt ꝛ in eo quon dã fredericus secundꝰ priceps reip. romanoꝝ ꝛ rex sicilie fecit ostrui quãdã terrã ꝯsiderãs locũ ipm ha bitantibus vtilꝫ ꝓpter sitũ q̃uis in facie pelagi si tus sit carẽs omni portꝰ statione salubri. Que tamẽ terra ꝓpter situs bonitatẽꝫ plena populo usq̃ in ho diernũ diẽ dicit terra noua Rex aũt thеucrã sua tra bẽs extrẽa dispendii incepto sermõe suo versꝰ thele phũ ꝯtinuauit hec verba. Cum igit fili thelephe ille virtuosissimꝰ pr̃ tuꝰ regnũ istud sibi sua virtute que siuerit ꝛ ego mihi ab eo illud non reputaueri restitu tũ sꝫ mihi potius ab ipo omissum q̃ fata sibi viuẽti ꝯcedere noluerũt vt ꝓpriũ habituro tibi loco eius cuius es beres ꝛ filius fata tibi rationabiliter ꝯcesse runt. Quare te aĩo testandi in hoc meo presenti eulo gio heredẽ instituo tã in regno isto q̃ ĩ omnibꝰ ali is bonis meis vt huius regni sceptro . ꝛ diademate potiaris ꝛ gubernes me aũt bõre regio regis tradere sepulture curabis celebratis meis obsequeis more re gali. Et his dictis ꝛ scriptis rex thеucrã ꝯtinuo mor te superueniẽte vitã finiuit. quo mortuo thelephꝰ de sua morte tristatꝰ cũ proceribus regni sui corpus eiꝰ honorabili tradidit sepulture . ꝛ lapide marmoreo

nimium precioso ẽ tumba ostructa eius in qua statu it condi cadauer. ⁊ In cuius tumbe superficie hoc epi thaphium sculptum iussit apponi. Rex theucrã iacet hic quem morte peremit achilles . qui thelepho reg ni sceptra tenere dedit.

De thelepho duce noniter in regem electo.

Hc igit facto vniuersi maiores regni ⁊ per su as vrbes singuli populares thelepho q̃ ducis nomĩe iure suo in primis fuit titulis insignit9 nouo facto regi tanq̃ eor regi ⁊ dño sacramenta fidelita tis ⁊ homagii prestiterunt ⁊ deinceps rex ipe thele phus regni ipius gubernacula moderaturus assump sit. Achilles aũt oim victualiũ copia nauibus onera tis ⁊ aliis necessariis ad vite regimina deputatis the lephũ regem volentẽ cũ eo in grecorũ excercitum p ficisci ⁊ profecto redire in regno ipso in quo ipe rex erat assumptus quasi inuitum residere ⁊ remanẽ mã dauit monens illum ⁊ monitis precepta subiungens vt circa otinuos succursus victualium ⁊ aliar rerũ edibiliũ in grecor excercitum mittendorũ curã debe at incessantẽ ⁊ uigilẽ adhibere. Cui omni deuotione ⁊ affectione subiecta se p̃dicta ppetĩ obtulit ipletur ⁊ sic achilles a rege thelepho discedente cũ suis naui bus alta petit maria ⁊ recto remige nauigãte sospes ⁊ incolumis peruenit in thenedon vbi adhuc greco rum excercitus morabat. Cui statim descendens in terram in comitiua multorum ad tẽtorium agamen nonis regis se otulit vbi ofestim reges duces ⁊ ipsi9 maiores excercitus confluxerunt ⁊ achillẽ in magna letitia suscipientes in gaudio maxio fouẽt ãplexibus

ꝛ amicis oculis brandiunt tanꝯ eũ quẽ pre ceteris carum habebant ꝛ in omnib9 potiorem. Narratisita qꝫ per eũ singulis que gesta sunt in messe prouincia ꝛ de thelepho facto rege ꝛ de nauibus inde adductis onustis ꝛ indeficienti victualiũ ꝯtitate per tẽpora etiã successura a thelepho rege ꝓmissa. Propter qđ certum erat ãmodo grecorũ excercitum nullã posse penuriam victualiũ trepidare omnes excrescenti gaudi o letati sunt valde ꝛ achillis processus probabili rõ ne laudabiles vndecunqꝫ omendãt. Et sic verbis oĩ bus sine facto achilles ad tentoria sua redit vbi cũ multo gaudio a suis mirmidonibus leta mẽte recipi tur gratificantibus sibi multum. Verũ qm̃ in hoc lo co frigius dares dicendi materiã fuit digressus ante qꝫ de grecoꝝ ꝓcessibus successiue sequẽtib9 aliquid enarret seriatĩ ꝛ nomiatĩ decreuit describere ĩ hoc lo co qui reges ꝛ quot qui duces ꝛ principes in defen sionem troiane vrbis aduenerunt sicut supra de r̃gi bus ducibus ꝛ aliis venientibus ĩ grecoꝝ excercitũ descripsimus. Dignum ẽ enim vt ꝛ nos in hac parte de eis faciamus (ꝛ si non oĩm) saltim de maioribus mentionẽ. Sciẽdũ ẽ ergo qꝫ de regnis eoꝝ licꝫ dares frigius nihil mihi dixerit venerũt tres reges cũ plus qꝫ trib9 milibus militũ armatoꝝ rex vtꝫ pandarus rex tabor/ ꝛ rex andastrus. Itẽ de quadã ꝓuincia q̃ dicit colofon quã quidã dixerũt eẽ ĩsulaꝫ multe spe ciositatis ꝛ plenitudine vrbiũ circũfultã venerũt q̃ tuor reges ĩ comitiua quĩqꝫ miliũ militũ quorũ vn9 vocabat rex carras/ alius rex imasius/ tercio9 rex nes tor fortis/ ꝛ quartus rex ãpbimacus. Item de regno

licet cum trib9 milibus militum venit rex gleucō cuz eius fortissimo filio sarpedone/qui regi priamo fu erat vinculo ꝺsanguinitatis astrictus. ℸtē de regno licaoīe venit rex eupheni9 cū mille militib9 expertus in bello. ℸtē de regno quod dicit' de lariſſo venerūt duo reges cū militib9 mille quingentis·ſ. nuporgrā dis/et rex eupedus ℸtē de regno quod dicit' tabari a venit rex remus cū trib9 milibus militū ꝛ in ei9 co mitiua venerūt comites septē ꝛ duces quatuor qui r̄ gi remo fideles erāt de iurevaſalli·bi aūt oēs porta bāt arma coloris iacīctini siue flaui abſqz aliquo īter ſigno vt inter bellorz acies rex remus ꝛ ſui de facili poſſent agnoſci licet eēnt alii q̄ eadē arma geſtaſſent ℸtē de regno quod dicit' tracia vīz q̄ ī orientali pla ga ſita ē venit rex pilex ꝛ alcamus dux ſecuz mille ꝛ centū milites adducentes·ℸtē de regno pannonie ue nit rex precemeſſus ꝛ quidā ſobrin9 eius dux ſtupet cū mille militibus tm̄ quoniā huius regni prouincia tota ꝺsiſtit in montibns obſcuris nemorib9 ꝛ ſiluis vmbroſis·Rare enim ſunt in ea ville ꝛ nulle planici es ꝛ iō dicit' ī ea multos ſatiros faunoſqz bicornes q̄z plurimū abundare·Et iō etiā in ea multa miracu loſa viſa fuiſſe. nā ꝛ in terra illa ſunt diuerſa genera volucrū ꝛ ferarz ꝛ iō ei9 militia pre ceteris ē experta in uirtutibus lanceaz arcuū ꝛ ēt ſagittaz·ℸtē de ꝓ uincia boecie venirūt tres duces cū militibus mille ducentis. dux vīz āfinius/dux fortinius/ ꝛ dux ſani us·ℸtē de regno brotino quod ē valde ſuppoſitū o rientali plage plenum oī genere aromatū uenerunt duo reges fratres cū mille militib9·rex vīz boetes/ ꝛ

rex viz epistrius. Itẽ de regno paffagoie quod ẽ ni
mis ꝓpinquũ versus orientẽ q̃si regnũ inaddibile:
propter multã remotionẽ ipi9 venit ille ditissim9 au
ro ꝛ gemmis q̃ ī flumĩe tigris ꝛ eufratis crebrius ĩue
niunt. In cuius ripis regnum ipm paffagonũ situ
ẽ rex. s. phílimenis cũ duobus milibus militũ habẽ
tium scuta quoꝝ materia nõ erat ex ligno ostructa/
sed tm̃ ex coriis decoctis multo tm̃ auro fulgentia et
diuersis gemmis ornata. Hic rex phílimenis erat sta
tura valde grãdis nõ minor statura gigãtis. Itẽ de
regno ethiopie venit rex perses et in eius comitiua
strennu9 rex mennõ cũ militib9 ducibus ꝛ comitib9
sibi subiectis ꝛ cũ tribus milibus militum ꝛ in eoruꝝ
comitiua venit sigamõ frater regis mẽnõis supradic
ti. Itẽ de regno thereo venit rex theseus ꝛ filius ei9
archilogus cũ mille militibus cuꝝ ipe rex theseus essꝫ
regi priamo stricta ꝯsanguinitate ꝯiũctus. Itẽ de ĩ
sula que dicit agresta uenerunt duo reges cuꝝ militi
bus mille. cc. quoꝝ nomina hic expressa nõ sunt. Itẽ
de regno liffinie quod ẽ vltra regnũ amazonũ venit
quidã rex senex multũ sed multa discretiõe ꝯspicuus
nomine epistropus septẽ liberalibus art b9 erudit9
Hic duxit secum mille milites ꝛ quẽdã sagittariũ vi
su mirabilẽ cuius vna medietas ab vmbilico superi9
erat homo ꝛ ab vmbilico deorsuꝝ erat equus. ꝛ illa
medietas q̃ erat humana tota erat corio coopta pi
loso sicut coriũ equi oculos tm̃ habebat flãmeos ve
lut igne rubentes doctus in arcu timorosi tamẽ erat
aspectus qui aduersus grecos pugnãs multos timo
res incussit ꝛ damna q̃ꝫ plurima dedit eis dũ mltos

ex grecis letiferis vulneribꝫ pemisset ¶ Fuerũt aũt milites qui his regibus aduenerũt ꝓter milites ipiꝫ ꝛgis priami ꝛ minoris in die numero trigita duo milia. Hũcꝫ eniz ab ipiꝫ mũdi ostitutione legit' tot milites tot iuuenes bellicosos coactos in vnum vbi totiꝫ mundi militꝫ flos tã ex parte troianoꝝcꝫ ex parte grecorũ ouenit i vnũ Attendãt ergo lectores pñtis historie cꝫ leui cã cꝫ debili rõe tot fortiũ tot maioꝝ ꝓcessit interitus. Sane abbominãda sunt scandala cꝫtũcunqꝫ debili sint rõe subnixa.

¶ De grecis recedentibus ab insula thenedon ꝛ trãsferentibus se i obsidionẽ vrbis troie.

Vndum enim greci a thenedon loco discesserant cum inclitus ille palamides filiꝫ regis nault cũ triginta nauibus militibus onustis ibidem applicuit De cuius aduentu greci letati sunt valde cꝫuisde mora ipius multum impingerẽt otra eũ quare maturius nõ veniset ꝛ precipue apud athenas. Cui asserẽs se graui fuisse morbo detentũ suã absentiã rõnabiliter excusauit. Hic autem palamides inter grecos i bonore maximo gerebatur/ cum apud maiores grecorum primus exstiteret vel secũdus potens scilicet in uirtute bellandi discretus i omni concilio ꝛ specialiter preliorum diuitiis plenus ꝛ militibus opulentus. Rogant ergo eum greci vt vnus de consiliariis statuat Quod palamides grataner annuit ad postulationẽ ipoꝝ. Multis ergo diebus et noctibꝫ greci ouenerẽt in vnum ꝛ precipue maiores eorum. vt certa consilia scrutarentur / per que ad obsidendum troianam

vrbē possent vtilius ꝛ ꝺmodiꝰ peruenire· ꝓuide runt enim prio ut sub noctis tenebris exequerent ꝑ dictū opus eorum. Sed timore ducti de recessu naui um a loco vbi tunc erant ꝛ accessu ad litora vrbis troie ne noctis obscuritas ꝛ precipue locoꝝ incogni ta notitia. nauibus ꝛ nauigantibus posset inferꝛ dis crimen· ꝓpter quod ab huius ꝓposito desticerūt ꝛ adhuc ex integro eis refricantibus multa consilia solius diomedis ꝺsiliū ratum fuit q̄ inter grecoꝝ ꝺsi liarios hec verba profudit· Audite vniuersi reges et principes q̄ nunc presentes potestis aduertere verba ꝛ attendite sensum eoꝝ· Multū enī vereri debemus ꝛ multi dedecoris pudore confundi quia iā ē ānꝰ v nus elapsus ꝛ plus q̄ in hāc terrā venimꝰ nec ab ea recedere nos aliqua audacia potuit aīare vt troiam adire vel videre possemus· Quid interī peregimus· Nibil aliud reuera q̄ inimicis nostris habilitatem prestitimꝰ ingeniū ꝛ sensum acuimꝰ eorū in nos adin uenienꝺi materiā vt facilius ꝛ potentius valeāt nos deducere in ruinā. Ecce enim iam postq̄ huc venimꝰ nec inde discessimꝰ quod pro certo notissimū nobis est troianis esse superaꝺꝺita multa subsidia vrbē eo rum in defensionem ipsorum nouis murisvallis ꝛ ca ueis pauisse in multa compositione palorum· Faci lem enim habilitatem interiꝝ habuerunt· predicta ō nia faciendi ꝛ causas ꝛ materias eorum victorie ꝓ curare cum ipi iam ꝺceperint ꝛ pro certo teneāt nos aduersus eos procedendi audaciam non habere Et iō q̄to magis negocium hoc differtur tanto magis nobis damna ꝛ dedecora procuramus· ꝓuo enim

ꝙ si tanta olim potuissemus aiositate feruere ꝙ ꝛcto remige troiane vrbis peruenissemus ad litora ⁊ repẽ te ꝑcipue ꝙ facilior nobis prestasset in terra descen sus cũ troianis improuisis descendissemus in ipos et nunc nos descendere sit necesse illis ꝓuidis ⁊ mũitis ¶Moueo ergo (si placet) vt statĩ nauib⁹ preparatis niane deliculo nos accingam⁹ ad iter⁊ apparatibus bellicis ĩstitutis cursu celeri ad troie litora cõferam⁹ ⁊ in potenti virtute bellandi descendam⁹ in terram obsidionẽ optatam ⁊ra vrbem ipsaz õni celeritate firmantes. Scire enim debem⁹ quod troianis volen tibus nunc̃ poterit a nobis hoc fieri. nisi per bello rum discrimina ⁊ per magnam virtum nrãrũ ogeriez appositam vndecũc̃. ¶Rumpamus igit̃ moras omni alia deliberatione postposita ⁊ quicquid in ⁊rariũ posset dici ac quicquid sit a nobis futurum prospe rum vel aduersum post terga laxemus cũ ita fieri sit reuera necesse ⁊ per aliam viã venire ad effectus pro positorum nrõrũ ⁊modus nõ possim⁹. ¶Placuit igi tur omnibus absolute datũ a diomede ⁊siliũ. Quar̃ sequentis diei aurora surgente cũ multa discretiõe so lutis nauibus portum exeũt ⁊ lato spaciãt̃ in mari. ibic̃ pleno sumpto concilio q̃ naues debebãt prĩo percedere ⁊ que postea sint sequaces alto pelago se ⁊ mittunt. ¶De dispositione nauium greoz ꝑcedentiu ⁊ subsequentiũ in obsidione troie

¶Prĩo igit̃ statuerũt ꝓcedere naues cẽtũ extẽsis uel signis uẽtilãtib⁹ ⁊ uexillis bellicis etiam in eis castellis erectis ⁊ multorum armatorum cumul cũ munitas. Subsequenter uero faciunt insequi

alias naues centum deinde reliq̃ per pelagꝰ insequen
tes ⁊ p ordinem ꝓcedentes recto cursu nauigant uer
sus troiam · Hec mora nauigãtes ĩ eis troiana litto
ra vicina conspiciunt ⁊ suburbanas vndique statio
nes ⁊ mox inspiciũt ipsaꝫ troiã Quaꝝ flexa guberna
tione temonũ ipsius troiane vrbis litoribus appro
piquãt ĩ terrã descendere satagẽtes Troiani vero vi
dentes naues ipsas iam eorum litꝰ ⁊ litora in tanta
multitudie attigisse subito ĩ arma ꝓsiliunt ⁊ armati
armatos equos ascẽdũt ⁊ non expectata ducis seu re
gis eorum licẽtia inordinato cursu festinãt ad litus.
Greci vero videntes tantã militum copiam armato
rum ad defensionem litoris aduenisse eaꝫ multitudi
nem sunt mirati · Potiori tamen admiratõe sunt mo
ti videntes illos tam strennue tã docte se regere sub
tegumentis armorum. Nullus enĩ fuit inter eos tam
audax tã aiosus tã fortis qui ad ispectionẽ multitu
dinis troianorũ vacillantem animũ ⁊ trepidum nõ
sumpsisset. Sed quia greci aliter nõ poterãt in terrã
habere descensum q̃ per ictus ensium nudatorũ ⁊ le
talis belli ꝯflictum vniuersi arma capiunt multa aio
sitate resumpta. Quare protheſilaus philardoꝫ ꝛx
qui primus exciterat in ordine nauium venientiũ cũ
primis centum nauibus primus in multa aiositate se
curus terram attingere viriliter ẽ conatus. Sed mul
te ex nauibus ventorum multa rabie impellente vel
extensis in terram veniunt quarum multe frangunt
ex illis propter quod multos ex nauigantibus in il
lis mare viuos absorbuit. Et qui vini ex eis puenire
potuerunt in terram a troianis in multo martirio

perimunt' multorum flagellorum acerbitate ocussi. Timuit ether in ferentiũ ictibus densant' nubes in aere ex emissione otinua sagittarz. vicine aque litoris interfectorum cruore rubescunt ex quorz nece patẽter dat' intelligi qtus fuerit letalis descensus grecorũ in terrã. Hũcz legit' excercitum aliquẽ tãta infelicitate tanto discrimine in terrã hostiũ descendisse sz post p dictas centũ naues insequentes easdẽ i eundẽ locum adueniũt. Hõ tñ repẽte in terrã veniũt sicut prime. Sed velis earz multa cõmoditate depositis terrã preuia discretione attingere sunt conate. Quare nauigãtes in illis in terrã descendere iã anbelãt quos troiani inarmata manu receperũt viriliter ꝓhibentes eorum accessuz in terrã. Greci vero in predictis nauibꝰ existentes paratis balistis innumerabili qtitate i crebris ictibꝰ sagittarz troianos arcẽt a litore. ex quarum letiferis ictibus mortui multi cadunt Secedentibus ergo parum pre balistarz timore troianis greci prosilientes a nauibus in terram veniunt ꝛ nauigantibus in primis nauibus si que sunt succurrere molimuntur. vnde dirum ꝛ letale bellum contra troianos instituerunt. Illic protbesilaus rex qui iam in terrã descenderat mirabilia contra hostes de sue strennuitate persone commisit. Infinitos ergo ex troianis suo ense peremit ꝛ mirabilis adiutorii subsidia tunc prestitit grecis suis. Nisi enim solus ipe fuissz õnes greci q terrã attigerãt ꝛ descenderant. in ipsa sine dubio mortis exicia finaliter incurrissent. Sed quid ꝓfuit protbesilai animosa defensio cũ cantũ forte septem milia grecorum pugnam foueant aduersꝰ centũ

milia troianoꝝ. Cõmittit ergo mortale preliũ inter eos sed videntes greci nullũ eis ad naues fauere posse fuge subsidiũ cum illis naues ascendere nõ sit tutũ ꝛ omendare se fluctibus ꝛ profundi maris biatibus sibi nõ videant eẽ salubre malunt in terra eoꝝ uitas extinguere q̃ꝫ in fluctuũ ceca profunditate demergi. Instaurãt ergo bellum in ea aĩositate qua pñt multi tamen ex eis ferro trucidante depereũt cũ ꝛ arene bibule ex ferro cadentium riuos absorbẽãt troianis p̃ eorum multitudine crudeliter seuientibus contra eos In magna igit̃ greci angustia se defendũt ꝛ in mlto incertu personaꝝ usq̃ ad extrema litoris retrocedere sunt coacti. Cui omnes amara nece subito periissent nisi archelaus ꝛ ꝓthenor statim terrã cũ eorum nauibus attigissent qui in multa uirtute bellandi velint nolint hostes eoꝝ descendũt a nauibus ꝛ in multa potentia preliantium succurrerunt suis occurrunt etiã hostib9 ꝛ maxĩa uiolentia se defendunt. Instauratoq̃ bello cum ceteris qui animositate resumptaĩ bello durius se presentant acriter bellum fouent ꝛ in multo sine dubio earum personarum discrimine preliantur. Tunc superuenit dux nestor qui dum suis nauibus in terram applicuit ꝛ sitienti aĩo succurrẽdi ipsis salue descendũt in terram p̃lio subito se ĩmiscẽt. Frangunt lancee sibilant per aera multe gagitte tremũt enses cadunt occisi ꝛ aer clamore multo ꝛfundi tur deficientib9 ad ruinas archelao ꝛ ꝓthenore viris strẽnuis multos nihilomin9 ĩterficiẽtib9 ex troianis. Tũc rex ascalus ꝛ rex alagus cũ eoꝝ nauib9 ad litus applicant ꝛ cũ eorũ viris pugnãtib9 descẽdũt

troianorum Sicq; suis equis ꝛ alioꝝ suoꝝ extractis a nauibus que aventoꝝ rabie salue demũ euaserant equum suum potenter ascendit suorum necẽ cupidꝰ vindicare. Furens igit' ense nudo multos ex troiãis interfecit multos ab equo ꝓsternit ꝛ multos vulnerat ex eisdẽ. Tũc presens rex ethiopie cum multo militum comitiua a troiana urbe veniens furibundo animo bellum intrat et in aduentu ethiopum prelium durius instaurat'. Tantã igit' troiani in eorum aduẽtu sumpsere virtutis audaciam ꝙ quasi facti recẽtes in viribus in grecos impetuose dirumpũt duris vulneribus eos ledunt ipoſq; opprimunt ꝛ oppressos p violenciã retrocedere cogunt ad litus Ibiq; fuissent greci reuera deuicti nisi strennuꝰ palamides cum suis nauibus applicuisset in terrã. Qui statim cum suis militibus equis abstractis a nauibus in bellãdi desiderio ꝛ succurrendi suis equum ascendit irruensq; ĩ bellum letale certamen instaurat. In eius enim aduentu insultant greci aĩositate resumpta. ꝛ ipe palamides exterminiũ troianorum furibundus intendẽs in sigamon fratrem regis mennonis ꝛ nepotem regis persei qui tunc in armorum strennuitate de se mirabilia faciebat irruit in uirtute bellandi ꝛ impacta in eum sua secabili lancea per medias costas eius ipm vulnerauit ꝛ ab equo prostrauit extinctũ eoq; dimisso se dirigit in crebras acies troianorum disrumpit turmas infinitos ex troianis interfecit qui eum velut mortez vndiq; metuentes in eius aggressu faciunt sibi viam Clamor igit' fit maximꝰ in occisoꝝ excidio. Dã troiani sustinere palamidis impetum nõ valentes p lõgũ

terre ſpacium retrocedere ꝯpellunt' erãt iã p fuge ſub ſidium troiani dare terga coacti. Tũc ſtrẽnuiſſimus militũ fortiſſimus hector quaſi ad uoces clamãtium excitatus ab urbe troiana in comitiua multorũ egre dit' belluꝫ ĩgredit' flãmis furẽs accẽſus. ⁊ micãtibus fulgens in armis ⁊ inciſoria lancea ſcutũ gerebat au ri fulgori ꝯpoſitũ depictuꝫ ad imagines triũ leonuꝫ Grecos igit' potenter ĩuaſit ⁊ diuiſis aciebus circun quaqꝫ p mediũ irrefragabili virtute bellandi ꝓthe ſilao regi venit obuiꝰ qui troianos in ore ſui gladi perimere nõ ceſſabat ſicqꝫ in eũ irruẽs enſe nudo cum in grecos ante lanceã ofregiſſet eleuato brachio ĩ ſue virtutis potentia ꝓthesilaum pcutit ſic ꝙ a ſummo uertice ipſuꝫ ſcindit per mediũ uſqꝫ ad adiacentias vmbilici nõ obſtãtibꝰ armis eius. Cadit ergo nobil' ⁊ ſtrẽnuus rex ꝓthesilaus extinctus ⁊ hector ipo di miſſo ruit in alios ⁊ quoſcũqꝫ ſui mucronis ictu con tingit certũ ẽ eos dies vltimos terminare. Non mul tũ iã per turmas diſcurrerat ⁊ ttãos iã morte pereme rat ꝙ greci timore perterriti quaſi mortis ĩtereritum vitãt illũ. Et interrogãte vno ab alio quiſnã eẽt mꝫ ti doloris excidio ãtonomatice noſcũt illũ eẽ viz hec torẽ oĩbus fortiorẽ. ⁊ facie igit' eius greci fugiunt eius ictus tolerare letiferos nõ valentes. Et ſic dum pſiſtit in bello greci deficiunt ſꝫ laſſatꝰ ſecedit a bel lo. Cãpuꝫ ⁊ vires greci reſumũt quod octies uel deci es otigit illo die. Sol igit' iã vergebat ad veſpascũ hector quodãmõ armoꝝ fatigatione laſſatus urbeꝫ intrauit relictis ceteris qui pluꝫ acerrimũ omittebãt ⁊ troianis aduerſꝰ grecos viriliter inſiſtentibus iaꝫ

greci quasi deuicti terga dare parabãt. ¶Cum ille fortissimus achilles cum suis nauibus ⁊ mirmidonib⁹ terram applicuit qui descendens ĩ eã cũ suis omnib⁹ bellum intrat irruit acriter in troianos ¶Resurgũt greci in achillis aduentu in cuius comitiua venerũt plus ꝯ tria milia pugnatorum bellum omittit maximuz multa fit strages ⁊ cedes maxĩa ruũt bĩcinde ĩterfectorum cadauera ⁊ potius ex troianis · ¶Dã ille fortis achilles in ore gladii ipos insequit qui ex eis interficit infinitos sternit ⁊ vulnerat in multa effusiõe cruoris ¶Iã oẽs alie naues litus attigerãt iã oẽs exeũtes in pugnam in terrã venerãt ⁊ se ingesserãt ĩ oflictu ¶Quorũ troiani potentiã sustinere pre multitudie non valentes achille ipsos letaliter opprimente terga sunt dare coacti ⁊ fuge subsidio se in troianaz urbẽ recipere moliunt. ¶Illic magnus clamor exuberat ⁊ vociferãtes intonãt anxiose ĩ morientiũ casu ⁊ doloribus percussorũ ¶Illic achilles interfecto⁹ cruore vndiq; madefactus ifinita post se cadauera deserit ⁊ multa de fugientib⁹ addit illis ¶Iam fugaces troiani ciuitatis eo⁹ portas attigerãt ipas intrare tumultu maxĩo satagentes illic strages fit maxĩa illic troiani ab insequentibus intercepti qui in eã intrare non poterant morientes cadũt in limine ⁊ ante ora pat⁹ filiũ trucidati vitã exalant magna ⁊ innumerabilis cedes cõmittit in itroitu ⁊ fuisset ãplius valde maior nisi ille virtuosus troilus paris ⁊ deipbebus cũ multis militibus intrare volẽtibus occurrissent ¶In quorum occursu cessauit cedes ⁊ superuẽiente noctis vmbraculo prelium ẽ direptum. ¶Troiani ergo ciuitatis

portas duris firmant repagulis ⁊ achilles cuꝫ grecis in multa gloria redit ad litus. Tũc agamennõ rex explorato loco decenti mandauit in eo figi tentoria vniuersos monet ꝺmode se locari ⁊ distinctis locis vnicuicꝫ maioruꝫ tentoriis ⁊ papilionibus eleuatis vniuersi collocauerũt se ꝺmoda qua poterãt statiõe ⁊ qui tentoria non habebant tuguriis nouis instructis sibi noua parãt hospitia ⁊ receptacula mãsionũ Equis aũt eoꝝ ꝑut melius possunt cõmoda stabula statuunt. ⁊ rebus omnibus necessariis adductis a nauibus ipsisꝫ nauibus in fortibus funib9 firmiter colligatis ⁊ tutius institutis in multaꝫ ponderibus anchoraꝫ iniectaꝫ in mari eadem nocte obsidionem in multa ꝺmoditate decernente agamennõe firmauerũt. Cũ igit̃ multis ignibus ⁊ ardẽtibus facib9 noctis tenebras excluſſent ⁊ non minus in exercitu fulgor ficutius appareret q̃ſ si diei claritas radiaret Inſtitutis etiã in eorum tuitionũ multis liciis p̃cedẽtib9 altera alterã tam in propinquis eis q̃ etiã locis in ſpaciis remotis troianis ipſis nulla eis nocte ipa ipedimenta preſtantibus quaſi clauſis portis null9 ex eis nocte illa exiuit Poſt obſidionẽ vero firmatã prout melius potuit nocte illa. Ille peruigil agamenõ qui nulla ſomni poterat occupari quiete vigiles ordiauit excubias circũquaqꝫ in multo modulamĩe fiſtulaꝫ ⁊ maxĩa multitudĩe armatoꝝ q̃ totuꝫ exercitum a cecis inſidiis tuerent̃ ⁊ in eorũ vigiliis reliq̃ fida ſecuritate iacerẽt Sicqꝫ ſub noctis ſupſtitis portione nõnulli qui maxĩa fatigatiõe laſſati ⁊ qui multo fuerunt prelio depreſſi ad quietis req̃ aſſumẽdã

absq armoꝝ suorũ depositione se sternunt donec ad uenientis diei serena pandat aurora Et hoc fuit p mũ bellum inter troianos ⁊ grecos cum greci descenderẽt in terrã.

De secõdo bello iã obsidione firmata

Exclusis igit tenebris noctis illiꝰ q̃s mane facto fugauit aurora cõsurgens sole suis radiis terre faciẽ illustrãte ille strẽnuꝰ ⁊ bellicosus hector actor ⁊ dux troani exercitꝰ circa ducatũ suũ curiosus exñs facto diluculo vniuersos bellatores mãdauit armari ⁊ eos in cuiusdaꝫ campi planiciẽ in medio ciuitatis troie gremio ostituti vbi tẽplum diane dee ostructũ extiterat statuit ꝺuenire ⁊ distributis eis bellicosa ꝓ uisione p turmas ⁊ cuneos ⁊ acieꝺ ex eis sufficienti bꝰ ad illiꝰ diei ꝓlium ordinatis vnã de portis troie ciuitatis que dardanides dicebat apiri mandauit. Et cõuocatis ad se duobꝰ de ꝺsanguineis suis claucoẽ scz filio regis licie ⁊ cincinabore frĩ suo naturali ducẽ ꝓme aciei cõcessit ⁊ delegauit eisdeꝫ. In qua ꝓma acie mille milites statuit bellatores viros bellis vtq fortes ⁊ belloꝝ exptos tam de regno licie q̃ de troia ⁊ eis in nomine deorum ab ipo hectore data licẽtia in victorie signo predictã portam dardanidẽ exeunt ⁊ exeundo sagacibus ⁊ lentis incessibus ad grecoruꝫ exercitum appropinquãt predicteq prime aciei predictus hector alios mille milites prudentes adiecit. quos sub ductu thesei regis tratie ⁊ archilei filii ꝟgis ipius viroꝝ non sine magna strẽnuitate ꝺmisit ⁊ eis dedit in nomine deoꝝ benigne licentiã ut prime aciei pariter iungerent. Secundam vero aciem statuit ĩ

qua tria milia militum fortium ⁊ pugnantium deputauit quam sub ductu cõmisit bellicosi regis frigie regis xantipi ⁊ regis alcami virorum magne virtutis ⁊ ad mandatum hectoris sub victorie signo per p dictã portã exeunt ciuitatis ad grecorum exercitũ sagaciter procedentes. Terciam aũt aciem ex tribus milibus militum ostituta3 subductu bellicosi troili hector ipe commisit ⁊ mouens eundem affectuosis sermonibus in eum hec verba profudit. Carissime frater mi ⁊ summa letitia cordis mei valde dubitaꝝ me cogit immoderata animositas tui cordis ne incõsulte ⁊ prodigaliter exerceas te ĩ bello. Rogo te serues omni custodia corpus tuũ ⁊ a stulticiis declines immensis nec te totum tue strennuitati omittas improuide/sed bellis sic sagaciter potiaris ne inimici nostri affectantes q̃ plurimũ casus nrõs de tua facilitate letent. Vade igit feliciter ĩ noĩe deo3 nobis fauẽtium ⁊ victor ⁊ incolumis ad ciuitatem tuã redeas sicut opto. Cui troilꝰ Carissime dñe (fauẽtibꝰ diis) uereri aliquid non oportet quoniã a mandatis tuis tanq̃ carissimi frĩs ⁊ dñi nũq̃ infallibiliter declinabo. Et his dictis cum comitiua predicio3 triũ miliũ militũ per portã feliciter egredit ciuitatis in signis armigeris ⁊ in cuius scuto campus totus erat aureus depictis in eo tribꝰ leonibꝰ deauratis ⁊ ad grecorũ exercitu3 aiosꝰ accedit. Hector uero quartã acie3 ordinauit in qua posuit tria milia militũ ⁊ milites septingẽtos quos sub ductu disposuit regis larisse dicti vpon Grandis enim erat iste vpon hõ fortissimꝰ bellicosus multũ ⁊ prelia multum affectans. adeo q̃ in

toto exercitu troianoꝝ nullus preter hectorem forti
or putabat ī cui⁹ comitiua extitit vir valde strēnu⁹
ardela⁹ de predcō regno lariſſe q̄ ad predictū greco
coꝝ exercitū vnaniter anhelātes ab hectore obtēta
licētia p eandē portā exeūt citatis Huic etiam quar
te aciei hector ducem fore cōſtituit cum predcō rege
lariſſe dunarciū naturalez ⁊ dilectiſſimū fratrē ſibi
ꝓpter ſtrēnuitatem ipſi⁹ Quitam aūt aciez cōſtituit
hector ſub ductu regis ciſoīe cuz gente ſua de ciſonia
Hui āt ciſones erāt fortiſſimi et ſtatura grandes val
de vt gigantibu⁹ ſimiles putarētur ⁊ h⁹ regis erāt
arma ſicillina ſiue flaua ſine aliquo īterſignio ⁊ huic
aciei hector oſtituit ducē polidamā frēm ſuū qui ab
hectore obtenta licentia ī comitiua ſuoꝝ feſtinat ad
boſtes. Sextam vero aciem hector de gente poenia
ſtatuit ſub ductu regis eius ꝓthemeſi ⁊ ducis eius ſe
repes viroꝝ utiq; ſtrennuoꝝ Sed huius gēs ad bel
lum procedebat inermis lorica nō indigens caſſide ſi
ue ſcuto. Eius aūt gentis ſtudium arcus erat ⁊ lon
gas pennis caudatenus veſtire ſagittas deinde eoꝝ
capitum ex acutis ferris ſuper immiſſis cacumina co
ronarūt cū quibus letalia vulnera eoꝝ boſtibus in
infligebant equis fugacibus ⁊ fortibus incedentes
Huic etiā aciei hector deiphebum naturalē ⁊ legitti
muz frēz ſuū ꝑfecit in ducem qui ab eo obtēta licēci
a ad eius boſtes in comitiua multoꝝ ſe ꝺtulit aīoſ⁹
Verū huic aciei hector innumerabiliū milituz multi
tudinem armatorū adiecit ⁊ ſpecialiter illos q̄ de reg
no dicebāt agreſte ſub ductu regis exdre ⁊ regis phi
lon Hic aūt rex philon mirabilem currū bēbat totū

lx

ex eboris integritate ostructum dū ei⁹ rote tm̄ essent ex ebano vestite desup auro puro cuius testudo sup imposita tota erat gemmis et lapidibus preciosisau ro ⁊ argento otexta Hic currus a duobus fortibus ⁊ pugnantibus militibus ostipatus erat His ãt duobus regibus regi. ſ. exdre ⁊ regi philon hector ꝓposuit pictagorã frēz suū qui celeriter cū eisdem ad bostes se dirigit hectoris licentia iã obtenta Hector vero circa sue propositionis intentū viriliter perseuerãs inclitum eneã de quo supra sepe retulimus septīe aciei preposuit ic⁹ comitiua oēs milites ⁊ equites de districtu omnii deputauit qui a quodam nobili ã mirato eufremo nomīe regebant. Cui oēs ab hectore licencia obtenta ciuitatem exeunt debita festinãtia se iūgētes supradictis aliis aciebus· Octauã ãt aciem hector eē ostituit de xerses regno persaz ⁊ eius gente cui ꝓposuit paridez frēm suū ⁊ ipm ammonuit q̄ nullis ad alias acies festinet accedere nō tamē bello se ingerat nisi se presente quem ꝓxime subsequi festino intendit Cui paris omnibus mādatis eius deuotissime se parere respondit ⁊ sic affectuosa ab eo obtēta licencia ī comitiua gētis sibi deputate ciuitatis troie feliciter portam exit· Donã uero aciē ipe hector moderari statuit ductu suo ostituens eã ex orundis nobilibus ⁊ fortibus equitibus urbis troie ducēs ī ea secū decem de fribus suis naturalibus quos aiosiores in bello potius expertos agnouit ordinatis ī ea quinq̄ milibus militum pugnatoz q̄ in eius comitiua cū eo egrederēt ad belluz Ipe aūt hector necessariis ⁊ fidelibus armis circūquaq̄ munitus equū suuz

ascendit nomine galateã De cuius magnitudine forti
tudine pulcbritudine ꝙ suis aliis uirtutibus mirabi
lia scripsit dares Eques uero bector in eo armatus
ut erat ad regem priamũ prẽm suum locutus accedit
cui dixit bec uerba Carissime pater babeto tecũ mille
quingentos milites quos in tua deputo comitiua cũ
quibus ꝙ omnibus peditibus pugnantibus buiꝰ ur
bis sis circa licias grecoꝝ illas scz que plus ab aliis
liciis sunt remote cautus existẽs. ne quis ultra p̃dic
tas licias exire presumat. nisi tunc cuꝫ ego mandaue
ro ut cum necessitas ingruerit habeamus vos in tutũ
refugium firmitatis subsidiuꝫ etiam ꝙ castelluꝫ. Ego
aũt habebo mecuꝫ certos internuncios q̃ de me ad te
vadant ꝙ veniãt ferant ꝙ referãt ctinuum statũ bel
li ꝙ quid te facere oporteat secundum belli successus
Tu etiã eris cum comitiua tuoꝝ in vigili ꝙ circũspec
ta custodia ne aliquo dolo astucia sine fraude bos
tes nrĩ nobis bellantibus ciuitatem nrãꝫ inuadant ĩ
tercipiant aut p̃dent vt tu sis eis murus semper op
situs letaliter ledens illos ꝙ nobis sis in columnam
regiminis ꝙ securitatis auxiliũ Cui rex priamus Fiẽt
omnia fili carissime ut disponis. Dõ enĩ ẽ mibi pꝰ
deorum auxilium spes alia neq; fides nisi in tue vir
tutis brachio ꝙ in tui prouidi sensus gubernatione
discreta. Diis humiliter supplico vt te mibi seruent in
columem ꝙ ab omnibus tueant aduersis. Et sic bec
tor a patre licẽcia postulata discessit ꝙ aciei sue quã
sibi parauerat se ciunxit. Erat enim bector in mul
ta virtute magnanimus in bellis inuictissimus ꝙ for
tissimꝰ preliator ꝙ regiminis excercitus sapiẽtissimꝰ

dux ⁊ princeps. Signa aũt eius armigera que in scu
to gestabat talia pingebant in armis ipsius Erat e
nĩ eius campus totus aureus siue flauus ⁊ in medi
o eius vnus leo tantun rubeo colore depictus Hic ĩ
nomine deorum portaz egredit ciuitatis in comitiua
suoz vexillis expansis et licet fuerit in exeundo vlti
mus oẽs p̃cedentes acies sua virtute transcẽdens per
uenit ad primã ⁊ p̃ponendo se factus ẽ prim⁹. Mu
lieres aũt nobiles que in ciuitate remanserãt oẽs ciui
tatis muros ascendũt ut ex eis uidere valeãt belli cõ
flictuz Illic filie regis priami cum magna helena co
ascendũt que dũ de multis in corde suo nimiũ trepi
daret timor ⁊ dubitatio ĩ ea imaginatiões diuersas
⁊ varias gubernabãt Licet enĩ hector sic suas acies
ordinasset nunquid agamẽnon negligẽs extitit uel ĩ
missus in ordinatione suoz Sane de gẽte sua. xxvi.
acies ordiauit In quaz prima patroclũ ductorẽ cõ
stituit qui secũ duxit in ipa totã gentẽ suã necnõ ⁊ to
tam gentẽ achillis mirmidones uiros bellicosos. A
chilles enĩ eo die non processit ad bellum cum in ten
torio suo maneret faciens de quibusdã suis vulneri
bus se curare Erat enim iste patroclus vir nobilis ⁊
dux a suorum progenitoz stirpe productus clarus
moribus ⁊ multis diuitiis opulentus quẽ achilles in
tanta amicicia sibi ofederatione ostrinxerat cp ãbo
rum anima ⁊ spũs vnus erat ⁊ quod eoz vnius erat
alteri⁹ totũ erat. Secunde aũt prepositit acie regem
mẽnonẽ ⁊ regẽ idumineuz in q̃ ostituit tria milia mi
litum ⁊ menestheũ athenaz ducem cum vniuersa gen
te sua bellica de athenis. Terciam autem aciem

ocessit regi ascalopho ⁊ eius filio philimeno. sub q̃ ostituit vniuersam gentẽ quinanoꝝ bellorũ expta⁊ Quartam vero aciẽ ostituit sub ductu regis archelai ⁊ regis pthenoris ⁊ cũ eis fuit fortissimus securidã cum tota gente boecie sub hac acie deputata. Quĩta⁊ aũt aciẽ duxit menelaus cũ spartensium gente sua qui sui regni regimini subiacebãt. Sextã uero aciem rex e pistropus ⁊ rex celidis cum gente de prouincia fodi sis sub eorum ductu duxerũt. Septimã aũt thelamo nius aiax duxit cum gente de sua prouincia salemia in cuius comitiua fuerunt quatuor comites theseus viz amphimacus dorius ⁊ polisarius. Octauã vero aciem duxit thoas. Nonam aũt duxit aiax oileus. Decimam vero duxit rex philoctois. Undecimã au tem duxerunt rex idumeneus ⁊ rex merion. Duodect mam vero duxit dux nestor. Terciãdecimam rex he nes duxit filius mabentis. Quartãdecimã duxit vlix es. Quintamdecimã rex vmelius. In sextadecima fu it gens quõdã protbesilai vindicare mortem sui do mini sitibunda. Septimam vero decimam duxerunt rex polidarius ⁊ rex machaon. Octauam autem deci mam duxit rex rodi. Nonamdecimam duxit turipu lus rex octomeniorum. Vicesimam duxit xantipus rex lidorum ⁊ rex aphimacus Vicesimam primã dux it rex philothebes dominus lariſſe Vicesimamsecũ dam diomedes ⁊ stelen⁹ duxerũt. Vicesimãterciam duxit heneus rex cipri. Vicesimãquartam duxit rex pthailus Vicesimãquintã duxit rex capenor de ca pedia Vicesimãsextã ⁊ ultimã duxit ipe rex agamen non vtpote totius excercitus imperator.

De primo ogressu troianoz cum grecis.

Actibus igit' omnibus ex vtraq; parte sic solẽni ter institutis vtraq; pars in liberũ campũ egredit' cã bellandi sed ille fortissimus hector quietis impatiens primus ante omnes alios potentẽ equũ suũ coegit in cursum cõtra grecorũ primam aciẽ quasi furibundus anbelãs quẽ vt presentit patroclus q̃ prime aciei grecorum ut dictum ẽ ductor erat cõtra hectorem in equi sui cursu velociter diametro recto procedens hectorem acuta lancea sua petit ⁊ cum ea viriliter ipsum impellens scutum quod sibi hector apposuit viriliter perforauit. sic etiã cp ad arma interiora perueniens aliquid disrupit ex eis nõ tñ ad nude carnis intima usq; transiuit. Hector vero in violentia ictus ipius non trepidãs neq; nutãs multo ardore furoris accensus nõ ictu lancee petut simili relatione patroclũ/sed nudato ense in ipsuz irruit ⁊ ex ictu ẽsis crudeliter sic percussit in capite cp eius caput per medium ī duas diuisit partes Quare patroclus se ī equo sustinere non valens utputa qui peruenerat ad spiramina vite sue ultima mortuus in terram decidit ī medio pugnatorum. Sed hector qui eum p̃cipitẽ mortuum vidit ad equo prosterni. arma quibus patroclus erat armatus intuens et contemplans raptus desiderio habendi ipsa a suo equo descendit ⁊ per vnam habenam retinens equum suum ad corpus patrocli peruenit volens expoliare ipsum fulgentibus armis suis. Sed rex mennon cum tribus milibus militum armatoruz in defensionez cadaueris appropinquat ⁊ ad corp⁹ ip̃m cum tota gẽte sua puẽiens

hectori se opposuit ī predicta multitudine pugnato
rum ne hector corpus ipm armis ipius expoliare ua
leret Et irato aīo cōtra hectorē dixit hec verba In
perapax ⁊ insaturabilis certe de hoc cibo gustare nō
poteris alibi oz te querere cibum. Quia statim vide
bis contra te plus q̄ quinquagīta milia pugnatorū
qui ad destructionem solius tui capitis molient Et
sic per eundē regē ⁊ alios facto vnanimiter impetu
otra hectorem p̄cipitare ipm in terrā virtuose itēdūt
eius equū a suis manibus eripere satagentes adeo q̄
hector ad instantiā tot insistentiū ad eum ī terrā flec
tere genua fuit coactus sed ipe in virtute sue potētie
seip̄m illico erigens velint nolint greci equū suū potē
ter ascendit ⁊ p̄perās otra regez menonē de eo appe
tit furibundus vlaīsci Oz rex claucon ⁊ rex thesey cū
artilego filio suo cum alīs tribus milibus militum
armatorū menoni succurrūt se otra hectorē viriliter
opponentes. Sed hector illū qui primus grecoz sibi
occurrit appetens ense nudo morti tradidit ⁊ pemit.
Sic multos de reliquis . qui sibi occurrere non time
bant. Interea bellum feruet asperrimum ⁊ ad cor
pus patrocli iterum hector redit adhuc ipsum expo
liare proponens . Quare descendere ab equo nō cu
rās quod idumeneus rex crete cum duobus milibus
pugnatoz contra eum peruenit ad bellum . Et dū
circa corpus expoliandum hector insisteret . rex me
non iterum in maxima caterua militum in hectorem
irruit sic eum grauiter expugnando q̄ nullo mō eu
suum peruenire permisit ad votū imo crebriz ⁊ mltis
ictibz ipe ⁊ sui percusserunt eū . Qui cum videret se

peditē ⁊ cōtra tot equites bellum letale ferue re vīs viribꝫ cumulat grecos acriter ipetit ēse nudo equos interficiendo q̄ plures crura brachia ⁊ pedes muti lando multoꝝ sic q̄ breui hora quindecī interfecit ex illis q̄ ipsum intercipere conabant Menon uero rex interim corpus patrocli eleuatū a terra coram se recepit equo suo ⁊ aspordando illud secū ad grecoꝝ tentoria duxit illud Greci vero nihilominus insistentes contra hectorē uel ipm intercipere uel ab eo equū eripere in multa caterua pugnantiū moliunt sic q̄ ipm equū ascēdere nulla facultate permittūt Inter quos erat q̄dā miles fortissimꝫ noīe carion de petra qui ꝯtra hectorem instātius ābelabat. Sꝫ quidā famulus hectoris videns hectorē in tanto discrimīe ostitutuꝫ dū duas haberet lanceas rigidas ⁊ acuto ferro mūitas cōtra predictū carion de petra qui cuꝫ aliis cētū militibꝫ ꝯtra hectorē plus aliis insistebat vnā ex lāceis ipis in potenti virtute vibrauit sic q̄ ex eo ictu carion letaliter percussus mortuus exspirauit Deide idē famulus aliā vibrauit in alū q̄ hectorē similiter opprimere conabat ⁊ ex eo ictu pcussꝫ sīl mō mortuus decidit p̄ceps ī terrā Tūc exclamās idē famꝫ fortiter aduersꝫ troianos ut festinātēr occurrerēt hectori ī tāto discrimīe ostituto cicinabor vnꝫ ex frībꝫ hectoris ut uocē exclamātis audiuit p̄mꝫ cū tota acie in q̄ erat ī maxīa uirtute bellādi ī grecos irruit. ⁊ a grecis facta p violētiā sibi via puēit ad illos. c. milites q̄ sic acriter hectorē infestabāt. Quare illico triginta ex eis crudeliter interfecti mortui defecerunt. Propter quod troiani animositate rsumpta cāpū rcuperāt

ꝛ greci retrocedere sunt coacti. Ad quod hector exhi
laratus nō modice equū ascendit ꝛ furibūdus se in
gerit in certamē ꝛ aduersus grecos īmoderate se lax
ans in ictibus nudi ensis de patrocli spoliis desper a
tus multos ex grecis interficit sibi venientib9 ī occur
sum ꝛ tot quot veniūt obuiam corā eo aut oēs iter
ficit aut ꝓsternit letaliter vulneratos Tūc greci mor
tum vitare volentes a facie eius omnes aufugiūt pa
tentē aperiunt sibi viā sic ꝙ trāscendēs multitudinē
aciez totus in occisoꝝ sanguinem cruentatus quan
doq; vix reperit in quē exercere valeat vires suas.
Tunc menelaus dux arbenaꝝ venit ad bellū cuꝫ tri
bus milibus armatorum ꝛ eundo cuꝫ tota gente illa
ex parte sinistra peruenit ad aciem illorū de frigia ī
qua erat troilus qui grecos mirabiliter opprimebat
ꝛ in qua erat rex antipus rex machaon ꝛ rex alcari9
qui aciem ipam cū ꝑdicto troilo ducebant ꝛ facta ꝫ
mixtione ipārum aciez letale bellū ꝫmittit inter eos
Tunc menesteus dux bellantē troilum potēter aggre
dit cum lancea sua sic viriliter ipm impellens ꝙ ve
lit nolit troilum ab equo prosternit. Qui in medio
tot pugnantium in terram peruenit ꝛ locum mirabi
liter impeditum cum decidisset inter pedes innume
rabilium equorum ꝛ assessorum ipōrum qui leta
le bellum sub mortis dubio tota ītentōe tractabant.
Menesteꝰ vero circa captionē troili totꝰ ābelās. vt
ipm suū brē valeat in captiuū. cumulādo vires viri
b9 cū oīb9 suis tātū studii adhibuit ꝛ laboris ꝙ troi
luꝫ a pedib9 abstraxit cepit ꝛ captiuū ducere ui mul
ta militum festinaret ſꝫ quidā miles nomīe miriſetis

aduersus illos de frigia potenter exclamat dicens O uiri fortes ad quid venistis ad bellū. Nunquid pro honore vel verecundia acquirenda? Nonne percipitis ꝙ videtis troilum filium regis priami ꝙ frēz hectoris duci captiuum. Sane si permittitis eū duci pertui pudoris labe vos ꝙ heredes vrōs poteritis tenere fedatos. In recuperatione igit eius ouertite ures vrās ꝙ hoc facere cū celeritate curetis ātecꝫ a potentia vrāruz virium eruat. Tunc rex alcanio excandescens totus in iram accepta quadā lancea contra grecos qui troilum captiuū ducere festinabāt festinā ter irruit ꝙ sic viriliter percutit cum eadē vnū ex eis ꝙ ipm subita morte prostrauit. Deinde prosiliēs i alium ipsum letaliter vulnerat. Quare factum ē cū ad iutorio suorum occurrentiū cateruatī ꝙ troilo a manibus ipm ducere volentium extitit liberato ꝙ i maxima uirtute bellandi equū ascendit auxilio precipue regis xātipi qui cum acie sua in liberationem ipsius troili festinus occurrit. Hic rex xantipus menesteum ducem furibundo iuadit ꝙ eū viriliter ex trāsuerso percussit ꝙ nisi fuisset armoꝝ tutela fidelium armatus indubitanter interfecisset eundem Dolēs itacꝫ menesteus ex sui amissione captiui suos acrius hortat ad bellum ꝙ superuenientibo grecis in succursum ipsi multitudine pugnantium copiosa bellum letale committit. Quare de interfectis cadaueribus ex vtracꝫ parte sequit magna strages Interea hector qui belli labore lassari nō poterat in furore suo multos grecos interficit sternit ꝙ vulnerat. Sed menesteus qui multo dolore deprimitur de eo ꝙ captiuū suū amiserat.

ꝙ partem maximam gentis sue discurrit per acies ve
luti furibūdus Et dū ita discurreret opprimēdo troi
anos ille miriſetis p quē ſuū captiuū amiſerat obuiꝫ
venit ei Quē menesteus in armoꝝ ſuoruꝫ geſtamīe re
cognouit Quare dirigēdo ſe viriliter cōtra euꝫ ī equi
ſui curſu ꝙ in ſue lancee forti potenter impulſu ipſuꝫ
ab equo proſternit ꝙ deiecit bellancium intra pedes.
Quem amplius vexari non valens deſerit ꝙ in alium
irruit quē ſimiliter ab equo proſternit Ad hec ex pte
troianoꝝ ſuperuenit hupon ꝙ in eius comitiua arde
laus cū duobꝰ milibus pugnatoꝝ ꝙ cum omnibꝰ de
regno lariſſe Cōtra quos rex protbenor ꝙ rex arceleꝰ
cum gente ſua de regno boecie obuiaꝫ exierunt et du
rum bellum cōmittit inter eos Sed non longe ex p
te troianoꝝ ſupuenit polidamas antenoris filius ī
maxima multitudine pugnatoꝝ qui vidēs tot acies
troianoꝝ in vno loco inſimul aggregatas ſtatuit vt
eius acies cum qua venerat ſepararet ab aliis ꝙ ex
alia parte ſe dirigerent otra grecos. Quare factum ē
ꝙ predicta acie ſe contra grecorum exercituꝫ ex par
te alia dirigente ſuperuenit rex remus a troiana ciui
tate ꝓgreſſus cū tribus milibus militum armatoruꝫ
contra quem ſtatim irruit menelaus cum vniverſis
ſpartenſibus equitibus gentis ſue ꝙ ſic rex menelaus
ꝙ rex remus inſimul preliant Qui ex potentibus lā
ceaꝝ eorum impulſibus ambo ſe ſternunt ab equis
Quomodo polidamas irruit in mereum nepotem be
lene et interficit eum.

Polidamas uero irruit in mereum nepotem bele
ne ꝙ ducem viginti annos tantū agentem qui tā

in flore sue adolescentie miles strennuus habebatur
Hunc polidamas in graui ictu sue lancee sic impulit
violenter q lesis ⁊ destructis armis/ quibus se tueri
mereus confidebat letaliter vulneratus ab equo dei
cit' ⁊ mortuus peruenit in terram Quez ut vidit me
nelaus mortuum decidisse dolore multo torquetur.
quoniam eum tenerrime diligebat ⁊ contra troianos
eius mortem cupiens vindicare regem remum percu
tiens ense suo ⁊ fracta casside ⁊ destructis armis du
ris ictibus regis remi peruenit ad carnem ⁊ sic illum
grauiter lesit in capite q ab equo decidit semiuiuus
Quē sui putantes extinctum succurrendi sibi curam a
liquaz non dederunt immo ꝓposuerunt a bello dis
cedere quod effectui tradidissent nisi polidamas e
os detinuisset inuitos Qui postmodum in recupera
tione regis eorum vim ⁊ studiū adhibentes ab equo
rum pedibus quasi mortuum extraxerunt duceutes
eaz quasi ad eorum presidia semiuiuū. Rex vero ce
lidis qui diebus suis omnibus aliis in forma pulcri
tudinis fuit prelatus de quo scripsit daresq ei⁹ for
mam nullus describere potuisset quez regina de semi
nea tanti amoris ardore precordialiter diligebat. q
magis eum carum habebat intime q̄ seipsaz Hic rex
celidis irruens in polidamam nisus ē eum in ictu sue
lancee ab equo deicere quem polidamas ī multo do
lore furoris accensus aggredit' ense nudo ⁊ ī sue uir
tutis potentia sic grauiter percussit in capite q ipsuz
quasi mortuum prostrauit ab equo. Interea hector
in subsidio suorum grecos retrocedere de necessitate
coegit ⁊ inter acies se immiscens disrumpit eas mul

tos ex grecis letaliter vulnerando donec peruẽit ad aciem in qua gens de salemina viriliter debellabat troianos sub ductu regis thesei regis sui. Hic rex theseus in multa strennuitate conspicuus multos ex troianis vulnerat letaliter ⁊ multos occidit. sec tũc rex theucer ex parte grecorum aduenit qui contra hectorem irruens cum lancea sua sic viriliter eum percussit ꝙ ipm grauiter vulnerauit. Contra quem dũ hector in sui vindictam habenas dirigeret equi sui ille fuga lapsus multum est factus ab aspectu hectoris ꝓ longatus ita ꝙ ab hectore eius copia est penitꝰ subtracta Sed hector iracundiam sui cordis retinerẽ nõ valens in quẽdam admiratum grecorum qui sibi primus occurrit suo irruit in furore ⁊ in ensis sui ictu ipsum statim crudeliter interemit Magna igit̃ pars aciem circũdat hectorem in furore suo ĩ hostes irruẽtem ut ipsum greci capiãt uel occidãt inter quos duxeẽt theseus hectorem est affectuosis sermonibus allocutus humiliter monens eũ vt a bello exeat ne inconsulte pereat inter tantos ꝙ in damnũ quasi succederꝛ toti mundo tantum militem deperire Hector igit̃ affectuosas ei grates exinde reddidit Ad hec igit̃ duꝛ bellum ferueret asperrimum troianis insistentibus cõtra grecos ⁊ cum paꝛ longe ab hectore polidamas pugnaret viriliter contra eos menelaus ⁊ thelamonius in polidamam irruunt Quem thelamonius qui eum primo inuasit cum lancea potenter impellens deiecit ab equo ⁊ viribus cumulatis menelaus ⁊ thelamon polidamam capiunt qui fracto ense pedes erat in bello ⁊ ab eis laqueis cassidis iã disruptis caput

eius erat inarme. Quare captum mittere festinãt ad grecos Sed hector qui non erat multũ ab ipo remo tus partẽ respexit in illam ꝛ vidit eundẽ polidamaz circũdatum multis grecis et ad voces clamãtiũ mox eum audiuit eẽ prostratũ ꝛ captum ꝛ duci captiuz Qui statim iratus irruit ostra illos qui eum circũde derãt ꝛ multos ex ipsis interficit letaliter vulnerat ꝛ prosternit. Quare sibi via necessario patefcã quos cunq; occurrentes letaliter vuluerando duz peruenis set ad illos qui polidamam captuũ ducere itẽdebãt furibunde sic irruit ostra eos ꝙ triginta interfecit ex eis altis polidamam dimittentibus uersis in fugaz ꝛ sic in hectoris miraculosa virtute polidamas exti tit liberatus. Tunc rex epistropus rex menela9 ꝛ rex thelamonius cũ eoꝝ aciebus oĩb9 uenientes ĩ vnũ ostra troianos sic potenter ĩsistunt ꝙ eos p violenti am uertũt in fugam ita ꝙ campũ quasi necessario deserere opellunt non obstãte ꝙ hector tũc erat iter eos q̃ de se mirabilia faciendo aduersus tot resistere nequiuisset Et q̃ equũ suũ sub eo interfecerãt pedes ab eis ita viriliter se defendit ꝙ nullus ex grecis tã audax extitit aut securus q̃ in euz manus inicere pre sumpsisset Naturales quidaz frẽs sui uidentes troi anoꝝ excercitũ quasi deuictũ ꝛ hectorẽ non vidẽtes ueniũt in vnum querentes eũ sollicite inter turmas sic ꝙ ad ipsum virtuose peruenĩt thelamonĩũ letali ter vulnerant ꝛ dinadaron vn9 ex frĩb9 ipis irruit in polixenon quẽdã grecoꝝ nobilez admiratũ q̃ quẽ daz potentẽ ꝛ fortez dextrariuz equitabat ꝛ ipm po tenter impellens de dextrario proiecit ꝛ eo p babẽas

arrepto ipm hectori pugnanti pedes obtulit · quem statim hector ascendit illic ones predicti fratres hec toris naturales otra grecos fecerunt miracula in ar moz virtutib9 de seipsis · Tunc superuenit deiphob9 cum tota acie sua quam deputauerat sibi hector cuz illis uidelicet de poenia arcus habētibus 7 sagittas cum quibus vulnerauerunt multos ex grecis 7 ipse deiphebus regem theucram in facie grauiter vulnera uit · Troiani itaque qui iam fugam arripuerant aiosi tate resumpta ad pugnā redeunt quare bellū durius instaurat Theseus pdictus dum cōtra troianos mlt cū insisteret quintilien9 vn9 ex filus naturalibus re gis priami 7 rex modern9 cū eo in theseum irruūt ip sum capiunt et captū interficere moliūtur Aduersus quos hector exclamans ne ipsum offendant dimittūt illum et inssu hectoris euz liberum pmiserūt Qui hec tori humiles grates reddit et liberat9 accedit ad gre cos Tunc ex pte grecoz venit ad bellum rex thoas cum illis de calsidoneis et phūlateas cum eo qui se ī gerunt in certamē Rex autē thoas irruit in cassibulā vnū ex filus naturalib9 pami 7 vidente hectore fra tre suo sic grauiter eum pcussit q mortuū eum deiecīt ab equo. De cuius morte hector nimū exacerbatus 7 dolore cōmotus in confusionē grecoz durius aspi rauit Dā mltos īterficit ex eis 7 nunc alios vulnerat nunc alios prosternit ab equis sic q in virtute sue potencie et animositate suorum greci sunt dare terga coacti Iterum ex parte grecorum superuenit nestor cum quinque milibus pugnatorum contra quem venit obuiam rex exdraset rex phion in curru

ſuo cum illis qui erant de agreſta ſub ducu ieconie filii regis gentis ipius. Bellum ergo committit iter vtroſq; ex quo occiſoꝝ ſequit magna ſtrages. Rex vero phion viriliter preliat ⁊ multos ex grecis iter ficit. Demuz circundant eũ greci ipſum interficere feſ tinantes. Tunc ieconias dixit regi exdre/ non vides quoniam phion iã ẽ captus a grecis? Si placet ei cũ feſtinantia ſuccurram? Tunc troiani facientes impe tum otra grecos velint nolint greci ſuccurrunt troi ani regi phion ipm a grecorum manibus liberantes Interea hector bellum ingredit cum fratribus ſuis naturalibus deiphebo etiã ⁊ polidama qui mirabili a de ſe facientes in armis cum eoruz troianis grecos intendunt ad hoc deducere in virtutibus ⁊ viriby ſu is ꝙ greci campum deſerãt ⁊ deuicti fugiant a facie troianorum. Sed menelaus ⁊ thelamon viriliter ſic reſiſtunt ꝙ eoꝝ votis troiani fruſtrant. Tunc ſuper uenit eneas cum illis de conio ſub ductu eufrecii du cis eorum cum quibus ⁊ aliis hector otra grecos ſic durus potenter inſiſtit ꝙ greci bellãtes ſunt daꝛ ter ga coacti Sed aiax qui pro grecis viriliter debella bat videns ſuos in fugam velle conuerti multo dolo re deprimit Verum inſpiciens poſt ſe vidit plures acies grecorum que nondũ fuerunt bellum ingreſſe ⁊ vexillis extenſis ad prelium feſtinare in quibus acie bus omnis flos militum grecorum ſine dubio venie bat hortat ergo grecos ut a fuga deſiſtant cũ vici ny ſit eis ſuccurſus eorum. Ad hec belluz duriy inſtau rat Eneas ⁊ aiax ſimul conueniunt animis odioſis ⁊ in forti curſu equorum ⁊ eorum vnus impegit in

alium sic viriliter sic potenter q ambo se sternũt ab equis inter pedes equorum pugnantes/ sed ex parte grecorum philitheas de calcidonia predictus cuz tribus milibus militum succurrit aiaci cum usq tũc troianis pars belli melior arrideret qui in uirtute belli satagebant opprimere grecos vt a bello discederẽt fuga lapsi Sed ille due acies que cũ philithea venerũt ad bellum troianorum vota contemnunt ꝛ preualere non sinunt. Quare prelio sic feruente philiteas in hectorem irruit lanceam suam fregit in illum Sz hector sic sua lancea illũ in sua uirtute pcussit q ipm letaliter vulnerauit ꝛ deiecit ab equo qui semiuiu9 preceps peruenit iter pedes equoz Tũc ex parte grecoz superuenit huneus cũ acie sua in multitudine pugnatorum copiosa ꝛ vlixes cũ suis q̃ de tracia bella gerere didicerunt Itẽ ꝛ rex humelinus q̃ oẽs reges grecoz secũ decẽ milia militũ ad pliũ adduxerũt Quid poterãt ergo troiani cuz quasi die illo oẽs ꝺueniissent eoz acies ĩ ꝺflictu Et q̃ mꝛco labore lassati vix alios offẽderẽ ꝛ uix se defẽderẽ facultatẽ ĩtegrã nõ bẽbat Sz paris iterũ cuz illis de persia superuenit ex parte dextra se in bellum immisit ꝛ irruẽs in regez fratrisie sobrinum vlixis ipm in suis viribus interemit De cui9 morte valde tristati sunt greci Vlixes aũt cupiens sobrini sui mortem ulcisci in paridem irruit furibund9 ꝛ nitens ipm cuz lãcea sua percutere sic potẽter equũ paridis vulnerauit q mortu9 in terram cecidit ꝛ p ꝺsequens paris ei9 assessor necessario pedes habuit bellare Dez troil9 q̃ isistẽtẽ ꝺtra paridẽ vidit vlixẽ statim irruit ĩ eundẽ ꝛ nudato ense sic potẽter pcussit

eundem in capite ꝙ fracta eius casside viriliter ⁊ dis rupta squame lorice sue sic in eius fronte grauiter ī beserunt ꝙ infixe fronti totam eius faciem sanguis ruuli cruentarūt. vlixes vero firmus in equo pstitit ⁊ troilum q̄ eum offendere nitebat cum ense suo in facie vulnerauit. Tunc fuissent reuera troiāi dare ter ga coacti nisi ille fortissim⁹ hector cuz fratribus su is troilo deiphebo paride necnō ⁊ aliis fratribus su is naturalibus viriliter restitissent Toto enī illo die hector hincinde discurrens a propria acie sua quā si bi deputauerat ex troianis bellādo discesserat aciem ipaz sine ductore relinquēs Sz dēide vidēs grecos ī ualescere contra troianos ad ꝓpriā aciē suā redit ⁊ se ꝺiunxit eidem Gaudēt ergo troiani q̄ erāt in p̄dic ta acie ꝺstituti suū recuperasse dn̄m ⁊ ductorē Et sic hector ipsos sermonibus affectuosis alloquit reduc cens eis ad memoriā preteritas iniurias eis a grecis illatas ⁊ eoz reducit ad mentē quid greci eis facerēt si eoz (quod absit) eēnt fortevictores Monet ergo eos ⁊ hortat eosdē ut in bello fortiter inualescant ⁊ ad uictoriā toto corde prorsꝰ ābelent. Tūc omnib⁹ eis in deuota voluntate fauentib⁹ hector ex pte dex tera eos per quādā vallē ꝺtra grecos duxit ad bellū Illic fit cedes maxīa ⁊ multi ex grecis intereūt Daz et hector eos sine fine ꝺfundit. Rex uero thoas qui cassibulā filium regis priami occiderat discurrēdo p acies contra troianos multa dispendia commisit. Quem naturales filii regis priami certissiē cognoscē tes in vindictā mortis frīs eoz oēs vnanimiter ꝺue nerūt Et sic oēs in regem thoas vnanimiter irruūt

⁊ ipm ab equo deicuit. Qui fracto ense ab eis nō po terat se tueri ⁊ sue cassidis ruptis laqueis et eis viriliter extirpatis caput eius inerme sibi intercidere oēs intendunt. Quod de facili potuisset nisi athenaz dux irruisset acrius otra eos ⁊ quintilenum qui regē thoas durius opprimebat grauiter vulneratuz ab equo deiecisset Deinde cū otra aliū potenter ifisteret paris cuz quadā sagitta tenso arcu percussit ipm in costis. Sz athenaz dux de his nihil curans sua potentia et virtute regem thoas in locis tñ pluribꝰ vulneratum ab eoz manibꝰ liberauit Et ipe dux in multoruz adiutorio qui sibi viriliter succurrerunt ab eoz māibꝰ liber euasit. hector aūt dū in deuictionez grecorū cū suis anbelaret firmiter rex humerus ex parte grecoz tenso arcu ⁊ emissa sagitta hectorez in faciē vulnerauit Contra quē hector statim irruit ⁊ nudato ense sic ipm grauiter percussit in capite ꝙ caput eius duas diuisit sibi in partes Quare mortuus rex humerꝰ nec amplius tendet arcū nec sagittā emittet Greci uero in sonitu cuiusdā cornu septem milia pugnatorum cō tra hectorem faciunt conuenire qui cum suis mirabiliter se defendit. Interim vero hector a bello discedens ad regem priamum patrem properat monens illum/ ꝙ ei cum gente sua succurrat. Qui cum tribus milibus pugnatorum recentium in eorum virtute accessit ad bellū Illic conflictꝰ fit maximꝰ ⁊ ex gretis precipue magna cedes Aiax ⁊ hector in bello cō ueniunt ambo deiciunt se ab equis Menelaus interficit quēdam admiratum troianorum Celidonas ātī terficit molem de borep nepotē regis thoas Madā

vero de clara irruit in regē sedium quem tam dure p cussit in facie ꝙ oculū eius auulsit Sardellus autez quēdam alium admiratum grecoruz interfecit. ¶Dar garitō vero in thelāonē irruit sed thelamon ipm gra uiter vulneravit Famuel aūt regem ꝓthenorem dete cit ab equo. Sic ꝛ ceteri frēs naturales filii regis pri ami contra grecos eos letaliter offendendo viriliter se gesserunt Inter hec aūt rex duglas irruit in menes teum athenaz ducem ꝛ cum forti lancea ipm ipellere uiriliter est conatus. Sed menesteus dum careret lan cea ipm impetit ense nudo et tam potenter super cas sidem eius ipm percussit in facieꝙ cassidis nasali dis rupto ipm vulnerat in naso. Beamor autem vidēs fratrem suum sic lesum in facie ꝛ in naso irruit in me nesteum sic potenter ipsum impellens ꝙ ipsuz detecit ab equo Sed menesteus statim in animi sui uirtute surrexit Verum alius frater eorū ipsum aggrediens sicut erat pedes crudeliter vexat eum ꝛ sic ōnes tres fratres contra menesteum crudeliter insistētes aut ip sum occidere aut ipsum capere tota intentione festi nant. Sed menesteus a predictis tribus fratribus ui riliter se defendit. Verum qz semp plures otra vnum consueuerunt potius preualere predicti tres fratres in ictib9 ensiū disrūpūt eius arma fraugūt ei9 scutuz ꝛ cassidē cassant eius ꝛ specialiter thoras maior fra ter eoz q̄ menesteuz viriliter opprimit ꝛ īfestat Tūc rex theucer q̄ vidit menesteuz in tanto discrimine cō stitutum in adiutorium eius festinus accelerat. Sed hector ibi occurrit appetens ducem menesteum ꝛ regē theucrū violēter opprimere ꝛ male sine dubio cessisz

ambobus nisi ille fortissimus aiax cum mille militi
bus in hectorem irruisset quos secuz in sua duxerat
comitiua. Ad hec ex parte troianorũ superuenit psa
rũ rex cuz quincz milibus militũ sub ductu paridis ꝛ
pulsante paride quoddaz corũ otra grecos viriliter
se immittit supueniẽtibus eciã aciebus alius troiano
rum. Quare bellum interĩ feruet asperrimũ ꝛ troiani
aduersus grecos nimium prevalẽtes in virtute hecto
ris grecos dare terga opellũt Cui hector tũc ut scrip
sit dares mille milites interfecit ex grecis Interea hec
tor dũ per turmas bellando discurreret merion rex
obuius sibi occurrit corã quodam tentorio iter gre
cos quem vt vidit hector dicit ei. Dequaz proditor
ecce nunc venit hora tua ut condignã mercedem acci
pias de eo ꝙ a me patroclum abducere temeꝛ p̃sump
sisti. Et facto impetu contra eũ ip̃m deiecit ab equo
ꝛ statim hector descendens in ip̃m pedes insiluit. et
nudato ense caput eius ab eo velociter amputauit.
Armis tamen eius quibus ip̃e erat indutꝰ ip̃m nihil
ominus expoliare festinat. Sed menesteus athena
rum dux qui hoc repente percepit accepta quadam
lancea in hectorem irruit ex transuerso hectore non
aduertente motum illius quare ipsum grauiter pcus
sit ꝛ vulnerauit eundem. ꝛ timens furorem hectoris
statim ab ipso recessit. hector vero se sentiens vulne
ratum bellum egreditur ꝛ vulnus sibi factum fecit sic
legaliter alligare ꝙ sanguis ab eo manare non pos
set. Et confestim iterum redit ad bellum. Tunc
impetu ire sue plures grecos interfecit. Nam
vt daretis liber pro veritate testatur/

q̄ post vulnus ip̄m eo plusq̄ mille greco⁹ milites in terfecit. Quare greco⁹ excercitum in tantā debilitatē ⁊ pusillanimitatē deduxit q̄ nullus greco⁹ habebat animum defendendi. nec agamennō⁹ facultas libera opetebat q̄ ad bellū accedere potuisset. Quare troia no⁹ excercitus in magna uirtute procedēs fugientes grecos usq̄ ad eo⁹ tentoria sunt secuti. quo⁹ tento ria troiani quasi uictores inuadūt uiriliter ⁊ p̄dant arreptis ab eis armis multis auri ⁊ argēti copia mag na nimium quam in scrineis inuenerunt eo⁹ ⁊ ōnem eo⁹ supellectilem asportantes ad eorum presidia de tulerunt. Hec fuit illa dies in qua ip̄i bello perpetu us potuit esse finis ⁊ troiani tunc fuissent in totum absolute victores/sed fata que statuūt aduersa futu ra contingere omnia cecis insidiis tollunt de medio per que aduersa que futura disponunt finaliter com pleant̄ ℔ q̄ fragilis ⁊ debilis causa que troianoru⁹ oculos obcecauit ⁊ specialiter hectoris / qui persone sue cladē ⁊ suorum oīm futuros interitus nō potuit euitare cum eo die in tanta potentia troiani fuissent q̄ omnes grecos qui uenerāt otra eos morti tradere finaliter potuissent ⁊ se ab imminētib⁹ ⁊ futuris pe riculis liberare Sane non ē illa laudabilis in aliquo sapiente discrecō qui cum est aliquo graui negocio et mortali periculo prepeditus ⁊ fortuna sibi arridet quod per subitos ⁊ felices euent⁹ se potest ab eo sub ito liberare si felicē successu⁹ quem sibi fortuna repē te ministrat grata manu non recipit necest gratus ⁊ finaliter non prosequit̄ apprehendendo illud quod una bora sibi exhibet felix euentus. Nam si ea

bora illud nō recipit ⁊ admittit sed differēdo dimit
tit nunq̄ ad illud quod uno puncto potuit obtinēr
poterit postea peruenire. Dā Fata si bonum quod ī
gerunt statiz nō recipit ab ingrato tāq̄ ille q̄ p īgra
titudis viciū illud amisit exhibere postea sibi negāt.
Sic successit in felici hectori illo die in quo cū potu
isset de suis hostibus in multa gloria obtinere tri
umphū dū per acies discurreret/ persequēdo hostes
suos qui tanq̄ deuicti ab eius ⁊ etiā aliorū troiano
rū facie fugiebant Ex parte grecorum obuiz sibi ve
nit exione filius sobrinus eiz filius thelamonisq̄ the
lamonius aiax ꝓprio noīe dicebat ⁊ q̄ ī uirtute bel
landi ipsuz viriliter ē aggressus cuz fuerit vir in viri
bus multū potens ⁊ fortissimus ꝑliator Committit
ergo durū ꝑliuz inter duos tā fortes. sz duz inter se
bellando mutuo loquerēt agnouit hector illū eē fili
um amice sue ⁊ sibi in linea sanguinis eē ꝯiūctū Qua
re hector multū exīde factz letz depositis armis ī mḿ
ta sibi ē affectōe blandit9 placere sibi in omnib9 spō
det ⁊ monet ipsum ⁊ rogat vt ad troiaz veniat īspec
turus amplam sui generis parentelam. Ac ille negās
⁊ saluationem suorum grecorum ⁊ sue patrie non ob
mittens rogat hectorem vt si tanta affectione ducit
erga eum faciat ⁊ procuret q̄ troiani eo die amplius
bellare desistant ⁊ q̄ grecos fugientes amplius non
sequantur. sed vt troiani ad vrbem redeant grecis
eo die in pace dimissis. Annuit infelix hector qua
re incontinenti emisso tube sonitu omnes troianos
retrocedere ⁊ a bello desistere fecit ⁊ mandat. Iam
troiani in grecorum naues iguem immiserant iam

omnes naues finaliter exussissent ꝫ ad vocē ꝛ mandatum ducis eorū oēs totaliter destiterunt ꝛ multo dolore cōmoti oēs ad ciuitatem redeunt/ ꝛ ingrediū tur in ipsam. Et ista fuit cā leuis quare troiani illo die ab obtentu eorum victorie cessauerūt · ad quam postea nunc̄ꝫ (fatis otradicentibus) peruenire potuerunt.

¶ De tercio bello grecoꝝ ꝛ troianorum iam obsidione firmata.

POrtis igit' ciuitatis securis seris ꝛ repagulis ueniente nocte firmatis paꝝ ante surgētē aurorā troiani viri pugnantes ꝛ q̄ sani erāt arma capūt armant' ex eis expectātes diei lucē vt ad iussum hectoris ducis eorum ad bellū exeant otra grecos sed die facto greci ad regē priamum nuncios trāsmiserūt petentes mēsiū duoꝝ īducias treuga firmata. Ꝙ rex p amus ꝛ hector ex maioꝝ eoꝝ excercitꝰ osilio oceſſerūt. Greci uero interī mortuos eoꝝ quos voluerunt tradidērt funerarie sepulture. Ceteroꝝ āt corpa mortuoꝝ statuerūt igne osumi. Achilles vero q̄ de morte patrocli solari nō poterat de morte eius mestis ꝛ flebilibus vocibus in multo flumine lacrimarum diutius lamentatur. Demum constructa patroclo ex isignibus marmoreis lapidibus sepultura patrocli corpus in eam in multo honore fecit achilles humari et secura firmitate recondi. Sic grecorum maiores corpus protbesilai in quodam cenotbaphio marmoreo in opere nimium precioso statuerunt in honore maximo vt moris tunc erat maiorum nobiliū sepeliri. Troiani vero interea treuga ipsa durante

eorum vulneratos in bello peritorum cunsilio medi
corũ curare faciunt ⁊ mederi ita ꝙ in fine duoꝝ mẽ
sium eorundem restituti sunt qui vulnerati fuerãt inte
gre sanicati Sed ⁊ rex priamus qui de morte cassibu
le naturalis filii sui solari non poterat pro eo ꝙ euꝫ
magis ꝗ capiat paternus affectus tenerrime dilige
bat in lacrimis vacauit diutius ⁊ lamẽtis. Sꝫ demũ
ipm in templo veneris plurimum precioso recũdit ĩ
sepulcro. Cassandra autem plorantium audiens gẽi
tus ⁊ lamenta furiosas exclamat in voces dicens. O
miseri troiani quare vrõrum excidia sustinetis. q̃ de
vobis omnib9 similia sunt futura? Cur pacẽ grecoꝝ
nõ queritis anteq̃ gladio trucidante oẽs nequiter p
eatis ⁊ nobilis troia det in preceps ⁊ funditus ĩ ru
inaꝫ ⁊ anteq̃ pnulis matres eaꝝ orbate ppetuas ip
se ⁊ ipi defleãt seruitutes? Sane nõ fuit helena tã do
loroso tã exicioso precio oparanda vt oẽs usq; ad v
nũ sub tanto martirio peream9 Quare dũ cassandra
talibus clamoribus nullũ finez imponeret rex pria
mus eam capi mandauit ⁊ sub firmi claustri custodi
a tempore multo detrudi. Interĩ igit palãides mltũ
cõquerit ĩter grecos de dñio agamẽnonis sic prelati
Dicit enĩ eũ ĩdignũ tãti dñii potestate sup tot reges ⁊
duces ⁊ se eo asserit dignioꝛẽ nec eũ brẽ ĩ ꝓpositũ su
um velle cum ipe eũ sibi nõ elegerit nec ab oĩb9 regi
bus qui sunt numero plus ꝗ triginta fuerit electus
sed a tribus tantũ preter ꝺsensum oĩm aliorum Sed
arca hec tũc non fuerat ultra processuꝫ Elapsis igi
tur induciis treuge date agamẽnõ ĩ sue potestatis of
ficio peruigil. ⁊ cura exinde debite sollicitudinis

incalescens oēs acies suas studio vigili ordinauit et qualiter ordinate ⁊ opposite accedere deberent ad bel lum. Primam aciem igit' commisit achilli. secundam diomedi. terciā menelao. quartā menesteo athenarū duci ⁊ omnes alias acies subsequentes idem agamē non satis disposuit circūspecte Hector aūt suas acies in multa discretione ostituit ⁊ in prima posuit troilū et ceteros ductores viros multa strennuitate ospicu os prout fuit vigili sibi cure. Hec mora hector cuz omnibus aciebus in multa animositate portā exiuit ciuitatis ⁊ grecoz licias trāscēdendo cum eis in cam pum liberum se recepit. Hector igit' primus contra achillem quem bene cognouit ingerit se in conflictuz ⁊ dum vterq eorum vnus viz otra alium equū suuz coegit in cursum viriliter concurrentes. duz alter eo rum impegit in alterum ambo se sternunt ab equis iuxta illud Fortis impegit in fortem ⁊ ābo pariter corruerūt sed hector celer primus insurgit equū suuz violenter ascendit achillem deserit ⁊ se velociter īge rit in turmas Maiorem partem sibi occurrentiū in terfecit alios vulnerat alios crudeliter prosternit ab equis ⁊ in virtute sue potentie omnes grecorū acies fortiter debellando diuidit perforat ⁊ ubicūq vult grecorum sanguine madefactus incedit percutiendo quoscunq occurrentes ense nudo crudeliter Achilles vero non post magnam horam iusurgens equum as cendit ⁊ faciens impetum in troianos multos occi dit ex eis ⁊ tam diu per turmas vulnerando discur rit q hectori venit obuius in vertute bellandi. Insili it igit' statim alter in alterum in forticudine lanceaz

fortitudine lancearū sed hector sic potenter achillem
impulit ꝙ licet lanceam ꝑ plures cōfregisset partes a
chilles se in equo sustinere nō valens ab equo sterni
t̄ ⁊ preceps prouenit in terram hectore cape ītendente e
quū achillis Sed cum cōtradictores mlti contra hec
torem īsultarent achilles equū suum festinus ascendit
⁊ hectorem impetit ense nudo ⁊ sic potēter ipsū per
cussit in casside supra caput ꝙ hector nutans necssa
rio īsuoꝝ viribꝫ lacertorū vix se tenuit firmū in sella
Hector tū ꝓpterea multo dolore furoris accēsus ir
ruit ī achillem ⁊ ipsum impetens in mlta potentia en
se suo tribꝫ ictibus ictꝫ ictibus cumulādo supra cassi
dem percussit sic ꝙ per eius faciē riuuli sanguinis de
fluxerūt Mortale igit̄ bellū īsimul ābo foueut ita ꝙ
si ducis ābo in eodē sit bello pstitissēt vel alter īter
fecisset alterū vel ambo forte se mutuo pemisserēt. Su
pueniētibꝫ ergo notis eoꝝ de acieb9 ptis vtriusque
vix sunt ābo abīuicē sepati . Tnnc diomedes bellum
ītrauit cū maxīa acie pugnatoꝝ ⁊ ex aduerso troilus
aciē cū maiori. Diomedes ⁊ troilꝫ ābo bellādo cōue
nūt et ab equis se sternunt sed diomedes primus in
surgit equum ascendit ⁊ troilū stātē pedes sic violen
ter percussit in capite ꝙ circulum cassidis eius fregit
Verum troilus in virtute virium suarum diomedis
equū interfecit ita ꝙ ambo pedes insimul prelantur
Greci vero diomedem et troiani troilū ascendere fa
ciunt equos et ambo equites repetunt certamen eorū
Sed diomede ī multa potentia prenalente cepit tro
ilum et captiuum eum ducere ad presidia sua conat̄
Troiani vero cōtra diomedem acriter īsistētēs troilū

a manibus suis eripiunt ī multo discrimīne personarum Tunc discurrendo per acies superuenit menelay. ⁊ ex parte troianoꝝ paris accessit ad belluꝫ quod iā durius instaurat'. Hector aūt in bello quasi furibundus anhelās quoscunqꝫ sibi occurrentes interfecit. Et dum veniſſet obuius ostra eum quidam miles nouus nomine boetes in uirtute sua aīose hectorē ē aggressus Sed hector tam grauiter percussit eū in capite ꝙ ipm a vertice usqꝫ ad vmbilicuꝫ duas diuisit in partes qui statim mortuus expirauit. Hector autem equuꝫ eius accipiens ipm fecit per quēdaꝫ suū famulum asportari. Rege artilego boetis osanguineo hoc vidente. Qui dum osanguinei sui mortem moliret' vlcisci dure hectorem ē aggressus. contra quem hector potenter irruens ipsuꝫ nō obstantibus eius armis p medium ense scindit. Qui statim mortuus spūm inter pugnantes emisit. Rex vero prothenor ausu temerario ductus ex transuerso inuadit hectorem ⁊ taꝫ potenter ipm impulit non aduertente hectore eius insidias ꝙ hectorem eiecit ab equo Qꝫ hector inconti nenti consurgens equum ascendit in ꝓthenorē irruit ⁊ tam dire in suaꝫ virium uirtute percussit ꝙ corpꝰ eius duas dimidiauit in partes. Achilles autē postqꝫ ꝓthenorē sic vidit extinctuꝫ qui sibi in linea sanguis attinebat de morte ipius grauiter fuit tristatus Sed ⁊ rex artilogus de morte ꝓthenoris in simili dolore cōcurrit cum sibi eēt satis propinqua osanguinitate oiunctus Achilles ergo ⁊ artilogus simul cum eo recuperare corpus ꝓthenoris regis intendūt quod facere minime potuerunt. Inualescentibus enī ī mīta

virtute troianis greci necessario sunt dare tergacoac
ti quos troiani precipitem coegerunt in fugam ipi e
os fugiētes usq; ad eoz tentoria persequunt occidē
do eos ꝛ ipos letaliter vulnerando die tunc ad noc
tis tenebras iam vergente quare superueniēte noctis
vmbraculo prelium ē dimissum.

De quarto bello.

Aspectibus igit hoim crepusculo succedēte stel
lis per celi spaciuz undiq; patefactis quas nox
que nocet oculis intuentium in aspectibus ceteroruz
propter sue tenebras cecitatis aperte vulgauit ōnes
reges grecorū duces ꝛ principes in ipi9 noctis otici
nio in regis agamennonis tentorio ꝯueneruntvbi tā
tummō de morte hectoris qualiter ipm interficerent
multa osilia sunt scrutati. Dixerunt enī Nisi hector
ab hac vita deficiat ꝛ semper existat in bellis troiāi
nunq; poterūt sic offendi. ꝙ greci possint de eis ad
victoriam peruenire Ipse enim solus ē troianorū ōi
um defensor ꝛ grecoruz offensor mortalis Oz demū
omnes ipi se in hoc consilio firmauerunt ꝙ affectuz
talis negocii achilles reciperet supra se nō tm suis vi
ribus q; suo sagaci ingenio terminandū Quod achil
les suscepit sollicito animo exequendū cū potius ei9
interfit ex eo viz ꝙ hector multuz affectat necē achil
lis Et nisi achilles sibi preuideat de facili poterit p
manus hectoris fortuna sinistrāte perire Cuius rei cā
eoz de hoc finito consilio singuli eoz ad tentoria su
a redeunt nocturne cā quietis Aduēiente ergo diei se
quentis diluculo mane facto greci cateruati ad arma
concurrunt Nam ille fortissimus omniuz hector qui

etis impatiens portam iam exiuerat ciuitatis ⁊ i cã
pum peruenerat causa belli cum sua acie quam sibi i
stituerat de troie pugnantibus specialiter orundis
quem sequutus eneas cum acie sua post eum veloci
ter properauit Sic paris sic deipbebus sic troilꝰ sic
ceteri cum aciebus eorum dudum per bectorem ordi
natis Primus igitꝫ ante omnes bector ingerit se ad
bellum cum troianorum omnibus aciebus in quibꝰ
fuerunt vt scripsit dares ex ipsorum troianoruꝫ par
te. c.l. milia pugnatorum Inter vtranqꝫ partem bel
lum letale committitꝫ paris cuꝫ illis de persia pugnã
tibus in arcubus ⁊ sagittis bellum ingrediens innu
merabiles grecos interficit ⁊ letalia vulnera figit in
illos Interim rex agamennon bellum ingreditꝫ queꝫ
statim bector aggreditꝫ ipm ab equo sternit grauiter
vulneratum. Achilles vero tunc inuadit bectoreꝫcas
sidem eius in eius capite in ictuum multorum virtute
confregit Sed illico eneas ⁊ troilus irruunt i achillẽ
in multitudiue pugnatorum cum ille fortissimus di
omedes irruit in eneam quem grauiter vulnerauit q̃
improperando dixit enee Aue bone consiliarie qui ꝛ
gi priamo dedisti fidele consilium de me in sua p̃sen
tia offerendo. Sed pro certo scias si huiusmõi preli
a sepius frequentabis ⁊ in manus meas te contigat
incidere pro certo de meis manibus morieris Et tũc
facto impetu contra eũ ipsuꝫ deiecit ab equo Ad bec
bctor inuadit achillem mirabiliter eum grauat Iaꝫ
cassidem eius sibi confregerat capere nitens illum/ sꝫ
filius tidei qui sic interceptum vidit achillem in bec
torem irruit furibundus ⁊ eleuato ense in suoꝫ forti

tudine brachiorum percussit illū ⁊ ei graue vulnus iflixit Hector ãt ad ictū vulneris nullatenꝰ stupefactus accepto ense ī multo furoris rabie in diomedem qui iam otra eum viriliter insistebat potenter irruit sic ꝙ ipsum deiecit ab equo Troilꝰ ãt videns diomedē in terra deiectum proprio dñdit ab equo · et contra diomedez se ingerit ense nudo otra quem diomedes viriliter se defendit · Achilles et hector mutuo ꝑliant' Interim uero menelaꝰ vlixes polimetes neptolomꝰ palamides stelenus menesteus dux nestor rex thoas curialus philetetas ⁊ theseus ex parte grecoꝝ veniunt in conflictum · Sed ex parte troianorum veniunt omnes reges qui in adiutorium venerunt coꝝ cuz multitudine gentis eorum necnō ⁊ omnes acies dudum per hectorem ordinate · Durabile bellum cō mittit' inter vtrosque . Rex agamenon et rex pandalus inter se insimul cōcurrentes ambo se sternunt ab equis Rex menelaus venit obuiꝰ paridi qui ambo se tunc veraciter cognouerūt Et dum ambo se offendere conarent' menelaꝰ ī pulsu sue lancee paridez vulnerauit sed in armoꝝ suoruz tutela fidelium paris grauiter non est lesus Et nichilominꝰ dum ad ictus potentiam paris se sustinere nō posset deiectus ab equo puenit īterrã. Cui multo dolore ofusus erubuit propter belenã cum sic ipsum deboneſtasset enormiter menelaus . Inter regem arastrum et vlixem maxima fit bellandi contentio Vlixes ipsum ab equo deiecit ⁊ equū eiꝰ captuz ab eo ad tētoriū suū duci mãdat · polimedes irruit in apon senē et letaliter ipsum pcussit ꝙ eo vulnere mortuꝰ expirauit Neptolomus

archilegum regez aggredit' ambo deiciunt se ab eqs
Polidamas irruit in palamidem ipm vulneratuz ab
equo sternit/ 7 turpius verbis debilitatem eius ipro
perauit eidem. Rex stelenus regem carramvulneratū
ab equo prostrauit Polimenis irruit in ducem atbe
narum quem ab equo deiecit. equū ab eo aufert 7 as
portauit ad suos. Polithobas irruit in regem remuz
sed ambo deiciunt se ab equis. Rex theseus 7 rex eu
rialus ambo bellando conueniūt mutuo se vulnerāt
7 se ab equis deiiciunt virtuose. Naturales filii rgis
priami fecerunt de eorum strennuitate mirabilia illo
die multos interficiendo grecos 7 multos ex eorum
regibus confundendo. Rex thelamon regem sardo
nem aggredit'/ ambo in valido impulsu fortium lā
ceaz grauiter vulneratos se sternūt/ sic ꝙ quasi semi
uiui in medio bellantium deciderunt. Rex thoas 7 a
chilles qui ɔsanguinei simul erāt ambo simul aggre
diunt' hectorem duris ictibus 7 frequentibus ipsuz
impugnant ab hectoreo capite eius cassidē extirpāt
7 in multis locis percusserunt eundem/ a quibus mul
ti riuuli sanguinis defluebant. Sed hector in regem
thoas viriliter insistendo percussit ipsum in faciem/
sic ꝙ medietatem nasi detruncauit eidem. Tunc frēs
hectoris naturales in hectoris succursum festināter
accelerant mirabiler grecos premunt regem thoas ca
piunt regem thelamonem letaliter vulnerauerūt deici
entes ipsum ab equo ita ꝙ quasi mortuus ad greco
rum tentoria fuit delatus. 7 regem thoas captiuum
ad ciuitatem troianam per deiphebum 7 anthenorē
transmiserunt. Menelaus paridem offendere multū

intendit/ sed paris qui hoc bene percepit tenso arcu in menelaum sagittam emisit letali toxico delinitam/ ⁊ sic grauiter eum vulnerauit/ ꝙ eum quasi mortuū ad sua tentoria detulerunt. Sed illico medicoꝝ cōsi lio ligato vulnere menelai ⁊ vulnere in vnguentorū medicamine dulcorato idem menelaus redit ad bellū paridem querit de eo cupiēs furibundus ulcisci ⁊ Pa ridem inuenit ⁊ in pulsu siue lancee menelaus in pari dem irruit volens eum letaliter vulnerare. quod re uera feciſſet nisi eneas inter vtrunq; in scuti sui tuta mine se medium īmisisset. ⁊ Paris autem tunc erat ier mis cum se tunc suis armis spontaneavoluntate exu isset/quod quia presenserat menelaus morti trade re facilius eum putauit. Eneas vero in maxima mili tum comitiua pro eo ꝙ paris non erat armatus / ip sum ad ciuitatis presidia commeauit. ne forte tunc eum offenderet menelaus. Sed hector menelaum ag greditur capere nitens eum/ sed eius voto frustratus est pro eo ꝙ in eius succursum statim accessit innume rabilis quantitas pugnatorum. Quare ipso dimisso cum suis in turmam grecorum irruit ipsos interficit/ ⁊ in sua ⁊ suorum potentia greci sunt dare terga co acti/troianis grecos insequentibus fugiētes. Sꝛ ver gente die ad solis occasum bellum dirimit. ⁊ vtriusq; partis acies mutuo separant.

¶ De quinto bello.

Troianis igit intrantibus ciuitatem ⁊ portis in necessaria firmitate conclusis sufficientibus excubiis ordinatis/ qui fuerunt bello lassati noctur ne quieti commode se dederunt. ¶ Danevero facto ſx

priamus statuit eo die non eē bellandum/ sed pro q̄
busdam secretariis suis misit/hectore viz paride troi
lo deiphebo polidama anthenore ⁊ enea vt ad ip̄m
accedant. Quibus venientibus ⁊ existentibus coraz
eo rex priamus eis dixit hec verba. Noscitis qualiter
regē thoas carcer noster tenet inclusum qui in mꝛta
furoris audacia non offensus a nobis in nrē ciuita
tis exterminium ⁊ vrāruz personaz excidium irreue
renter accessit. Quare iustū mihi videt̄ ut per nos in
iqua morte periret q̄ voluit nos perire vt uel sit fur
ca suspensus vel alio mō nequiter detruncatꝰ. Quid
inde vobis videt̄ per vos mihi osilio salubri pāda
tur. Eneas aūt qui primus ad verba rñdit būiliter
dixit regi. Absit a vobis domine mi rex/ vt ad tantū
facimus vestra nobilitas ꝓtrahat̄ . cum rex thoas
sit de melioribus grecie multis suffultus osanguineis
⁊ amicis. ⁊ vos cum habeatis multos q̄ cari sunt vo
bis posset eoz aliquis a grecis intercipi/ quē greci si
mili pena afficerent carū vobis/ quod forte ꝓ max
ima mundi parte vos sic factum eē aliquatenus nō
velletis Et sic magis reuera salubre sit regem thoas
captum salubriter conseruare. qui pro aliquo vestro
rum in bello similiter intercepto posset recuperatois
beneficio cōmutari. hector aūt enee consilium. vtpo
te laudabile satis probat. Sed rex priamus adhucī
suorum verborum intentione persistens iterum dixit
eis. Si sic decreueritis faciendum iam greci putabūt
⁊ dicent nos sic eē repente timore concussos. ꝙ de of
fendentibus non habemus audactam faciendi iusti
ciam nec ulcisci q̄uis de boc totꝰ ī vrī osilii iudicio

ꝯqescã. Et sic ꝯsilio fine facto eneas ad vidẽdũ bele
naꝫ se velle dixit accedere. Quare troilũ ⁊ anthenorẽ
secũ ducit ⁊ eis intrantibus aulã pulchritudis/ vbi
tunc regina beccuba que cuꝫ belena residebat in cõi
tiua multaꝝ nobiliuꝫ muliꝝ eneas ⁊ troilus nisi sũt
belenã multis affectuosis sermonibus cõfortare qua
re regina beccuba/ vrputa sapiens ⁊ discreta eos ad
tuitionem personaꝝ ipoꝝ ciuitatis troie ⁊ iregis pri
ami satis deuotis eloquiis fuit hortata. Greci veroi
ter se de damnis eoꝝ ⁊ suoruꝫ nece a troianis nequ
ter occisorum nimiũ tacito murmure ꝯquerunt ⁊ di
cunt se fuisse maxima fatuitate detentos/ qui ad tam
grauia dispendia personaꝝ eoꝝ ⁊ rerum se submitte
re voluerunt. a quibus potuerunt tunc se salubriter
abstinere. Eadem aũt nocte aer obductus multa cali
gine tenebrarum multas aquosas diffudit pluuias ĩ
multorũ inbriũ tẽpestate veluti si nunc̃ pluuias effu
disset/ vel quasi forte du vellent terris effundere deu
calionis diluuium iterato. Et quod fuit ipo grauiꝰ
ea nocte ventorum rabies tãta ⁊ tã grauis ĩualuit ꝙ
oĩa grecoꝝ tentoria violenter a soli statione defixit.
propter que grecis magna doloris ⁊ laboris superue
nit anxietas. Deꝫ demuꝫ nocte fugata fugerunt tẽbre ⁊
predicte earum socie tempestates cũ aduenientis diei
splendor serenus apparuit qui totam terre faciem il
lustrauit. Tunc greci armis eorum protinus indu
unt̃ ad bellum procedere festinantes. Achilles autẽ
primus ĩter grecoꝝ acies campũ petit. Deĩde diome
des agamẽnon menelaus ⁊ athenaꝝ dux. Achilles
autem primus in bupon grandem giganti similem

regem de lariſſa impetuoſe irruit/ ⁊ ſic eũ ſua lancea impulit ⁊ percuſſit / ꝙ ipm mortuum proſtrauit ab equo . Rex orthomenus aggredit hectorẽ/ quẽ hector protinus interfecit. Diomedes regem antipum cõtra eum bellantem in multa virtute peremit Tũc duo reges quorum vnus vocabat epiſtropus/ ⁊ alius cedius in bello ſe ingerunt ⁊ in hectorem irruunt. Sed epiſtropus contra hectorez quẽ bene cognouit multis contumelioſis verbis inſultat/ ⁊ poſt verba in eũ impetum faciens/ ipſum cum lancea ſua viriliter ipulit/ ſed a ſella ipſuz non potuit remouere. Quare iratꝰ hector verbis eius ⁊ factis ipſum aggredit/ ⁊ euz crudeliter interemit. ⁊ dixit aduerſus eũ cõtumelioſa uerba que diffundebas inter viuos/ vade ⁊ ammodo iter mortuos ſi potes effundas. Cedius vero vidẽs mortuum regez epiſtropum frẽm ſuum multo dolor torquet. ⁊ inter ſui doloris anguſtias mille ſuos milites quos cum multis aliis in adiutoriũ grecorũ adduxerat ſtatim cõuocat ⁊ mandat eiſdem/ ꝙ cum eo hectorem inſequantur/ vt ipſum interficiat ⁊ de morte fratris ſui optatam conſequi valeat vltionem. Hec mora predicti milites cum rege cedio hectorem inſequuntur ipſum inueniunt inter turmas ⁊ in eum irruunt/ ⁊ ab equo deiciunt . Sed rex cedius dum extenſo brachio cum enſe ſuo putat ipſum letaliter vulnerare. hector qui vidit ictum ab extẽſo brachio venientem regem cedium in ipſo brachio percutit/ ſic ꝙ ipſum brachium ab humero diuidens regi cedio detruncauit. ⁊ in ipſum regem cedium appropinquãs qui iam ab equo ruebat / ipſum protinus interfecit.

Eneas vero regem amphimacū bellantē interfecit. Itez rex thelamon/rex vlixes/rex diomedes/rex arce laus/rex mathaon/ꝛ rex agamēnon cum eorum acie bus omnibus bellum intrant. Ingens preliuz ꝛ leta le cōmittit̄/ꝛ ex vtroq; latere multi decidunt īterfec ti. Iam sol diei medium ostituerat cum omnes greci venientes in vnum simul omnes irruūt in troianos ꝛ in eoz tunc virtutis audacia sic troiānos grauiter oppresserunt ꝙ eos vrgente necessitate cōuertūt in fu gam. Tunc achilles regē philis bellantez cum eo in su a potētia viriū īterfecit. Sz hector exīde multo furo re bachat9 duos de regib9 grecoz interficit regē viz alpinor ꝛ regē dorion. Tūc troiāi ī vtrtute hectoris sic acriter bellantes campū recuperāt/ꝛ duri9 grecos p̄mūt. Sz ꝛ rex epistropus tūc a ciuitate troiana aīo sus exiuit cū tribus milibus pugnatorū q̄ oēs bello se īmiscent grecos īpetūt crudeliter ꝛ ofundunt/ꝛ mlt̄ to fortius ex eo ꝙ idē rex epistrop9 quēdā sagittari uz secuz duxit. Hic aūt sagittarius ab vmbilico infe rius erat equ9/ꝛ ab ūbilico supi9 erat hō/ꝛ ī oī sui p te tā superius q̄z iferi9 cooperto erat ex innatis in eo pilis equinis. Facies aūt ei9 licet similitudīs eēt hūa ne tota erat rubea igneuz calorez habens ac si carbo esset accensus/ꝛ equinos ex ore ꝓducebat hinnitus oculi aūt eius erant spendidiores facie in ignis ardo re cum duas ardentes flammas igneas presentarent propter quod intuentes horrore maximo deterrebat Hic nulla armorum tutela vestitus cum quodam arcu in manu ꝛ quadam faretra plena sagittis bellū intrauit. In cuius ingressu equi bellantium

valde perterriti non obstante q̄ sessoreso⁹ multis eos stimulis calcarium perurgebant retrogradi facti subitam quasi rapiebant̄ in fugam Sed cum magno labore bellantes ipsos detinuerūt in bello non min⁹ ipsius sagittarii ipi bellantes impetu⁹ dubitantesq⁹ in arcu ⁊ sagittis suis grecos plurimos interemit. Hector aūt interim ducem saleminē polixenum q̄ ad uersus eu⁹ plurimu⁹ insistebat occidit ⁊ ita dux mortuus expirauit. Dum igit̄ sagittarius interficiendo grecos per turmas discurreret ⁊ troiani crudelius insisterent otra grecos in fugam de necessitate conuersi greci ad tentoria sua festinant quos troiani usq⁹ ad ipa tentoria sunt secuti vbi mirabilis casus emersit. Nam dum sagittarius grecos fugientes coram eo acriter infestaret ⁊ troiani grecos in tentoriis eorum opprimerent diomedes qui fugiens ad tentoria ꝑpe rabat coram vno de papilionibus sagittarium iuadit quem nullo mō vetare potuit propter troianos qui contra eum a tergo viriliter anhelabant. Ne cessarium ergo fuit plurimum diomedi vt inuictus et dubitans in sagittarium irruisset. Cui si voluisset retro redire cum ipse esset grauiter vulneratus in manibus hostium incidebat quem viuere nullatenus permisissent. Sagittarius ergo dum diomedem in sua sagitta percuteret diomedescum ense suo tā viriliter percussit ipsum inermem⁊q⁹ mortuum ipsum deiecit ī terram. Interim greci campum recuperant ⁊ troiani necessario retrocedunt. Hector vero in achillem irruit in equi sui cursu celeri nomine galathea cōtra quem dum occurrisset achilles in eorum ictibus

lanceaz se ab equo ambo deicunt sed achilles equũ
suum primo celer ascendit ⁊ in equuz hectoris manꝰ
extendens cepit eum ipsum satagens asportare Hec
tor autem iratus ad suos potenter exclamat ne equũ
suum abire permittant · propter quod infiniti mili
tes ad ipsius equi recuperationem viriliter intenden
tes irruunt in achillem ⁊ graue bellum committit in
vroscz · Sed fratres hectoris naturales in multa uir
tute bellantes violenter extirpant de manibus detinẽ
tium galatheam ⁊ illum hectori ristituunt qui exide
est mirabiliter factus letus · Verum dum hec inter v
troscz in multorum excidio gerrent ⁊ anthenor iter
grecorum acies bellando discurreret greci in multitu
dine pugnatorum antenorem capiunt ⁊ captum ad
tentoria mittunt eorum Sed cum iã dies declinasset
ad vesperas ⁊ sole iã vergente interim ad occasum .
nõ obstante cꝯ polidamas antenoris filius . qui sui
patris non interfuit captioni pro recuperatione ipi
us multa omisisset in bello tamen eo die propter sup
uenientis noctis tenebras prelium est dimissum .

De sexto bello

Sequentis igitur diei aurora surgente solis splẽ
dore circumquaqꝫ diffuso vtriusqꝫ partis acie
bus in campum egressis bellum letale committitur /
⁊ tota die vsqꝫ ad noctis tenebras est pugnatum .
Multi fuerunt eo die interfecti de grecis / sed plures
de troianis . Nam grecis tunc melior pars succesit
belli / sed illiꝰ die superueniẽte nocte nõ fuit ãpliꝰ pli
atũ Sequẽti vero greci diomedẽ ⁊ vlixẽ ad rgẽ pamũ

transmisere legatos vt treuga firmata trium mensiũ per regem priamuz inducie largirentur His aũt legatis obuiauit dolon quidam miles satis diues ⁊ nobilis ⁊ oriundus de ciuitate troiana· qui legatis ipsis obuians ⁊ eos cõmeans regis priami conspectui p̃sentauit Legati vero legationis sue causam regi priamo sinceriter explicarunt rege tunc priamo ad mensam diuersis repletam cibariis existente in suoz̃ innumerabilium nobiliuz comitiua Qz ⁊ rex priam⁹ rñdit eis in multa vrbanitate verboz̃ se statiñ exide osiliuz habiturũ Et confestiñ suis consiliariis ꝺuocatis omnes in dandis predictis induciis conuenerunt excepto hectore qui de indulgendis eisdem omnino dissensit asserẽs grecos ex dolo ⁊ astucia petere predictas inducias sumpta occasione fallaci ꝙ velit scz eoruz mortuos interim sepeliri cuz ipi victualibus careãt. ⁊ pro acquirendis eisdem cõmodam interi habeant facultatem ⁊ nos interi nostra victualia ꝺsumem⁹ q̃ tm̃ nobis necessaria pro sustinenda tãta gente in hac ciuitate nobiscuz inclusa prorsus existãt Sed ex quo omnibus fuit acceptum hector noluit tantoruz i idẽ concurrentia consilia refutare · Cuilibet enim discretus interpellatus ad consilium inter multos/ licz oẽs in vnã ꝺcurrãt sententiã si sibi aliud videat nõ ꝓpter consensus omniũ debet indicere silentium ori suo quiñ ipe dicat ꝙ sibi vꝺet cum multotiẽs contigerit ⁊ ꝺtingat ꝙ vnius sententia etiã minoris multos sapientiores ad sententiã suam trahat ut pote cõsilii senioris q̃uis semper aut frequenter obtineat ꝙ multorum sentẽtia soleat preualere licet alius salubrius et

melius consilium subministret ⁊ ideo hector a dato tunc ab omnibus consilio non discessit licet sibi aliud inde videret vitans velle tantoꝝ iudicum reuocare consilium Quare trium mensium inducie sunt cessse. Quod tã omnibꝰ grecis q̃ troianis pugnãtibꝰ gratum extitit vt infra tempus induciaꝝ ipaꝝ a bello q̃escerẽt ⁊ durante treuga predicta in ꝯmutationẽ vnius pro altero rex thoas a troianis ⁊ antenor liberat' a grecis. Calcas aũt troianoꝝ antistes q̃ mãdantibus diis relictis troianis grecis adbeserat quã daꝫ filiã suã bẽbat multe pulchritudinis ⁊ moꝝ venustate ꝯspicuã que breseida cõi nomĩe vocabatur. Hic calcas pro p̃dicta filia sua breseida regẽ agamẽnonẽ ⁊ alios grecorum reges sollicite dep̃cat' ut predictaꝫ filiã suã a rege prião si placet exposcãt ut eã restituat patri suo Cui eidẽꝫ regi prião p̃ces plurias obtulerũt/sꝫ troiani ꝯtra calcantẽ antistitẽ multũ impugnãt asserentes eũ eẽ nequissimũ ꝓditoremꝫ ⁊ ideo morte dignũ Sed rex priamꝰ ad petitionẽ grecoꝝ interꝯmutationem antenoris ⁊ regis thoas briseidaꝫ grecis voluntarie relaxauit. Treuga igit' durãte hector ad grecoꝝ castra se ꝯtulit quẽ achilles libenter ĩspicit cum nunq̃ viderit eum inermem ⁊ in eius tentorium hector in suoꝝ multorum nobilium comitiꝫ achille petente descendit. Dum inter se de aliquibus multa conferrent achilles hectori dixit hec verba. Hector hector gratum est mihi q̃ video te inermem. pro eo q̃ sine armis nunquam potui te videre. sed gratius mihi esset si de manu mea mortem festinanter subires sicut opto. Ego enim in tua

uirtute bellandi sensi tuaz virium potentiaz multaz cum eã senserĩ in mei effusione cruoris ꝙ ĩ graub9 ictibus ensis tui. Et licet de hoc animus meus sepius anxietᷓ maiori tamẽ anxietate ocutiᷓ de eo ꝙ patroclũ intimũ mibi morti tradideris quẽ nõ min9 me sinceriter diligebã Sepasti me ab eo quẽ mibi uera dilectõ ĩdissolubilis affectõis vinculo copulauit Sz tu ꝓ certo teneas ꝙ anteꝯ ãn9 elabiᷓ mors patrocli acerbe vindicabiᷓ in teipo Nã necesse ẽ ut de manu mea crudeliter moriaris ꝙ eo potius ꝙ ego ꝓ certo cognosco te ĩ necem meã totaliter aspirare Cui hector ĩ hec verba respondit Domine achilles si in tuã mortẽ anbelo ꝙ te odio habeo in toto corde meo nõ inuste miraris cuz te scire credam ex iusticia nõ posse procedere vt eũ diligere debeam q̃ me ꝓsequᷓ odio capitali ꝙ qui in terram meã meos ꝙ me ĩ tãte guerre strepitu impugnare presumpsit Ex guerra enĩz amor ꝓcedĩ nũꝯ põt nec ex odio dilectio caritatis Amor enĩ ex dulci aĩoruz ouenientia ducit originẽ ꝙ ex odio ꝓcedit hostilitas cuius precipue mater ẽ guerra Sane volo te scire ꝙ me tua verba nõ terrent immo si bic ad duos annos (vita comite) vigeat ensis meus spero pro certo me tantum in mee virtutis potentia preualere ꝙ non solum tu/ sed ꝙ omnes maiores grecorum excercitus qui contra me continua bella fouẽt manibus meis amara morte crudeliter succumbetis Scio enĩ te ꝙ omnes maiores grecorum excercitus fatuitate maxia circũduci. Nã tale onus assumere presumpsistis ꝙ ei9 oppressi pondere nibil alĩ ꝯ mortis excidiũ ĩcurretis Secur9 enĩ suz ꝙ ꝑ9 morte uiceris

q̄ contra me ensis tuus prevaleat. Sed si te tantavi
goris hortat audacia vt contra me putes ī virb9 p
ualere fac q̄ oēs reges grecoꝝ et principes in hoc sin
cera mēte ꝺsentiāt et manuteneant incōcusse q̄ con
stituto bello īter nos duos tm̄ si cōtigat me te posse
deuīcere ego ꝯ parentes mei ab hoc regno ꝯ aliis reg
nis nr̄is perpetuo curabimus exulare ꝯ regna ipsa in
grecorū dn̄o relinquem9 faciam ei vos de hoc suffi
cienti cautela securos per sufficientē numerū obsidū
ꝯ deorum corpalia sacramēta .q̄ si feceris non so
luꝝ tibi prodesse poteris vez ꝯ aliis qui per belli ab
stinentiam īcurrent cuꝝ integritate salutem ꝯ si me ꝺ
uincere forte contīgat fac vt vniuers9 grecoꝝ exercit9
ab hac terra discedat ꝯ nos in quiete dimittat ab oī
inquietudine liberatos Achilles autē ad verba hecto
ris ira totus incaluit ꝯ quasi madefactus tot9 in sui
rore sudoris bello se offert bellum recipit animosus
ꝯ iuxta hectorem appropinquās in firmitatis signū
gladium sibi offert qꝺ hector plusquam dici potest
animo desideranti recipit Sed agamēnon multorum
īde loquēciuꝝ audito tumultu cuꝝ multis grecouꝝ re
gib9 ad achillis tentoria ꝓperauit vbi statim facta
oīm maioꝝ congregacōne grecoruꝝ omnes vnanimi
ter cōtradicūt nolētes id ratū habere ad qꝺ achilles
se obtulit īcōsulte .Hec em̄ placet eis se velle īsidiis
fortune subicere vt ab vno milite tot reguꝝ ꝯ princi
pū pēdeat mors ꝯ vita. Sic ꝯ troiān ex eoꝝ parte ne
id fiat expresso dissēsu recusāt excepto rege priamo
cui tali casui se submittere placet sibi ex eo q̄ vires ꝯ
potētiā hectoris bene nouit cui facile nimis erat de

uuiȝtāti militis uictoriā glāri ſȝqȝ tātoȝ oſēſibꝰ quo
rū intererat nō potuit contraire duoȝ belli diſſenſuȝ
cuȝ ceteris ē ſecutus. Et ſic hector a grecis obtenta li
cencia in troiam rediit ⁊ intrauit in ipſaȝ. Troilusue
ro poſtq̄ agnouit de ſui patris procedere volūta
te de briſeida relaxāda ⁊ reſtitēuda grecis ānq̄ mul
to amoris ardore iuueniliter diligebat nimio calore
ductus amoris in deſideratiua virtute ignee volūta
tis multo dolore deprimit̄ ⁊ torquet̄ funditurq̄ q̄
ſi totus lacrimis anxioſis ſuſpiriis ⁊ lamentis. nec ē
qua ex caris eius eū valeat cōſolari. Briſeida vero
q̄ troilū nō minoris amoris ardoꝝ diligere videbat̄
nō minus ī voces querulas produit ſuos doloresc̄ū
tota ſit fluuialibus lacrimis madefacta. ſic q̄ otinu
is aquoſis imbribus ab oculoȝ ſuoȝ fonte ſtillanti
bus veſtes ſuas ⁊ faciem aſperſit ita q̄ veſtes eiꝰ tā
to erāt lachrimaȝ perfuſe liquore/ vt ſi prementis a
licuius manibus ſtringerent̄ aquaȝ multitudinē ef
funderent in ſtrictura. Unguibus etiā ſuis ſua tener
rima ora dilacerabat ⁊ aureos crines ſuos a lege liga
minis abſolutos a lactea ſui capitis cute duellit. et
dum rigidis unguibus ſuas maxillas exarat rubeo
cruore pertinctas lacerata lilia laceratis roſis immiſ
ceri ſimilitudinarie videbāt̄. Eue duȝ querit̄ de ſua
ſeparatione a dilecto ſuo troilo ſepiꝰ moriť ītꝛ bra
chia eam volentium ſuſtinere/ dicēs ſe malle mortꝛ
appetere q̄ vita potiri. ex quo eaȝ ab eo ſepari neceſ
ſe ē/ a cuius vita ſue vite ſolacia dependebant. Hoc
eis igit̄ ſuperueniente caligine troilus ſe obtulit ad bri
ſedā eā flebilibus monet in lacrimis. vt a tanto ſe de

beat temperare dolore. Et dum sic eā ꝯsolari troilus anhelat briseida inter bracha troili labit sepius se miuua. Quam inter dulcia basia lacrimis irrorata flebilibus ad vires sui sensus ea nocte reducere ē co natus. Sed diei hora quasi superueniente vicina troi lus a briseida ī multis anxietatibus ꝛ doloribus dis cessit. ꝛ ea relicta ad sui palacii regīa properauit Sz ō troile que te tam iuuenilis errare coegit credulitas vt briseide lacrimis crederes decepturis ꝛ eius blādi tiis. Sane omnibus mulieribus ē insitu a natura / ut in eis non sit aliqua firma ꝯstantia. quaꝝ si vn9 oculus lacrimat ridet eaꝝ alius oculus ex transuer so/quaꝝ mutabilitas ꝛ varietas eas ad illudendos viros semper inducit. ꝛ cum magis amoris viris oñ dunt/statim sollicitate per aliu amorē sui demōstrā tes variāt ꝛ ꝯmutant repente instabilem. Et si forte nullus sollicitator eaꝝ appareat ipm ipse dū īcedūt vel dum vagant sepi9 in fenestris vel dū residēt in plateis furtiuis aspectibus clādestine sibi querunt. Nulla spes ē reuera tam fallax q̄z ea q̄ residet in muli eribus ꝛ ꝓcedit ab eis. Oñ fatuus ille iuuenis meri to censeri pōt (ꝛ multo fortius etate prouectus) qui in mulieru blandiciis fidem gerit. ꝛ eaꝝ demonstra tionibus sic fallacibus se committit Briseida igit de mandato regis priami in magno apparatu se accīgit ad iter/quā troilus ꝛ multi alii nobiles de troianis per magnū vie spacium commearūt. Sz grecis adue nientibus ad recipiendū eādē/troilus ꝛ troiani rede unt ꝛ greci eā in suo recipiunt cōitatu Inter quos dū eēt diomedes ꝛ illam diomedes inspexisset in flāmaz

statim venerei ardoris exarsit. ⁊ eam vehemēti desiderio occupiuit. Cui cum collateralis associando briseidam cuz ea insimul equitaret sui ardoris flammam cōtinere non valens briseide revelat sui estuantis cordis amorem. quā in multis affectuosis sermonibꝰ ⁊ blandiciis necnō promissionibus revera magnificis allicere satis humiliter ē conatus. Sz briseida ī ipis primis motibus (ut mulierum ē moris) snuz pstare r̄ cusauit assensum. nec tamen passa ē quin post multa diomedis verba ipsum nolens a spe sua deicere verbis humilibus dixit ei. Amoris tui oblationem adp̄sens nec repudio nec admitto cum cor meuz nunc nō sit ita dispositum/ꝙ tibi possim aliter respondere. Ad cuius verba diomedes satis factus ē hilaris/cuz ex eis presensserit de spe gerenda in eam se non eē privatum in totum. Quare associauit eā usqꝫ ad locum quo briseida recipere se debebat. ⁊ ea perueniente ibi dē ipe eā ab equo descendēs ꝓmptus adiuit ⁊ vnā de cirotbecis quam briseida gerebat in mān ab ea nullo percipiente furtiue subtraxit Sed cum ipa sola p sensserit placidum furtum dissimulauit amantis. Tūc antistes calcas in filie occursum aduenit ⁊ eam ī vultu ⁊ animo satis hilari in tentorium suum recepit. Et diomedes licet amore briseide nimium fluctuaret tamen amor ⁊ spes eum in multo labore sui cordis r̄impugnant. Briseida vero sola existens cū antistite patre suo ipsum duris verbis aggredit' in multitudine lacrimaꝫ dicēs ei. Quō pater carissime infatuatꝰ extitit sensus tuus qui tanta vigere sapientia cōsueuit vt tu qui tantum inter troianos magnificatus exti

teras ⁊ clar⁹ cuz fuisses factus eoz tãq; dñs ⁊ sol⁹ eoz in omnib⁹ gubernator q tantis inter eos ditus babũdabas tantaruz possessionum multiplicatione suffultus ⁊ eoruz nũc factus ẽ ꝓditor ⁊ tuã negasti patriã cui⁹ eẽ defensor in omnib⁹ debuisti ⁊ nũc tle gisti melius tibi placere abiurãdo patriã i pauptate ⁊ exilio viuere ⁊ specialiter inter capitales tue patrie iimicos q ad delendũ tuos ⁊ tuã patriã sic hostiliter accesserũt O quãta inter hoies pudoris labe confun deris q tã gloriose a tuis osueueras bõrari Oũquaz tanta dedecoris a te deterget ifamia quãta es visco turpitudinis ignominia denigrat⁹ An putas et si iter viuos vitupat⁹ exist⁹ qui etiã post mortez tuam a pud iferos ob tante ꝓdicioĩs culpã non lugeas pe nas dignas ¶ Deli⁹ ergo tibi eẽt ⁊ etiaz nobis in ali quẽ locuz solitudinis ⁊ deserti vel i nẽoris⁹ deuius vel i aliqua isula lõge ab icolꝝ ducere vitaz nostram ꝙ inter hoies tãta labe nigrescere diffamatum An pu tas ꝙ greci reputẽt te fidelẽ q es tue patrie publicus ifidelis Sane deceperunt te appollinis falsa rñsa a quo te dicis suscepisse mandatum vt tuos paternos lares desereres ⁊ tuos i tãta acerbitate peierares ⁊ vt sic tuis specialiter hostib⁹ adhereres Sane non fuit ille de⁹ apollo sz potiꝰ puto fuit comitua ifernalitũ furiarũ a q̃bus responsa talia suscepisti . Ad hec bri seida multis deuicta singultib⁹ lacrumaz suo flebili colloq̃o finẽ facit Cui calcas sub quadaz verborum breuitate rñdit Dixit enim ei Ha dulcis filia an tutũ eẽ reputas an securũ iussa deoruz spernere ⁊ specialtr ea nõ seq̃ i q̃b⁹ possum⁹ cũ itegritate saluari Scio ei

pro certo per ineffabiliū promissa deoꝝ presentem guerram protendi non posse tpe diuturno. ⁊ ꝙ ciuitas troie breui tempore destruet̄ ⁊ ruat. destructis eius omnib⁹ nobilibus ⁊ vniuersis plebeiis ei⁹ ī ore gladii trucidatis. Quare carissima filia satis ē meli⁹ nobis hic eē ꝙ hostili gladio seuiente perire. ¶ In aduentu igit̄ briseide grecis placuit vniuersis ipius briseide tā formosus aspectus cū ad ei⁹ placidā visiōeꝝ omnes maiores grecoꝝ excercitus accessissent querētes ab ea de troiana ciuitate rumores ⁊ eius ciuium continentia. necnō regis eoꝝ quos briseida in multa verborū facundia pandit illis. Quare oēs maiores ipam in filiali affectione recipiunt ꝓmittētes ei eaꝝ habere caram. vt filiaꝝ ⁊ ipaꝝ in omnibus honorar̄ Et eis ab ea recedentib⁹ multis donis ⁊ muneribus replent eā. Hōdū illa dies ad horas declinauerat uespertinas cū tā briseida suas recenter mutauerat voluntates ⁊ vetera ꝓposita sui cordis. et tā magis sibi succedit ad votū eē cuꝝ grecis ꝙ fuisse bacten⁹ cū troianis. ¶ Jam nobilis troili amor cepit in sua mēte tepescere ⁊ tā breui hora sic repēte sic subito fcā volubilis ceperat in omnib⁹ variari. Quid ē ergo quid dicat̄ de ostātia mulieruꝫ/quaꝝ sexus ꝓpriū in se habet. vt repentina fragilitate eaꝝ proposita dissoluant̄ ⁊ hora breuissima mutabiliter uariāt̄ Hō enī cadit in hoēꝝ varietates ⁊ dolos eaꝝ posse describere cū magis ꝙ dici possint sint eaꝝ volubilia ꝓposita nequiora.

¶ De septimo bello.

POst igit̄ trium mensiū emersas inducias aduenīente die sequenti troiani accingūt̄ ad bellum ⁊

ꝛ ordiatis troianoꝝ ꝑ hectorẽ acieb9. ipe hector cũ acieb9 ipis ad bellũ ꝑm9 exiuit ducẽs secũ quĩdecim milia militu3. quos sue deputauit tãtũmõ acie quꝫ cũ aliis decẽ milib9 militũ troil9 illico secut9 ẽ. Deinde paris ciuitatẽ egredit' existẽtib9 secũ ꝓpugnãtibus viris in arcubus ꝛ sagittis illis de persia triũ miliu3 numero in equis fortibus ꝛ bene munitis. Deĩde dei phebus ad bellũ exit cũ aliistrib9 milib9 pugnatoꝝ Deinde eneas cũ alius ceteris patis ad pugnã/ q̃ oẽs fuerũt tunc ex parte troianoꝝ cẽtũ milia militũ strenuorum i multa uirtute bellãdi · ꝓut dares i codice suo scripsit. Ex parte vero grecoꝝ accessit ad bellu3 rex menelaus prim9 cũ septẽ milib9 pugnatoꝝ. Deĩ de proxĩe cũ totidẽ diomedes. deĩde achilles cũ totidẽ. deĩde rex ãtip9 i triũ miliũ militu3 cõitiua. deĩde rex agamẽnon cũ multitudĩe magna nimis pugnatoru3. De grecis ãt rex philis cũ acie sua prim9 troiãos aggredit'. Cui stati hector venit obui9 incuntanter quem sic potenter in sue lancee ꝑcussit iceu q̃ ipsum mortuũ ꝓstrauit ab equo. De morte igit' regis philis clãor fit maxim9 bellu3 letale omittit' ex quo seq̃tur magna strages. Ex parte uero grecoꝝ dũ rex ãtipus accessisset regis philis volẽs sui mortẽ auunculi vindicare multos troianos interficit hectorẽ ĩsequitur ipm inuadit. Sed hector ouersus i irã i ipm irruit. ꝛ sic ipm grauiter vulnerauit. q̃ ad terrã dilabit' interfectus. Tunc greci de morte regis antipi odolentes viribus vires accumulãt traianos grauiter opprimunt. quare multi ex eis deficiunt ꝛ achillesqui eos multũ deprimit. multos ex eis nobilesbellica uirtute

interemit. Inter quos ducem licaõ ꝙ euforbiũ viros multa virtute ꝯspicuos interfecit. qui in trote subsidi um venerãt. ꝙ ideo in eius auxiliũ greci viriliter anhe labant. Hector autem eo die fuit in facie vulneratus iguarus a quo. ex cuius vulnere immensa sanguinis copia defluebat. propter quod troiani retrocere de necessitate coguntur. Sed hector tunc eleuatis o culis ad muros ciuitatis direxit intuitum et vidit he lenam necnõ eius vxorem ꝙ sorores suas stãtes ĩ mu ris vtriusq; partis ꝑlia ꝺtemplantes. Et iam greci ĩ tantum troianos repulerãt/ꝙ eos quasi impulerant iuxta troie menia ciuitatis. Propter qõ hector mul tum erubuit. ꝙ ideo in furorem pudoris accensus in regẽ menonem irruit sobrinum achillis quẽ sic pcus sit. grauiter ense nudo in eius cassidem cumulatis ic tibus feriendo ꝙ in suis viribus disrumpit circulos in casside facta fissura. per quam hectoris ensis pue nit ad cutem ꝙ eius capitis ossa ꝺfringens sibi letale vulnus influxit. sic ꝙ rex menon mortuus expirauit. Quem dum cernit achilles mortuũ accepta quadaz lancea valde grossa in hectorẽ irruit. sic ꝙ eius lori cam offendit. nec tamen ipsuz a sella remouit Hector ãt achillem aggredit' ense nudo cassidẽ eius violen ter impugnat disrumpit cassidem ꝙ cassis dilabit'. sic ꝙ dilacerat interioris lorice squamas affixas. ꝙ ta men eius carnis ictus intima non leserũt. Nõ enim achilles ad tam graues ictus se potuit tanta firmita te tenere/quin tremebundus nutaret in equo. Cui illi co dixit hector Achilles achilles multuz niteris acce dere iuxta me. ſz tu proximum' accessum queris ad ig

nem ut sine dubio ad tue exitus mortis accedas. ¶ Achilles igit' dum vellet ad verba hectoris relatione mutua respondere ecce superuenit troilus in maxia multitudine pugnatorum. qui factus medius inter achillem et hectorem ipos inuicem separauit. cupiens tamen letaliter achillē offendere ⁊ grecos p̄cipiti da refuge. sic ꝙ tunc ex grecis p'uſq; quingenti milites ī ore gladii perierūt. cui⁹ rei cā greci retrocedere sunt coacti. ¶ Ad hec aūt in grecorum succursus supuenit menelaus in comitiua trium milium armatorū. qui bello se ingerunt propter quod greci campū in virium eoꝝ audacia resumpserūt. Sed ex parte troianorum superuenit rex cedemon cuꝫ magna acie gentis sue. ⁊ in regem menelaum irruit/ip̄m ab equo deiecit ⁊ ī facie vulnerauit. Troilus ergo ⁊ rex cedemon conant' intercipere menelaum/illum capiunt/⁊ captum ad ciuitatem inducere moliunt'. Sꝫ ip̄ediēt⁹ turmis tumultuosis bellantiū ip̄m lōge a bello traducere minime potuerūt. Tunc ille diomedes superuenit bellicosus multa gente suffultus. qui repente in troilum irruit ⁊ ip̄m ab equo prosternit ab eo auferens equū suum quem per suum nuncium specialem ad briseidam in exenium destinauit mandans nuncio suo predicto ut briseide nunciet ipsum equum troili fuisse dilecti a quo troilum ipse deiecit in suorum bellicosa fortitudine brachiorum. ⁊ eam deprecet' humiliter ꝙ diomedem seruum suum a sua memoria non repellat. Nuncius igitur statim cum ipsius equi dono ad briseidā celeriter festinauit. equum sibi obtulit a diomede transmissum. ⁊ verba que sibi dixerat diomedes

fideliter narrat illi. Briseida vero recepit hilariter e quũ ipsum ꝛ ipsi nuncio dixit hec verba. Dic secure dño tuo/ ꝙ illum ego habere odio non possum qui me tanta puritate sui cordis affectat. Ad hec nũcius recedit ab ipa ꝛ ad dominum properauit adhuc con flictu belli durante. Exhilaratus igit diomedes ad verba nuncii inter acies bellicosas discurrit troiãis ĩ sistentibus cõtra grecos. Troiani grecos diuertũt in fugã. ꝛ eos usq ad eoꝝ tentoria ĩ ore gladii psequũ tur. Et nisi tũc agamennon grecis succurrisset in bel lantium plenitudine multa nimis greci tunc fuissent omnino deuicti ꝛ totum finaliter amisissent. Instau rat ergo bellum durissimũ inter eos. Greci campum recuperant. ꝛ troiani necessario retrocedũt. Sed po lidamas tũc concurrit cum pugnatorũ multitudine glomerosa succurrẽs in magna virtute troiãis. quos iã greci usq ad eorum fossata ĩ armata manu repu lerant violenter. Diomedes vero dũ polidamam in grecos sic violente inspicit irruentẽ in polidamã irru it satagens ipsum letaliter offendere in viribus sue tense lancee ferientis. Sed polidamas sic diomedem impulit virtuose/ ꝙ ꝛ diomedem ꝛ eius equum deie cit ꝛ inculcauit ad terram. ex cuius ictu diomedes gra uiter fuit lesus. Polidamas vero diomedis equum a sua prostratione resurgentem suas intercipit p ba benas. ꝛ troilo pedes bellanti presentat/ in quẽ troi lus festinãter ascẽdit. Sed troilũ tunc achilles festinã tius inuadit quẽ troilꝰ in sua virtute suscepit ꝛ virili us irruit in achillem sic ꝙ achillem ab equo deiecit ꝛ ipm grauiter vulnerauit. Achilles autem nec suo casu

ꝑcipiti stupefactus nec curās de tāti ictus quasi leti
fera lesione cuꝫ maxima celeritate surrexit. et equum
conat' ascendere/sed greci viriliter ei resistūt. Tunc
hector ad locum illuꝫ accessit. ⁊ ut scripsit dares fere
tunc hector mille milites interfecit. qui achillē defen
dere conabant'. A quo achilles tunc sic grauiter fuit
oppressus/ꝙ sibi multa fatigatione lassato vix erat
defendēdi facultas. Qui tūc captus indubitabiliter
extitisset. nisi thelamō ⁊ dux athenaꝝ celeriter occur
risset/qui achillem equuꝫ ascendere cuꝫ multo labore
fecerūt. Supueniēte igit' noctis crepusculo non fuit
tunc āpliꝰ ꝓliatū. ⁊ vtraq; pars bellātiū bello ipo di
uiso in sua ꝓsidia se recepit ꝓ trigīta āt otinuos dies
acriter fuit pugnatū. Propter qđ ex vtraq; pte mul
ti sunt cesi/ꝫ plures ex grecis. De filiis vero natura
libus regis priami infra dies il'os sex interfecti fue
runt. ⁊ hector iterum in facie vulneratus. Quare rex
priamꝰ regi agamēnoni nūcios suos mittit sex mēsiū
petit inducias. que sibi oceſſe fuerūt treuga firmata

De octauo bello.

Firmatis igit' sex mēsibꝰ datis ad treugā infra
hos hector sibi de vulneribꝰ suis medet' iacēs
tūc i aula pulcritudīs nobilis uliō de q̄ mirabilia scrip
sit dares. Dixit enī eā fuisse totaliter instituā de duo
decī lapidibꝰ alabastri cū ⁊ ipa eēt lōgitudīs passu
uꝫ fere vigīti. Eius pauimētū fuisse dixit de cristal
lo firmatū. ⁊ parietes eius pariter incrustatos ex di
uersis lapidibus ꝓciosis. ⁊ in cuius quatuor āgulis
colūne q̄tuor de onichino erāt extēse ꝓceritatis af
fixe Sic erāt eiusdē generis capitella ⁊ sic basesiꝑaꝝ

In summitate columnaꝝ vero ipsaꝝ erāt de auro q̄ tuor imagines collocate mirabili arte mathematica īstitute. de quibus dares ꝛ eaꝝ aspectibus multa de scripsit que magis instar habent vanium somniorū q̄ certudinem veritatis. licet ipe dares fuerit ꝓfess9 ea vera fuisse ꝛ ideo de eis obmissum ē in hac parte Interim rex priam9 naturales filios suos mortuos fecit inter alios frēs eorū bōrifice sepelire facta eorū cuiuslibet semotim sepultura nimiuꝫ ꝑciosa. Diomedes vero qui totus erat in amore briseide calescens/ quid faciat ignorat et eius animus (vt moris ē amatorum desiderantium amatrices eoꝝ quas habere nō possunt) diuersis fundit' in curis cibo ꝛ potu male vesci desiderat. Et dum vigilus otinuis macerat' in solaciuꝫ sui doloris sepius videre briseidā accedit ꝛ eā suppiex bortat'/ vt sibi ꝺsentiat in multitudine lacrimaꝝ. Sed illa que multuꝫ vigebat sagacitatis astucia. spem diomedis sagacib9 machinationib9 differre procurat. vt ipm afflictum amoris incēdio magis affligat. ꝛ eius amoris vehementiā in maioris ardoris augmentū extollat. Vnde sua calliditate se nolle non negat. ꝛ velle i expectationis fiduciā conat' pōere diomedez. Elapsis igit' sex mensib9 datis ad treugam duodecī diebus sequentibus otinue fuit pugnatum infra quos multi de nobilibus utriusq̄ partis ī terfecti fuerunt cum tūc feruentis estatis nimio inualescente calore magna mortalitas grecos inuasit degētes in campis. Quare agamennon a rege priamo ꝓ treuga triginta dierum inducias postulauit. quas ꝛ priamus concessit eidem. Elapsis vero trigīta dieb9

predictis vtraq; pars parat' ad bellu;. Verũ a noc te qua erat primus dies belli futur9 post p̃dictas de cursas inducias andromache vxor hectoris de qua hector iam sustulerat duos filios vnũ nomĩe laome dõtã; aliũ noĩe astionactã quoz mĩor p̃mo adhuc a matris vbere dependebat de p̃dicto hectore vidit in somniis satis terribilem visionem/qz si hector ea die egrederet' ad bellum euadere nõ poterat quĩ in terficeret' in ipo bello. Andromache igit' ex tali visi one perterrita fluuiales prupit in lacrimas ; ausa ẽ eadem nocte in lecto vbi iacebat cum hectore sibi il lam pandere visionẽ. Quis itaq; p̃cibus illum depre cat' in lacrimis/vt sensu; visionis attendat. ; ad pre lium ire nõ p̃sumat eo die. Hector vero ad vroris verba nimium indignatus vxorẽ increpat/; eã ĩ mł ta verborũ acerbitate castigat asserens nõ eẽ sapien tis vanitatibus credere somniorũ. que somniãtibus semper illludunt. Mane autẽ facto diluculo andro mache regi priamo ; hecube ei9 vxori mãdat ; pan dit sue oraculũ visiõis hũiliter rogãs eos vt hectorẽ eo die ad bellũ aliquate9 exire nõ pmittat. Mane igit' ipso facto aciebus omnibus troianorũ per hec torem ordinatis troilus ad bellum primus egredit'. deinde paris deinde eneas. subsequẽter polidamas. deinde rex sarpedõ. deinde rex epistropus. deĩde rex erois. Item rex forrius. irẽ rex phylimenis deĩde cete ri reges q̃ ad troie subsidiũ aduenerũt. Rex aũt pria m9 õnib9 predictis regibus ; acieb9 eorum licentiaz tribuit ad p̃liũ exeũdi cum iam greci exiuissent ab eo rũ castris ad bellum. ; hectori mandauit expresse.

vt eo die se non deberet preliis immiscere Hector uero totus propterea exarsit ad iram· propter qđ multas iniurias ꝛ exprobrationes uxori sue dixit p quã ad suggestionem eius persensit eẽ tractatũ ne· ad bellum exiret. Tamen mandato patris omisso arma petit a famulis ea famuli sibi tradunt ꝛ armat̃ ex eis. Sed dũ hoc vidit andrometa eius vxor/ multo dolore cõmota cũ paruulo filio suo quẽ gerebat in brachio in multitudine lacrimaꝝ se eiꝰ prosternit ad pedes ꝛ multiplicatis singultibus pre dolore humiliter supplicat sibi. vt arma ipsa deponat. Et dum hector acquiescere denegat andromache sepiꝰ intermorit̃ inter brachia ante pedes ipius dicẽs. Si mei denegas misereri miserearis saltim huius paruuli nati tui / ne mater ipius ꝛ filiꝰ tui ipi amara morte depereãt. aut per mundũ exules paupertate nimia ĩ maxĩa verecũdia depremant̃. Regina aũt hecuba mater ipiꝰ cassandra ꝛ polixena sorores eiusdẽ ꝛ helena prostrate ante eius pedes in lacrimis ipm rogãt· vt depositis ipsis armis tutus in sua regia conquiescat. At ille earum nec mouetur ad lacrimas nec ad preces. Arma tus ergo a palacio suo descendit ꝛ equum ascendit. Dum ire ad bellum intendit animo festinus andrõache facta ex multo dolore veluti mente capta ad regem priamum scissis vestibus laceratis genis ꝛ sparsis sine lege capillis exclamans accessit. Sic enim faciem suam vnguibus lacerauerat / sanguine vndiq; defluente/ q; vix agnosci poterat a notis suis· ꝛ se ante regis pedes in multo dolore prosternens ipsum monet / ꝛ lachrimose precatur. vt ad

hectorem festinꝰ acceleret et ipsum ad palaciuꝫ reuo
cet ꝛ reducat anteqꝫ immiscerī se bello ꝺtingat. Rex
igit priamus nulla mora protracta equum ascendit
hectorem festinus insequit. quē anteqꝫ se plurimum
dongasset ad eum peruenit/ꝛ eius equi habēa uelut
irato aīo intercepta hectorē monet ꝛ rogat in lacris
ꝛ per numina deorum ipm adiurat vt redeat ꝛ vlte
rius nō ꝓcedat. Cui demū ī multa ꝺtradictōe iussui
patris obtemperās redit inuitus ꝛ in palaciū suū as
cendit/nec tamen arma quibus erat indutus depone
re procurauit. Bellum aūt interim letale committit.
Diomedes ꝛ troilus bello conueniunt ambo ī equo
rum eoꝝ cursibꝰ se grauiter impetūt in duris ictibꝰ lā
ceaꝝ. Et indubitanter tunc alter alterum peremisset/
nisi ꝙ menelaus cum sua acie peruenit ad illos q̄ cer
tamen amboꝝ inuicem separauit. Menelaus aūt in r̄
gem miserꝫ regē frigie irruit/ꝛ animose ipm ab equo
deiecit. Greci regem miserē capiunt. ꝛ captuꝫ asporta
re nituntᵉ. nisi tunc velociter occurrisset polidamas q̄
in suis viribus ꝛ sue potentie acie regē frigie ne duce
retᵉ captiuus viriliter ipediuit. Greci vero videntes
ꝙ eū captiuuꝫ ducere non poterāt ꝓposuerūt incide
re sibi caput. Sꝫ tūc superuenit ille fortissimꝰ troilus
q̄ multis tūc per euꝫ interfectis grecis ipm ab eoruꝫ
manibus liberauit. Tunc thelemonius aiax cū tribꝰ
milibus pugnatorum bellum intrauit. ꝛ ī polidamā
irruit ipsuꝫ prostrauit ab equo. Sed troilus festinꝰ
occurrit/qui polidamam in equum suuꝫ fecit ascēde
re multo labore depressum. Tunc paris bellū ītrauit
et ex parte grecorum achilles q̄ cum suis sic potenter

irruit in troianos q̄ greci ī virtute achillis troiãos vertunt in fugam/ ⁊ terga sunt dare troiani coacti. ⁊ in ciuitatem se recipere festinabãt. Interim dum margariton vnus ex filiis regis priami intercipere conat̄ achillem. achilles dū ille sibi viriliter restitisset interfecit eundē. Tunc clamor fuit maximus de morte margariton crudeliter interfecti. ⁊ thelamonius aiax troianos potenter insequit̄. Sz paris viriliter eos defendit necnon ⁊ alii filii naturales priami/ nō tñ ī tãtum in viribꝫ p̄ualuerunt quī troiani p̄cipiti fuga ciuitatē intrãtes eoꝝ. corpus margariton ad ciuitatē mortuuꝫ detulerunt. Quē ut mortuū hector audiuit multo dolore torquet̄/ diligenter querit quis eū interfecerit/ quē achillem fuisse relatū ẽ ei. Tūc hector quasi furibundus in ira ligata casside rege patre iussꝫ bellum ingredit̄ ⁊ statim in furore suo duos magnos duces interfecit/ eripolum s. ⁊ ducē bastidum. Grecos deinde viriliter impetit diruit vulnerat ⁊ occidit. quem greci illico cognouerūt in letalibus ictibꝫ ensis sui. ⁊ a facie eius aufugiunt. troiani aūt grecos inuadunt ⁊ potenter ip̄os expugnāt. Greci uero polidamā capiūt ⁊ captū educere conabāt̄ a bello/ sed hector ip̄m liberat q̄ ducentes eum in suis viribus interfecit. quod dū inspexisset quidaꝫ grecoꝝ maximꝫ admiratus nomīe leochides in hectorē irruit morti tradere putās eum. Sz hector totus exardescens ī irā in ip̄m irruit/ ⁊ furore ire sue interfecit eūdē. Achilles vero ut vidit hectorē tot nobiles grecorū ⁊ infinitos alios morti sic veloliter tradidisse suo concepit in animo / q̄ nisi velociter hector morti tradatur

nunc̄ greci aduersus troianos poterunt prevalere.
Diligenter igit̄ scrutatus ī sue mentis archano qualiter in otinenti illud perficere valeat ⁊ complere.ī Et dum meditaret̄ diligenter achilles ī his. ⁊ politenes dux qui ob achillis amorem in grecoruz subsidiuz se otulerat sperās etiā quādā sororem achillis ducere ī uxorem. qui a superiori india valde dues aduenerat dū inter turmas hectori obuiasset/hector ī ipm irruens interfecit eundē achille vidente. Achilles aūt furibundus in hectorē irruit vindicare politenis necem intendens. Sed hector quoddā iaculuz cuius ferrum erat in eius acumine valde secans vibrauit viriliter in achillem. Et duz ipsuz percussisset in inguine grauesibi vulnus inflixit Achilles aūt in bello vulneratus egredit̄. sed vulnere ipso ligato redit ad bellum eo proposito ꝙ hectorem morti tradat etiam si cum exinde mori otingat Hector vero interim in quēdā grecorum regem irruerat ipm ceperat ⁊ captū cōabatur ipm a turmis extrabere scuto suo sibi post terga reiecto. vt abilius ipm regem a turmis eripere potuisset. Quare pectus suum discoopertum tā gerebat scuti sui.s. defēsione priuatū. Quod achilles dū psensit hectorem ante pectus scuti sui subsidiū nō bñe accepta quadā lācea valde forti nō aduertēte hectoř velociter in hectorē irruit ipm letaliter vulnerauit in pectore. sic ꝙ eum mortuuz dejecit ab equo. Rex uero odemō stati ut uidit hectorē mortuū achillē aggredi tur ipm ab equo dejecit ⁊ letaliter vulnerat. sic ꝙ sui mirmidones eū quasi mortuū ad sua castra deducūt in scuto. Troiani uero qui deiecti cāpū deserūt citatē

itrãt i quã corp9 hectoris mortuũ grecis nõ resisten
tibus detulerũt.

De sepulchro hectoris ⁊ de palamidis isup actor
exercitus grecorum assumpto.

Mortuo igit hectore ⁊ in ciuitate troie ei9 corpe
introducto planctus fit maxim9 vniuersaliter
inter ciues. Nõ enĩ ẽ aliqs ciuiũ q nõ maluisset filiu
suum morti tradere ꝑ vita hectoris si hoc fata vel
dii pro eor votis salubriter statuissent. Mulieres e
tiã troiane tam virgines q̃ matrone in ear domib9
satis lugubres dies in ear querelis ducũt clamorib9
ꝑdũt voces suas flebiles dicẽtes se ãmõ cũ earũ filiis
⁊ maritis idubitãter respirare nõ posse cũ eis cũ hec
tore deficiente defecerit ear firma securitas. q ab in
sidiis hostiũ eas faciebat respirare securas Cum ⁊ ea
rum hostes sollicite in ear ⁊ maritor eor venerint
insidiis vt vel eas ⁊ eos intercipiant ⁊ occidãt vl ut
eas ⁊ ear liberos perpetue adiciãt seruituti. ⁊ sic ĩ tã
ti fletus ⁊ doloris ãgustiis lõgis dieb9 otinue vaca
uerũt. Corpus ãt hectoris vniuersi reges ⁊ nobilesq
erãt in troia ad regis priami regiã scissis vestib9 ⁊ nu
datis capitibus in maxio vlulatu deferũt ⁊ deponũt
Qd postq̃ vidit priam9 ieffabili dolore concutit su
pra corpus hectoris sepius intermorit. ⁊ id sibi per
breuia momẽta sepius accidiss / nisi fuisset sepius a
corpore hectoris violẽter abstract9. ⁊ ꝑide sine du
bio sue mortis exitũ icurrisset. Sic ⁊ dolẽtes frẽs e
iusdem doloris casu vniuersaliter torquebãt cũ mo
ri magis q̃ viuere potius affectarẽt. Quid dicet er
go de regina hecuba matre sua. de eius sororibus

polixena vir ⁊ cassandra quid de andromache eius vxore quaꝝ sexꝰ fragilitas ad doloris angustias ⁊ lacrimas fluuiales facit ad lōgā ꝙrelaꝝ serīē ꝓuiorꝫ sane lamētatōes eaꝝ ꝑticularibꝰ explicare sermōibꝰ cū minime necessariū videret in hoc loco. vtpote īutiles fuisse obmisse cum certū sit apud oēs ꝙ ꝯtuꝫ hi affectuosius diligebāt maioribꝰ dolorꝫ aculeis vexabant ⁊ mulieribꝰ sit insitum a natura ꝙ dolores earū nō nisi in multaꝝ vocū clamore ꝓpalēt ⁊ īpiis doloroſisq; sermonibꝰ eos diuulgēt. Vexꝝ qꝛ corpꝰ hectoris cadauer effectū (sicut ē fragilitatis bū ane) diu nō poterat supra terrā sine corruptōe seruari in multoꝝ cōsilio magistroꝝ rex priamus subtiliter perquisiuit si corpus ipm absq; sepulture clausura possꝫ in aspectu hoīm semp eē/sic ꝙ absq; alicuiꝰ horribilitatis fetore corpus mortuuꝫ quasi viuū ficticie videret. Quare factū ē per magistros eosdē valde artificioſe discretos ꝙ corpus ipm mādante priamo in tēplo appollinis locaret. qđ iuxta portā timbreā ciuitatis troie antiquitus fuit fundatuꝫ. statuerūt enī p dicti magistri iuxta magnū altare templi ipi9 quod daꝫ tabernaculū ostrui spacii odecentis quod supra quatuor columnas ex auro purissimo fusiles gereret ī quaꝝ qualibet colūnaꝝ firmata erat quedā imago aspectū angelicū repsentās ab imo usq; deorsuꝫ ex ipsaꝝ substātia colūnaꝝ. sic ꝙ ipse imagines in columnis ipis erāt ⁊ columne habentes bases ⁊ capitella ī mirabilibus celaturis. Testudo vero ipius tabernaculi licet tota fuisset ex auro incrustationes tamen eius erāt ex lapibꝰ ꝑciosis cuiuslibet generis ī mirabil

copie q̄titate quoꝝ splēdor claritatis ꝛ lucis de noc te diez ꝛ de die solis radios effundere videbat. Ta bernaculū āt ipm ab infima soli superficie extitit ele uatuz· ꝛ suppositis quibusdā gradib9 cristallinis· p ipos gradus ad ipm tabernaculū erat ascensus. In excelso vero testudis ipius tabernaculi supra culmē pdicti magistri ostituerūt quandā aureā statuā simi litudinez hectoris describentē habētē ensem nudū in manu cuius aspectus ꝛ facies erat ex ea parte in qua grecoꝝ exercitus in eoꝝ tētoriis morabat· qui cuz eius ense grecis minas ipingere videbat. Corpus ue ro ipius hectoris ī mirabilis magisterii eoꝝ artificio statuerūt in medio ip9 solū subnixa firmitate sedē sic artificiose locatuz· vt quasi viuū se in sua regeret sessione propriis indutū vestib9 preter peduz extrēa Apposuerūt enī in ei9 vertice quodā artificioso fora mine ostituto quoddā vas plenū puro ꝛ pcioso bal samo quibusdā aliis mixturis rerū virtutē oseruatō nes babentiū intermixtis cui9 balsami ꝛ rerū liquor primo diriuabat ad frontis ābitū p partes itrinse cas deinde ad oculos ad nares necnō recto decursu descendendo p easdē partes intrinsecas perueniebat ad genas per quas gīgiue ꝛ dentes oseruabāt ipius sic q̄ tota eius facies cū suoꝝ multitudie capilloruz ī sua oseruatōe vigebat. Deinde liquor ipse p guttur eius ꝛ ipsi9 gule catbenas descendēdo eiusderiuaba tur ad pectus ꝛ p ossa brachioꝝ itrinseca peruēiebat ad manus ꝛ usq̄ ad digitorū extrema. Sic ꝛ liquor ipse descēdens p vtrūq̄ latus copiose diffundēs late ra ipsa oseruabat in statu. vt q̄si viua lateraviderēt

q̃ otinuis distillationib9 ad otinentia spectoris emanabat. ⁊ per eas perueniebat ad crura. a quib9 otinuo cursu perueniebat ad pedes. in cuius pedibus erat quoddã aliud vas balsamo puro plenũ. Et sic per has appositiõs cadauer hectoris quasi corpus viui ficticie presentabat in multa duribilitatis custodia ꝺseruatũ. Cõstruxerũt p̃dicti sapientes artifices quatuor lãpades ex auro ꝺpositas ignẽ ĩextinguibilem continentes. Et sic ꝺpleto opere tabernaculi ip̃i9 circa ip̃ius ambituz statuerũt quãdã clausurã ex lignis ebani. que clausa quãdoq̃ poterat eẽ / ⁊ qñq̃ poterat aperiri. vt corpus hectoris sic locatũ aspicere uolentibus apertus pateret aspectus. Rex igit̃ priam9 preterea in templo ipso magnã familiã ostituit sacerdotũ. vt otinue in deoꝝ orationib9 sollicitudie ĩdefessa vacarẽt. ⁊ ip̃ius tabernaculi otinue custodie imminerẽt depositis per eundẽ regẽ priamũ redditibus copiosis ad sustentationẽ vite p̃dictorũ diis famulãtium sacerdotuz. Agamẽnõ aũt inter hec hectore mortuo. ⁊ achille vt p̃dictũ ẽ letaliter vulnerato ꝺuocatis regib9 ⁊ maioribus grecoꝝ excercitus ⁊ eis venientibus corã eo sic ip̃os allocutus ẽ dicẽs. Nici reges ⁊ principes humiles grates debem9 diis nr̃is deuoto corde referre qui durũ hostẽ nostrũ viz hectorẽ dignati sunt interfici per achillẽ cũ hectore ip̃o viuente nullã de ĩmicis nr̃is poteram9 sperare victoriã. qui tot reges nr̃os interemit. cũ ex nostris maioribus interfecerit sua bellicosa uirtute regẽ protheſilaũ / regẽ patroclũ / regẽ merionẽ / regẽ ceduũ / regẽ polaterẽ / regẽ ꝓthenorẽ / regẽ xantipũ / regẽ alpironẽ / regẽ arthilogũ /

regẽ dorcium/regẽ polsinar/regẽ insidiũ/regẽ polibe tẽ.ꝙ regẽ letobõis/ꝙ alios multos nobiles gẽtis nrẽ Quid ergo ãmõ eo mortuo possunt sperare troiani. nisi vltimũ eoꝝ excidiũ. ꝙ nos quid ultra sperare de bemꝰ/nisi ꝙ de eis erimꝰ absq; lõgi tpis mora victo res. Deꝝ quia bellũ aliquod in spe certa victorie in ire nõ possumus absq; ipius achillis pñtia virtuosa bonũ eẽt ꝙ vtile si vobis videret acceptũ. vt donec achilles in suis viribus ualescat ad regẽ priamum nrõs nuncios destinemꝰ.vt obtẽtis iducijs seu treu ga duoꝝ mensium cadauera mortuoꝝ quoꝝ fetore cõfundimur valeãt interi igne cremari.ꝙ vt iteri vul nerati nostri ad sanitatẽ beneficii reducãt Et sic aga mẽnon suo colloquio finẽ fecit. Astãtes igit vniuer si osiliuꝫ ꝙ dictũ agamennonis vnanimiter oprobãt ꝙ sic eẽ faciẽdũ hortãt. Mittunt ergo de hoc legati ad regẽ priamũ ꝙ petite duoꝝ mensiũ inducie ocedũ tur. Inter istas vero inducias palamides valde oq̃ rit inter reges de dñio agamẽnonis. Etcum quodã die dicti reges in agamẽnõis tẽtoria ouenissent ꝙ pa lamides sua osueta verba cõtra regẽ agamẽnonẽ ef fudisset agamẽnon in sui animi discretõe respõdens vtpote q̃ erat in omnibꝰ multa sapiẽtia moderatus in õi audiẽtia tunc pñtiũ verbis palamidis respon dendo sic dixit. Amice palamides de ptãte mei regi mis hucusq; mihi concessa/an putas me exide multa iocũditate letari cũ ab ipo pricipio nec eã exquisiue ri nec eã ꝓcuraueri/sed exide meo spiritui ꝙ persone mee continuas curas addideri ꝙ labores.vt reges ꝙ pricipes ꝙ ceteri sub mea gubernatiõe salui in õnibꝰ

ducerẽt. Et si ea me otigisset ptãte carere potuisset mibi babũde sufficere esse sub alteri9 ducis regũne se cũdũ cp suffecit 7 sufficit cuilibz alioz regũ 7 princi pũ meo esse sub ductu Et satis puto me in meo regĩ ne non peccasse nec aliqd dolo vel negligẽtia cõmi sisse qđ mibi sinistre posset ascribi Si vero ĩ electio nẽ mei regĩnis tuy non fuit req̃situs assensus mirari nõ debes cum tũc tu pñs in mee electõis inicio non fuisses nec tu postmoduz ad exercitũ accessisses; do nec ãni duo elapsi fuerãt in qbꝰ si tuus fuisset expec tatꝰ assensꝰ ad huc forte ĩ athenaz portu noster exer citus resideret. Et ne forte putet cp talis regis sim multũ auidus 7 forsitan occupiscens gratum est mibi cp aliꝰ eligatur · 7n electionem cuiꝰ patus sum vna cum aluis regibꝰ laborare 7 affectione maxia cõsen tire Nec potes dicere dñe palamides cp excercitꝰ nos ter sine tuo cõsilio duci non valeat cuz te absente 7 absq; tuoz osiliorũ dictamine multa in boc exercitu acta 7 gesta fuerunt. que satis salubriter omnibꝰ cõ muniter successerunt. Et cum agamẽnõ suo colloq̃o finem adbibuisset eo die de bocultra nõ fuit disposi tum nec tractatuz · 7gamẽnon igit circa ipiꝰ diei ves peras per toeũ excercitum p̃conia voce mãdauit. vt oẽs ipiꝰ excercitus in mane seqneutis diei ad tentori um agamẽnonis pro colloquio generali accederẽt ĩ cunctanter. Factumq; ẽ mane facto vniuersi maiores 7 ceteri ad colloquiũ accesserũt. Quare agamẽnõ iter eos sic dixit. 7mici frẽs hucusq; gessi regis vrĩ sarci nã sub cuius pondere satis laboriose multipliciter ĩ sudaui oẽs salubres vias mẽte sollicita prescrutãdo

p quas tã maiores q̃ ceteri sub mei regis cura salu briter ducerẽt. Sz factũ ẽ ꝓmissiõe deoz ꝙ sub mee gubernatõis cura p multos felices successus ad por tũ salubris statꝝ sumꝝ feliciter iã deducti. et cũ equũ sit vniuersitas nõ debeat vni tm̃ icũbere/sz equa dis tributiõe ceteros de vniuersitate grauare q̃ iũcto o neri pares existãt. ⁊ q̃ sub eiꝝ onere nõ succũbãt cum iã tps sit me ab ipiꝝ regimis onere releuari. quod su per bumerũ meuz tot ãnis incubuit incõcusse ogruuz est. vt aliquẽ de regibus ⁊ prĩcipibꝫ eligamus q̃ per debitas vicissitudines distributõe fcã nos salubriter regat ⁊ sua discretione gubernet. Agamẽonis igitur colloquio fine facto placuit astãtibꝫ vniuersis cum boim sit viciũ naturale frequẽter de nouo dño gra tulari ⁊ de noua mutatõe gaudere vt eoz eligererur alius gubernator. Et iõ electiõis celebrato scrutinio palamidẽ elegerũt in ducẽ regendi totum excercitum sibi ptãte cõcessa. Inde ẽ ꝙ colloquio dissoluto vi uersi se ad coruz tẽtoria reduxerũt. Cõ postq̃ achil li de agamẽonis mutatione ⁊ subrogatione palami dis per referẽtes inotuit valde sibi displicuit ⁊ irato aĩo iter astãtes asseruit ꝙ agamẽõisnõ fuit necessa ria nec bona mutatio. cũ nec ei sit sikis nec par in dis cretiõe regimis subrogatus ⁊ mutatiões semp fieri ba beãt ad omoda meliora. Sz qz p tot fuerat cõis e lectio celebrata tunc icõcussa remansit.

De nono bello.

Vobus igit' mẽsibꝫ datis ad treugã cũ itegrita te decursis rex priamus cupiẽs filii sui mortem in ictibus ensiũ vindicare. ipe de persona sua oẽs a

cies ordinauit. Et ostitutis ductorib9 sup eis ipe p sonaliter statuit bellum itrare electis .xx. milib9 mili tuz i sue cuneo aciei. Et sicut scripsit dares. c.l. milia e ątũ eo die ex pte troiãoz ad pliũ sunt egressi. Egre dit prio deipheb9/deide troil9/deide paris/ deinde rex priam9 subsequẽter eneas/deiderex menõ. deide polidamas ą usq; ad grecoz licias cũ celeritate festi nãt. Palamides vero iã suas acies ordinauerat q̃ ꝛ otra troiãos veniũt i occursuz. Bellũ letale cõmitti tur ex quo deficiẽtiũ magna seq̃t multitudo Rex añt priam9 i palamidẽ irruit ipm violẽter ab equo pro sternit ꝛ eo ꝓstrato diſſo furibũde se igerit iter gre cos ꝛ mltos ex grecis iterficit mltos vulnerat ꝛ ꝓster nit. Multa fecit eo die rex pam9 de pſõa sua mirabi lia q̃ q̃si icredibilia fcã sunc vt bõ tã senil etatis po tuiſſz talia bellicose sic viriliter omisisse Deipheb9 ue ro grecos oppmit iceſſanter Inter hec ex pte troiano rũ ex sarpedõ bellũ igredit ą i neptolomũ oim gre coz fortissimũ irruit aiose Sz neptolom9 in eq̃ sui cursu ẽgẽ excipit sarpedonẽ ꝛ i robusto ictu sue lãcee ab equo ꝓstrauit illũ i terrã Rex igit sarpedõ pro stratus a terra violẽter exurgit ꝛ pedes vt erat i nep tolomũ irruit ẽse nudo ꝛ ipm potẽter pcutit ẽse suo circa femur ipi9 sic ꝙ ei letale vulnus ifixit Tũc ex p sazz cũ sua acie bellũ itrat ꝛ ẽgẽ sarpedõ equuz fecit ascẽdeꝛ i alioz auxilio troiãoz i quos dux athena rũ ꝛ menela9 i multitudie pugnatoz violẽter irruũt. ꝛ acieb9 eoz circũquaq; diffuſ i medio eoz troia nos icludũt. Regẽ psazz greci tunc interficiũt ꝛ i mul titudine bellantium troiani retrocedere compellunt

in defensionē quoꝝ rex sarpedō multa in sua bellico
sa virtute omisit. Ad hec aūt rex priamus cu filiis su
is naturalibus qui vbiq; sequūt eūdē virtuose suc
currendo troianis in grecos furibnnd9 ābelat eos ni
riliter opprimit ꝛ in multa strage ofundit. Null9 ita
q; fuit ex parte troianorum tā strēnu9 illo die q; tm
in armorū viribus omisit q̄tū rex priamus sol9 ipe
omisit cui dolor ꝛ ira vires vndiq; subministrāt Sz
greci cōsilio inito in eū locū vnde troiani poterant
reditum ad eoꝝ ciuitatē habere ī multa militum glo
meratione ouenīūt ꝛ locū ipm ab eis obsessum occu
pant. Ad quē dū troiani retrocedētes accedere opet
lunt in multitudine pugnatoꝝ loci ipi9 crās. tum ob
sessuꝫ inuenīūt. vbi durissimū pliuꝫ ē omissū. Et ni
fuisset rex priamus qui ex superiori parte ad locum
ipm accessit in pugnātiuꝫ multitudie glomerosa innu
merabiles de gente sua tunc crudeliter amisissēt. Pa
ris aūt supueniēs ex trāsuerso in multa copia gentis
nimiuꝫ bellicose in grecos se ingerit cū eadē que cum
arcubus ꝛ sagittis letaliter grecos pmūt vulnerāt ꝛ
plurimos morti tradūt. sic ꝙ greci sustinere nō valē
tes ict9 leuferos sagittaꝝ ex q̄b9 tā multi defecerant
retrocedētes ad eoꝝ tētoria redire festināt Quosdū
troiani inspiciunt redeūtes eos insequi nullaten9 co
nant. sed ciuitatez eorum lentis passibus intrauerūt
Propter qd̄ eo die sic pliuꝫ fuit dimissuꝫ laude toti9
belli ipi9 diei regi priamo totaliter attribata Sz illu
cescēte māe troiāi mittunt ad grecos inducias postu
lāt ꝛ postulate inducie cōcedunt a grecis q̄ꝝ īducia
rū tēp9 in libro non īuenit expressuꝫ Inter has igit

inducias corpus regis persaꝝ in ciuitate troie flebi liter fuit deductum ¶ Luctus fuit inde maximꝰ iter ci ues ꝛ specialiter a paride q̄ regē p̄dictū dilexerat īte gro sinceritatis affectu. ¶ Quare per paridē extitit or dinatū. ꝙ corpus regis ipius per terrā in regnū psie fuit transductū· vt rex ipe sepeliret ibidē· vbi reges anteceſſores ipius cōsueuerūt hōre regio sepeliri· ꝛ in suoruꝫ duoꝝ p̄ncia filioꝝ· q̄ regi supstites erāt eidē ¶ Qualiter achilles intrādo ciuitatē troiā captus ē amore nimio polixene ipam inspiciendo·

¶ Vrātibus aūt ipius treuge induciis cōcessis tā tempus aduenerat in quo in ciuitate troia de bebat defungi hectoris ānuersariū celebrari ¶ In qua troiani cōstituerūt seruari solenniter quīdecī dies luc tus· ꝛ post eos dies celebranda quedā festa fūeria statuerūt prout tunc reguꝫ ꝛ maiorū nobiliū moris erat. ¶ Inter bas igit̄ induciassecure greci ciuitatē ītra bant ꝛ troiani securi se cōferebāt grecoꝝ ad castra. ¶ Tūc achillē q̄dā īcōsultus rapuit appetitꝰ. vt troiaꝫ vellet adire visurus vrbeꝫ ꝛ solēnitatē anniuersarii supradicti· ¶ Inermis igit̄ ad ciuitatē se contulit ꝛ ap pollinis templū intrauit· vbi corpus hectoris collo catum extiterat· vt est supra relatum. ¶ Ibi enim multi tudo viroꝝ ꝛ nobiliū mulierū āxiosos gemitꝰ corā hectoris corpe ꝓtrahebāt ¶ Erat eī tabernaculū hecto ris ex omni parte vulgatum· sic ꝙ aperte cuilibet il lud videre volenti publicus patebat aspectus. ¶ Erat eq̄dē effigies hectoris ī ea· s. q̄litate ī q̄ fuit cū ꝓmuꝫ ī sede solii extitit collocatū· ¶ Ad hoc virtꝰ aromatū ꝛ liquor balsami totū corpꝰ hectoris firmauerāt īmutati

Corã vero eodẽ corpore ante pedes ipi⁹ erat regina hecuba ⁊ formosa eius filia polixena ĩ multaꝝ mu lieꝝ nobiliuꝫ comitiua q̃ sparsis p eaꝝ pectora ⁊ ter ga capillis flebiles gemit⁹ in multa cordis amaritu dine ab imis pectoribus ꝓducebãt. Dũquid igit̃ po lixena in tantis angustiaꝝ anxietatib⁹ sue ĩmutaue rat pulchritudinẽ faciei. Dũquid color suaꝝ nimid⁹ maxillaꝝ q̃ rosaꝝ rubedine colorauerat genas suas ꝓpter sui doloris angustias a suivigoris nimida cla ritate fuerat exhaustus aut natiuus ei⁹ color roseus labiorum ablatus vel forte lacrime fluuiales ab eius oculis decurrẽtes splẽdorẽ suoꝝ offuscauerat oculo ruꝫ. Sane sic reuera videbat̃ ituentib⁹. vt ei⁹ deflu entes lacrime per maxillas instar illud propriũ vide ret̃ br̃e veluti si quis tabulã recẽtis eboris in suo lac teo candore nitẽtẽ ex guttis aque lucide ⁊ ꝑclare de super irroraret. sicq; eius aurea ⁊ flaua cesaries in multis dispersa capillis auri similitudineꝫ pr̃tabat. vt quasi non viderent̃ eẽ capilli: sꝫ diũcta poti⁹ au ri fila. Quod dũ polixene man⁹ ad disrũpendũ ĩsur gerẽt manib⁹ tãgi nõ videbãt̃ humanis sed numia ex fusiõe lactis aspergi. Achilles igit̃ dũ polixnã ĩsper it et eius ẽ pulchritudinem contemplatus vere suo c cepit in animo nunq; se vidisse puellam nec aliquaꝫ aliam mulierẽ tante pulchritudinis forma vigere. Et ut ĩ eius pson̄a concurrerẽt ista duo tã generosa nobilitas ⁊ tã excellẽtis copie pulchritudo ⁊ duꝫ de siderabili animo in eã achilles suum defixiſſꝫ ĩtuitũ sagitta cupidinis fortẽ achillẽ subito vulnerauit. ⁊ ad ulteriora pertransiẽs cordis ei⁹ ipm mꝛto ardore

amoris obcessuz bachari coegit. Cui dū in eā frequē
tius intuendo sibiipsi placere putaret ⁊ lenire graue
desideriū cordis sui maioris scissure cordis vulneris
seipsuz sibi reddebat actorē. Cui dū polixene pulcri
tudinez notat ⁊ ocipit destruit ipse suā q̄ ex multo a
moris desiderio subitū labit̄ ī squalorem. Quid ul
tra. Amore polixene nimiū illaqueatus achilles nes
cit ipse q̄d faciat. Omnib⁹ aliis curis extrabit̄ ⁊ sola
illa supereſt sibi cura polixenā tm̄ ītueri dū pōt. ꝓp
ter quod dilatat āpli⁹ plagas suas ⁊ sui amoris vul
nera magis sui cordis attrahit ī profundum. Peruz
cū iā dies declinaret ad vesperas ⁊ regia hecuba cū
eius filia polixena a templo descēderēt lacrimis fine
facto achilles dū potuit ipsam ē dulcib⁹ aspectibus
insecu⁹ que fuerat cā ⁊ pricipiū sui morbi Stupefac
tus igit̄ ⁊ multi desiderii languoris fact⁹ īpatiens
ad hospicium suū declinat stratū petit ⁊ ī ipso se ꝓ
sternit. ⁊ eo in multaz curaz aggregatōib⁹ inoluto
eius anim⁹ exacerbat⁹ ītrīsec⁹ sentit ⁊ percipit q̄ po
lixene amor īmensus ē cā efficiens sui lāguoris. Tūc
tacito murmure ītr se dicit hec verba Ve mihi quia
me quē viri fortissimi ⁊ robusti uincere minie potue
rūt quē nec ille fortissim⁹ hector q̄ fortissiōs oēs ex
cessit fragilis puelle deuicit ītuit⁹ Et si ea ē cāefficiēs
mali mei cuius saptētis medici possuz sperare medelā
cū ipsa sit q̄ sola mihi pōt eē medicus ⁊ medela salu
tis quā nec preces mee nec multaz precia facultatuz
nec mearū virū fortitudo nec mea generosa nobili
tas mouere poterūt ad lubricū pietatis. q̄seni furor
sic meum aīm occupauit ut illam diligam ⁊ affectem

que me habet odio capitali. cū ego ī regnū suū adue neri eā suis orbare parētib9 ꝛ iā orbaueri iclito fra tre suo. Qua igit fronte (ut amātes ceteri) ipsaz alli cere potero ad motū flexibilis voluntatis cū ipa in nobilitate ꝛ diuitiaz potētia me penitus ātecellat. ꝛ tanto vigore pulchritudis vigeat sup alias mulieres que oīa eius aīm in elatione ꝺseruāt. Sane oīs mihi via videt eē ꝑclusa p quā mihi ꝓuidere valeā in sa lutē. Et ouers9 ad parietē fundit totus furtiuis in la crimis. ne aliquis percipiat suos dolores. Et demuz suas lacrimas abstergendo ea in suspiria crebra com mutat ꝛ sic deliberatione multa correptus tacitus in mente sua vias plures exquirit quib9 ad sue salutis possit beneficiuz peruenire. a strato igit surgit ꝛ a su is famulis aqua petita faciē suā lauat vt suaz signa lacrimaz abstergat.

De achille intercepto adhuc amore polixene ꝛ bel lare nolente.

Quemēte igit nocte diei ipsi9 cū adhuc treuga duraret achilles suo tacēs ī lecto totā nocte ꝑteriuit ī somnē cogitās q̄liter ad beceubā suū dirigat nūciuz in secreto tractaturū cū ea vt si ei9 filiā polixenā sibi vellet ꝺcedere ꝫugal federe mrīmonii collocādā ꝛ q̄ eā sibi tribuat in vxorē ipe faciet ꝛ ꝓcurābit q̄ tot9 greco9 excercitus a troiāe ciuitatis obsidiōe discedz ꝛ sine troianorū lesione in greciā reuertet oī scādalo quietato absq̄ alicui9 alteri9 ꝺtradictōis euētu. quā ipsius mane aurora surgente quemdam suuz secreta rū ꝛ sibi valde fidelē velociter ad se vocat. Cui pa tefactis sui cordis archanis ꝛ iniuncto sibi de borū

tacita occultatione fideli firmiter mãdat illi / vt ad reginam beccubã se dirigat ĩ secreto data sibi forma mandati. Cui statĩ iussui sui dñi fideliter obsecũdãs se ꝓtinus accĩxit ad iter ⁊ ad reginã beccubã veniẽs in secreto legationẽ sui dñi fideliter pãdit illi. Regĩa vero beccuba que multa discretiõe vigebat verbisip sius nũcii placido aĩo itellectis. licet multa suspiria a pectore resoluisset nũcio. sic ad eius verba respon dit. Amice ad tuuz dominũ redeas. ⁊ illi ex mea par te secure prõmittas ꝙ q̃tũ in me ẽ leto aĩo sum para ta vota eius iplere. Oz ut res ipa finẽ debitũ ꝺsequa tur necesse ẽ me volũtatẽ regis priami viri mei ⁊ filii mei paridis explorare. De quoz dũ fuero cerciora ta rñsis die tercia ad me redire curabis responsum a me vt fieri poterit recepturus. Auditis ergo verbis beccube rediit nũciꝰ ad achillẽ. ⁊ nũcii sui audito res ponso in suis doloribꝰ respirauit achilles dũ uerbo rũ spes eius exhilarauit aĩm. ⁊ sub ipiꝰ spei fiducia quodãmõ requieuit. Regĩa vero beccuba regis ⁊ pa ridis hĩlitate captata in secreto refert illis uerba q̃ si bi achilles p nunciũ suũ misit. quibꝰ auditis rex priamꝰ p magnã horã iclinato capite nihil dixit diuersi mode cogitãdo sup verba eiusdẽ. Demũ regĩe beccu be sic rñdit O q̃ durũ aĩo meo videt illũ ĩ amicum recipere q̃ tãte ĩmicicie odio sic grauiter me offendit vt ab oculꝭ meis mihi lumẽ eruez hectore interfecto ob cuius mortẽ greci resumpserũt audaciã otra me ĩ meuz ⁊ meorum exterminiũ anhelãtes. Sed vt dein ceps si qua sunt futura grauiora vitemus vt saltim alii filii mei mihi seruentꝭ incolumes ⁊ vt ego in meo

senio a belli laboribus ꝯquiescã inuitus assentio vo
tis suis ita tamẽ ut ipe prius perficiat quod ꝓmit
tit ne forte sub alicuius dolositatis machina decipeꝝ
nos intendat. Paris vero uerbis regis auditis ꝯsili
um regis probat ꝛ suuꝫ forte sic de facili accõmoda
uit assensuꝫ pro eo ꝙ iter ꝓmissa ipius achillis bele
na ꝯsors sua priori nõ erat restituẽda marito. ſꝫ pe
nes eum deberet ppetuo remanere. Die uero tercio suc
cedente achilles ad reginã hecubã predictũ nunciũ
suuꝫ misit q̃ cum accessisset ad eã i secreto regia hecu
ba sibi dixit se a rege priamo uiro suo ꝛ a paride na
to suo sup uerbis ab achille trãsmissis habuisse rñsuꝫ
per quod placꝫ ãbob9 ꝛ mibi similiter ipl̃ere votuꝫ
achillis si tñ ipe prio sue ꝓmissiõis debituꝫ finaliter
exequat. Est ergo in ei9 ptãte pñtis negocii velle cõ
seq̃ votũ suũ dũ tñ iteri res ipa pfici valeat secreto
ꝛ caute generat. Et sic nũcio data licentia redit nun
cius ad achillẽ cui ꝯcta q̃ sibi dixerat hecuba fideli
ter patefecit. Achilles aũt feruentis amoris nexibus
alligatus dũ per aliã viã percipit de polixena non
posse satisfacere uotis suis mẽtaꝫ exagitat ifestatõe
curaꝫ dũ i mente sua anxiose reuoluit se regi ꝑamo
grauia ꝓmisisse q̃ absolute nõ erãt i sue plenitudine
ptãtis. Et enĩ mos ẽ ꝛ ꝓpriũ oĩm uiciuꝫ amatoꝝ vt
eoꝝ ꝯcupiscentie desiderio estuãte sibi magna ꝛ ipos
sibilia i ꝯsulto colore ꝓmittãt. Putat tñ achilles de
suorum ꝯfisus meritorum gloria ꝛ si se amplius gre
cos iuuare negauerit ꝙ greci sibi ꝯsentiãt de recessu.
ꝛ ꝙ troie obsidione desirta ad propria remeabunt.
Propter quod reges ꝛ principes grecorũ cõsentiẽte

palamide achilles ad colloquium vocauit. Quib9 venientibus achilles hec verba ꝓposuit inter eos Amici reges duces ⁊ principes vos oēs q̄ mecū vna presentis guerre sarcinā tāq̄ cōes prīcipes īsimꝰ sup portam9. vnde nos tā īcōsulte deliberatiōis spūs in stigauit. vt pro vnius bōis. s. dñi menelai vxore īcu perāda viz dña belena dimissis regnis nrīs ab aliis lacerādis nrā etiā prīa vxoribus nrīs ⁊ filiis ī terrā accesserimus alienaz. ꝑ cuius recuperatione iā feceri mus ꝓdigaliter tā graues expensas personas nrās morti subiecerim9 ⁊ laboribus īfinitis cū iā de nobi lib9 nrīs ⁊ militibus fortibus ⁊ robustis multi sunt morti traditi/qui forte nobiscū adhuc hodie ī eorū incolumitate vigerent. ⁊ ego in multis vulneri b9 iaz receptis a me multū mei cruoris amiserī. ⁊ non sunt multi dies ꝙ in morte hectoris receperī tale vulnus ex quo nunq̄ āplius posse viuere ofidebā. Ūquid belena tāti p̄cii ē ꝙ pro eius recuperatione mori tot nobiles ꝺringat. Sane sunt in diuersis mundi parti bus multe nobiles mulieres de q̄b9 nō tm̄ vnā verū duas plures ue p̄ōt rex menelaus sibi eligere in uxo rem pro qua subire tot labores totā grecīāneceſſe nō eēt. Nec enī leue ē troianos posse deuīci cū ipī fortiſ simā habeāt ciuitatē ⁊ īfinitis pugnātib9 militibus ⁊ peditibus cōmunitā. Et cū iā ex eis fortissimū hecto rē morti dederimus ⁊ nobiles multos ex eis p̄ōt no bis ammō abunde reuera sufficere vt ī hōris nrī lau de ad ꝓpria redeam9 Nec si dimitterem9 belenā irre cuperatā non multum graue nobis videri p̄ōt cū de troianis sororē regis ꝑami apud nos bēam9 exionā

cui helena in nobilitate p̄ferri nō p̄ot ⁊ sic achilles su
o colloquio finē dedit. Sz rex thoas ⁊ menestē dux
athenarz in multoz verborū exprobratiōis affluen
tia otradicūt achilli. Similiter maior pars regū ⁊ p̄n
cipū achillis osiliuz reprobāt nolentes achillis cōsi
lio consentire. Quare achilles iracūdia multa motus
mirmidonibus suis mādat vt otra trotanos āplius
arma nō eleuēt nec grecis p̄sumāt āpliꝰ auxiliū exbi
bere. Interea aūt in grecorū excercitu victualia defe
cerunt. vnde fames inter eos maxima ē exorta. Qua
re palamides osilio celebrato cū omnibus procerib9
⁊ maioribus grecoz excercitus oēs ouenūt ī hoc ut
agamēnonem regē apud messaz ad regē thelephū cum
nauibus mitterēt vt nauibus ip̄is onustis redeūtib9
cū eoz in maxīa uictualiuz q̄ntitate a grecorum exce
tu omnis depellat inopia ⁊ greci ip̄i magna gaude
re valeāt vbertate. Agamennon vero iussa sui ducis
grataner acceptās apud messaz cū predictis nauib9
se otulit incūctanter et eo sibi feliciter applicante rex
thelephus agamēnonē cuz multa iocūditate recepit.
Et demū oneratis nauibus ip̄is in multa victualiuz
q̄ntitate ⁊ ꝑpriis rebus edibilibus ad vsuz bunanū
felici nauigio in grecoz excercitū remeauit vbi ī max
imo gaudio fuit receptus. Palamides sui regiminis
curā babēs oēs grecoz naues q̄ cuz excercitu trotā
aduenerāt intueri ⁊ reparari mandauit. vt in refecti
onis eaz opere possent salubrius oseruari. ⁊ vt eas
babilius in eorum occurrentibus necessitatibus pa
ratas baberēt.

¶ De decio bello ⁊ de morte deiphebi regis sarpe donis et morte palamidis.

Oducis igit' datis ad treugã finaliter euolutis ãbo exercit⁹ ad bellũ cõueniũt ⁊ durũ belluz cõ mittit' inter vtrosq; Deiphebꝰ vero tũc in regẽ creseũ de aresta irruit aiosẽ quẽ rex creseꝰ potẽter excepit in veloci cursu equi sui ictussa foru lãcea cõtra eum Sed deiphebꝰ ĩ ictu sue lancee sic ipsũ potẽter ĩpulit ⁊ pcussit q regez creseuz mortuũ ꝓstrauit ab equo ⁊ sic rex creseꝰ finiuit vltiõs dies suos. ¶ De morte igit' regis creseꝰ multũ deortati sunt greci ⁊ isistẽtibꝰ tro ianis viriliter cõtra eos greci sunt dare terga coacti qui ad fugã ꝑcipites se dederũt. Sed palamides et diomedes cuz vigĩti milibus pugnatoꝝ succurrerũt grecis troianis occurrũt necnõ ⁊ cuz eis strẽnuꝰ thelamoniꝰ aiax qui thelamoniꝰ statim irruẽs ĩ sisienuz naturalẽ filium regis priami ⁊ sic ipsuz grauiterin bra chio vulneranit q ex tunc sisienꝰ factꝰ fuit inhabil' ad bellãdũ Qñ vt vidit deiphebꝰ totꝰ motus est in furore et in thelamoniuz tũc irruit furibũde sic q ip suz vulneratuz ab equo deiecit Quẽ palamides appe tens vindicare accepta quadaz lancea ĩ deiphebum irruit et sic acriter ipsum iupulit q fracto scuto et lo rice squamis in multa virtute disruptis lanceã suaz in deiphebi pectus immisit et lancea ipsa fracta trũ cus cum ferro in deiphebi pectore remansit ifixꝰ Paris autem frater deiphebi qui tunc erat ĩ eo belli loco vt vidit deiphebum sic letaliter vulneratum in labore maximo necnon et copia lacrimarum cum bellicis extraxit a turmis et illũ iuxta ciuitatẽ deferr

curauit. Vbi postq̄ fuit delatus deiphebus apertis oculis inspexit paricē frēz suū q̄ dixit ei. Hunquid frater mi ad inferos descēdere me permittis. Multuz rogo vt anteq̄ iste truncus a vulnere mei pectoris e ruat cōtra interfectorē meū festināter acceleres. ⁊ sic laborioſe procures q̄ anteq̄ moriar eius manib9 de ficiat interfectus. Paris aūt verbis vulnerati frīsau ditis in multa doloris angustia moribundo frē flic to festinat ad bellum totus aspersus ex lacrimis pre dolore duz post mortē deiphebi frīs sui āplius viue re non affectet. Palamidē igit studioſe querit inter acies bellatoz palamidē inuenit otra regē sarpedo nē viriliter pliantē. Rex enī sarpedon palamidē iua serat ⁊ dum ip̄m interficer conaret palamides ī ip̄m regem sarpedō furibundo irruit ense nudo cum quo sic grauiter vulnerauit ip̄m in femore q̄ femur ei9 di uisit ab inguine ⁊ statī rex sarpedō cecidit interfect9 Paris āt vidēs tam graue mortalitatisexiciū quod palamides in troianossic crudeliter omittebat adeo q̄ iā eos ad fugā de necessitate opulerat ī multis dis pendijs occisoz tenso arcu suo in suoz fortitudine brachioz palamidē acutis aspectibus ītuēdo ī quo loco persone sue posset ip̄m letaliter magis offendēr quadam venenata sagitta in ip̄m emissa ip̄m percus sit in gula sic q̄ per venā eius organicā trāsiens ip̄m protinus interfecit. Quare palamides mortu9 p̄ceps peruenit in terram. Exclamāt igit greci anxiāt ⁊ do lent in tanti morte ducis eoz ⁊ stupefacti.illico cam pum deserunt ⁊ fuge precipiti se omittunt ⁊ usq̄ ad eorum castra fugiendo peruenīunt. quos troiani in

ore gladii letaliter persequuntur. Sed greci ante eoꝝ tentoria se vertunt hostiliter otra troianos in virtute nimium bellicosa. ⁊ opponentes se eis resistunt viriliter otra eos. Troiani vero resistentiã attendentes illico ibi descendunt ab equis ⁊ durũ tunc cõtra grecos inire certamen. Sic pedites otra eos viriliter rẽsistentes. ꝙ irruentibus eis in eoꝝ tentoriis tẽtoria ipsa exponunt ad predã. Multa ex eis argentea vasa diripiunt. ⁊ multã auri ⁊ argenti copiã q̃ in repositoriis inuenerunt eoꝝ. Tũc paris ⁊ troilus ad littus maris aduenium cum triginta milibus pugnatorum qui statim mãdant in grecorũ naues immitti ignem. Nec mora multa in multis grecoꝝ nauibus incendia submittunt. Dñ vicinus aer eoꝝ nigrescit ex fumo qui primus incalescit dum incendia ipa in maiores flammas eructuãt trepidantibus in faucibus. Illuminat igit aer ex splendore flammaꝝ. ⁊ loca eiꝰ vicia reluceſcunt. sic ꝙ flamme ipe ab existentibꝰ in muris ciuitatis libere videbant. Oꝝ ad hec cuꝝ maxia pugnantium comitiua grecorum ex parte thelamoniꝰ aiax aduenit qui otra troianos durissime resistentie defensionem iniecit. Letiferum igit omittit plium ⁊ inter eos strages fit maxima cum multa ex vtraq̃ parte occisoꝝ cadãt cadauera circũquaq̃. Tũc etiã tota nauium cõgesta ogeries sine dubio exusta fuissꝫ. nisi ille thelamoniꝰ aiax qui tunc de persona sua mirabilia commisit viriliter restitissꝫ. ⁊ tamen plusq̃ quĩgẽte de nauibus ipis igne osumpte fuerũt. Illic in tãta virtute preualuere troiani. ꝙ preter occisos ex grecis ipsi sunt innumerabiles vulnerati ex quibꝰ plures q̃

propter vulnera doloris angustias non poterãt to
lerare a prelii conflictu se in multis debilitati pericu
lis abstraxerunt. ex quibus heber filius regis tracie.
ex quadam lancea letaliter vulneratus. dum truncuz
gerebat in corpore ad achillis tentoriuz properauit
qui tunc in ipo tentorio morabat. ⁊ eo die propter
amorẽ polixene ad bellum exire negauit. Heber autẽ
sic letaliter vulneratus multum improperauit achilli
cur sic crudeli modo contra cõpatriotaz excidium
eos turpiter mori permittat. qui in sue virtutis pre
sidio ipsos iuuare poterat ⁊ tueri. Trũco igit ab he
ber pectore violenter abstracto heber corã achille lã
guentibus oculis protinus expirauit. Et nõ p9 mul
tam horam quidaz achillis famulus a bello veniẽs
ad achillis tentorium properauit. qui interrogatus
ab achille quid eẽt de grecorum excercitu. ille su9 fa
mulus dixit illi. Domine o q̃ male succesit hodie gre
cis nrĩs propter immensam multitudinez troianoz
interficientium in ore gladii grecos ipsos. Nõ enim
creditur q̃ de troianis omnibus bellicosis qui erant
in troia vnus remanserit in eadem. cũ omnes ad bel
lum ipsum venerint. ⁊ grecos sic oppresserunt violen
ter. Quare reuera mi domine cum troiani ipsi iaz sint
multo labore lassati si animi vobis eẽt nunc belluz
ingredi contra eos eterne fame memoriã possetis vo
bis exinde acquirere Nam per solum ingressum vrẽ
virtutis in bello omnes statiz essent troiani deuicti
qui propter eorum lassitudinem contra vires vrãs
manus erigere non auderent. Achilles igit nec ad uer
ba sui famuli applicat animũ nec ad heber mortuum

sua lumina (saltim ex humanitate) retorquet. Sz ō
nia que vidit ꝛ audiuit tanꝗ ĩaudita dissimulat ve
lut ille qui amoris vinculis alligatus oĩa pretermit
tit. Est enĩ mos oĩm amatoꝝ. vt amoris vulneribꝰ
obcecati hōris laudes eoꝝ effugiãt putantes eorum
amatricibus displicere etiã si cum magna ignominia
a bonoꝝ opeꝝ laudibus otingeret abstinere. Bellũ
igit' interĩ feruet asperrimũ inter troianos ꝛ grecos.
sed cum dies iam vergeret ad solis occasuꝫ belluꝫ di
rimit'. ꝛ troilus ꝛ paris cum troanis eorum a prelio
discedentes ad ciuitateꝫ propriam redierũt. Hōduꝫ
enĩ deiphebus q̃ sua protrahebat extrema mortuus
fuerat cum paris ꝛ troilus ante eum insimul venien
tes deiphebuꝫ in multis angustiis ꝛ clamore vlulãt
ante eum. Mori cum eo finaliter cupiunt tãꝗ illi qui
opremunt' nimio pre dolore Deiphebus aũt palpitã
tibus oculis ꝛ in voce quasi deficiẽs querit a paride
si sit eius mortuus interfector. Cui de morte eiꝰ per
paridem factus certus mandat ab eius vulnere trun
cum euelli. quo euulso deiphebus illico expirauit.
De morte vero deiphebi vniuersi troiani dolore ni
mium oprimunt' dolores. tamẽ regis priami. ꝛ regiẽ
beccube sororis ꝛ fratrum deiphebi cũ sit enarrãr su
perfluũ. necnon planctus ꝛ lacrime que ꝓ rege sarpe
dõne effuse fuerunt omissuꝫ ẽ in hac parte Rex tamẽ
priamus corpus deiphebi in precioso monumẽto sta
tuit sepeliri sicut ꝛ corpus regis inclti sarpedonis.
In castris vero grecoꝝ de morte palamidis planctꝰ
fit maximus. ꝛ eius corpore tradito sepulture greci
ueniũt ꝛ cum sine ducis industria eẽ nõ possunt de

consilo nestoris cõmuniter acceptato regẽ agameno nem ĩ eoꝝ ducem exercitus ⁊ principẽ iterũ elegerũt.

De mirabili potentia troili.

Sequẽti vero die troiani cum acieb⁹ eoruꝫ belli cis ordinatis egrediũt ad bellum Cõtra quos greci ſtatĩ irruũt aĩmoſe ꝓpter qd̃ bellum durum ⁊ mittit ĩter eos ex quo mortuoꝝ ſequit magna cedes Sed cũ eo die nubiloſ⁹ ⁊ obſcurus aer multas plu uias effudiſſꝫ nichilomin⁹ bello feruẽte mꝰtoꝝ mort uoꝝ ſanguis effũditur ⁊ increbris ictibus enſiũ multi deficiunt de grecis amplius ꝙ troianis. Tunc troil⁹ in armatoꝝ maxima comitiua bellũ ingredit quem greci ſuſtinere aliquatenus non valẽtes fugiũt ante eum ⁊ fugiẽtes in multa affluentia pluuiaꝝ duertũt ad caſtra quos troiani vſq ad eoꝝ tẽtoria ĩſequunt Et demũ eis dimiſſis ibidẽ ꝓpter turbati tpis tem peſtatẽ ad ciuitateꝫ eorum redeunt ⁊ ſe recipiũt ĩ ea dem Sequenti vero die inter eos letale prelium ĩſtau ratur ⁊ bello cõmiſſo troilo ad prelium veniente mul tos ex grecis interfecit plures eorum nobiles comi tes et barones ac maiores ⁊ ſic eo die vſq ad noctis tenebras fuit pugnatũ ſic ſineintermiſſione proxime ſubſequentes ſeptem dies Et dum greci ãplius ſuſti nere uon valerent propter multoꝝ corpora mortu orum duorum menſiuꝫ ĩducias in firmitate treuge aĩ ge priamo per eoꝝ nuncios petierunt que oceſſẽ fue runt ab eo treuga iurata. Infra tẽpus vero treuge ꝺ dicte agamẽnon ad achillem nuncios ſuos miſit du cem videlicet neſtorem ulixem ⁊ diomedem. vt achil lem moneant ⁊ inducant ꝙ ad bellum cum aliis gre

cis ammodo veniat ꝙ suos grecos sic interimi crude liter ab eorum hostibus non permittat. qui dum ad achillem veniu ut eos achilles in maxima iocundita te recepit. Et consedentibus eis simul ulixes primo allocutus est achillem dicens. Domine achilles non ne intentionis vestre ꝙ omnium nostrum fuit tot re gum videlicet ꝙ principum regna nostra deserere ꝙ ī regnum regis priami in forti brachio nos conferre vt regem priamum ꝙ suos morti tradere valeremus. ꝙ ciuitatem suam troiam perpetuam euertere ī ruinā Vnde nunc vobis animus nouus aduenit. ꝙ volūta te mutata in contrarium declinaueritis motus vrōs post tot damna nobis in hac terra a troianis illata post tot angustias ꝙ dolores. cum troiani tot reges ex nostris ꝙ nobiles neci tradiderint. tentoria nos tra spoliauerint. ꝙ exposuerunt ad predam. ꝙ tot in cendio exusserint naues nostras. Nonne in virtute vestri brachii ad spem ia3 victorie nostre peruenim9 qui fortissimum hectorem morti tradideritis inter emptum a quo troianorum spes salutis ꝙ eorum vic torie dependebat ꝙ nūc deiphebo mortuo fratre ip sius hectoris omnis spes salutis a troanis penitus sit sublata. Et nunc vos qui in vestrarum viriū po tentia tante fame gloriam quesiuistis vultis vt nunc tante fama glorie vestra per actus contrarios extin guat. vt sustineatis etiam gentem vestrā amare mor te succumbere quam tanto tempore in effusione pro prii vestri sanguinis defendistis. Placeat āmō ergo vobis domine ipius fame vrē gloriam manutenere

viuacem ⁊ tueri vestros. qui sine potētie vestre sub sidio nihil possunt. Ad hoc vt bello de cetero cōtra hostes vestros dirigatis arma victricia. vt ab ipsis celerem possimus obtinere victoriā. vt per vos pro certo speramus. Et ad hec vlixes p̄dicto suo collo quio finez fecit. Achilles vero hoc mō tunc ad vlixis verba respondit. Domine vlixes si vt dixistis ad terram accessimus eo proposito quo in sermone vestro placuit declarare vobis secure dicer̄ possum⁹. q̄ magne facultatis aura nos īpulit ⁊ maxie stulticie spū sra puitsens⁹ nrōs. vt propter vni⁹ duz taxat regis vxorem vz domini menelai tot reges ⁊ principes se morti subiecerīt. ⁊ quod nos per troianos crudelicer moriamur in regionibus alienis. Nonne melius fuisset ī dicto palamidi in nobili suo regno morari/ q̄ fuisset morti traditus in prouincia aliena. ⁊ alijs regibus nris qui in bello perempti vitā extra regna ꝓpria finierunt. Sane cuz maior pars mundi tā militū q̄ nobiliuz sit ī hoc exercitu ogregata. si oēs eos oīgat deficere in hac terra reficiet̄ ⁊ ꝓpagabit̄ mund⁹ tot deficientib⁹ nobilibus ex vili ꝓgenie rusticoꝝ Nōne ille fortissim⁹ hector vitā miserabiliter ī hoc bello finiuit. Sic de facili possez ⁊ ego q̄ tāte fortitudinis nō existo. Req̄rer̄ me igit̄ ꝙ rogar̄ q̄ otra troiāos ꝓcedā ad bellū ē labor amissus nec eī mei ꝓpositi nec itētio mea ē me āpli⁹ mortalib⁹ bellis ingerere. Dam malo mee strēnuitatis famā extīgui poti⁹ q̄ psonaz ꝓbitas eī ⁊ si qñz laudet̄ repēte obliuio eā subiūgit Satis itaq; nestor ⁊ diomedes achillē ī eorū sermonibus allicere studuerūt sed nullo mō potuerūt ipm

inducere. vt nec eorum sermonibus / nec agmēnonis
pcibus consentiret. ¶Persuasit tamen eis vtile eē pa
cem querere troianoꝝ. anteqꝫ in eoꝝ bellis tot nobi
les pereāt ꝛ succumbant. ¶Redeunt ergo ad agamēno
nē vlixes diomedes ꝛ nestor ꝛ ei cuncta referūt. que
ab achille per ordinem didicerunt. ¶Quare agamēnō
omnes reges grecorum ꝛ principes ꝛ maiores ad col
loquium cōuenire mādauit. quibus oīb9 simꝫ iūctis
in vnum voluntatem achillis ꝛ ei9 resistentiā publi
cauit qualiter ipe rogatus ab eo ꝛ ab aliis grecoruꝫ
principibus venire cōtra troianos ad bellū absolu
te negauit. ꝛ qualiter ipe grecis reditum ad propria
psuasit ꝛ pacē q̄rere cū troianis. De his igitꝫ q̄d anī
vobis sit ꝛ quid a nobis sit de cetero faciendum. v
nusquiscꝫ vestrū (si placet) voluntatē suā exīde ma
nifestet. ¶Et sic agamēnō suo colloquio finē fecit. ¶De
nelaus vero q̄ prim9 in loquēdo surrexit pacē q̄rere
cū troianis satis dixit eē iniquū cū hectore ꝛ deiphe
bo mortuis troiani se magis mortuos reputēt q̄ vi
uētes ꝛ certū sit āmō q̄ absqꝫ achillꝫ potētia de troi
anoꝝ victoria sim9 securi. ¶Quibus vlixes ꝛ nestor menela
o mirabiliter otradicūt dicētes nō eē miꝫ si menela9
bellū appetit ꝛ reditū dissuadet cū ī recuperatiōe sue
vxoris spiritus eius totus anhelat. Nec enī adhuc
pōt censeri troia hectore ꝛ deiphebo mortuis vidu
ata. cū ibi sit alius hector q̄ nō miori pdit9 ē virtute
iclitus. ille. s. troil9 q̄ non minus q̄ si hector viueret
grecos affligit ꝛ sit ibi alius deiphebꝰ videlicꝫ paris
qui non minoris virtutis deiphebo ī bellandi virtu
te persistit. ¶Quare pacem per omnia suadent. et

reditum post pacis effectum. Calcas vero troianoꝝ proditor ⁊ antistes quasi furibundus exclamans inter grecos dicẽs. O viri nobiles quid facere cogitatis ꝯtra voluntatem ⁊ iussa deoruꝝ. Dii enĩ ꝓ certo vobis victoriã spondẽt vt infallibiliter ab eoꝝ ore percepi. ⁊ diis illudere non sit tutum nec eorũ iussiõibus cõtraire. Arma igit̃ capite contra troianos instaurate viriliꝰ ꝯtra eos nec deficiat manus vrãe donec de eis speratã victoriã cõsequi valeatis. quaꝝ dii vobis cõsequi irrefragabiliter statuerunt. Adverba igitur calcantis antistitis vniuersi greci contra troiãos vigorẽ ⁊ durũ aĩm resũpserũt. nec curãtes de achilꝛ subsidio ac si ipe nõ eẽt aliquatenꝰ inter eos.

De vndecimo bello.

Deductis igit̃ duorũ mẽsium iam exactis datis ad treugã greci eoꝝ ordinatis aciebus ad bellũ egrediunt̃ viriliter causa pugne. Cõtra quos troiani qui tunc fuerunt ad bellum egressi festinanter occurrunt. ⁊ bellum asperum commictit̃ inter eos. ⁊ multa cadunt hinc inde cadauera mortuoꝝ. Tunc troilus bellum intrauit in maxima pugnãtium comitiua grecos interfecit. dum mortem sui fratris properat vindicare. Scripsit dares ꝙ eo die troilus mille milites interfecit ex grecis. Greci fugũt ante eũ dare terga coacti. quos troiani vsq; ad eorũ tentoria in ore gladii persequuntur. sed nox superuenit ⁊ prelium separat̃ Sequẽti uero die duodecimũ bellũ durum ⁊ aspimũ est commissum. cum greci ad vindictam suorum viriliter anhelantes dira morte insistunt contra troianos. Illic enim diomedes mirabiliter cõtra troiãos

insecuit ⁊ multos ex trolanis interficit vulnerat ⁊ ꝓ
sternit. Sed troilus qui vidit diomedē quē bene cog
nouit otra troianos sic acriter insistentē ī veloci cur
su equi sui ⁊ lancea sua protensa in diomedem irruit
quē diomedes aīose excepit. Diomedes āt in troiluz
lanceam suā fregit nō tamen offendit eū aliqua lesi
one. Sed troilus sic fortiter i diomedē impegit ꝙ ip
sum ꝓcipitē deiecit ab equo. et mortaliter vulnerauit
adeo ꝙ quasi mortuus peruenit ī terrā. Troilus āt
amorem briseide diomedi opprobriosis verbis īpro
perat. Sz greci diomedē cū multo labore quasi mor
tuū ab equoꝝ pedibus abstraxerūt ipm in scuto ad
sua tentoria deferentes. menelaus āt vt vidit diome
dē sic grauiter vulneratuz. ⁊ ab equo detectum equū
suū coegit in cursuz ⁊ otra troiluz irruēs troilū ab e
quo deicere fuit innisus. Sz troilus eadē lancea qua
vulnerauerat diomedem cū nōdū sensisset viciuz frac
tionis menelaum percutit sic ꝙ ipm deiecit ab equo.
⁊ letaliter vulnerauit quē sui a pedibus equoꝝ vio
lenter abstractū scuto ad sua tentoria detulerunt. A
gamennon igitur videns suos in bello quasi deficer
coactis multis aliis ipse cum suis viriliter in troiãos
ipsos viriliter grassatur ⁊ multos interfecit ex eis.
Sed troilus in agamennonem irruit/ipsuz ab equo
prosternit non sine vulnere/ licet non letaliter vulne
ratum. Agamennon autem suorum adiutorio equū
ascendit. ⁊ maiorum suorum timendo iacturā eo die
bello finito a rege priamo sex mensium inducias per
nuncios suos exposcit. Sz rege priamo habito con
silio super eo rex ipse inducias ipsas indulsit cum

multis de suis fidelibus nō fuisset acceptuz tam lon
gas debuisse inducias indulgere. Interī briseida con
tra sui patris voluntatē videns diomedē in lecto ta
centē ex uulnere sibi facto frequenter accedit. Que li
cet sciuisset ipm a troilo duduz dilecto sibi sic grauī
ter vulneratum multa tñ in sua mente reuoluit q dā
diligenter attendit de se iungenda cū troilo nullā su
peresse sibi fiduciā totū suuz aīm tanq varia ꝛ mu
tabilis (sicut ē proprium mulierꝝ) in diomedis decli
nat ꝛ ouertit amorem ꝓponens in corde suo āplio
rib9 expectationibus nolle diomedē retrahere/ sed q
primū oualescentiā fuerit adeptus absolute facē uel
le suū cuz i ei9 amore tota deferueat ꝛ flagrāti desi
derio penitus incalescat. Rex vero agamēnō ifra tē
pus inducias ipaz se contulit ad achillem in ductis
nesteris comitiua quē achilles vultu iocūdo recepit
Tunc agamēnō ipm alloqt vt ad bellū āmō veniat
ꝛ grecos suos perire āplius nō dimittat. Satis erga
achillē tunc īstitit agamēnō Sed achilles ī duro cor
de uoluit aliqua prece moueri. Verum pro eo q a
chilles agamēnonem sincerīter diligebat. omnes mir
midones suos absq se in bello sibi habere concessit.
de quo agamēnon ꝛ nestor multas sibi assurgunt ad
grates. Demū agomēnon ꝛ nestor ab achille quesita
licentia ad eoz tentoria redierunt. Elapsis vero p
dictis īductis agamēnon cum suis ad pliuz se accigit
Achilles aūt vniuersos mirmidones suos armari mā
dauit quos ipse ad armanduz aduuit assignās vni
cuiq ipsorum quedam rubea interſ.gnia ꝛ in rore la
crimarum egrediendi ad belluz licēciā eis dedit Tūc

mirmidones lento passu ad bellum accedũt quod iã
exuterat inchoatuz. Quare in bello ipo troiani gre
cos mirabiliter opprimunt/sed dux athẽaz viriliter
eos defendit. In quẽ superueniens troilus irruit ꝙ ip
suz ab equo ꝓsternit ꝙ de mirmidonibus multos le
taliter vulnerauit. Eo igit die usqz ad noctis tene
bras extitit ꝑliatũ. sed superueniente noctis vmbra
culo a prelio fuit cessatum. Sequenti vero die ãbe p
tes ad preliũ accingũt bellũ omittit multo asperri
mũ Rex ãt philimenis ꝙ polidamas regez thoas ca
piũt ꝙ captiuũ ducere conãt. Sz mirmidones virili
ter eis resistunt ꝙ ipm a manibus eoz eripiũt. Tunc
troilus se ingerit inter eos ex mirmidonibus multos
vulnerat multosqz ꝓsternit ą facientes durũ ipetuz
otra eũ equũ sibi interficiũt. ꝙ ipm itercipere moliũt
Tunc paris cũ suis fratrib9 naturalib9 in medio mir
midonum uiriliter se ingessit eos opprimit vulnerat
ꝙ disrũpit ꝙ troilũ liberat qui statĩ aliũ equũ ascẽdit
Pro liberatione ãt troili tũc letale ꝓliuz fuit omissuz
vbi tunc mirmidões emargarõ vnũ ex filiis ꝝgis ꝓa
mi naturalib9 occiderẽt Troil9 uero ꝙ suã iniuriã ꝙ fris
sui mortẽ cupiẽs vindicare in mirmidones acriter ir
ruit multos ex eis vulnerat ꝙ in subsidio paridis ꝙ
naturaluz fratrum suoz nimiũ eos infestat. Sz nec
leue erat mirmidones posse confundi cũ iter se multa
strennuitate vigerẽt. ꝙ cẽnt i ꝓlio valde docti. Quare
ipsi troianoz multitudinem intuentes de seipis presi
dũ ostituũt ꝙ castellum eis omnibus coactis in vnũ
qui tamen nec ita poterãt se tueri quĩ troilus ą vere
erat stimul9 nociu9 eoz ipos nõ lederet vulneraret ꝙ

eoꝝ aliquos ab eorũ globo nõ cogeret ſepiꝰ ſeparaꝝ Tunc rex agamennon/rex menelaus·rex thelamon / vlixes ꝛ diomedes qui tunc plena ſanitatevigebant cum actiebus eorum bellum ītrarunt quare durum ꝯ mittit̃ plium inter viroſq; · Mirabiliter ergo greci troianos opprimunt ꝛ plures ex eis occidunt. Sed troilus tunc ſe ingerit ad partẽ illã in qua troiani du rius vexabant̃ ꝛ grecos interficit vulnerat ꝛ cõfun dit ſic ꝙ quaſi ſola virtute troili greci conuertuntur in fugã. ꝛ ad eorũ tentoria quaſi precipites cuꝫ mul ta celeritate feſtinãt· Sed thelamoniꝰ aiax bellũ īgre dit̃ troianos aggredit̃ in dura ꝛ aſpera virtute bel landi. Tũc greci campum recuperãt ꝛ hoc fuit ſextuꝫ decimum bellum ualde letale. cum ex vtraq; parte in maxima q̃titate ceciderint interfecti· Troilus vero q̃ in ſuis viribus mirmidones non ceſſat opprimere ꝛ grecos alios vniuerſos in tanta duricia eos affligit ꝙ in virtute ſue potentie forciores grecorum ꝯtra eũ preualere non poſſunt. Propter quod greci iteruꝫ ꝯ uertunt̃ in fugam quos troiani vſq; ad eorum ten toria perſequũt̃· Vbi troilus eos mirabiliter ẽ aggreſ in virtute nimia prediandi ꝛ de grecoꝝ nobilibus cẽ tum cepit quos captiuos ad ciuitatẽ adduxit bellũ q; dirimit ꝛ ambo excercitus ſeparãt̃ · Mirmidões autem ad caſtra redeunt vulnerati plures achilli re ferunt ꝙ multi ex eis eo die ceciderũt in bello · ſic ꝙ perquiſitis eorum cadaueribus mortuorum inuenti ſunt de eis plus q; centum numero defeciſſe· De mor te ſuorum igit̃ dolet achilles nõ modice ꝛ in multis doloribus ſuperueniente nocte anxius lectuꝫ intrat

Vbi factus penitus īquiet9 sua nō appetit claudere lumina in dormitionis consueta quiete. Dā multis ī surgentibus cogitationib9 occupatus pro vindicta suoz suo disposuit in animo bellum itrare. Sed polixene amor infestus sibi dura morte resistit duz cogitat cp cū polixenā diligat plusq3 se otra se efficax argumentum inducit. cp si forte ad arma ꝓsiliat polixene voto frustrabit. ꝛ speratis gaudiis ex ea priuari otinget. cuz iā regi priamo ꝛ eius vxori euidēter illuxerit otra sua venīēdo ꝓmissa per que pollicit9 fuit eis greccos vlterius nō iuuare. ꝛ eis totiens tradiderit subsidiū gētis sue. Multis igit dieb9 fuit achilles talium cogitationū īuolutōe oclus9 Cū demū troianoz ꝛ grecoz exercit9 ad letale septimūdecimū bellum se accīgūt Feruet ergo duz plīū iter eos qđ per septē dies otinuos nō quieuit. Quib9 dieb9 amore vetāte achilles otinuat motus suos dū ad plium nullatenus se ingessisz. inter quos multi de grecis interfecti fuerūt. Qđ dū agamēnō videret tātoz suoz excidiū īducias postulat a troiānis/sz troiani sibi ocedere negauerūt. nisi tot diez īfra quos greci possent eoz mortuos sepelire. His igit diebus elapsis letale octauūdecimū bellū factū ē iter troianos ꝛ grecos. Dā ordīatis acieb9 eoz duz bellū omittit iter ipos Quare menelaus ꝛ paris ī plīū se oīūgūt ābo se sternūt ab eqs ī eoz potētia lāceaz. Polidamas ī vlixē irruit ēse nudato. ꝛ vlixes ī ēse suo similiter ab eo uiriliter se defendit. Deneſteus dux athenaz anthenorē aggredit ipm ipugnat sic cp eū ab equo deiecit. Rex pbilimenis agamēnonē īuadit/quē tūc grauiter

offendisset. sed rex thelamonius succurrit ei qui regez philimenē vulneratuz ꝓstrauit ab equo. Arthilogꝰ ãt nestoris filiꝰ irruit ī vnū ex filiis naturalibꝰ r̄gis priami nōie brunꝰ de gimellis cū lãcea sua ipm potē ter ipellens ⁊ letaliter vulnerãs ꝙ ipm mortuū pro strauit in terrã. De morte vero bruni troiani valde facti sunt anxii. Cuiꝰ rumor dū peruenisset ad troi luz. de eius morte troilus multas prorupit ī lacrias ⁊ in grecos multo irruit in furore. sic ꝙ eos sine du bio coegisset in fugã nisi mirmidones viriliter resti tessent. Propter quod troilus dimissis aliis ī mirmi dões se ouertit otra eos se ingerit virtuose ipos vul nerat ꝓsternit ⁊ multos occidit ex eis. sic ꝙ mirmi dões sustinere troili ipetū nō valẽtes. nec alu greci multitudinẽ troianoꝝ fuge p̄cipites se omittũt. quos troilus ⁊ ceteri troiani usq; ad eorū tẽtoria psequũt ibiq; troiani duris vulneribꝰ grecos offendũt ⁊ ab e quis descendẽtes ipos ī eorū tẽtoriis ꝓsternũt vul nerãt ⁊ crudeliter morti tradũt. Clãor ergo fit maxi mꝰ in tentoriis ipsis. ⁊ voces vlulantū ī vicino ae re multipliciter echõisant. Quare vocū ipaꝝ ofusio nes ad achillẽ tumultuose puentũt ī tẽtorio suo stan tẽ/ q̄rit achilles q̄ sit tã turbida cã clãoris Fugientes uero a bello ipso dicũt ei grecos a troiãis esse deuic tos. ⁊ eẽ ī tẽtoria eorū vitãde necis cã necessario sic depulsos. a q̄bꝰ ẽt sic se tueri nõ possunt. quĩ a troia nis interficiantur ibidem. ⁊ vos qui sic stare creditis ī tẽtorio vestro securus iã sup vos ofesti videbitis plusq; quiq̄gita milia troianoꝝ q̄ vos ierimẽ viuere nõ permittẽt. ⁊ q̄ nũc tãtos ex mirmidõibus vestris

morti tradiderunt ⁊ adhuc morti tradere nō cessent ⁊ qui mortuos possunt se ꝑ certo tenere nisi in uua men eoꝝ aliq̄ insurgāt. Ad hec igit achilles quasi furibundus exurgit fremit spūs ei⁹ ⁊ multo furore dū excandescit in iraꝝ amore polixene postposito arma petit armat instanter ⁊ cum festinantia equū ascēdit ⁊ velut lupus famelicus inter agnos auidus se ingerit in troianos. ⁊ in eos irruit vulnerat et occidit sic q̄ in breui bora inter preliantes notus efficit eusensis. qui totus interfectoruꝝ ab eo madidus ex cruore terrā ipulit ⁊ velat cadaueri⁹ mortuoꝝ. Quod p⁹ q̄ audiuit troil⁹ durū eē cognouit achillē. ⁊ iō uers⁹ eū dirigit equū quē silr vt persentit achilles ipm potēter excepit. Et dū vn⁹ ipegit in aliū . troilus achillē sic grauiter vulneraut q̄ achilles pluribus die⁹ necessario cessauit a bello. et eū oportuit multis diebus ex ipo vulnere in suo lecto iacere. Troilus vero ⁊ si nō fuit sic ab achille grauiter vulneratus non tñ sine vulnere ictum persensit achillis. Demuꝝ ex ipsorū amboꝝ impulsionibus ambo ab equis eoꝝ ĩsimul corruerūt. Preliatū fuit ergo eo die otinue a mane usq̄ ad noctē ⁊ supueniente noctis umbraculo ꝑliū fuit diuisuꝝ. Sex mensib⁹ otinuis itaq̄ fuit pugnatuꝝ infra quos vtriusq̄ partis multi ceciderūt in bello. Rex vero priamus multo dolore deprimit de eo q̄ achilles contra ꝓmissa sua bellū intrauit. Putat enī eū magis decipiēdi cā dixisse. regie osorti sue multū improperat. qz si verbis ei⁹ fidē exhibuisset maxio fuisset vituperio inuolutus. dolet ēt polixena cui iaꝝ placuerat achillem ipm in maritum habere. Achilles

vero infra predictos sex menses de vulneribus sibi factis a troilo ope salubris medicine restitutus ē pris tine sanitati feruentē tñ contra troilu cōcepit ardo rē q̄ sic eū grauiter vulnerauit. Dicit enī necessario e uenturum. vt per manꝰ suas troilus turpiter morta tur. Tempus igit belli bis gestis superuenit. in quo nonūdecimu letale prelium ē omissu . nā duobꝰ ex cercitibus simul iunctis ꝛ mutuo dimicantibus iter se ex vtraq̄ parte cōmittit magna cedes Achilles ue ro anteq̄ bellū intraret coram se suis mirmidōibus cō uocatis de troilo eis grauez querelā exponit ꝛ iō mā datis ꝛ precibus monet eos qualiter otra troilū de beāt in bello procedere. ꝛ eis omnibꝰ simul iūctis ad nihil aliud cor apponāt q̄ vt troilū in medio eoru ocludere studeāt. sic q̄ eū firmiter valeāt detinere. ꝛ detentum non ipm interficiāt. sed tam diu ipm impe diāt debellando donec ipe ad eos pueniat q̄ nō lō ge semp in bello erat remotus ab eis. ꝛ achilles tunc suo colloquio fine facto bellū igredit quē sui mirmi dones insequūt. Interea troilus in maxima militu comitiā ꝛ ī magna virtutis audacia bellū itrat ī gre cos irruit. eos sternit vulnerat ꝛ occidit. sic q̄ in bre ui hora factū ē in sue virtutis potencia q̄ greci sunt dare terga coacti. ꝛ a facie fugere troianoꝝ ostituēte sole meridiē ea hora. sic q̄ greci quasi deuicti fugien do p̄cipites ad tentoria sua festināt. Tunc mirmido nes qui erāt numero duo milia pugnatoꝝ ī bello seī gerūt aiosi simul tūc iuncti ꝛ mandati eorum dñi nō obliti. In troianos igit in ore gladii se īmittūt ꝛ gre ci campū recuperāt. ꝛ durū p̄liū omittit iter vtroq̄

Mirmidones ãt troilũ inter acies bellantez ſollicita mente querunt ipm aioſe bellantez inueniunt iter turmas. tunc ipſuz ex omni parte circũdant in medio eorum ipm conſtituunt. ſed ipſe ex eis plurimos iterfecit ꝛ infinitos. ex ipis letaliter vulnerauit. Verum cuz nullus eẽt ex ſuis q̃ tũc ipi troilo ſuccurreret mirmidões interficiunt eius equuz. ꝛ in eoꝝ lanceis multipliciter ipſuz vulnerãt caſſidẽ ab eius capite violẽter exturpant. capuciũ lorice ſue ſibi per violentiã diſrumpendo. ꝓpter quod troilus nudato capite exterminatis viribus ſe defendit a grecis. Tũc ſuperuenit achilles q̃ poſtq̃ vidit troiluz habentẽ caput ierme ꝛ omni defẽſionis auxilio deſtitutuz ĩ euz irruit furibuudꝰ ꝛ nudato enſe ictus ictibus cumulãdo caput eius crudeliter amputauit caput ipm proiciendo inter pedes equoruz. Corpus ãt eiꝰ ſuis manibus iterceptuz ad caudaz eq̃ ſui firmiter coligauit. ꝛ per totum exercitũ inuerecunde poſt equũ ſuuz crudeliter ipſuz traxit. Sed o homere q̃ in libris tuis achillem tot laudibus tot p̃conijs extuliſti. q̃ ꝓbabilis ratione iduxit vt achillẽ tãtis probitatũ titulis exaltares ex eo precipue cꝫ dixeris achillem ipſuz ſuis viribus duos hectores perimiſſe ipſuz viz hectorẽ ꝛ troilum fortiſſimum fratrẽ eius. Sane ſi te induxit grecoꝝ affectio a quibus originẽ diceris produxiſſe vera nõ motus diceris ratione ſed potius ex furore. Nõne achilles fortiſſimũ hectorẽ (cui nullus iſtrẽnuitate fuit ſimilis neq̃ erit) proditorie morti dedit. Cum hector tunc regem quẽ in bello cepat ipſuz a bello abſtrahere tota ĩtentione vacabat ſcuto ſuo tunc pꝰ terga

reiecto quo quasi factus inermis tunc ad nihil aliud intendebat q̄ regem ip̄m captū a turmis extrahere vt ip̄m captiuū suis bellātib9 assignaret. Dōne si hec tor tunc achillis insidias persensisset in defensionez suā scuto suo reuoluto velociter se opposuisset eidez qui achillē multis grauare dispendiis consueuit Sic ꝝ fortissimuz troiluz quē nō ip̄e ī suavirtute peremit sed ab aliis mille militibus expugnatum ꝝ victū iter ficere nō erubuit in quo resistentia nullius defensio nis inuenit· ꝝ iō nō viuū boiēz sed quasi mortuū iter fecit ãplius· Dunquid achilles dignus est laude quē scripsisti multa nobilitate decoꝛ. qui nobilissimi re gis filiū viz tanta nobilitate ꝝ strēnuitate vigentē nō captuz neq; deiectuz ab eo ad caudā equi sui di misso pudore detraxerit· Sane si nobilitas eū monu isset si strēnuitas eū duxisset opassione omotus nun q̄ ad tā vilia crudeliter declinasset ſz ip̄e ad ea moue ri nō potuit q̄ vere nō erant ī ip̄o· Achille vero cor pus troili sic sine pudore trahente postq̄ innotuit paridi polidame ꝝ enee de morte troili intermoritur paris anxiosus factus est semiuiuus· Troiani tamē in recuperatione corporis troili multū adhibuere la borē· sed illud rehabere minime potuerūt ꝓpter gre coꝛ multitudinē q̄ ꝓ ei9 recuperatione nimiuz resti terunt· Rex aūt mennon de morte troili multo dolo re cōmotus achillem aiosus inuadit prio obprobri osis verbis dicēs eidē. O inique proditor vnde te tanta potuit exacerbare crudelitas qꝛ tā nobilissimū tā strēnuū nobilissimi regis filiuz eq̄ tui ligares ad caudā ꝝ tanq̄ vilissimum ꝑ terraz trahere nullaten9

horruisses. Sane illud nequaq̄ sine tue persone dā
no poteris amplius ammouere. ⁊ statiz in eū irruēs i
cursu celeri equi sui. sic ipsum in suo ictu lancee graui
ter in pectore vulnerauit. q̄ achilles vix se potuit sus
tinere. ⁊ statī extracto ense achillē supra cassidē quaz
gerebat in capite ictibus duris impugnat. adeo q̄ a
chilles grauiter vulneratus ab equo corruit semiuuz
in terrā propter quod troiani corpus troili recupera
uerunt. sed non sine maxīo belli labore. Mirmidōes
aūt achillē a terra releuāt. et ipm in equū suū ascēdē
faciunt. qui non post magnā borā resumptis viribz
bellū ingredit. ⁊ regē menonē aggredit furiose. Rex
tamen mennō ipm excipit ⁊ graue plūm omittit iter
eos. sed rex mennō durius ⁊ magis grauauit achillē
⁊ superueniente multitudine aciez bincinde pugnan
tium ambo inuicem separant. ⁊ vergente die ad sol
occasum a prelio fuit cessatum. Septez igit diebus
cōtinuis feruiduz bellū troiani ⁊ greci fecerūt cum a
chilles ex suis vulneribus confortatus ⁊ ad regis mē
nonis vindictam anhelans die septimo bellum itrat
mirmidones suos alloquit firmiter mandās illis q̄
regem mennonē in eorum medio circūcludant. ⁊ iclu
sum detineant / donec ad eos achilles ipe perueniat
vindictam de eo finaliter recepturus. Bellum itaq̄
graue committit multi deficiunt interfecti. achilles
⁊ rex mennon mutuo se inuadunt ab equis ambo se
sternunt. ⁊ ambo pedes viriliter pliant. Tunc mirmi
dones in regem mennonē irruūt ipm ex omni parte
circundāt omni auxilio capiunt destitutum cū nullz
sit qui contra mirmidones succurrat eidem. quem vt

vidit achilles sic a suis mirmidonibus interceptū in eum irruit ꝙ innumerabilibus vulneribus eum pemit Verum achilles sine graui suo periculo hoc non potuisset commisisse cum rex mennon ipm pluries graubus vulneribus affixisset per que sanguis ab eo nimia ꝯtitate eius diriuabat ad talos. propter qđ de morte eius potius sperabat ꝯ de vita. Attende miser homere ꝙ nunꝯ achilles virum strennuum nisi ꝑditorie interfecit, Vnde merito dignus ē laude/ si proditio est laudis titulis extollenda. Interea igitur feruenti bello menelaus menesteus diomedes aiax cum aciebus eorum in troianos impetum faciētes ipsos a campo repellunt. sic ꝙ subito fuge dati ad ciuitatem accelerant. ꝙ in maximo discrimine in illaꝫ intrare contendunt. cum greci eos in maxima duricia persequentes infinitos ex ipsis vulnerāt ꝙ occidūt Sed troiani qui fugere potuerunt eoꝝ vrbem ingressi ciuitatis portas firmis repagulis muniunt ꝙ clausuris.

¶ De morte achillis paridis ꝙ aiacis.

Corpore igit troili in regiam priami regis adducto dolet priamus immodice dolet hecuba dolet nimium polixena dolet belena dolet paris ꝙ in multis anxiosis lamentationibus flebiles dies ducunt. dolent vniuersi troiani qui dum se sentiunt hectoris deiphebi ꝙ troili auxilio destitutos vere putāt viuere se vltra non posse Rex tamen priamus a grecis petit inducias treuga firmata. que concedunt a grecis. infra quas rex priamus corpus troili in pre

ciosissima sepultura constituit sepeliri. necnon ꝙ cor pus regis mennonis fecit precioso sepulchro recõdi Regina hecuba vero de morte filiorum suorum ni mium exacerbata ꝙ anxiosa multiplices vias exqui rit per quas posset de eorum interfectione finaliter vindicari. vt tirannum achillem qui sic non borru it in suos filios insevire morti tradere potuisset. De inde vocato ad se paride secreto ipm alloquit ꝙ in multa lacrimarum affluentia dixit illi. Carissime fili tu nosti qualiter ille infelix achilles fratres tuos ca rissimos natos meos proditorie morti tradiderit or bando me miserã genitricem hectore ꝙ troilo qui so li vna tecum erant integrum solacium vite mee prop ter quod dignum esset ꝙ iustũ ꝙ sicut ipse prodito rie orbat parentes interficiendo filios alienos sic ꝙ ipe proditorie interfectus penam similem patiatur. hic enim infelix achilles fecit sepius me requiri de polixena filia mea sibi tradenda legittimam in vxo rem. quam dum eã sibi tradendã in spe certa propo suerim propono ad eum nuncium destinare. vt ad me in templo appollinis mecum veniat locuturus. vbi volo vt tu filicum fideli nostrorum militum co mitiua secreto debeas latere. ꝙ eo vemente ibidẽ vo bis irruentibus in eundem evadere nõ valeat manꝰ vestras quin interficiat ibidem. Quod paris pi as matris motus ad lacrimas matri similiter lacri mãdo devote ocessit. Factũ ꝙ ẽ ꝙ paris juxta odic tum matris cũ viginti sibi fidelibus ꝙ nimiũ animoꝭ in tẽplo appollinis latẽter occulut se ꝙ statĩ misso p

beccubam nuncio ad achillē infelix achilles amoris incōnsulto dolore deceptus. q̄ valde sapientib9 sen sum aufert vna cum antilogo nestoris filio ad appo linis templum accessit. quibus ibi venientibus paris cū eius fidelib9 ab eoꝝ latibulis exeuntib9 extractis ensibus irruit in achillē. Achilles vero tunc erat ier mis contra quem paris tria iacula in suoꝝ brachio ruꝫ virtute vibrauit cū quibus letaliter percussit eū dem alijs suis militibus insurgentibus contra eum. Achilles aūt extracto ēse ꝛ suo pallio ī suo brachio inuoluto irruens in eos septem ex eis interfecit. Sed demum antilogus ꝛ achilles mortui sunt in codeꝫ tē plo appollinis a paride nequiter interfecti. Paris ue ro corpus achillis iubet ꝛ antilogi coruis ꝛ canibus exhiberi. sed precibus ꝛ monitu helene a templo tm̄ apollinis electi sunt in platea vt ab omnib9 troiānis videre volentibus possent liq̄de intueri. Gaudēt ita q̄ troiani de morte achillis inter se mutuo conferen tes. q̄ de grecis non poterant ammō aliquatenꝰ du bitare. Agamennon vero rex ad regem priamum nū cios suos interī mittit. ut grecis iubeat exhiberi cor pus achillis ꝛ nestoris filii corpus antilogi in triste solamen ipius patris sui immodice odolentis. Con cessit priamus vt greci ad eoꝝ castra traducant am boꝝ corpa mortuoꝝ. De morte itaq̄ achillis planc tus fit maximꝰ iter grecos q̄ putāt ꝛ oferūt iter se ā mō eis de capiendo ciuitatē illā nullā supesse fiduciā achille sublato. ibiq̄ achilli constituūt magni precii sepulturā rogantes regem priamū vt sepulturā achil lis in ciuitate troie locari pmittat q̄ in itroitu porte

timbree sepulturā ipsam edificari concessit. Eius āt sepulture preciosam formā ⁊ modum describere sup fluū visum ē. Agamēnō uero rex p⁹ hoc reges greco rum ⁊ principes ad colloquiū mandauit cōuocari. Quibus cōuenientibus ⁊ in eius presentia ostitutis agamēnō illis in suo sermone significat qualiter pro morte achillis maior pars excercitus videt nimium debortari. Querit ergo quid sit melius eligendu⁹. an a bello desistere an in bello ipso ad adhuc persistere viribus cumulatis an ad propria ꝛmeare Audientiū āt iudicium ī diuersa vota diuidit. alii bellū ꝓbant alii reditū gratū dicūt. Demū oēs eo⁹ ivnā sentētiā cōcurrētes bello insistere approbāt ⁊ hortāt dicētes Etsi achilles eis defecerit nō eis deficiēt vera pro missa deorum. quī contra troianos greci gaudeāt op tata victoria ⁊ ciuitatem troie funditus non euertāt Aiax tū in medio regū assurgēs regibus persuasit. ⁊ si achilles de medio sit sublatus mittat pro eius filio q̄ apud regem licomedem auū suū in armis inuencilib⁹ educat. cū ipe pro certo didicerit grecos sine eo con tra troianos victoriam non posse obtinere. Greci itaq; huiusmodi audito consilio fauent omnes regē menelaum eligunt. ut pro filio achillis qui neptolo mus vocabatur ad regem se conferat licomedem. Tē pus erat ꝙ iam sol in tantum sub zodiaci circulo ma turauerat cursum suum. ꝙ iam in eo intrauerat sig num cancri. in quo secundum diuinam dispositio nem astrorum celebratur solsticium estiuale. tunc e nim sunt dies maiores in anno. Sexto decimo igi tur die mēsis iunii tunc cum dies sunt maioris ī āno

vt dictum ẽ. Vicesimũ ꝛ letale bellũ troiani ꝛ greci si mul instituunt. ꝛ ãbobus excercitibus simul iunctis bellum asperrimuꝫ omittit inter eos. Tũc aiax quo dã stimulo facultatis astrictus capite discooperto i ermis bellum ingredit solũ ensez portat in mãu scuti etiã subsidio destitutus. Ceteri vero principes greco ruꝫ diomedes menesteus vlixes menelaus ꝛ agamen non aciebus eoꝝ bene dispositis usq; ad passuꝫ per ueniunt troianoꝝ. Rex vero priamus ordinatis sa gaciter suis turmis ꝛ cuneis exire contra grecos ad bellum statuit ꝛ mandauit. Sed o q̃to terrore occupa tur troianoꝝ gens cũ videt se beliũ ingredi sine duce tu fortissimi hectoris/sapientis deiphebi. ꝛ troili mi miuꝫ aiosi sed quia necesse ẽ vt troiani vitas tueant eoꝝ suas in belli discrimene vitas ponunt. Paris ve ro ob defectuꝫ fratrũ suoꝝ exiuit ad bellum i multi tudine lacrimaꝝ sub eius casside defluentiũ latẽtiꝫ rumulis ꝛ in perceptibili murmure socioꝝ. Deide poli damas/rex philimenis/rex esdras/rex eneas cursu ce leri otra grecros plio se imiscẽt. Paris uero cũ acie sua de gente persaꝝ cũ eoꝝ arcubꝫ ꝛ sagittis multos grecorũ vulnerãt ꝛ multos occidũt. Diomedes aũt in regẽ philimenez irruit cui potenter rex ipse resistit Verum paffagonienses vasalli regis ipsius multos ex grecis interficiunt vulnerãt ꝛ prosternũt. sic q̃ di omedes ꝛ greci sustinere eoꝝ impetum non valentes retrocedere magno terre spacio sũt coacti. Deneste ꝫ itaq; athenarum dux irruit in polidamam. sic eum basta sua potenter impellens. q̃ ipsum prostrauit ab equo. ꝛ ipsum viriliter impetit ense nudo

duris ictibus eũ infligit. ⁊ ipm conat occidere. Qđ
fecisset nisi regis philimenis potentia ⁊ succursus ip
sum a manibus menestei liberasset. Itẽ paris mltos
ex grecis vulnerat ⁊ multos occidit ex eis. Tunc ille
aiax in gentem paridis irruens ense suo de quo qđ
dam mirabile dici põt. cuz tot troianoruz iterfecisz
inermis in bello. ⁊ ab omni vulnere euaserat tã illesꝰ
Verũ qui cum ad gentez paridis peruenerat ense nu
do dissiliit inter persas infinitos ex eis interficit. sic
ꝙ oẽs fugiunt ante eũ. Dñ paris hoc sustinere non
valens tenso fortissimo arcu suo in aiacẽ quãdaz sa
gittã venenatam emisit. cũ qua letaliter ipm iter spa
tulã percussit ⁊ costas sic ꝙ aiax bene persensit. ꝙ e
rat ex eo vulnere infallibiliter moriturus. Anteqz er
go ipe moriendo deficiat querit paridem inter tur
mas. paridem inuenit ⁊ se iungit eidem ⁊ dixit ei.
Paris paris tu me in ictu sagitte tue crudeliter peri
misti anteqz mortuus descendã ad iferos tu eris mihi
ꝓuius ⁊ precursor. Necesse ẽ enim ut ab iniusto amor
helene pro qua sunt tot nobiles interfecti illico sepa
reris ⁊ stati ense nudo sic ipm letaliter percussit in fa
cie ꝙ maxillas eius geminas diuisit in partes ⁊ eius
a cerebro separatis paris ofesti cecidit mortuus iter
pedes equoz. Et aiax nõ lõge ꝓgressus mortuꝰ expi
rauit. Troiani vero videntes paridem mortuũ cor
pus eius cum multo labore recuperant ⁊ ad ciuitatẽ
cũ effusione multaz inferunt lacrimaz. Sed diome
des ⁊ menesteus cum multitudine grecoruz insistenti
ũm contra troianos eos dare terga opellunt cũ iam
sol quasi declinaret ad noctẽ. ⁊ cũ discrimĩe ꝓsonaz

intrant in vrbem ꝛ infirmis clauſuris ꝛ ſeris portas corroborãt ciuitatis. Agamẽnõ vero aduenientẽ noc te non multũ longe a ciuitate ſed valde prope obſi dionẽ ſtatuit eẽ firmandã inſtitutis tentoriis ꝛ papi lionibus circũquaq;. Troiani vero ꝛ ſi imenſaz alti tudinem ciuitatis haberent tñ circa muros adhibue re cuſtodes q̃ in otinua cuſtodia eẽnt cũ illis. Eadez vero nocte corpore paridis in regiã patris ſui i mul taz lacrimaz effuſione deducto plãctus fit maxim9 iter ciues qui ãõdo oẽs deſperatõis viã ſibi eſtimãt patenter apraz. ex quo oẽs regis filii a quibus defen ſionis eoz ſpes tota pendebat defecerit interfecti. Dunquid ipius regis patris ꝛ multo fortius infelicis hecube mris ſue necnõ ꝛ ſororuz ſuaz ꝛ multo lon ge fortius helene dolores ꝛ lamenta nõ facile eẽt ex plicari poſſe ſermone. ꝛ ſpecialiter ipius helene. que fere mortua pluſq; viginti vicib9 nocte illa a corpe paridis fuit abſtracta cupiens mori cum mortuo ꝛ amplius viuere nõ affectans cuius verba lamentati onis. ꝛ ſi contineant multorum dolorum anguſtias ꝛ que poſſent hominem valde impiũ ad pieratis dul cedinẽ laceſſire. ꝛ ad dolentis opaſſionis affectum. Hic tñ ea deſcribere propter magnitudinẽ pñtis ope ris fuit omiſſuz. Adeo q̃ rex priam9 ꝛ hecuba i tñ ſunt i anxietatis helene excedenti dolore mirati q̃ q̃ ſi doloruz ꝓpriox eoz obliti dolores eoz a dolo ribus helene anxioſa fomẽta trahebãt. Et cũ viderẽt helenã ob mortẽ pidis tãtis doloribꝰ cruciari ipam cariã pluſq; filiã de cetero habuerũt. Quid vltra pat paridi i tẽplo iunonis precioſa vimiũ ſepultura cuiꝰ

forma ⁊ series sunt in narrandi mō postpositē i qua corp⁹ paridis recunditū extitit ⁊ humatum.

¶ De morte panthasilee amasonū regine.

Duobus mensibus integraliter euolutis. ¶ rex p amus portas ciuitatis noluit aperire. q̄re troiani existētib⁹ clausis portis ad nihil aliud vacauerūt nisi ad cōtinuos gemitus ⁊ lamenta. ¶ agamēnō vero regē priamuz iterī multocīēs p nūcios req̄siuit vt ad bellum gentem suam exire mandaret. quod rex priamus ōnino negauit timeus supremuz excidiū gentis sue. ⁊ eo ampli⁹ q̄ rex priamus īdubitabilē spez habebat de quodam succursu infallibiliter obtinendo ab amasonuz regina q̄ iā accinxerat se ad iter. ¶ erat enī ⁊ tūc ī ptib⁹ oriētalib⁹ quedā ꝓuincia q̄ amasonū dicebat' in qua sole femine sine masculis bītabant. quarum adolescentiuz feminarum cura potissimā erat armis bellicis insudare. ⁊ bella omittere vñ strēnuitatis famaz ⁊ bellādi glorīā sibi querere potuissz. ¶ in facie vero ipsius prouīcie erat q̄dā magna īsula valde fortis ⁊ amena. in qua soli masculi cōtinua habitatione degebant. ¶ erat enī mos feminaz ipsaz trib⁹ mēsib⁹ āni. s. aprilis maii ⁊ iunii ad predictaz īsulaz transfretare ⁊ cum masculis ipsius insule cōmorari/ ꝓpter quod multe impregnabant' ⁊ ex eis pregnātes ad ꝓpria remeabāt partu tamen edito si cōtingebat filiā nasci eam secum in prouincia detinebant. ¶ si masculum facto triennio maiorē ad ipsaz insulā trās mittebant. ¶ huius autem prouincie tunc erat regina quedam virgo nobilis ⁊ nimium bellicosa panthasilea nomine. que hectorem vinum sibi astrinxerat in

amicum propter sue strēnuitatis nimiā ꝓbitatē. Sed audito ꝙ greci otra regē priamum ī magno exercitu veniebant mox ipa ī auxilio regis ꝓami cū mille puellis cū multa strēnuitate pugnacibus apud troiā ob amorē hectoris se otulit pugnatura. propter quod ī ciuitatē troie cū suaꝫ comitiua puellarū ītrauit signa ra tñ hectorē mortuū extitisse. de cuiꝰ morte postꝙ sibi innotuit facta est nimiuꝫ anxiosa ꝛ pluribꝰ diebꝰ vacauit in lacrimis. Demū regē priamū affectuosis sē sermonibꝰ allocuta. requirēs eū ut sequēti die oībus suis paratis ad bellū vnā ex portis ciuitatis iubeat aperiri. nā et ipa cum puellis suis intendit congredi contra grecos ad bellum. vt greci prouide valeāt experiri quid in bello valeant dextre puellarum. Ad iussum igit̄ regis priami rex philimenis cuꝫ paffagonijs eneas polidamas ꝛ ceteri cum actibus eoruꝫ ꝛ pantbasilea cum suis puellis per portam dardanidā quā rex priamus aperiri mandauit egrediunt̄ ad bellū. contra quos greci viriliter concurrentes eos potēter recipiunt in ictibus lancearum. Durum ergo pluꝫ committit̄ inter vtrosqꝫ. propter quod menelaus irruit in pantbasileam. sꝫ pātbesilea sic potēter ipulit menelaum ꝙ ipm ab equo deiecit equū ipm ab eo aufert ꝛ suis puellis assignauit. Diomedes āt pātbasileā ī cursu equi sui ꝛ in ictu lancee sue violenter aggredit̄ pātbesilea ipm excipit virtuose ambo in lāceaꝫ ictibus se impellunt. sed pantbasilea firmo suo stetit in equo. Diomedes vero ad ipellentis ictū totus est nutare coactus / similiter ꝛ equꝰ ipiꝰ. pātbasilea ita qꝫ a collo diomedis scutū violenter exterpat ꝛ vni

puellaꝝ suaꝝ illud assignat. Thelamõ itaq; tolerare non valens que per panthesileã omittebant in bello otra eã equũ suũ coegit in cursu. sed panthesilea viriliter illũ excipiens ipsuꝫ ab equo ꝛ strauit in terram ꝙ irruens inter grecos ipos acriter debellat quaꝝ greci breui hora cognoscũt panthasilee potentiã ꝙ virtutem que in ictibus ensis sui sic thelamonẽ potenter inuasit ꝙ adiutorio philimenis cepit eũ ꝙ mittere tẽdit captuꝫ in vrbem. quod postq; vidit diomedes multa ira omotus in detinentes thelemonẽ se ĩgerit animose. sic ꝙ ipsum ab eoꝝ manibus liberauit. Tũc pãthasilea otra suas puellas exclamãs ipsas coegit in vnum ꝙ faciẽs ipetuꝫ otra grecos sic violenter ĩsti tit cõtra eos ꝙ eos necessario coegit in fugã fugientes a facie puellaꝝ que incredibiliter premunt eos. Pãthasilea ãt occidendo grecos ipos insequt fugientes qui usq; ad littus maris fugiendo perueniunt. ibiq; omnes greci finaliter defecissent nisi fuisset ille ĩclitus diomedes qui mirabilẽ iniecit resistentiã otra eas. ꝙ tam diu ꝓliatũ ẽ ibi donec supueniẽte nocte ab ipo ꝓlio fuit cessatum. Tunc panthasilea cuꝫ puellꝫ suis que miraculose se gesserãt debellando ꝙ rex philimenis cum paffagonus suis se in vrbem troie commode receperunt. vbi rex priamus panthasilee de cõmissis ab ea affectuosas grates exhibuit munera multa ꝙ exenia sibi fecit oĩa sua sibi liberaliter offerẽdo. cum per eam rex priamus credat a suis doloribꝫ respirare. Sequentibus aũt diebus plurimis fuit bellatum donec menelaus infra duos menses iuit ꝙ rediit a licomede rege. qui neptolomum achillis filium q

etiam pirrus alio nomine cum esset binomius voca bat' in excercitum grecorum aduenit. quem reges gre coꝝ ⁊ ceteri in honore maximo ⁊ mirmidones in eo rũ dominũ receperũt. de cuius aduentu facti sunt ni miuꝝ letantes. Greci igit' statĩ neptolomo decus mi litie tradiderunt. quẽ thelamonius aiax ensis cingu lo decorauit verbotenus addẽs illi. vt eo signo bõr militie decoret'. ꝙ ad vindictã necis quõdã inclite pa tris sui virtuosus assurgat cui duo de principib9 gre coꝝ ꝓpriis manibus apposuerũt calcaria deaurata ⁊ agamẽnon rex oĩa arma sui patris eius tentoria ⁊ res alias sibi protinus assignauit. de cuius militia le tantes greci duxerunt plures solẽniter dies festos. Interĩ dies belli superuenit vtriusꝙ partis acies or dinant' ad belluꝝ exeunt ⁊ duruꝝ bellum omittit' in ter eos. Tunc pirrus in paternis armis bellũ ingredi tur in polidamãꝝ irruit ⁊ ĩpetendo eũ ĩ ictibus ensis sui ipm morti tradere ꝓsus intendit. Sꝫ rex phi limenis in potentia gentis sue velociter ei succurrit. quare pirrus offendere eũ tunc non habuit potestatẽ Pirrus itaꝙ eo omisso philimenẽ aggredit' ipm ꝓ strauit ab equo. ⁊ vt ipm intercipiat vires addit. Paffagonienses ãt se morti subiciunt manifeste pro eorum domino liberãdo. Sꝫ mirmidones non pmit tunt. Thelamõ vero grecis occurrit recuperare phili menẽ potenter intendens sꝫ minime potuit ꝓpter ni miam resistentiã partis aduerse'. Interĩ panthasilea cũ suis puell' ad bellũ aduẽit itersigniis armoꝝ cãdidis sicut niue mirmidones se ingessit eos vulnerat ⁊ pro sternit ab equis. Deꝝ thelamonius aiax pãthasileaꝝ

aggredit ipsaz ab equo proiecit sed illa animosa cõ surgens thelamoniuz pedes inuadit quẽ sic percussit grauiter ense nudo. ꝙ thelamonis ꝓceps puenit ĩ ter rã plantis suaz manuũ terrã attingẽs. ¶Puelle vero panthasileã eaz dñam equũ ascendere facũt in multa virtute bellandi. que sibi postꝙ innotuit ꝙ phili menis a mirmidonibus captꝰ erat statiz cũ puellis suis ꝓperat ꝛra mirmidões aĩose. quos in ore gladii vulnerat ꝛ occidit. sic ꝙ per eã mirmidões retrocedere sunt coacti. ¶Pirrus itaꝙ vidẽs mirmidonũ suoz exciduz philimenem quẽ ceperat absq; lesione dimisit exclamans fortiter contra suos. quibus tunc dixit. ¶Nonne vereri debetis ꝙ sic turpiter interficiamini a manibus mulierz. ¶Anbelate ergo mecũ ut eas subito in ore gladii morti tradamus. ¶Pãthasilea vero pirri minas audiuit verũ de eis aliquatinus nõ curauit. ꝛ dũ ad pirruz ꝓpinquius accessissz. ita ꝙ pirrꝰ liquide poterat intelligere verba eiꝰ. ¶Pãthasilea mortẽ hectoris in verbis suis sibi multũ ĩproperat proditorie ab eius prẽ ꝺmissaz. ad cuius vidictã nõ solum mulieres habiles ad pugnãdũ vez totꝰ mundus deberet assurgere ꝛ nosquas mulieres asserũt greci subito sentient letaliter ictus nrõs. ¶Pirrus vero ad hec verba in multã irã exarsit. ꝓpter quod ꝛra pãthasileã coegit velociter equũ suũ. quẽ duz panthasilea persensit in cursu equi velociter obuiã venit illi. ꝛ ictibus lanceaz inuicẽ se ĩpellũt. ¶Pirrus in pãthasileã lanceã suã fregit. sed eã a sessione eq̃ sui nõ poterat remouere. ¶Pãthasilea tñ sic pirz grauiter ĩpulit hasta sua. ꝙ ipm ab equo prostrauit in terrã. ¶Pirrus aũt

celer a terra consurgens in panthasileam se ingerit en se nudo . eã petens ⁊ repetẽs in pluribus ictibus ẽsis sui. contra quẽ panthasilea plures ictus in suo furore mucronis non minori relatione retorsit. Et mirmidones pirrũ eor dominũ in virtute bellandi ascẽdere faciunt equum suũ. Tunc agamennõ in maxĩa militum comitiua/diomedes cũ acie sua/athenay dux cum multitudine pugnatorum· ⁊ alii reges ⁊ duces grecorum cũ aciebus eor venũt in oflictũ Rex philimenis vero a pirri manibus liberatus panthasilee multiplices grates exhibuit asserẽs sibi vitã eiꝰ beneficio seruatam· Tunc gentez suã coegit in vnũ ⁊ pãthasilea similiter suas puellas. ¶Polidamas aũt qui post detectionẽ suã ab equo cũ multo labore ex pedibus equorum euasit in maxima multitudie arma tor ad bellum accessit· Sic rex eneas/sic rex remus/ ⁊ ambobus exercitibus simul iunctis letale belluz o mittit iter eos. ¶Pirrus aũt multum contra troianos insistit· Et panthasilea durius otra grecos· ¶Pirrus vero in glauconez filiuz anthenoris ⁊ frẽm polidamãtis ex alia matre natum sic irruit furibũde ꝙ ipm in sui ensis ictibus interfecit ¶Panthasilea itaq pirrꝰ aggredit pirrus eã potenter excipit· ambo in equorum cursu cõueniunt ambo se sternunt ab equis sed ambo viriliter reascendũt· ambo inuicẽ pliãt ⁊ superuenientibus turmis ambo sunt ab inuicẽ separati · ¶Polidamas vero de morte frĩs factus nimiuz anxiosus in vindictam necis sui frĩs crudeliter grecos pmit· ⁊ multos ex eis interfecit ⁊ multis vulneribus ledit eos· Dñ factum ẽ ꝙ virtute polidamãtis ⁊ pan

thasilee plurimuz insistentiuz greci sunt dare terga co acti. quos polidamas et panthasilea ī furore gladii persequunt. Quibus pirrus thelamonio ⁊ diomedes resistētes vnanimiter virtuose cessare fecerūt grecos a fuga cuz iā longo uie spacio effugissent. Et cū iam dies declinasset ad solis occasuz a p̄lio fuit cessatuz Per totum otinuū igit mensez vnuz otinue bellū ef fecerunt inter eos infra quē plusq̄ decem milia pug natoruz ex utraq̄ parte finaliter deciderunt. ⁊ pan thasilea multas interī ex suis puellis amisit. Super uenientibus autē diebus sequentibus p̄ vnius men sis lapsuz bellum durius instaurat. ⁊ ex utroq̄ late re ouenunt acies ⁊ letale bellum omittit inter eos. Pirrus bellum ingredit ⁊ pāthasilea similiter exad uerso. ambo se letali odio persequunt. ambo in leta lis belli furore conueniunt. Pirrus in cursu equi sui in panthasileam lanceam suam fregit. sed eam ab eq̄ sui sella nō valuit remouere. panthasilea tamen tūc pirrum durius impulit basta sua. quē licet non dei ecisset ab equo. fregit tamen suam lanceam in eundem sic q̄ ipsum grauiter vulnerauit trunco sue lancee in eius persona dimisso propter quod clamor fit max imus. ⁊ in vindictā eius otra panthasileā. greci plu res insurgunt adeo q̄ laqueos cassidis pāthasilee ni mia virtute disrumpunt. Pirrus vero in suo aiosita tis furore persistens cum toto trunco quem gerebat in corpore nō considerans quid inde sibi cōtingeret panthasileā aggredit cū tunc panthasilea cassidem su a careret ex viribus contra eā insurgentib9 tota quas sata. Panthasilea aūt cū vidit pirrū otra se uelociter

venientem prio credidit illũ pcutere. sz pirro in percutiendo velocius eã puenit ꝛ in virtute brachiorũ suorum cũ ense suo sic grauiter eã percussit inter humerum ꝛ pennã scuti ꝙ per violentiaz ictus sui sibi brachium amputauit ꝛ ab eius humeri naturali iũctura disiunxit. ꝓanthasilea itaq; mortua preceps puenit in terrã ꝛ pirro in sue vidicte satisfactionẽ totũ corpus eius per frusta trũcauit. ꝛ ipe ob multã effusionem sui sanguinis ex sui vulnere defluẽtis se sustinere non valens in medio bellantiũ cecidit semiuiuo quẽ sui ĩ eius scuto ad sua tentoria detulerũt. ꝓuelle vero panthasilee de eius morte nimũ sunt turbate mori penitus affectantes. quare in vindictã necis eio totis animis anhelãt. ꝛ in mirmidões igit' irruũt eoruz protectore carentes infinitos ex ipis occidũt. ꝛ de aliis grecis tunc morti plus ꝙ duo milia tradiderunt Sz quid troiãis ꝓfuit tot grecoz excidiũ cũ greci ĩfinita multitudine glomerati ĩ troianos irruũt ꝛ ex eis innumerabiles occiderunt. Scripsit enĩ dares ꝙ decẽ milia troianorum tũc in furore gladii perierunt quare tã reliq̃e pullaz ꝙ reliqui troianoz q̃ aufugere potuerũt in cĩtatẽ se recipiũt ꝛ duriissimis repagulis portas in multa clausura ofirmãt cũ nõ sit eis voluntas ammõ neq; posse ab eis egredi cã belli.

¶ De tractatu seu proditiõe troie.

Troiani igit' clausis ciuitatis ianuis existẽtes ĩclusi multo dolore torquẽt' cũ ãmõ eos spes nulla reficiat de succursu aliquo rebabendo de quo eoz in aliquo possent sperar salutẽ. ¶ Ad nihil aliud ergo vacãt pterq; ad custodiã cĩtatis fideles ꝛ virtuosos

adhibere custodes p quos ciuitas tueat' Sciũt enim
q immensa altitudo murorũ ciuitatis ipsi oẽs ab eis
congressus exteriores excludit ⁊ q per ifinita secula
sic inclusi possent eẽ securi si victualia eius nõ defice
rent ad sustentationem eorũ De morte etiã pãthasilee
que sic viriliter diu potuit eos defendit. ⁊ tot hostes
eorũ ipa morte osumpsit in anxietate nimia satis do
lent. ⁊ multo fortius ex eo q corpus eius habere nõ
possunt. ut ei funeralia debita dolentes exoluerẽt. q̃
defunctis nobilibus osueuerunt exolui. Greci vero
portas ciuitatis exterius muniunt circũ quaq; in glo
merosa multitudine armatorũ. ne quis ex his qui ĩte
rius commorãt' libere per eas possit exire. Corpꝰ ãt
panthasilee aliqui decreuerũt ex grecis dandũ canib9
ad uorãdum. Pirrus aũt restitit ⁊ dixit illud traden
dum debite sepulture. Sed diomedes dixit cũ per pan
thasileam tot grecorũ nobiles perierunt eẽ sepultura
corpus eius indignum. Demũ ad hoc deuentum est/
q corpus panthasilee in quodam magno stagno aq̃
rum vicino ciuitati troie proici deberet. Troianis igi
tur existentibus tantis doloribus anxiosis ⁊ ĩclusis
in urbe anchises cum eius filio eneo anthenor etiã cũ
eius filio polidama osiliũ inierunt qualiter possent
vitas eorũ saluas facere ne perderent' a grecis. Et si
aliud facere non possent prodere ciuitatẽ. Propter
quod statuerunt inter se loqui cũ rege priamo vt ip
se rex grecorũ pacem appetat restituendo helenam me
nelao. ⁊ damnum factum per paridẽ in insula cithe
rea integraliter sarciendo. Sed o q̃ priamo feliciter
successisset si greci vellent talẽ concordiã acceptare.

Licet enī priamus tante strēnuitatis viros filios a
misisset tanta fuerit dāna perpessus si talis fuisset ac
ceptata ocordia poterat se uxorē suā heccubā eiꝰ fi
liam polixenā suos etiam qui supererant filios natu
rales ciuitatem troie ꝛ eius ciues qui tunc erant per
petue omendare saluti. Quod priamus fecisse potuit
tam ē diu tunc cum grecorum excercitu apud thene
don existente fuit exinde per agamennonē requisitꝰ
Dñ apud quosdā vulgares in prouerbio dictū ē ꝙ
iuueniles tantū concordie bone sunt id ē que fiunt
in ipis pricipiis anteq̄ ptes sint expensis damnis ꝛ
laboribus fatigate. Post damna enī ꝛ personaꝝ dis
pendia quis pōt ad concordiā illū potius declinare
q̄ potior ē in obtinendo de discordia voto suo. Sa
ne quis posset pro certo tenere grecos. velle tali con
cordie osentire post tanta eoꝝ damna· tot eorū no
bilibus interfectis. tanta subisse propterea dispēdi
a ꝛ iacturas ꝛ nunc precipue qui ī spe manifesta sūt
positi eos ēē de presenti bello debere victores · vt se
cundum eorum intentum credant vniuersos troiãos
morti tradere ꝛ ciuitatem troie funditus euertere ī ru
inam. Quare manifeste cōicit consilium predictorū
ex solo dolo procedere. vt sub ipius pacis tractatꝰ
velamine humilitatē captēt ꝛ habeāt proditores ꝑ
dendi ciuitatem eoruꝫ si se alio modo saluare nō pos
sent. Cupientibꝰ ergo eis in osilio cepto persistere an
thenor ꝛ eneas regē priamum cum grecis de pace que
renda insimul alloquunt presente amphimaco ex su
is filiis naturalibus iuuiore ꝛ presentibus multis no
bilibus ciuitatis ipius. Rex uero priamus audito ꝙ

anthenor ⁊ eneas sibi persuadebant de ocordia trac
tanda cum grecis statim suo ocepit in aĩo q̄ nō ex fi
delitatis zelo ac dilectionis affectu procederet quod
ipi sibi sollicite suggerebant. Sz post multa sibi pro
tracta suspiria eis in sua sagacitate respondit occul
tando tñ exinde sui animi cogitatum. Dixit enim eis
se velle habere ōsilium per dies aliquos supra hoc.
Qui dixerunt. si dicis te consilium exīde scrutatuz au
dias ergo nostrū. Et si tibi displicere putaueris alio
ruz ōsilio poteris adhibere. Quibus rex sic dixit Cō
silium vestrū nō reprobo audire enī illud gratum est
mihi ⁊ et credere si sit bonum. Sz si a bono discrepa
re videbit vobis displicere nō debet. si adherere ua
leo meliori. Tunc surrexit anthenor ⁊ stās dixit hec
verba. Dominerex dissimulare non potest vestra sa
gacitas. q̄to vos ⁊ vrī sitis discrimine inuoluti.
hostes enim vestri qui perdere uestraz animā ⁊ vrō
rum affectant vrē portas obsidēt citatis iter quos
sunt plusq̄ quinquagīta reges qui nihil aliud appe
tunt q̄ hāc nobilē ciuitatē urāz euertere fundit⁹ ⁊ q̄
de vobis ⁊ vestris reliquie non supersint. nec in vo
bis ē tanta potentia q̄ de eis possitis ēe victores nec
etiā eis resistere cū ad tantam diuenerītis īpotentiam
q̄ aperiende ciuitatis uestre portas nulla sit vobis p
missa libertas nec vobis aliq̄ nūc suppetāt defenso
res q̄ vos ⁊ terrā vrām in eorum interesse defendāt
cū oēs filii vestri tāta strēnuitate ōspicui ī bello dese
cerīt ⁊ pars potior gēris vrē. Hūq̄d ergo vos ⁊ nos
sic moriemur inclusi. Bonum ē ergo vt de duob⁹ ma
lis eligi debeat minus malum. Quare expedire

vobis potius videt' ⁊ nobis querere pacē a grecisne restituat' helena menelao pro qua tot sunt nobiles ī terfecti. cuz paris qui eā pro uxore tenebat clauserit diē extremum. ⁊ ꝙ restituant' oīa grecisque per pari dem ablata sunt in insula citherea Tunc āphimacꝰ regis filius naturalis exurgēs multū dictis antheno ris otradixit ⁊ ei exprobrās q̄ dixerat dixit anthēo ri. Quā spem de te rex ⁊ nos āmō gerere possumꝰ qui cū deberes erga tuū regē ⁊ ciuitatē tuā aīm firmū ha bere ⁊ pedes omni firmitate subnixos. nunc te vide mus penitus vacillare. ⁊ ad lapsum dirigere pedes tuos. ⁊ qui mori nobiscū ⁊ viuere deberes affectiōe firmissima. nunc reuoluto mātello persuadere nobis irreuerenter intēdis. ꝙ rex noster grecoz pacem appe tat in tante sue declinatiōis obprobrio quē deberes tue probitatis virtute in sua debilitate fulcire? Sane quia durus ē hic sermo quē proponere studuisti pri us viginti milia boim destruent' q̄z contingat perfi ci sermo tuus cum non ex fidelitatis zelo processerit/ sed detestabil' ꝓditōis errore. Multa igitur alia ob probriosa uerba otra anthenorē ꝓtulit āphimacꝰ Sz eneas nisꝰ ē mltū uerbis dulcibꝰ āphimacū refre nare. Dicēs postrēo āmō nobis aliqua spes nō ē cō tra grecos īre ogressus nec audere citatis nrē portas aperire bostiliter otra eos. Alia igit' via deiceps no bis ē utilior exquirēda q̄ nō nisi per pacē ꝑt salubri us ꝓcurari. Rex vero priamꝰ ad bec aī sui motū tē perare nō valēs multā alias prumptꝰ ad irā otra ā thēorē ⁊ eneā eos icrepādo sic dixit. Quomodopo testis erga me in tante crudelitatis ⁊ infidelitatis

audacia sine pndore vexari? Vere per vos stimulo desperationis anxior ꝛ inuoluor cū q̄quid ego hactenus usq; nunc feceri aut gesseri otra grecos. nō nisi instinctu vri osilii sim aggressus? Dōne cū tu dñe ā thenor a grecia rediisti ꝓ querēda a grecis exionap suasisti mihi ut paridē in greciā destinarē grecosbost liter p̄daturū? Dūq; a mea ꝓcessisset audacia guerrā otra grecos in tanta mea pacistrāquillitate ꝓmouere Sz tui falsi osilii monita ꝛ cōtinui stimuli tui sermones me ad tante p̄sumptōis audaciā omouerunt Et tu domine enea qñ te cum paride otuisti. nonne fuisti actor cōsilii pricipalis vt paris belenā raperz ꝛ duceret in hoc regnum? Et tu ēt fuisti personaliter adutor ipi9. qui si tunc dissuadere paridivoluisses nūq; vidisset belena muros troie. Et nunc p9 oīm filiorz meorū necē ꝛ p9 tanta mea dispēdia ꝛ iacturas in osilium irreuerenter assurgitis. ut grecorum pacez exquirā q̄ me sic ipie sic crudeliter finaliter destruxerunt. Sane nō est tale consilium exequendum per qō mihi laqueus preparetur vt finiam in tāti dedecoris obprobrio vitam meam. Eneas vero nimium cōmotus ad iram multa verba contra regē priamū ꝓtulit āpulloſa. propter quod tunc anthenor ꝛ eneas recesserunt a rege in verbis nimū iracundis Priamus ita q; multo dolore confusus multas ꝓrupit in lacrīas dum aperte percipit ꝛ ꝓbabiliter timere p̄t ne āthenor et eneas in grecorum manꝰ tradāt ꝛ ꝓdāt citatem vt greci ipm exinde nequiter morti tradant Cuiꝰ rei causa cupiens ipsos in eorum proditorius opibꝰ p̄uenire. Ampbimacū filium suū ad se secreto vocauit

quẽ his verbis allocutus ẽ dicẽs. Care fili nõne ego tuus sum genitor. ⁊ tu a me genitus. cũ sic simus sanguinis iuncturis uniti. ne per mortis discidiũ inuicẽ separemur duz possumus occurram⁹. Scio enĩ ꝙ isti duo anthenor viz ⁊ eneas tractare intendunt. ꝙ greci nos interficiãt. ⁊ eis prodant ciuitatez. ⁊ iõ nõ est iniquum ut ipi cadãt in foueã quã intendũt aliis ꝓparare. Proposui enĩ ambos interfici ãteqz per eos interficiamini a grecis. Quod si omode fieri ꝓt cras in sero cum ad consilium veniẽt cõsilio celebrato volo in hoc palacio cũ aliqbus nris secretis fidelib⁹ telatere. vbi statiz tu ⁊ alii irruatis in eos ⁊ ãbos morti crudeliter contradatis. qõ ãphimacus fideliter exeq̃ regi spondet. necnõ ⁊ quod cõdictũ ẽ nimiũ inter eos occulte tenere. Sz nihil occultum fit quod nõ valeat reuelari Et rustici asserunt ꝙ terra vomit ⁊ propalat archana. Ignorat̃ qualiter ad enee peruẽit notitiã consiliũ regis priami quod habitũ extiterat de morte ducũ. Stati eneas ⁊ anthenor proditionẽ ciuitatis cuz qbusdã eoz cõplicib⁹ iurauerũt. ꝓponentes ad cõsilia regis priami si eos euocari cõtigat nõ ire nisi cum magna multitudine armatorũ. Erat enĩz tũc eneas valde potẽs in ciuitate troiei cõsanguineis ⁊ amicis. ⁊ nulli⁹ de ciuib⁹ ditior erat eo adeo ꝙ rẽgi potẽcia poterat coequari. Silr ⁊ anthẽor q̃ in multa cõsanguineoz parẽtela vigebat. ⁊ inter se multas vias exq̃rũt qualiter cũ grecis loqui valeãt de ciuitate ꝓdẽda habita a grecis securitate sincera. ꝙ ipi de psonis eoz ⁊ reb⁹ necnõ ⁊ cõsanguineoz suoz penitꝰ salui fiãt. Interea rex pamus anthenorẽ ⁊ eneã ad se

venire mandauit pro babẽdo ꝯsilio quid de factis incũbentibus sint facturi cupiẽs sue intentõis ꝓpositum finaliter ꝯplere. Qz antbenor ⁊ eneas ut inter se cõdixerãt ad regẽ priamũ in multitudine se conferũt armatoruz. Quod rex ipse uidens ãphimaco mandauit. ut a precepto sibi facto resistat. Sequenti uero die rex priamus mandauit oẽs troianos ad colluq̃ cõuenire. ⁊ eis venientibus eneas assurgens monet ⁊ suadet cũ grecis pacem eẽ tractandã. cui oẽs troiani vnanimiter ꝯsenserunt. Ad quod dum rex ipe resisteret eneas dixit ei. Ad quid domine rex reniteris? Velis nolis de pace tractabit᷑ ⁊ fiet etiã te inuito. Cõ postq̃ rex vidit qꝺ sua ꝯtradictio non valeret maluit consentire. q̃ sub contradictõis errore ciues suos ad scandala prouocare. propter quod dixit enee. Quicquid vobis faciẽdũ videt᷑ de pñti negocio facite. cũ ⁊ mihi q̃cq̃ide feceritis videat᷑ acceptũ. Cõi cato igit᷑ ꝯsilio antbenor eligit᷑ in legatũ. vt vadat ad grecos pacẽ cũ eis õnimode tractatur? ⁊ colloq̃o dissoluto troiani in signum pacis cũ rãis oliuaz̃ muros cĩtatis ascẽdũt quod pcipiẽtes greci troianis ꝺd dunt perceptibilia signa cõsensus. propter quod antbenorẽ per murum descendere faciũt ciuitatis ⁊ eo a grecis recepto ⁊ agamennoni pñtato. Rex agãmẽnõ cũ grecis regi crete diomedi ⁊ vlixi totũ negociũ cõmiserũt ⁊ q̃cq̃d dicti tres cũ quarto eisantbenore adiuncto de predicto negocio sint facturi omnes greci ratum habere perpetuo ꝓmiserunt. ⁊ eis ordinatis pro parte oĩm grecoz̃ ipoz̃ ad seruandum oĩa supradicta corporali sacramẽto firmarũt Quaꝝ ꝓdcis

tribus cum anthenore prefato segregatus in partem
Anthenor dolositate repletus promisit eis prodere
ciuitatē. sic ꝙ de ea libere faciāt velle eoꝝ dūmō ipm
ꝝ eneā firmiter assecurēt de personis ꝝ oim ꝯsangui
nioꝝ eorūdē. quos ipi duxerint eligendos. ꝝ ꝙ sibi
et enee omnes possessiones suas ꝝ cetera bōa sua sal
ua faciēt. sic ꝙ libera eis ꝝ sine dāoꝝ lesione dimit
tant. Et hoc ꝑdicti tres firmiter attente eidē anthēo
ri iurauerunt. Verūtamen ꝙ res ipa teneri debeat in
secreto donec suū sortiat effectū ne forte ipo negoci
o propalato contingat ipius effectus impediri Ado
net eos anthenor attente. ut quod dictum ē iter eos
ipi sub sigilli taciturnitate ꝯsignent. Et ut res ipa
sit melius in secreto ꝝ aliquo colore quesito melius p
agat. petit anthenor a grecis vt rex talcibius senec
tute grauatus (cui facilius sit credēdū) cuꝝ eo se diri
gat apud troiam. qui ficticie uoluntatem troianorū
exquirat si pax communiter grata sit eis. ꝝ quid gre
cis facere velint pro predicta pace firmanda. ꝝ nihil
ominus anthenor postulauit a grecis pātbasilee cor
pus sibi concedi quod greci sibi cū difficultate max
ima ꝝ multarum precum laboribus concesserunt. Ob
tenta igit a grecis licencia anthenor ꝝ rex talcibius
ad ciuitatem veniunt/intrant in eam. ꝝ regi priamo
notificant aduentum eorum. Sequenti vero die
rex priamus ciuibus ciuitatis troie ad colloquium ꝯ
uocatis pro legatione anthenoris audienda manda
uit anthenori. vt quod ipse cum grecis tractauerat
in communi audientia omnium explicaret. Anthe
nor vero volens sue dolositatis commentuꝝ callide

palliare longū ordexuit in sua verboꝝ ꝓlatione ser monem asserēs in verbis suis de multa grecoꝝ po tentia de eoꝝ legalitate ꝫ firmitate in promissis ba bita semper ꝫ vbiq; propter quod ꝓ grecis callidū argumentū īduxit de firmitate treugaꝝ· quaꝝ pars aliqua per eos nunq; extitit viciata Item adiecit de debilitate nimia troianoꝝ ꝫ q̄liter ad nihil aliud sint deducti·nisi vt in cōtinuis lacrimis ꝫ multa anxieta te doloꝝ otinue flebilē vitā ducant·ꝫ iō astruere per verba sua nimium ē innisus·quod āmō eēt vtile ꝫ sa lubre viā pacis diligenter exquirere ꝫ inuētā diligen tius eā sequi per quā posset eorum lacrimis ꝫ lamen tis finis imponi. Addidit etiā ꝙ ad hoc cum grecis pueniri non pōt nisi per auri ꝫ argenti maximas q̄ tates in restaurationem grauiuꝝ damnoꝝ eoꝝ que propterea sunt perpessi· ꝓpter quod ōnibus in suo ꝑmōe suasit bñtibꝫ pecuniā ꝫ specialiter ipi ꝝgi vt ad releuationem tantoꝝ dolorum eorum manus apiāt. Cū secundū vulgare ꝓuerbium dictū sit Melius est marsubiis pecuniarijs accommodare dolores q̄ cor dis continuis doloribus anxiari· Deꝝ cum nundū a grecis potuerit finalem cognoscere voluntatem pe tit ꝫ laudauit vt eneas cum eo ad grecos se oferat· vt ambo simul a grecis voluntatem eoruꝝ finalē eli ciāt. ꝫ de obseruādis ꝑmissis per antbenorē sint greci in maioris roboris firmitate. Dictū uero ātbenoris cōiter omnes probāt. Quare antbenor ꝫ eneas se ad grecos cū redeūte rege Talcibio otulerūt. Rex uero priamus colloquio dissoluto suam secreto recepit ī aulā ubi multas lacrimas ꝑ dolore ī nimia ānietate

ꝓfundit ꝺferens in corde ſuo ꝓditorias doloſita
tes anthenoris ⁊ enee. ⁊ ꝙ omnes filios ſuos amiſe
rit tanta ſtrēnuitate ꝺſpicuos. ⁊ tanta fuerit dāna
perpeſſus. ⁊ nunc quod deterius ē neceſſe mibi eſt ut
me redimā ab eoꝝ manibus. qui tanta in diſpendia
intulerunt. Et ꝙ pretextu redemptionis ipſius a me
totum auruꝝ exhauriant quod multo tempore cumu
laui. vt demumiſpoliatis omnibus bonis meis ī ꝓ
fundū paupertatis īmergar. Et o vtinā eē poſſeꝝ de
mea vita ſecurus. Et ſic rex priamus quid faciat ig
norat cum neceſſitate coactus illorum habeat ꝓſēq
voluntatis qui totis eorum viribus ad ſuā animaꝝ
delendam penitus ⁊ perdendam prorſus anbelant.
Helena vero ſciens ꝙ pax erat tractanda cuꝝ grecis
⁊ ꝙ eneas cum anthenore erat iturus legatus ad gre
cos ſub noctis tenebris ad anthenorem ſe contulit
in ſecreto ⁊ rogauit attente. vt cum menelao ducum
vro ſuo de ea pacem ⁊ reconſiliationeꝝ tractare debe
ret. vt ex ſola ſue miſericordia pietatis ab eo pacis
gratiam valeat obtinere. quod anthenor grataner
pro ea ſe contulit tractaturum. Et ſic helena receſſit
ab eo ⁊ in regium palacium ſe recepit. Interī āt glau
cus anthenoris filius honorifice ſepelit. Et de cor
pore pācbaſilee fuit tunc per regem philimenem troi
anis acceptantibus ordinatum ꝙ ībumatum interiꝝ
remaneret donec pace tractata ꝛ philimenis deferrꝝ
in regnum amaſonum corpus ipſum vbi deberet in
regno ſuo tanc̄ corpus regine more regio ſepeliri.
Anthenor autem et eneas ſe conferunt ad caſtra
grecorum vbi cum illis tribus quos greci elegerant

de prodenda ciuitate firmio tractauerunt ⁊ de recõ
siliatiõe helene cum menelao sunt ab ipo firmã grati
am assecuti propter quod greci statuerunt vlixem ⁊
diomedẽ cum anthenore ⁊ enea apud troiaz ire lega
tos. Quibus intrantibus ciuitatem gaudz vulgo naz
cum ambo sint reges ⁊ valde discreti per eos putãt
pacem facilius percompleri. Sequenti uero die i mãe
oẽs troiani in regis palacio conuenerunt rege mandan
te ꝑ colloquio celebrãdo. ubi tunc surrexit vlixes.
⁊ in suoꝝ sermone verboꝝ dixit illis grecos duope
tere viz restaurationem dãnoꝝ in auri ⁊ argenti max
ima q̃ritate. ⁊ q̃ ãphimacus perpetuo releget ab vr
be sine spe aliqua redeundi. quod totũ anthenor do
lose procurauit amphimaco ꝑ eo q̃ restitit uerbis e
ius qñ primum ipe cũ enea dixit priamo pacẽ cũ gre
cis eẽ querendã. O q̃tũ expedit sapienti illã de se ha
bere cautelam. ne turbationis ⁊ seditionis tempore
sit ante alios prolocutor. ⁊ q̃ ipemet ponat custodi
am ori suo. Prolocutio enim amphimaco dãnũ fuit
Nunq̃ enim anthenor alias relegatõis exiliũ procu
rasset Sz deus qui sepe iniustas vlciscit iras punit
hoez pena quam alius procurauit. Dã ⁊ ipe anthẽor
enea tractante fuit a troia perpetuo relegat. ꝑut se
quentia presentis historie declarabunt. Existentib
igit vlixe ⁊ diomede inter troianos in regis palacio
ꝑ colloquio simul iunctis repente factus ẽ mirabil
sonitus inter eos ⁊ vociferatiões multe quasi clamã
tiũ audite sunt in ingressu loci. ubi predictum collo
quiũ tractabat. ꝑpter quod vlixes ⁊ diomedes val
de pterriti timuerunt ne tumultus populi irrueret in

t

in eos ad mortem iꝑoꝝ. ſ. aut offenſam Alii putaue
runt filios regis priami eē qui ad captionem iꝑorū
duoꝝ regum legatoꝝ diomedis ſcz ⁊ vlixis. ꝓpter
ter relegationem aphimaci anhelarent · Sz diligenter
exquiſita cā ipius ſonitus ⁊ clamoris nullo mō per
cipi potuit quidnā eſſet · Quare colloquio diſſoluto
oēs qui venerāt in regium palatiū receſſerunt ab eo
Anthenor uero vlixem ⁊ diomedē ſecretū traxit in lo
cum ubi ſatis ſecure loqui poterāt de doloſis archa
nis eoꝝ · Et ſolis tm̄ oſedentibus illis tribus vlixes
dixit anthenori. Ad quid trahis tantis expetitōibꝫ
vota nrā vt res nobis a te promiſſa ſuū oſequatur
effectum · Dixit anthenor · ſciunt dii volūtatē meam /
quia ad nihil aliud inuigilo cum enea niſi q̄ ꝓmiſſa
vobis ꝑ nos celeriter opleant̄ · Sz impedimento vo
toꝝ noſtroꝝ eſt quedā mirabilis ſtructura deorum
quā meo vobis (ſi placet) explicabo ſermōe Cui dix
it diomedes · Placet ⁊ gratū ē nobis · Quibꝫ āthēor
ſic ait · Certum ⁊ indubitatum eſt in hac vrbe · q̄ rex
ilius qui primo ilion fundauit in troiam vnde ilion
ex ſuo nomine dictum ē. ſtatuit in honorem dee pal
ladis magnum temp'lum in hac vrbe conſtructuꝝ qō
cum totum eēt perfectum in muris ⁊ non ſupereſſet ni
ſi oſtrui ſolum tectum ex celo quoddam mirabile ſig
num ⁊ quedam res nimium virtuoſa deſcendit ⁊ iux
ta magnum altare diuino miniſterio ſeipſum affixit ī
muro. vbi ex tunc uſq̄ nunc ſemper ſtetit ibidē a ne
mine ſe batulare permittit a loco · ſ. vbi ē niſi a cuſto
dibus ſuis tm̄ · ⁊ nunc a ſolo ſuo cuſtode viz ſacerdo
te thobāte · qui illud in diligentia magna cuſtodit ·

eius tamen materia ut ab ipis custodibus enarrat' ꝑ maiori parte consistit ex ligno . cuius ãt generis signum sit a nemine nosci potest. nec etiam sciri qualiter in sui forma in qua potuit eẽ fictum. Dea vero pallas cuius palladis beneficio troianis dicit' attributum edixit qualis virtus ꝺsistit in ipo signo· quetalis ẽ vt donec ipm signum sit intus in templo vel̃ framenta ciuitatis troiane nunq̃ ciuitatem ipsam amittant nec troiani reges ⁊ heredes eorum. Hec ẽ enĩ spes certissima troianoꝝ propter quã securi viuunt Troiani non timentes ipius vrbis excidium aut ruinam. Huius autem signi nomen pro eo· q̃ a dea pallade credit' eẽ datum palladium cõiter appellat'· adhec diomedes antbenori amice si ita ẽ de palladio ut tu dicis superstitiosus ẽ penitus labor noster cum ciuitas propter palladium capi non valeat nec haberi· antbenor vero respondit· si de mora nostra miramini. quare promissa nobis non sunt ꝺplemento mãdata. Hec ẽ sola causa quare dilata sunt usq̃ modo Sed cũ ego bucusq̃ tractaueri cum sacerdote custode de palladio vobis dando furtiue. de quo certaz tam babemus fiducią pro quadam auri maxima q̃titate a me ipsi sacerdoti promissa. vnde ifallibiliter certi sumus q̃to primo erit palladiuz extra menia ciuitatis ad vos illud destinare curabo· ⁊ tunc ꝑ certo perficiet' in omnibus votum vestrum ⁊ siciter eos fuit predictum ꝺsilium dissolutũ Cuibus antere cessum eoꝝ itez dixit antbenor. Carissimi ne presẽs nostrum ꝺsilium sit suspectum in eius mora oportet me ad regem priamum accedere ⁊ ficticie sibi dicere.

vt negocium nostrū vere in suo eē sit latēs quod vo biscum tractaueri de babēda a vobis certitudie quā ab ipo rege ⁊ eius cuibus intenditis vos habere Et sic mutuo inter se data licencia ad regem priamū an thenor accessit.

¶ De captione ⁊ destructione troie ⁊ morte regis pa mi ⁊ eius uxoris ⁊ eius filie polixene.

Dixe igit' ⁊ diomede ad grecorum castra rever sis anthenor dixit regi priamo. ut mandaret omnes ciues ad colloquium ouenire. Quibus oueni entibus anthenor i serie sui sermonis significauit eis tractatum eē cum grecis ꝙ pro pace firma tenēda dē tur eis viginti milia mercarꝝ auri ⁊ totidem de argē to ⁊ onerꝝ centum milia de frumento. propter quod ordinatum fuit inter eos ꝙ infra certorꝝ dierꝝ spaci um predicte ꝯtates colligi debeāt ⁊ baberi Quib9 habitis i assignatione earꝝ de firmitate pacis a grecis inuiolabiliter obsernāda securitatis cautele firmiter exponent'. Donec āt dabat' opera per troianos ad ꝯtates ipsas stud ose colligendas anthenor ad sa cerdotem thobantē palladiuꝙ custodē sub noctis ta citurnitate se otulit maximā ꝯtatem auri in magno pondere secum ferēs. quā obtulit sacerdoti thobāti ⁊ ambobus existentib9 in secreto ei dixit anthenor. Ecce auri ꝯtas tā maxima qua dū vixeris tu ⁊ be redes tui poteritis semper diuitis abundare. Accipe tibi eā ⁊ da mihi palladium qd custodis. vt illud mihi liceat absportare. A nemine enī scirī poterit ꝙ a nobis duobus solummō omittet'. Sane sicut tu iten dis vitare troianorum infamiam sic et ego. Prim enī

mallem mori q̄ a troianis ꝺtra me possit impīgi me fuisse sc̄z huius ꝺmissi participem uel actorē. ¶Pro pono itaq̄ si feceris illud statim ulixi trāsmittere ual de secreto penes quem dum postea eē sciet' solu ulixi poterit culpa eius ascribi. Dicet' enim ulixem a tēplo palladium subtraxisse. ⁊ nos duo erimus ab oī īno centie crimine penitus excusati. Thobas uero sacer dos quasi pro maiori parte noctis illius violenter ī stitit uerbis anthenoris. Sed demum anteq̄ anthēo ri subtraheret' de nocte libera recedēdi facultas tho bas illaqueatus auri cupidīe palladii subtractionē anthenori sponte ꝺcessit quod anthenor statim abs portauit a templo. ⁊ statim eadem nocte per nunciū suū illud transmisit ad grecos. quod ulixi protin⁹ fu it assignatum. ¶Postea uero fama dictante publice dictum ē q̄ ulixes sua sagacitate interceperat illō a troianis. Sed o dii ex quo thobas sacerdos elegit ciuitatem suā proditorie malle perire q̄ aurum pdēr sibi datum. quis locus tutus eē poterit aut securus si sanctitas incorrūpenda corrumpit'. Sane nō ē in sa cerdotibus nouum istud in quibus ex antiquo ava ricia oīm uitiorum mater suas radices affixit. ⁊ in gluuiosa cupiditas suas medullas ¶Nullum enī scel⁹ pōt eē tam graue quod ad ꝺmittendū illud sacerdo tes in fulgore auri subitam non recipiant cecitatem. Sunt enī auaricie templum ⁊ cupiditatis auxilium. Dum troiani uero promissaꝫ q̄titatem auri ⁊ argēti ⁊ frumenti colligerent ⁊ eam in templo minerue pōe rēt ꝺseruandam donec integraliter possit haberi. ¶Placuit eis deo appollini in tēplo ipo solēne sacrifi

cium celebrare in multitudine aialium occisoꝝ. que dum aialia ipsa super altare fuissent apposita ꝛ imit teret' ignis ad oburendum ea ad sacrificium deputa ta duo inter eos subito miracula otigerunt. ꝛ primū itaq; fuit illud quod ad sacrificiū nullo mō potuit ignis accendi. ꝛ cum fuisset fere decies attemptatū ig nis statim extinctus resoluebat' in fumum. sic ꝙ nul lo mō ad sacrificandū potuerant troiani ignē accen sum habere. Secundum uero miraculuz fuit illud. ꝙ dū interiora aialium ipsoꝝ ad sacrificandum para ta eēnt sup altare quedam aqnila volans in aere in sue vocis clamore descendit. et irruēs super altare ra pacibus vngnibus suis oia interiora predicta sustu lit ab altari. ꝛ ea in naues grecoꝝ adduxit. Troiani aūt stupefacte sunt valde ad ea que sic eis videntibꝰ acciderunt ꝛ quasi oēs uere percipiūt per signuz pri mi miraculi deos eē otra eos ad iracundiā prouoca tos. Sꝫ pro vtroq; miraculo ad significationē eorū habendo cassandre osilium diligenter exposcunt.
Que pro primo signo dixit eis apollinez indignatū ex eo ꝙ templuz eius per eos in effusionem sanguis humani extitit violatum cum in eo fuerit interfectus achilles. Sꝫ expedit propter hoc vobis ire ad sepul chrum achillis ꝛ ibi lumen accendere. de quo lumine accendet' in eorum sacrificio tale lumen quod nulla tenus extinguet'. quod ꝛ factum ē. De secundo uero miraculo cassandra troianis asseruit proditionez ci uitatis apud grecos sine dubio eē tractatam. Sacer dos āt calcas de his miraculis interrogatus a grecis secūdum signum dixit significare captionez ciuitatis

ab eis tempore valde breui. ¶Inter hec ãt calcas cum crisis sacerdote psuaserunt grecis. ꝙ deo apollini sacrificia eoꝝ offerrent quod statĩ factum ẽ. ¶Post sacrificiuꝫ uero factũ sacerdos crisis maiores eoꝝ exercitus ostulit in secreto vt fieri faciãt in similitudinẽ equi quendam magnuꝫ equũ ereum. ut ĩ eo saltẽ possent mille milites ostipari. qui equus fiet secũdũ ꝙ ego decreuero. nam hec ẽ oĩm deoꝝ uere voluntas. ¶Hic ãt equus fiet magisterio ꝛ arte apti sapientis artificis in quo ostruent quedam clausure sic artificio se opposite. ꝙ ab exteriori parte aspectibus boĩm nõ patebunt per quas cum locus erit ꝛ temp9 ab eo exire valeant p̃dicti milites ostipati. ¶Quo facto ꝛ equo ipo perfecto occulte mille militibus introductis petitis a rege priamo. ut equũ ip̃m in honorem palladis dee in ciuitatem ꝛ in templũ suũ permittat itrare uobis eam occasionem pretendentibus ꝙ cã cuiusdam voti vrĩ soluendi voueritis ipi dee. propter subtractionem palladu. quã fecistis a templo eius. ¶Ad criß ãt ostitũ sacerdotis/ ꝛ prouisionem ip̃i9 cum maxio labore artificuꝫ sine intermissione alia factus extitit equus ip̃e. ¶Perfectus tamen ꝛ opletus ultimo anno captionis ciuitatis ipius. ¶Reges ãt q̃ venerãt apud troiam in auxilium regis troie de quibus superi9 dictũ ẽ percipientes tam vile pactum ꝙ rex priamus cũ grecis iterat oẽs cum suis recesserunt a troia. ad eorum regna priamo dimisso tendentes. ¶Propter quod rex philimenis qui cum duobus milibus militũ troiam aduenerat cum ducentis quinquaginta tm̃ sibi superstitibus recessit a troia in comitiua vi3 puellarũ.

ct

ꝛ corpore panthasilee de quibus mille puellis nō su
pererant nisi tm̄ quadrigente eaꝝ excepta regia ꝛ tā
diu festinauerunt per dietas eoꝝ ꝙ ad eoꝝ optatas
peruenerunt prouincias. Sequenti uero mane ut ficti
cie odictum extiterat de pace iuranda in medio cāpo
rum extra muros ciuitatis sanctuariis ordinatis a
grecis. Rex priamus extra ciuitatem egressus in suo
rum maxima comitiua tā ipsi q̄ greci iuxta formaꝝ
sacramenti tenere pacem firmiter iurauerunt. Quare
diomedes primo iurauit pacem ip̄aꝝ inuiolabiliter
obseruare secunduꝝ ꝙ anthenor disposuit inter eos.
ꝛ cum greci postmodū fregerūt pacē ip̄aꝝ dicūt se nō
fuisse periuros ꝑ eo' ꝙ cum anthenore ꝑditionē ci
uitatis ꝛ pacem ficticie tractauerunt quod veꝝ ē licꝫ
in prouerbio dictū sit. Qui artificiose iurat artificō
se periurat. Sic enim ut iurauit diomedes maiores
grecoruꝫ ceteri iurauerūt. Rex itaq̄ priam⁹ cū omni
bus troianis suis deceptus ꝛ ignarus pacē ip̄aꝝ nō
ficticie sed absolute iurauit quibus prestitis iuramē
tis dum rex priamus pro certo putaret iuramenta a
grecis facta dolo carere. belenam grecorun regibus
restituit. ꝛ eis eam in humilibus precibus commēda
uit. rogando ne aliqua iniuria sibi inferret. qd̄ greci
ficticie letis vultibus annuerunt. Greci uero cupiētes
exequi dolose fraudis eoꝝ insidias rogāt priamum
ut equum ereum quem in honorē palladis se fecisse
dixerunt. vt sit eis ꝓpicia in recessu in ciuitateꝫ troie
iubeat intromitti. ꝛ corā templo minerue locari. vt
dea pallas in talis encenii oblatione sedata. ꝑ fur
to palladii in eorum reuersione cum nauibus eorum

ad propria absq; maris periculis eos salue nauigare permittat. Licet enim rex priamus ad petita nullatenus respondisset. Eneas tamen ⁊ anthenor faciendū esse dixerunt asserentes q; tale encenium ad ciuitatis decus perpetuo sit mansurum. Inuitus itaq; rex priamus annuit. q; eneas ⁊ anthenor dolosis fraudibꝰ concesserunt. ⁊ interim greci promissum aurum ⁊ argentum a priamo rege percipiunt. ⁊ onera frumentaria eis parata eoꝝ deducunt ad naues ⁊ onerāt i eisdem. Vniuersi vero greci conuenientes in vnum cuꝝ maximo deuotōis affectu. cum eoꝝ ꝓcessibus sacerdotuꝝ cū funibus ⁊ alijs necessarijs trahunt equū. ⁊ usq; ad portā ciuitatis deducūt Nō enim porta fuit tante latitudinis ⁊ altitudis spaciosa. q; p eā potuisset equus ipe omode introduci. propter quod necessariuꝝ extitit q; ex muro ⁊ porta in tantum demoliri deberet. quod fieret ad introductionem ipius equi altitudiuis ⁊ latitudinis spaciose Quo facto equum ipm in ciuitatem troiani ciues cum multo gaudio introducunt. Sꝫ nō ē nouuꝫ ut extrema gaudii luctꝰ occupet. cum troiani ciues ⁊ maiores eoruꝫ ex cecis incidijs facti ceci nō equū (licet equū fata statuerūt) sed mortem potius eorum visceribus ipssissent. Im miserūc enī greci ī predictū equū quēdā noie sinonem cui greci claues assignauerāt vt oportūo captato tēpore apiat clausuras ostructas ī equo ⁊ cū ꝑmū peciperet troianos per eoꝝ hospicia dormiēdo ꝗescere ipsis foris exūtibꝰ signum darꝫ ī flāma ignis accēsit. ut greci omodius ciuitateꝫ possent ītrare ⁊ habilius possent morti tradere dormientes Eodē āt die greci

insidiose quesito colore miserunt ad priamum · se a troia velle recedere ⁊ apud tenedon se primo conferre·ubi belenam occulte recipere statuerunt timentes si ipam in troiam reciperent. ne forte tumultus in exercitu grecoꝝ insurgeret otra eam· vt ipaz exide morti traderent· Nec eēt tunc qui posset eā sua defensiōe tueri· Placuerunt igit priamo velud ignaro ficticie verba grecoꝝ ea reputans eē vera. Vnde grecis ipsis ascendentibus naues eoꝝ ⁊ velificantibus a litoribus troianoꝝ. Troianis eis videntibus exide factis letis greci apud tbenedon applicant parum ante solis occasum ibiq; eis in multa iocunditate cenātibꝰ superuenīēte noctis vmbraculo oēs se armis bellicis munierunt ad ciuitatem troie se ī magno silētio otulerūt. Sinō vero postq; pcepit troiāos iuisse dormituz egressus ab equo reseratis clausuris tā ignē accenderat ⁊ grecis aduenientibus signuz dedit. ꝙbꝰ icō tinēti p muꝝ porte discissuz ingrediētibꝰ citatē· ⁊ egredientibꝰ militibus q̄ in equo extiterāt ostipati i troianos uiriliter irruūt q̄ secure ī eoꝝ dōibꝰ dormiētes nulla formidīs titillatōe opūcti sine spe aliqua bostilis īsultus secure i eoruz bospicijs morabāt ⁊ p grecos eoꝝ fractis ianuis ⁊ undiq; ꝯquassatis greci ascendunt bostiliter domos ipsas quoscunq; de eis inueniunt discretione sexus non babita vel etatis violenter occidunt exponentes preciosas eoꝝ diuitias prederapaci cum omne preciosuz eoꝝ ab eis rapiāt ⁊ expilent· sic ꝙ anteq; illucesceret dies illa plusq; viginti milium boīm gladio perimerunt· ciuitatis templa ipsius crudeliter spoliantes. Clamor igitur

maximus exuberat vndecunq; in funestis vocib9 oc
sisoꝝ Et rex priamus tam turbido audito clamo
re statim agnouit se proditum ab anthenore ⁊ enea ⁊
in multa lacrimaꝝ copia anxiosus surgit a stratu ⁊
indutis vestibus quibus potuit subito quasi p̄ceps
sua descendit ab aula. ⁊ in templum apollinis se rece
pit quod in palacio suo erat putans stat̄ se ab hos
tibus morti tradendum · ⁊ nullaz posse se spem habe
re viuendi. Quare cor̄ magno altari pron9 occubu
it indubitanter mortem expectans. Cassandra uero
q̄si demēs effecta sola fugit ⁊ minerue templū īrauit
vbi suoꝝ oīm excidiū grauiter lamēt̄ Cetere vero
regine ⁊ mulieres in regis palacio in multis lacrimis
⁊ doloribꝰ remāserūt. Mane āt facto in ipo lucis di
luculo greci sub ductu āthenoris ⁊ enee publicoꝝ sue
patrie proditoꝝ in magnū iliō irruerūt nulla ibi de
fensione per troianos inuenta. ꝓpter quod vniuer
sos quos ibi reperiunt morti tradunt. Pirrus uero
in predictum apollis tēplū igress9 vbi rex priamus
mortē ꝓpriā expectabat ī cum irruit ēse nudo ⁊ ī o
spectu ipiorū āthenoris ⁊ enee ductoꝝ ipius regē pri
amuz cor̄ altari neq̄ter interfecit · sic q̄ in multa sui
effusione cruoris maior pars altaris extitit īde made
facta · Hecuba uero ⁊ ei9 filia polixena se fuge dede
rūt. ⁊ quo fugiāt ꝓrs9 ignorāt · Eis tñ fugiētib9 ob
uiauit eneas. cui hecuba sic dixit in multo sui furo
ris ardore Ha neq̄ ꝓditor vñ a te procedere potu
it tāte crudelitatis īpietatas ut rḡē p̄amū a quo tāta
magnalia suscepisti tāto ab eo magnificat9 hōr pas
s9 fueris iterfectoꝝ seq9 ad eū ducer̄ quē debuisti saluar̄

Prodidisti patriã tuã ⁊ urbem in qua natus fuisti ⁊ in qua fuisti tanto tpe glorioſus. ut eius ruinã aſpicias ⁊ eius incendia videre non borreas quibus fumat. Saltim iſtius miſere polixene tuus ĩpius animꝰ miſereri dignet̃ · ⁊ neq̃ tuus oculus ei parcat. vt iter tot mala que feceris tibi ſaltim poſſit attribui hoc modicum bonũ egiſſe. vt eã ſaluare (ſi potes) omnio ꝓcures anteq̃ in manus grecoꝝ incidat qui eam interficiãt vel turpiter deboneſtent. Ad heccube igitur uerba motus eneas polixenã ſuſcipit ⁊ eã incognite ſecũ ducit. quam in ſecreto loco oſignat Thelamonius uero aiax de tẽplo minerue andromachen quõdã hectoris uxorẽ abſtraxit ⁊ caſſandrã ⁊ ſecũ ducit v trãq̃ · ⁊ menelaus helenam abſtractã ab aula regia ĩ qua erat letus abduxit. Sꝫ ⁊ greci in eoꝝ ſeuicia perſiſtentes totum ilion funditꝰ euertere ſtuduerũt ⁊ in citatem troie ſummiſſis crebris icẽdiis eã flãmis rapacibus expoſuerũt õnino cremandã propter qõ tota neptunia troia fumat ex qbꝰ magna palacia corruunt ⁊ exuſta ſubitis pereũt in faucibus. exceptis domibus proditoꝝ que ſigno dato illeſe ab incendiis ſunt ſeruate. Euerſa igitur tota quaſi funditus citate rex agamennon in magno templo minerue omnes maiores exercitus ſtatuit conuenire. quibꝰ ouenẽtibꝰ ſtatĩ ibidẽ agamennõ de duobus eos ſollicite requiſiuit. Vno ſcꝫ ſi ſeruanda ſit fides illis quoꝝ ope greci facti ſunt victores ⁊ dñi ciuitatis viz ãthẽori ⁊ ene. Aliud qs modꝰ ſit ⁊ forma ſeruãda in diuidendis ſpoliis diuitiis ⁊ theſauris ex citate queſitis. Sed grecoꝝ reſponſio fuit illa. vt troianis videliczt

anthenori ⁊ enee principibus factionū seruanda sit fides per quos greci dñi facti sunt urbis. ⁊ oēs opes a ciuitate quesite ī publicum veniant distribuende p oēs ꝑm vniuscuiusq; status merita ⁊ labores. Sed thelamonio9 aiax adiecit helenam nihilominus morti tradendā p quā tot mala greci tantis temporibus subierunt. Cuius cōsilio multi ex ipis regib9 adhesērt ⁊ uix agamennō ⁊ menelaus tunc helenam defendere potuerūt. cum maior pars regum ī exterminiū helene vnanimiter cōuēisset. Dezz rex vlixes in contrariā declinando sententiā. in tantuz suis sermonibus ⁊ ordinato mō loquendi predictos reges induxit. ꝙ eoruz mutata sententia in liberationem helene oēs concorditer cōsenserunt. Et agamennō penes reges ipos tūc in tantū institit ⁊ curauit. ꝙ sibi cassandrā regis priami filiam reges ipi in sui laboris premium cōcesserūt Hōduz tñ ipsoz reguz colloquio dissoluto anthēor ⁊ eneas accesserunt ad eos exponentes eisdē qualiter andromache ⁊ helenus filius regis priami semp dissuaserunc troianis grecorum scandala. ⁊ eorum inimicicias. quorum tractatu fuit liberum corpus achillis ⁊ funerarie traditum sepulture. Quare petierunt eos vtpote dignos a custodia liberari. Quod a regibus liberaliter fuit cōcessum. Helenus autez pro duobus filiis hectoris ⁊ andromache similiter pro eisdē vtpote patruus pro nepotibus ⁊ mater pro filiis reges ipsos humiliter deprecantur de liberatione ipsorum. Quod reges similiter annuerunt. necnon ⁊ pirrus qui detinebat eosdem. qui satis primo instituit eos morti tradendos. Statuerunt etiam ⁊

tunc q̄ oēs nobiles mulieres que a mortis laqueis e uaserunt libere permittant abire ⁊ standi vel eundi liberā pro velle eorum habeant facultatē. Dispoſue runt ꝓterea ⁊ ipi a troia recedere. ſed tanta maris tē peſtas inualuit. q̄ non valuerunt per menſem integrū nauigare ⁊ cum nondū tēpeſtas marina quieſceret. Greci ſuper hec ab antiſtite calcas diligēter explorāt imped mēti cauſaz eoz vñ tā grauis culpe cauſa ꝑ ceſſit ſic perdurās. quibus calcas ſic dixit hoc eis ac cidere propter furias ifernales ꝑ eo q̄ nōdū ē achil lis aie ſatiſfactuz i templo appollinis iterfecti. Im molanduz ē ergo dus ipis de ea per quā mortē ſub iit q̄ uſq; nūc remanſit multa. Pirrus igit diligenter exquirit quidnā de polixena ſit factum que de achil nece fuit cā penitus impulſiua cuz oſtet eā nō eē mor tuā neq; captā ⁊ banc oēs viuere cōiter aſſerūt. Et proīde agamennon ſcrutat antbenorē q̄ cū ipe nega uerit otra eum de vita polixene ⁊ vbi ſit vehemēter ipungit. antbēor āt uidēs ſe exīde i tātū ab agameno ne ⁊ aliis grecorum regibus pregrauari tanq̄ iniqui tatis filius volens omnes iniquitates ſuas finaliter percōplere in tantum p dies plures cure abbibuit ⁊ laboris. q̄ demum agnouit polixenaz in profundo camere cuiuſdam veteris turris occulte latēt. ad quā accedens antbenor a predicta turri per brachia eam violenter abſtraxit. quam incontinenti captam aga mennoni preſentauit. Sed agamennon eam ſtatim pirro tranſmiſit. qui pirrus ſtatim in ſepulchro ſui patris eam mādauit occidi.. Dū igit polixena duce ret ad uictimā concurrunt reges ocurrit ⁊ vulgus. ⁊

in tanta perdenda sue pulcritudinis forma absq; ab ea commissi cã criminis oẽs cõiter dolent ꝙ ipi opa tiunt eidem. Manibus ergo pirri ipam valde velo citer liberassent nisi iuxta dictum calcantis oĩm iter esset ad propria redire posse qua vimente redeũdi fa cultas libera nõ poterat eis patere. Polixena aũt an te achillis tumulum ostitura de morte achillis se ver bis humiliter plurimũ excusauit imo de morte achil lis dixit nimium doluisse. ꝙ ꝙ reges ꝙ principes gre corum virginẽ inocẽtẽ extra iusticiã patiunt sine cul pa perire non ꝙ mortem abhorreat cuz vita eius eẽt satis durior morte sua. ut tãte nobilitatis virgo sue virginitatis ꝙ nobilitatis claustra illicite disrũpi per mitteret ꝙ sui pudoris itegrã puritatẽ pateret ꝑ ma nus minus se nobilium deturpari ꝙ specialiter ab eis qui hostili animo regẽ patrẽ suũ ꝙ idlitos frẽs suos crudeliter peremerunt. Quare dixit melius sibi succe dere in patria sua mori ꝙ per exilium ĩ paupertatis angustias vitam ducere anxiosam ambire ꝓuicias alienas. Veniat igit mors quam dixit se gratãter ad mittere dum ẽ virgo ꝙ virginitatem suã diis omnib9 ꝙ ipi morti grata voluntate libare. Ad hec duz tacu it polixena stati pirrus in gladio coram sui patris sepulcbro vidente hecuba matre sua impie polixenã occidit. ꝙ eius corpore per frusta truncato per eũ pa tris monumẽtũ ĩ multa circũquaq; copia uirgine san guis irrigauit. Hecuba uero cũ vidit coram se inter fici polixenam dolore pre nimio sui sexus protinus exuta memoria facta ẽ furiosa quare in furoꝝ suo pe nit9 dissoluta vaga discurrit quoscũq; ꝓt mordz moꝝ

canino. ⁊ proiectis ab ea lapidibus nunc istū obruit
nūc illum grecos multitudīe lapidū offendēdo. ꝓp
ter quod facta ē nimiū infesta grecis. ⁊ iō greci eam
capi faciunt ⁊ eā mandant in aulide insula troie vici
na ab hominibus lapidari. que ibidem lapidibus
obruta diem clausit extremū. Greci vero beccube cor
pori monumentum arduuz ⁊ insigne fieri mandarūt
vbi corpus beccube fuit sepultū. cuius monumēti fa
brica usqꝫ in hodiernū diē luco apparet in ipo ⁊ no
men quod tūc fuit impositum ipi loco propter mēo
riam beccube vocat⁹ ē loc⁹ ifest⁹. qđ nomē usqꝫ nūc
viget cōiter ipi loco.

¶ De exilio ence ⁊ religatione anthenoris a troia ⁊
morte thelamonii aiacis.

POst igit troiane urbis in tanto suoꝝ ciuium ⁊
eoꝝ facultatuz discrimine captionē nondū gre
cis valētibus a troia recedere propter nimiā maris ⁊
tpis tēpestatem thelamoni⁹ aiax corā agamennone ⁊
alijs grecoꝝ princip⁹ otra vlixem q̄relaz exposuit
dicēs qđ cū i distribuēdis facultatib⁹ i troiane ciuitatis
captiōe q̄sitis debuerit ea forma seruari. ut ꝑm digni
tatem meritū ⁊ laborē deberet vniuscuiusqꝫ progatiā
seruari ⁊ in palladio tñ ocedēdo nō fuit equa forma
seruata cū palladiū ocessuz fuerit vlixi q̄ tāto ꝑmio
non fuit dign⁹. ⁊ ego eo careā q̄ multomagis eo dig
nus existo cū ꝓpter mee strēnuitatis labores imodi
cos multotiens grecorū excercitum fame nimia labo
rātem multa saturitate repleueri i multoꝝ victualiuz
vbertate. quē multotiēs a troianis quasi deuictū in
mee fortitudinis robore illesum perdurare ⁊ oseruari

penitus fecerim ōtra hostes. Cum ꝙ ego regem poli mestrem interfeceri in cuius custodiaz rex priamus o miserat eius filium polidoꝛ cum infinita ꝗtitate te sauri quo polidoro a me ēt interfecto thesaurum su um totuz ad excercitum grecoꝛ adduxerī ex quo fu it excercitus in suis expensis semper abundās. Inter fecerim ēt regem fricie omnib9 bonis eius grecis ad ductis. ꝙ eo amplius ꝙ dñio grecoꝛ adiecerim meo studio ꝙ in meis viribus multa regna gargaros sez crepesim arisdam ꝙ lariſſam necnō ꝙ circūadiacentia regna troie ꝙ loca sibi finitima usqꝫad muros ciuita tis ipius cum nullus eēt q̄ tunc troianis succurreret. ꝙ in forti copia subueniret. cum ꝙ ego cum achille mꝫ ta victoriosa pfeceri. Que licet ipe in suo sermōe vni uersa distinxerit. hic tamen tāqꝫ superflua sūt omissa ſt ipe vlixes carēs oī strēnuitate militie sola su ser monis facundia vigere. ꝙ supereſſe videt q̄ nō preua let nisi in blandicijs tm̄. ꝙ fallaci arte verboꝛ qui si dixerit nos dominos p eū troie cīcatis effectos boc non a sue strēnuitatis uirtute ꝓcessit sz a ꝓditorius ꝙ fallacibus uerbis suis. propter qō perpetue labis laboramus īfamia inter gentes ꝙ troianos quos de buimus in potētia nrā deuīcere vicerim9 per machīa tionis fallaciā ꝙ per doluz. Postqꝫ uero suis verbis thelamonius finem fecit. vlixes ōtra eius uerba aīo se respōdēs dixit ipe troianū excercitum ex sua stren nuitate uicisse ꝙ sapienti ōsilio sensus q̄ si non fuisz in grecoꝛ excercitu in multa industria sensus sui. ad huc troia in sui gloria ꝙ firmitate maneret. ꝙ eius ci ues eēnt adhuc in fortitudine statꝰ coꝛ. Sane inter

cetera non in uirtute tua domie thelamon grecis pal
ladium fuit quesituz sed potiꝰ studii mei cura. Troi
anis enī nunqꝫ quid eēt palladium notuz fuit. nec eis
nota eius uirtutis potencia qualis eēt. sz ego per soli
us mei scrutinium adinueni qꝙ per solum palladium
retardabaꝫ nobis captio cītatis cum in palladii uir
tute ostisteret troiam capi non posse. donec palladiū
eēt inter menia cītatis ipsius Quare troiā accessi fur
tiue ⁊ in tantū studiose tractaui. qꝙ palladio ipo ba
bito uobis fuit cītatis ipiꝰ dominiū acqsitum. Et
ad hec inter cetera ulixes suo tunc colloqo finē fecit
Sz thelamoniꝰ aiax multis obprobriosis uerbis in
sultauit acriter in ulixē. ⁊ ulixes nihilominus otra
eū. ꝓpter quod capitales facti sunt inuicē inimici.
Thelamonio publice asserēte necesse ē qꝙ suis manibꝰ
moriaꝫ ulixes. Ex dū placuisset regibꝰ agamenno
nis ⁊ menelai standuz eē iudicio quis eoꝝ alter pal
ladium habere deberet thelamonius uel ulixes ipi e
orum arbitrio decreuerunt palladium penes ulixem
residere debere tāqꝫ dñio eius adductū. Doti forte
ex eo qꝙ ulixes eoꝝ otemplatiōe belenā a mortis pe
riculo de manibus ipiꝰ thelamonii ⁊ aliozꝝ regū gre
coꝝ suis sermonibus liberauit. Dolet igiꝫ thelamōi
us ex tali prouisiōe facta per agamēnonē ⁊ menelaū
de palladio irracionabiliter otra eū cum oēs quasi
maiores excercitus ostanter assererēt in obtinendo
palladio thelamoniuz digniorē ulixe. ꝓpter qd
thelamonius otra agamēnonē ⁊ menelaū egrū gerēs
aīm multa uerboꝝ diffundit obprobria otra eos as
serens se eoꝝ capitalē de cetero īmicū cuiꝰ rei causa

frēs ⁊ vlixes cum eis in maxima militū comitiua ꝓ
curabant se cum cautela maxima custodire. ⁊ Postq̄
uero dies illa trāsiuit ueniente eius nocte sequenti ⁊
diei proximi aurora surgente per quā dies sequēs ef
fudit orbi summo diluculo lucem suam inuentum ē
q̄ ea nocte fuerat in lecto suo thelamonius interfec
tus multis ꝯfossus vulneribus ⁊ eius corpore mul
timode detruncato. Clamor igit̄ per totum excercitū
magnus exuberat ⁊ de morte thelamonii cōiter oēs
dolent. ⁊ quasi credulitate uera in agamēnonē ⁊ me
nelaū culpā impingunt ſ; potius vlixē. ⁊ Pirrus uero
qui thelamoniū affectione sincera dilexerat ꝯtra vlix
em ⁊ alios thelamonii necis participes multa cōmī
toria uerba diffudit. Quare vlixes de uita sua du
bitans quadam nocte sub ipi9 noctis cecitate nimis
obscure cum suis nauibus recessit a troia furtiue. ⁊
alto pelago se omisit. diomedi amico suo palladio
ipo dimisso. ⁊ pirrus thelamonii corpus cremari
mandauit. ⁊ ex eo facto cinere in quodam uase aure
o deponi ⁊ ꝯsignari deposuit cinerē ipm multi saga
cis artificii munimine sigillatū ad ipius thelāonii r̄
gis regnum ꝓpriū deferēduꝫ. Agamēnō uero ⁊ mene
lans cū q̄busdā regibus sibi fauentibus ꝯtra pirrum
⁊ quosdā reges q̄ pirro fauebāt faciebāt se cautius
custodiri cum pirrus insidiaret eisdeꝫ. ⁊ ipi similiter
ipi pirro. Sed anthenor suo ꝯtractatu iter eos paceꝫ
stabilem reformauit. ⁊ vniuersos maiores grecorum
ad ouuiū in magna solēnitate studuit iuitare quos
in magna diuersitate ciboꝝ parauit ⁊ refecit eosdem
⁊ preterea eos in multoꝝ exhibitione donoꝝ bōrāf

curauit. Greci uero otra eneam eorum assertionibus impingebant ipsum otra eos scz fregisse fidez rupto sui viculo iuramenti ex eo qp polixenam celauerat ꝛam mortis. cuius occasione magn9 achilles exciterat interfectus. Et iō cōicato cōsilio enee exilium indixerunt. ut perpetuo relegaret a troia. Qui cuz non valeret eorū iussiōbus otraire grecis humiliter supplicauit. ut saltim uiginti duas naues cum quibus paris apud greciā se otulit sibi ocedere dignarent. Et cuz refectione nimia indigerēt reficiendi eas sibi deberent spacium indulgere. Quod greci liberaliter cōcesserūt quatuor mensium spacio sibi dato ad refectionē ipa rum. Interea anthenor nolens in troia manere. qui busdam nauibus sibi quesitis uoluntarius recessit a troia cum q̄titate plurima troianoz. sed quo iuit ꝛ quo duerterit presens bistoria non declarat. Eneas uero otra anthenorē gerens aīm odiosum pro eo qp facto suo ouiuio factum ē qp ipe relegaret a troia ꝛ anthenori patebat libertas eundi ꝛ redeundi a troia ꝓ sue arbitrio voluntatis latentes anthenori parauit insidias qualiter a troia posset perpetuo relegari ꝛ qp ei facultas eundi ꝛ redeundi ad greciam penitus tolleret. Qua ꝓpter eneas troianis omnib9 q̄ superstites erāt in troiam ad consiliuz conuocatis sic eos allocutus ē dicens. Amici frēs ex quo sinistrāte fortuna ad presentem statum in quo estis nuperius deuenistis aperte uidetis quia nō sine alicui9 cōsilio protectoris salubriter poteritis ducere dies vrōs. Est ergo vobis salubre ut me recedēte de aliquo uestro rectore salubriter cogitetis. Si enim vicini uestri

habitantes per villas ⁊ castra ⁊ ẽt alibi sentient uos sine ꝓtectore manere passim in uos irruent ⁊ cõtinuis prede laceratiõib⁹ uos exponẽt Expedit ergo uobis ut mihi videt mittere pro anthenore. ut eum uobis ꝯstituatis in regem. ut cũ eiꝰ cõsilio ostra emulos uestros possitis salubriter uos tueri. Placuit itaq; enee ꝯsiliũ uniuersis propterea per eorum nuncios anthenore perquisito inuentus ad troiam festinus accessit. In cuius offensionem saltꝫ eneas arma ta manu uoluit prosilire cũ adhuc eneas in troia potentior eo eẽt. Quare reliqui troiani apud troiã existentes eneam humiliter deprecant. ut a suis desistat inceptis. ne mala eorũ oĩa que iam finem in bellis aliquẽ sunt sortita per ciuilia ⁊ intestina bella ĩter eos debeant innouari. Ad eoꝝ igit verba eneas sic dixit. Quis boĩm põt tanta pietatis dulcedine demulceri. ut tanto uiro nequissimo ⁊ ꝯtinuo proditõis actori parcere pie posset. cuius proditionis artib⁹ factum ẽ ꝙ polixena inclita regis filia virgo innocens mactari corã sepulchro achillis sic crudeliter meruisset. Et ego sũ a uestro ꝯsortio perpetuo relegat⁹. q̃ uobiscum affectauerã in ꝯmunibus lacrimis tãq; earũ particeps cõdolere ⁊ cõitum anxietatũ uiã ꝯsolationis exquirere. per quã possemus in tantis nris doloribus aspirare. Ad uerba igit enee troiani tũc cõi deliberato consilio anthenorẽ decreuerunt a troia perpetuo relegandum. ita ꝙ nunq; redire troiã sibi liceret data sibi licencia a troia ꝯtinuo recedendi quod statĩ factum ẽ. Anthenor ãt statĩ cũ suis nauibus ⁊ multis de reliquiis troianoꝝ se immisit in mare ⁊ tã

diu p pegrina equora nauigauit donec ī quorūdaz manus incidit p ratazz qui irruētes ī eū ꝛ suos quos daz iterfecerūt ex eis ꝛ alios vulneribus affecerūt et demū predati sunt oēs tandē ab eozz maīb9 liberati tandiu p maris equora deuebūt donec aura prospera inspirante iuxta litora cuiusdam ꝓuincie applicant que gerbendia vocabat. ¶ In qua tunc regnabat rex quidaz valde iustus ꝛ pius oetides noīe q̄ ꝓuincia ipsaz ī multa trāquillitate regebat ¶ In terrā igit huiꝰ regis descendit ānthenor in comitiua paucorum iuxta litꝰ cuiusdā rupis excelse que ipsi litori immineb at ¶ Quare ipsiꝰ loci scrutata planicie que a radice rupis ipius longe lateqz per arua distendebat ꝛ nemora ꝛ in multis aquazz fontibus circūquaqz anthenor ipius loci amenitate captata in supercilio rupis ipius quādā ciuitatem fundare disposuit ꝛ fundauit cum reliquus troianozz qui nauigauerāt cum eodē ꝛ eam corcbire menalon statuit appellare. quā in breui tempore fortium murozz ābitu circūcinxit institutis in eis multuz per girū turribus bellicosis. ¶ Quod pꝰ cp troianis innotuit qui remanserāt apud troiaz de ciuitate ipsa in loco tuto firmata ferulī ꝛ amēo maxima pars eozz sponte peruenit ad eā. ex quibus citas ipsa necnō ꝛ multis aliis facta ē nimiuz populosa ꝺ dictus āt rex oetides cuius erat dīnio ꝓuincia ipsa subiecta spōte peruenit ad eā. ¶ Ex quibus nouit ānthenor cp rex ipsum magnā recepit in gratiam. ꝛ ciuitatē ipsaz ꝛ oēs troianos eosdem. ¶ Quare magnificatus ē valde ex dilectione regis anthenor ꝓpter sue probitatis industriā ꝛ in regno ipo per regē factꝰ ē secūdꝰ

ab eo. Cassandra uero que remanserat apud troiam multis exacerbata doloribus ex lapidatiõe mris et polixene sue sororis multos dies duxit in lacrimarũ anxietatibus ꝛ lamentis. Sꝫ demũ lacrimaꝝ ibrib9 exsiccatis ꝛ ea parũper a suis doloribus respirante Greci qui intendebant a troia recedere ab ea multa exquirũt de futuris eoꝝ. Quibus cassandra dixit mlt̃a mala eis debere succedere anteq̃ in patriã recipiantur eoꝝ. Agamennoni uero dixit ipm interficiẽdũ ab illis qui sunt de domo sua ꝛ vnicuiq̃ eoꝝ accidit sicut cassantra vaticinata ẽ illis prout presens histori a per sequentia declarabit. De thelamonio uero dã destine interfecto supererãt duo filii quos ipse de duabus reginis uxoribus sibi susceperat. quoꝝ antegenitus vocabaṫ eamcides de matre eanca ꝛ alius de regina ecbimissa q̃ antissacus vocabaṫ. Hi duo duꝫ etatẽ agerẽt puerilẽ dati sũt sub tutela ꝛ cura ẽgis reucri. ut eos donec pnbescerent educaret. ꝛ donec apti fierẽt ad militiam assumendã. Agamẽnon uero ꝛ menelaus a grecis licentiam postulauerunt recedendi. quam ipi maiores grecoꝝ adhuc existentium apud troiam ꝺcedere noluerunt habentes eos de clamdestina. Thelamonii nece suspectos dum de vlixis fuga furtiua. per quam accusatorẽ seipm eẽ ꝺstituit. Agamennonẽ ꝛ menelaum ipi greci ut in aliquo releuarẽt sibi recedendi licenciã tamẽ inuitis animis attribuũt Ipsi ãt recedentes a troia alto pelago se ꝺmittunt. Tempus erat quo calcatis vuis autumnus in orbe tã suas messes exoluerat inequales. ꝛ vicina biemps in suo pigro rigore iam veniens propriis frõdibus

spoliauerat arbores ⁊ dulcibus auium iã idixerat si lentium cantilenis. Tunc cum robusta uentoꝝ austeritas in multo flatus spiramĩe suis ꝓsilit a cauernis tunc cum ab aere liquido serenitate depulsa nubium obscura ogeries uestit illuꝝ que ĩ pluuiaꝝ copus dissoluta noua dant incrementa fluminibus · ⁊ ab estiuis frustis ramoꝝ ⁊ truncis decidentibꝰ inter ualles in suis decursibus valles ipas undecũqꝫ mundificãt ⁊ extergũt tunc grecoꝝ inconsulta facilitas ceco auiditatis ardore corda ꝺmouit q̃ ad ꝓpria repatriare volentes per peregrinantium animos feruẽti calore febricitare ꝺpellit. ut non aduertentes uiaꝝ discrimina. nec temporum qualitates desideratum attingant aditer. propter quod pleriſqꝫ ꝺtigit. q̃ duꝝ ad ꝓpria inconsulte festinant redire uiaꝝ ĩpedimẽtis emergẽtibus inopinatis agressibus in medio uiaꝝ deficiũt ⁊ nunqꝫ ad propria supereſt illis perueniendi facultas. Hoc enim desiderio dũ grecoꝝ capta sunt nota ad propria redeundi recedentes a troia cũ eoꝝ nauibus diuitiis multis onustis. quas ab opulenta troianorum preda sibi multipliciter queſierunt in ꝓfũdo hiemis quodam die sereno captato se posuerũt ĩ mari ⁊ eleuatis velis ⁊ in flatibus ventoꝝ expansis per q̃tuor dies ⁊ totidẽ noctes quasi feliciter nauigauerũt Quinto uero die circa nonam dũ per medium mare maris equora plena securitate sulcarent. serenus aer subito factus est ater. duꝝ aer obductꝰ nubibꝰ ĩbres enomeret in multa copia pluuiaꝝ. Mugit etber ĩ tonitruoꝝ aggregationibus sonos emittentibus terribundos ⁊ coruscatões repẽtinis ⁊ falsis ignibꝰ t ãs

lucentes inter tenebras tempestatis istabilẽ lucẽ prestant. Eurꝰ uero notibus ꝙ affricus ab ãtris eolus relaxati maris una subuertũt. ꝙ nũc in tumentes mõtes nunc in profundis biatibꝰ maris undas eleuãt ꝙ discindunt vehementes spũs ꝓcellarꝝ. Sic ergo grecorꝝ naues maris nimia tempestate quassate nũc huc nũc illuc incerto remige trãsferũt. scindunt uela multas dilacerata per plcias magne frãgũt arbores. ꝙ stridore in autẽnea suis malis violento diuorcio separate uarias collidunt in partes. Temonũ uero suorum ab ipis nauibꝰ auulsorꝝ excusso remige naues ipe dũ vage periclitant varios inter fluctꝰ supueniẽtis noctis tenebris duplicatis inuicẽ segregãt ꝙ a fulminibꝰ a summo celo in triplici flãma ruẽtibꝰ ĩ medio fluctuum exurũt ꝙ exuste fumosas deperiunt inter undas dũ eas celestis ignis exurit ꝙ maris aqua submergit ꝓereunt ergo greci nauigãtes in ipis ꝙ ĩnumerabiles diuitias troianorꝝ q̃ uebebãt in eis vorax pontus absorbet. oleꝰ uero aiax q̃ cũ triginta nauibus suis in predictam incidit tempestatem omnibus nauibus suis exustis ꝙ submersis in mari in suis uiribus brachiorum natando semiuiuus peruenit ad terram. et inflatus pre nimio potu aque vix se nudum recepit ĩ litore. vbi usq; ad superueniẽtis diei lucẽ quasi mortuus iacuit in arena de morte sua sperãs potiꝰ q̃ de vita. Sed cum quidam ex suis natando similiter a maris ingluuie iã erepti nudi peruenissent ad litꝰ dominum eorũ querunt in litore si forsitã euasisset quẽ in arena iacentem inueniut. ꝙ dulcibus verborum fouent affatibus. cum nec in vestibus ipsum nec alio

possint subsidio refouere. Sic ergo ut dictū ē grecis periclitantibus otigit ꝫ aiaci. virtute dee minerue. q̄ oceptam irā atrocissimam in aiacem ꝫ alios voluit vindicare. ex eo q̄ cassandrā a templo suo violenter abstraxit. Quāuis ergo dictuz sit q̄ pena suos tenē debz actores nō ē nouū. ut obvniz culpam dumtax at mille non culpantes septus arceāt. De aliis uero grecis ꝫ grecoꝝ ducibus a troia tunc recedentibz et ad propria festinantibus q̄ presentis cladis periculū minime subierunt qualiter eis successerit sequēti libro apertius enarrat.

De naufragio nauium grecoꝝ ꝫ nece agamēnōis.

ID ām tempore quidam rex erat in grecia nomine naulus q̄ regnū in grecia magne latitudīs ꝫ lō gitudis possidebat. cuius regni situs ex latere septen trionalis plage longe maris pelago iungebat. dū ex eodem latere haberet rupes excelsas. quaꝝ radices ā biebat pelagus īporrectum. ꝫ multos ex eodē latere iuxta se haberet scopulos montuosos. Hic rex nau lus tempe troiani belli habebat duos filios. quorum primogenitz palamides in suo noīe vocabat. alius minor eo/ vocabat oetes. Hic palamides multa strē nuitate vigebat dū eēt uir fortissimz ꝫ aiosus ī bello ꝫ equestris milicie multa fama preclarus Hic ad gre corum excercitum in multaꝝ nauium copia ꝫ suoruz multorum militum comitiua apparatu maxīo poten tar accessit. cum nullus rex in grecia maius regnū ha beret nec tātis diuitus opulētū. Hūc palamidē greci in imperatorē totius excercitus statuerūt Agamēnōe ab eius cura principatus amoto. Qui palamides

demum in ꝯflictu belli mortuus expirauit ut de his omnibus ⁊ de eo satis ē supra suo loco relatū. Sed quedam quibus aliorꝝ placet interitus ⁊ q̄ semp ī eorum malicijs gloriāt regi naulo ⁊ eius filio occto de morte palamidis falsis adinuentionibus ⁊ suborna tis in multa fictione ꝯmentis aliter sunt testati. dix erunt enī palamidem nō in bello peremptū sed clam destine ⁊ furtiue per vlixem ⁊ eius sociū diomedē de ꝯsilio grecorꝝ fuisse nequiter īterfectum. ⁊ ut ex eorū ꝯmentis resultaret firma credulitas de eius īterfectō ne ꝯmētati sunt ficticiā formam ⁊ modum astruētes in dictis eorꝝ vlixē diomedem agamēnonē ⁊ menela um duas falsas litteras ꝯfinxisse in quibus ꝯtinebatur palamidē cū troianis proditionē grecorum exercitus tractauisse pacta sibi a grecis quadā auri maxima q̄titate. ⁊ has litteras fecerunt ad latus cuiusdā interfecti hominis collocari. Cū aūt finxisset eos scire promissam pecunie q̄titatem procurauit vlixes cū quodam secretario palamidis pecunia sibi data ut illam pecuniam quā troiani ꝓmiserāt palamidi ꝓ proditione exercitus se daturos sub capicio lecti palamidis se abscondere ꝓcuraret quā cū vlixes assignasset eidē idē secretarius palamidis sub capicio lecti ipius latēter abscōdit. Quid cū idē secretarius se ad vlixem postmodū ꝯtulisset ⁊ relatuꝝ sibi extitit in secreto qualiter perfecerat mādatū vlixis Vlixes ī eo dēloco clādestine eū fecit occidi Quibus trīs postea per grecos īuentis ⁊ lectis grecos ꝯtra palamidez suspitionis animuꝝ ꝯcepisse dixerūt. Et cū greci ad tentorū palādis se p9mo ꝯtulissēt pq̄situri sisic ꝯ auro

rei ueritas se haberet perquisito eius lecti capicio ĩue
nerũt autẽ ipm in ipo ⁊ in eo pondere quo p̃dicte lit
tere otinebant. quare cum greci fidem adhibuissent
his que otinebant in litteris postea firmiorẽ in pala
midem irruere uoluerũt tanq̃ p̃ditõis actorẽ. Sed
palamides otra predicta aĩose resistens obtulit se ex
inde defendere per duellum equestre qualiter ip̃s sce
leris erat inscius ⁊ separati innocentiam suã bello ip
so purgare ⁊ cũ nullꝰ grecoꝝ fuiss; q̃ tũc otra eũ pug
nãdi cã congredi voluisset videntibus predictis eiꝰ
emulis q̃ per eã viã ipm nullatenꝰ uicere potuerunt
Ulixes in suis sermonibus sedauit populuz ⁊ iurauit
in tm̃ q̃ de his que otra palamidẽ suggesta fuerunt.
falsa crudelitate depulsa eius videret adiutor pala
mides fuit per eũ adhuc iperio excercitus reformatꝰ
Addiderunt etiã p̃dicti omentatores adinuentiõibꝰ
suis q̃ nõ pꝰ multos dies ulixes ⁊ diomedes secreto
sunt palamidem allocuti asserentes sibi q̃ ip̃i certifi
cati sunt q̃ in quodam veteri puteo erat quidã max
imus thesaurus absconsus. qui indubitanter ab eis
poterat obtineri. De quo eum cum eis vellent eẽ par
ticipem. sequenti die disposuerunt ad predictum pu
teum se conferre ⁊ si placeret ei tunc ire cum eis ad p̃
dictum thesaurum habendum gratum ⁊ acceptuz ba
bebant. Palamides uero eorum fraudum ignarus ex
sola fide deceptus veniente nocte ad predictum cuz
eis se contulit puteum vbi collatione facta inter eos
quis eorum primo descenderet. Palamides in euz se
obtulit descensurum. qui discalciatis pedibus ⁊ sup
fluis vestibus relectis a se in puteum ipsum animoſꝰ

descendit. Que ut presenserunt ad ima putei peruenisse statim eū lapidibus obruunt ⁊ interfecerunt eūdez ⁊ ipm mortuum in puteo dimiserunt ad eoz tentoria sub eiusdem noctis silentio properantes Et talis fuit falsi oměti globus qui de morte palamidis nauli regis aīm patris sui ⁊ oetis frīs sui ad credendum inuoluit. Propter quod rex naulus ⁊ ei⁹ f.lius oet⁹ diligentissime sunt scrutati qualiter ad vindictaz necis filii ⁊ frīs eoz potenter insurgerent otra grecos. qui in ipso excercitu fuerunt. Audauerunt enim ꝑ certo ꝙ greci ipsi hiemali tpe se posuerunt in mari cā ad eoz propria redeundi q̄ necesse habebant per cō fīna regni sui transire. Mandauerunt ergo eoz bōinibus ut qualibet nocte in cacumīe montium exestentium iuxta pelagus ignem accenderēt. ut decepti greci per noctis tenebras trāseuntes putantes se eē sec⁹ terram in qua secure se recipere potuissent ibi diuerterēt incauti ⁊ velis expansis in montes ipos ⁊ scopulos cum nauibus eoz irruerent ubi naues ipe subirēt dissolute per naufragium ⁊ irrecuperabiliter deperirent Quod et factum est. Nam in ipsis rupibus ⁊ scopulis plusq̄ ducente grecorum naues cum nauigantib⁹ in eis naufragio sunt submerse. cetere vero naues q̄bas precedentes proxime sequebantur. cum ad locū ipsum sub eiusdē noctis tenebris peruenerunt. audito fragore nauium. que inter scopulos frangebant ⁊ ex eorum letali clamore qui moriebantur in mari / locum ipsum exicialem vitantes ab eo fugiunt. ⁊ se īmittunt in pelagus spacioſum. cum quibus agamenon / menelaus / et diomedes / et quidam

alii de quibus infra dicet predictum naufragiu vi tauerunt. Predictus ãt oetus siue peleus cum eẽt bi nomius predicti regis nauli filius agamẽnonis ꝙ di omedis curiose mortem affectans. uel ipoꝛ grauia detrimenta suo exquirit in aio qualiter obeẽ ipsis ua leat si otingat eos salue ad ꝓpria remeare. propter quodꝓ spãles litteras suas ꝙ nũciũ sapiẽtẽ clitemes tre regine agamennois uxori ꝓ uero ꝙ certo firma uit ꝙ agamẽnon maritus eiꝰ vnã de filiabus regis ꝓ ami duxerat in uxorem. Quã diligẽs vebementer su um secũ deducit in regnum ut regni sui eã sibi ostitu at in reginam ꝙ clitemestram eius uxorez uerã regno priuet ꝙ infallibiliter morti tradat. Vnde cum sibi expediat ante tempꝰ occurrere monet eaz ut sibi cau te prouideat ne suam incidat ĩ ruinã. Credidit ergo clitemestra verbis oeti ꝙ ei humiles grates reddens. tacito suo ꝺseruauit in aio qualiter se a sibi dictis in sidus uiri sui salubriter tueret Factumꝙ ẽ ꝙ agamẽ non a periculis maris saluus euasit ꝙ pueniẽs ĩ rgnũ suũ. Clitemestra eius uxor que iã sibi parauerat sue necis insidias eum ficticie leto vultu recepit. Nec ãt clitemestra in predicti sui mariti absentia matrimonii fedus irrumpens peccauit in legem. Nam eiꝰ pudore postposito matrimonalez thoꝛ cũ quodã egisto no mine violauit. in cuius amorẽ clitemestra in tãtuz ex arserat. ꝙ ex ea quandã susceperat filiam. que erigo na vocabatur. cui dare pro certo promiserat regnũ suum. Licet egistus regie non esset originis nec du cis nec comitis nobilitate decorus. Sed hoc est certum inter femineas voluptates. ꝙ cum in

sui corporis deliramenta labunt nunc appetunt cū aliquo omisceri qui marito suo sit melior nec equal Sēp enī ad viliora declināt ꝛ cū ipe bonoris earum pdige facte sint in personis suis non horrēt omittē vilitates. Sed non nisi cū vilibus eas omittunt · cū uis ēt cuz melioribus uiris suis ēt ꝛ seipis aut mundi maioribus omitterēt scelus maximū eē putarēt . no bilitas enim ꝛ diuitie omittentes eas non excusarēt. a crimīe · cp adulterii nō fedarent ifamia ꝛ cp inocen tem maritū turpius nō afficiat nota riualis ¶ In tan tū igit clitemestra cuz egisto suo dilecto tractauit cp prima nocte qua uenerat agamēnon dū suo sopora tus dormiret in lecto egistus in eū irruēs. ipm iugu lo iteremit. Quo mortuo ꝛ eiꝰ corpore tradito sepul ture. Dō pꝰ multos dies clitemestra egistuz duxit in vix ꝛ illū sui regni regē ostituit metenax. Agamēnō uero supererat quidā filius ex eadez clitemestra sibi susceptus horestes nomine. qui nondum annos ad huc attigerat pubertatis. Dūc rex talibiꝰosanguine us eius timens ne egistus ipsum furtiue perimeret clā ipsum eripuit ꝛ ad idumeneū regem crete consangui neum eius similiter transiniſit eundem. licet horresti re mota proximitate conunctus · Dunc tamen idume neus rex ꝛ eius uxor regina tarasis graranti aīo sus ceperunt quem non minori affectione cariusobserua bant cū quādam eorum filiam nomīe climerā futurā beredē ipoz i regno que nōdū effecta thori matura annos puerles agebat. ¶ Ille idem oetus mauli regis filius ad egeam diomedis uxorem se contulit ꝛ eo dem modo quo induxit aīm clitemestre ad credēduz

viro suo ducente secū vnā ex filiabus priami eodem modo induxit egeā. Hec egea fuit filia polinicis regis argiuoꝝ. qui mortuo sibi superfuit egea p̄dicta ꝙ quidam filius uocatus assandrus quare post mortē patris polinicis egea ꝙ assandrus diuiserunt inter se inuicem egeū regnum argiuoꝝ. cuius regni vna medietas peruenit egee ꝙ alia medietas assandro fratri suo. Egea uero cum medietate sui regni predicti duxit ī uiꝝ diomedem eundem. Deꝝ dum frater suus assandrus in grecoꝝ exercitum se oferret otra troianos cū predicto diomede sororio suo anteq̄ applicarent ad grecoꝝ exercitum apud boeciā peruenerunt ibi ꝛ creandi causa per dies aliquos manere disponentes Ez rex thelephus illius prouincie dñs egre ferēs moram illorum in multitudine suoꝝ militum armatorū irruit in eosdem. Cuius rei causa cum haberent se necesse defendere. Assandrus multos ex militibus regis thelephi interfecit. Que rex thelephus tolerare nō ualens tot suoꝝ excidium accepta quadā lancea ī qua erat ferrum ualde secabile assandruꝫ letaliter vulnerauit ꝙ mortuum ab equo deiecit. Diomedes uero agnita morte assandri cognati sui furibundus se ingerit ī ter homines regis thelephi ꝙ multos ītерfecit ex eis ꝙ demum corpus assandri a pedibus equorum violenter abstraxit ꝙ in multis lacrimis inter suos illud adduxit. ꝙ hec fuit rei ueritas de morte assandri frīs egee Sed non sic fuit egee suasum immo pro certo sibi assertum extitit ꝙ assandrus interfectus extiterat studio diomedis vt eo mortuo medietas regni cederet egee eius uxori per quā ipe fieret integer dominꝰ

Egea uero cū non minus se diligeret assandrus frēs
suum que maluisset sua regni medietate carere q̄ suo
fratre priuari egrū o cepit aīm otra diomedē maritū
suū. ꝓpter qđ tā ob predictā causaz q̄ oetis uerba
filii regis nauli procurauit cum argiuis bōibus suis
q̄ nullo mō reciperent diomedem cui egea ex tunc in
dixit exiliū recusans ipm amplius in suo regno mā
re. Quare dictus diomedes coactus ē exulare q̄ quo
declinat ignorat. Demuz fortuna dictante salaminā
accessit. vbi tūc rex teucer frater quōdam thelamōn
illius ꝓuincie dominus residebat. Quo audito tā du
dū q̄ in thelamonu frīs sui mortem diomedes ospi
rauerat cum ulxe ipm capi mandauit Quo diomedes
tunc fortuna fuga lapsus euasit a manibus regis teu
cri. Rex ātē demofon ⁊ rex attamas peruenētes ī eoz
regna sīl mō a regnis eoz sunt exulare coacti. Qui
carthaginē uenunt. vbi dux nestor hilariter recepit e
osdem. Qui duo reges proposuerūt ibi in eoruz regna
se armata manu oferre ⁊ eoz regnicolas in potenti
brachio debellare ⁊ oēs interficere fortuna fauente.
illos specialiter crudelissime morti dare. qui factiōis
ipius fuerunt actores. Nestor eoz osilia nō cō
mendat immo persuadet illis vt nuncios eoz ad eo
rum regna trāsmittant in blandicijs ⁊ multaz ꝓmis
sionibus libertatū. Vnde factum ē q̄ nō p9 multos
dies eoz regnicole recōsiliationis aīm assumentes o
dictos eoz reges in eorū regna gratis aīmis recepe't
Eneas uero q̄ remanserat apud troiā vt refici facer
naues suas. dū fuit ibidem multos ogress9 passus ē
bellicosos ab adiacentium locorū incolis q̄ troiāoz

reliquias prede exponere nitebant. Consuluit ergo e
is eneas q̄ cum ipe ad eoꝝ defensionem diutius cum
eis eē nō possit ut mittant pro diomede uiro tā stren
nuo q̄ cū exiluū pateret adhuc ex eo q̄ recipi non po
tuit inter suos ad regimē ꝫ subsidiū eoꝝ libenter acce
deret. Diserunt itaq̄ troiani pro diomede qui auxi
lio undecunq̄ quo potuit ꝯquisito cum multa celeri
tate se ꝯtulit apud troiam. Qui cuꝝ inueniſſet troia
nos quasi obsessos. ꝫ adhuc eneā ibidē. qui inter se
gauisi sunt ualde ābo ad bellum se parant ꝫ ordina
tis troianis aptis ad bellum armata manu ad preli
um egrediunt cuꝝ eisdē. diebus igit septē ꝯtinuis ē
pugnatum inter quos diomedes multa ꝯmisit ꝫ sue
strennuitate persone multos interfecit ex aduersariis
troianorum multos cepit ex eis ꝫ quoscunq̄ p̄ eū
capi ꝯtigerit faciebat stati furca suspendi tāq̄ furs
pessimos ꝫ predones. Octauo uero die in multa bel
landi astucia sic uiriliter irruit ꝯtra eos q̄ ipos un
diq̄ circūcinxit sic q̄ manus eius effugere nō ualerēt
quos oēs furca suspendi mandauit. ꝫ eos more fuꝝ
patibulis diuersis affixit. Reliq̄ ãt uicini de adiacē
tiis villis ꝫ castris audito de insultantibꝰ in troiā s
sic amara morte ꝯsumptis perterriti nunciū cessauerē
omnino uexare troianos. Unde quies ē maxima pa
rata troianis si quies in eoꝝ tribulatiōibus dici po
test. Eneas uero interī suis refectis nauibus cum mul
tis de reliquiis troianoꝝ ꝫ patre eius anchise naues
ipas ascendit profecturꝰ in exilium sibi a grecis indic
tum propter quod cum nauibus ipsis alto pelago se
ꝯmittit. ꝫ cū prorsus ignoraret quo sibi sedem fata

statuerunt vbi suos possit locare penates multis maris exagitatus periculis multis locis adhesit. Qz voluntate deorũ cum suis nauibus pontum intrat ⁊ tãdiu per peregrina maria nauigat ꝙ peruenit italiam ⁊ ĩ tusciam se recepit. De processionibus aũt enee ptilaribus qualiter sibi successerit post recessum eius a troia ⁊ qualiter sibi otigit postꝫ peregrinari desit ex quo venit in tusciam presens historia nõ describit. sed qui eoꝝ volunt habere notitiã legant virgilium in eneidos. Egea uero uxor diomedis postꝫ ad eius peruenit notitiam diomedem receptuz a troianis ⁊ hostes suos sic violenter debellasse timuit ne diomedes forte viribus oq̃sitis in eam irrueret ⁊ suos ⁊ eam offenderet tanꝫ lesus ab ea. Vnde habito osilio cum argiuis statuit pro diomede mittẽ. ut ad regnum suum secure debeat remeare. Qui habito nuncio sue vxoris gauisus ẽ valde ⁊ festinus ad ꝓpria remeauit. vbi ab egea uxore sua ⁊ omnibus argiuis sinceris animis ⁊ cum maximo gaudio fuit receptus Ceteri vero grecoꝝ qui reges eoꝝ redeuntes a troia recipere recusaueranꝫ penitentia ducti humiliter querẽt eos ⁊ ipos regnoꝝ suorũ restituunt dignitati. Qui postꝫ ad regna peruenerunt eoruz vrbes ⁊ loca collapsa in eorum absentia sollicita mente reformant ⁊ in meliorem statum restaurare procurant.

De horeste vindicãte mortem patris in morte matris ⁊ recuperatione regni sui.

Horestes igit' agamẽnõis filius quẽ rex idumeneus susceperat nutriẽdũ ob timorem egistiam a doleuerat ⁊ .xxiiii. annorum iam erat maior

effectus cum rex idumeneus ipsum honore militie de corauit in multa iocunditate festina. Quo facto milite idumeneum regem deuote rogauit horestes ut cuz etas eius ꝙ tempus appeterēt circa regni sui recuperationem ꝙ in ultionem necis intenderet patris sui. vt de militibus regni sui sibi deberet subsidium exhibere Qui libenter annuens mille milites valde strennuos sibi assignauit. vbi multoruz suoꝝ requisiuit ꝙ expectauit auxilium. sic ꝙ breui tpe alios mille milites sibi quesiuit ꝙ cum predictis duobus milibus militū ciuitatem thoesem aīosus intrauit. Erat ātheuusmōi ciuitatis dominus rex forensis / sic suo nomīe nuncupatus. qui olim fuerat intimꝰ agamennōis ꝙ multū odiosus egisto. Causa uero ipsius odii propter quā rex forensis contra egistum capitales inimicicias ꝺfouebat precipue fuit illa. Nam cum idem rex forensis de quadam filia sua cum eodē egisto matrimonium cōtraxisset dictus egistus ob amorez clitemestre a filia regis forensis duerterat libello repudii sibi misso. Propter quod grataṅti animo se obtulit ꝙ rogauit horestem ꝙ in sua comitiua ꝺtra egistū ipsum admitteret qui in seruitiis horestis ꝙ destructionē egisti uenire cum trecentis militibus intēdebat. de quo horestes satis regratiatus ē illi. Tempus enī erat ꝙ iā sol tauri signum intrauerat tunc cum prata uirerēt ꝙ vernarent flores in arboribus redolentes ruberent rose in uiridibus rubis eaꝝ. ꝙ in dulcibus cantibus philomene dulci modulamine citarisarent. Tunc cū esset mensis ille maius qui hoꝝ ductor ē omnium ꝙ blandus alumnus ipoꝝ tunc horrestes cum rege forense

ꝙ eoꝝ excercitu a ciuitate troiezem ambo feliciter dis
cedentes mecenas accelerant ꝙ cum eos nollent recipe
mecenenses boreſtis excercitus ciuitatem ipſam dura
obſidione oclusit. Receperat enim boreſtes reſpõſuꝫ
a dijs vt contra egiſtum ſecure procederet. nam ſibi
otra eum eſt conceſſa victoria. ꝙ acceptum ẽ dijs ꝙ
de matre ſua ipſe idem aſſumat ſuis manibus vltio
nem. Quamuis enim clitemeſtra in ciuitate ipa eſſet ī
cluſa egiſtus tamen non erat in ea. Fuerat enim egiſ
tus pro ciuitatis ſuccurſu milites coadunare pugnã
tes. cum quibus ciuitatem ipſam ſe ſperabat pro cer
to tueri. Sed boreſtes agnita veritate per quam viã
redire poſſit egiſtus in comitiua ſua ordinatis ſuis
exploratoribus circũquaqꝫ per paſſus viarum. per
quos egiſtus redire poterat multos milites oſtipari
decreuit qui egiſtum poſſent intercipere redeuntem.
Ipe uero qualibet die ciuitatem ipſam continuis vex
abat inſultibus. que a ſuis ciuibus poterat male defẽ
di. cum non fuiſſet ciuitas ipſa otra inſilientes in eã
ante tempus pro ſua defenſione munita. Quare factũ
eſt ꝙ ciues eius ſuſtinere non valẽtes nocturnos ſti
mulos ꝙ diurnos quintodecimo die obſidionis ipo
rum ceſſauerũt omnino bellare ꝙ ciuitas ab boreſtis
excercitu capta ẽ. Intrauit igit boreſtes ciuitatem in
multa militum comitiua ꝙ ordinatis militibus ī por
tarum cuſtodia. ne quis ingredi uel egredi poſſet ab
eis ad regium quondam ſui patris palaciũ properat
ubi clitemeſtrã ſuam matrem inuenit quam ſtatim ca
pi mandauit. ꝙ fida cuſtodia detineri. Sic ꝙ omnes
qui patris ſui regis agamennonis conſpirauerunt in

mortem ⁊ qui ꝺtra rebellionem eiꝰ fuerũt principes factionum. Eodem etiam die dum egistus celeraret ad ciuitatis succursum cum quibusdam suis militibꝰ incidit in manus militum horestisegistum expectantium redeuntem. Qui irruentes in enm ⁊ eius socios bello commisso ceperunt egistum omnibus suis militibus interfectis ⁊ egistum ad horestem adducũt manibus eius post terga ligatis. Sequenti uero die horestes mandauit clitemestrã matrem suã ligatis manibus nudam adduci. contra quam horestes nudo ẽ se illico irruit ⁊ ubera eius ab eius pectore propriis manibus extirpauit. ⁊ in multis ictibus ensium interfecit eandem. Quam interfectam ⁊ nudam extra ciuitatem per terram trahi mandauit. ⁊ canibus ⁊ volucribus eam statuit deuorandam. Propter quod taꝫ diu insepulta remansit donec canes ⁊ volucres totũ corpus eius exceptis ossibus ꝺsumpserunt. Egistum uero nudum per totam ciuitatem tractum furca suspendi mandauit. Sic ⁊ omnes alios quos ceperat tractos ꝑ ciuitatem et furca suspensos necari decreuit Quid ultra. ex omnibus impiis infidelibus ⁊ peruersis per horestem meceuaꝫ ciuitate purgata uere dici potuit agamennonis mortem per tantorum mortes vltã plẽe fuisse necnõ de clitemestra ꝓpter obprobrium a se turpiter viro factuꝫ. necnon ⁊ illatam iniuriaꝫ per eam nato suo in multis. in quibus clitemestra peccauit. Fuit eniꝫ homicidii rea que talem ⁊ tantum regem qualis fuit inclitus agamennõ sub eius securitate cubantem fecit occidi virum ⁊ filium turpis adulterii affecit iniuria ⁊ seipsam naturaꝫ ⁊ morẽ mulieꝫ

nobilium non obseruans. Quare iustū fuit vt de tot malis incurreret multa mala per eum precipue quem in nota dedecoris tot malis affecit. Interea menelaꝰ quia in multis periculis maris euasit cum helena vxore sua cretam applicuit. ibi de morte agamennonis frīs sui ꝛ vindicta per horestem assumpta rumorem audiuit. Contra horestez igit' menelaus grauē ocepit animum de tam dira vindicta quam exercuit contra matrem. ꝛ ibi tam maiores q̄ vulgus pro maiori p te ciuitatis ipsius venerunt ut viderent helenam pro qua greci tot mala sunt passi. Demuz uero ventis secundis afflantibus menelaus cum helēa recessit a creta felici nauigatione potitus in portuz applicat methenaruz. ubi odiosum animū demonstrauit horesti dicens eū in regno patris non debere succedere ex eo quia in matrē tam dirā exercuit vltionem. que magis impietas dici pōt q̄ vindicta. Quare factū est q̄ cōgregatis omnibus grecorum regibus in athenis maiori parti eoꝝ cōiter videbat' horrestem agamennonis filium regno patris indignum. q̄ otra matrē tanta fuit impietate crudelis. ꝛ ideo exilio magis dignū in defensionem suam allegante tunc horreste. q̄ quicquid de matre fecerat exercuerat de volūtate ꝛ iussu deoꝝ. Dux āt athenaꝝ pro horeste se obtulit cōtra quemlibet probaturum. quod horestes regni methēarum dominio dignus erat. ꝛ quicquid de matre fecerat deoꝝ peregerat voluntate. otra quē dum nullus fuisset qui p̄dicto bello se vellet offerre p̄dicti reges solēni cōicato consilio absoluerunt predictum horestem ab omni querela ipsuz de regno patris solēniter

coronãtes Cui licenciatꝰ ab eis cum athenaꝝ duce q̃
affectione puriſſima aſſociauit eũdẽ menbenas appli
cuit vbi cum maximo gaudio fuit r̃ceptus Horeſtes
igit' in prĩs ſolio ſedit diademate coronatus egrum
gerens animũ contra ſuum patruum menelaum. Sed
recedente duce athenaꝝ ab boreſte rex idumeneus ꝛ
rex crete apud mecenas ſe cõferentes inter menelaũ ꝛ
boreſtem concordiam tractauerunt ꝛ pacez ſic quod
boreſtes hermionaz r̃gis filiã menelai ꝛ helene duxit
in vxorem videlicet conſobrinam feſtiuitate nupcia
ꝝ inter eos ſolemniter celebrata. Erigona vero filia
clitemeſtre ꝛ egiſti turpi coitu ſuſcepta ex quo no
uit boreſtem vtermũ fratrem ſuum in regni ſolio con
firmatum nimio dolore cõmota laqueo ſe ſuſpendit
Non poſt multos vero dies vlixes cum duabus na
uibus negociatoꝝ quas precio oduxerat cretam ve
nit Suas enim naues amiſerat ꝛ quicq̃d habuerat
ablatum ſibi extitit ab incurſibus piratharum ꝛ eo
pocius quia in manus gentis thelamonii aiacis inci
dit que cepit enm ꝛ quecũq; penes ipſuz inuenit abſ
tulit ꝛ ipſum furca ſuſpendere itendebat. Sed vlixes
induſtria ſenſus ſui euaſit a laqueo gentis ipſiꝰ pau
per tamen ꝛ egenus ꝛ penes ſe nihil habens. Licet ei
ſic euaſiſſet a manibus gentis aiacis dum ſecurus eri
pi ab infortunijs credidiſſet incidit ſubſequenter in
manibus regis nauli qui ꝓpter palamidis filii ſui
mortem capitali odio perſequebat' vlixem. Vlixis
igit' ſagacitas magna fuit per quam a manibus regis
nauli de perſona ſaluus euaſit. Cuo uero ingenio uſ
quo ſagacitatis tenuni argumento a captura gentis

aiacis ⁊ manibus regis nauli vlixes euaserit presens
historia non declarat. nisi q vlixes ex predictis cauſ
ad idumeneum regem pauper ⁊ inops accessit. Rex
ãt idumeneus de tanta vlixis paupertate mirat⁹ ni
hilominus hilariter eum suscepit. ⁊ casus suos ⁊ sueĩ
felicitatis accidentia explorat ab ipso ⁊ petit ea sibi
seriatim ⁊ particulariter enarrari. Quod vlixes gra
canter admittens vt regis petitionem impleret suorũ
casuum facta reuoluens in sui narratione sermonis
ea per ordinem explicauit de quibus sic dixit. Verũ
est domine rex q post captionem troie cuius captio
nis ego pars infallibiliter magna fui cum naub⁹ me
is multis onustis diuitiis de opibus troianorum ĩ
multa auri ⁊ argenti copia ⁊ multorũ meorum mihi
famulantium comitiua pelago me commisi. ⁊ me per
plures dies prospere nauigante in quemdam portũ
qui mirna communiter nuncupatur primo saluus ap
plicui. vbi cum meis pro recreatione descendi. ⁊ ibi
tutus per dies aliquos moram traxi. cum ibi nullus
mihi ⁊ meis molestiam intulisset. Deinde a predicto
portu discessi. ⁊ aura mihi blandiente secunda ĩ por
tum qui dicitur calostofages salue perueni vbi simi
liter cum meis per dies aliquos sum moratus. Cũq
fallaces venti mihi tempus prosperuz suaderent a p̃
dicto portu discessi ⁊ fere per tres dies proxime sub
sequẽtes feliciter nauigaui. Tunc subito tempestasuẽ
torũ inualuit ⁊ aer de sereno repente factus obscurus
incerta nauigatõenunc huc nunc illuc sub nimia tem
pestatis clade vexauit. Demum tempestas ipsa me o
pulit in siciliã diuertere nimis inuitũ ubi vexatões

passus sum plurimas ⁊ labores Erãt enim in sicilia duo reges frẽs. quoꝝ vnus vocabat strigones ⁊ alius ciclopas. hi duo reges irruerunt in me ⁊ meos videntes naues meas diuitiis tantis plenas exposuerẽt per violentias eas prede. ⁊ quicquid inuenerunt ĩ eis asportauerunt ab eis in eoꝝ multitudĩe militũ armatorum ⁊ eo deterius ꝙ superuenerũt duo eoꝝ filii milites ualde strẽnui ⁊ nimium bellicosi. quoꝝ vnꝰ vocabat alifam. ⁊ alius polipbemus. hi irruerũt in milites meos. qui centũ interfecerũt ex eis ceperunt me ⁊ alphenorẽ vnum ex sociis meis ⁊ me ⁊ euꝝ in quodam castro in carcerẽ truserunt. Hic polipbemus habebat quãdam sororem virginem speciosam. quam postꝙ vidit alphenor in ocupiscentiã eius exarsit. ⁊ eius illaqueatus amore factus ẽ valde amens. Per sex igit menses me captiuum in sicilia detinuit polipbemus ſꝫ demum misertus ẽ mei ⁊ me cũ alphenore liberauit. Qui polipbemꝰ postea mihi multũ omodi otulit ⁊ hõris. Sꝫ alphenor circa sui amoris vehemẽtiã ĩ tantũ operã suã dedit. ꝙ sororẽ polipbemi quã diligebat noctis tempore a secretario patris eripuit ⁊ ipsam secum adduxit. quod vt peruenit ad suoruꝝ noticiam sui contristati sunt valde. propter quod idem polipbemus iterum in me ⁊ meos eadem nocte ad arma prorupit cum maxma militum comitiua. ⁊ facto impetu contra meos sui recuperauerunt polipbemi sororeꝝ. qui polipbemus in me demuꝝ irruit ⁊ duꝝ ab eo insisterẽ me tueri vnum sibi ex oculis eiꝰ euulsi. ⁊ cum sociis meis qui viui supererãt in naues ꝓprias me recepi ⁊ cũ eis a sicilia eadẽ nocte discessi

Deinde rectā nāuigatione potitus in eolidē insulā me ventus applicuit q̄uis inuitum. In hac igit' insula erāt due puelle sorores nimium speciose ipsius insule dñe que in arte nigrimancie ⁊ exorcizatōib⁹ docte nimium habebant'. Quoscunq; igit' nauigantes in hāc insulam fortune trahebant p̄dicte due sorores nō tā tum earum pulcritudine q̄tū eaꝝ magicis incantatōi bus sic tenaciter capiebāt q̄ nulla spes erat itrātib⁹ ab insula posse recedere omniū aliaꝝ curaꝝ oblitis adeo q̄ si quos eorū inuenīebāt ad eorum mandata rebelles statim eos in bestias transformabant. Haꝝ igit' vna illa viz que magis in hac scientia docta e rat circe suo nomine vocabat'. ⁊ alia nomine suo cali pha. In potestatem igit' haꝝ duaruz me fortuna de duxit. quaꝝ vna viz circes meo quasi amore bacha ta suas immiscuit potiōes ⁊ suaꝝ incantationū īsidi is sic fatue me allexit q̄ per annum integrum non fu it mihi ab ea recedendi facultas infra quē annum cir ce grauida facta ē ⁊ concepit ex me filium. ⁊ postea natus ex ea creuit ⁊ factus est uir nimium bellicosus Ego āt circa ꝓpositū mei recessus curā adhibui. Sz circes irata persistēs suis magicis artib⁹ me credidit detinere. Sz ego q̄ in arte illa ualde silr erā instruct⁹ otrariis operationib⁹ oīa sua figmenta destruxi ⁊ pe nitus ānullaui. Et qz si ars deludit' arte otrariis cō mētis ab artib⁹ ī cm̄ p̄ualuerūt efficati⁹ artes mee. q̄ cū oīb⁹ sociis meis q̄ tūc mecū erāc a circe nimiū āxio s⁹ recessi. Sz q̄d mihi ꝓfuit ille recess⁹ nā omittēte me mari uēt⁹ me appulit ī terrā regie calipbe q̄ suis artib⁹ sic me illaq̄uit ⁊ meos vt maiori tēpore q̄ voluerī

me detinuit penes se. mora tamen ipsa mihi non fuit nimiũ tediosa. propter ipiꝰ regine pulchritudinem in qua miro mõ vigebat ꝙ propter affectus placidos quos penes ipsam inueni. que placere mihi ꝙ meis ni minꝰ ẽ conata. Tandẽ per mei sensus industriam fac tum ẽ ꝙ ab ipa saluus recessi in maxima tamẽ mei pe na laboris cum artes suas mee vix repellere potuis sent. Deinde nauigando cum meis perueni ad quãdã aliã insulaꝫ in qua quoddam sacrum oraculuꝫ habe batꝫ quod diuine ꝯcessiõe potẽtie certa ꝙ uera respõ sa petentibus exhibebat. Ab oracnlo multa pecii cu riosus inter que affectuose ab eo quesiui quidnã de nrĩs animabus postꝙ a nrĩs corporibꝰ sunt egresse ꝯtingeret. De omnibꝰ igitꝫ tũc per me quesitis ab eo certum responsuꝫ obtinui ꝑterꝙ de aĩaꝝ articulo de quo ab eo nulluꝫ responsuꝫ certum potui obtinere. Cum igitur ab ipo oraculo discessissem (aura ut credidi perflante secunda) ventus me opulit ptrãsire per quẽdã locũ periculꝫ multis plenũ. Peruẽi enĩ illõ in mare in quo sirenesque sunt maxĩa mõstra marĩa pelago spaciantꝫ. Sũt enꝫ ab vmbilico superiꝰ for me femine virgineũ vultum habentes. ab vmbilico uero citra õnẽ formã piscis obseruãt. Deãt mirabiles uoces mirabili sonitu resoluũt ĩ cãtu ĩ tã dulci modu lamine cãtilene ꝙ celestẽ putares excedere in sonismu sicis armoniaꝫ. adeo ꝙ miseri nauigantes cũ ad eas perueniunt tanta earum cantus dulcedine capiuntꝫ. ꝙ eorum nauiũ vela deponunt remos reponũt in al cũ nauigatõe penitus abstinentes. Sic enĩ aĩos mi seroruꝫ ille cãtꝰ inebriat. ꝙ miseri audientes omniuꝫ

aliarum curarum grauaminibus exuunt' et ī tm̄ ipsa rū dulcedo demulcet auditus q̄ quasi sui ip̄oz ꝓrs̄ obliti nec esum appetūt neq; cibuz duz eoz animisq; dam sopor illabit' per quē efficiunt' penitus dormientes. Quos duz sirenes dormire persentiunt naues gubernatoz regimine destitutas statī euertūt naufragio subruūt sic q̄ nauigantes in eis dormiendo infelici naufragio submergunt'. ¶ In has igit' sirenes incidi ꝛ ne socii mei mecum inuoluerent' simili soporiferore meis artibus ꝛ mei ꝛ eoz auditū sic tenaciter obturaui q̄ de eaz cantu ego ꝛ socii mei nihil penitus audientes ipsas penitus debellauim9 ꝛ plusq; mille ex eis interfecimus. sic q̄ salui eaz loca trāsiuimus ab earum periculis liberati. Deinde nauigando īfelix casus inter siluam nos appulit ꝛ caribdiz ꝛ cū ad. xv. stadia eoz ingluuiosa pericula protendāt' ibi ab ipsa maris ingluuie plusq; medietas meaz nauium fuit obsorpta. ꝓpter quod socii mei nauigantes in eisd̄ ingluuie ipsi9 maris naufragio perierunt. Ego āt cū alia medietate nauium meaz ab ipsius ingluuie maris auulsus pheneciam nauigando perueni. vbi inueni mirabilis gentis tyrannidem que in me ꝛ meos irruens maiorem partem gladio interemit paucis relictis ex eis ꝛ bona oīa que tunc mecum habebā in nauibus abstulerūt a me homines gentis ipsius. ꝛ ceperūt me ꝛ qui superfuerunt ex meis mecum duriscarceribus incluserunt. Tandē volentibus diis liberauert me ꝛ illos quos mecum incluserant nihil mihi de rebus meis restitutis ab eis quare in summa paupertate deduct9 circuiui meridiē ꝛ demū ī terrā istā applicui

factus pauper ⁊ egenus vt vides. Ecce narraui tibi omnes casus meos postq̄ a troia receessi ⁊ in pauperiem qualiter sum deductus. Et sic vlixes suis narrationibus finem fecit. Rex uero idumeneus auditis verbis vlixis rōe sue nobilitatis ⁊ eiꝰ īdustrie ualde ꝺpassus ē sibi ⁊ tō q̄ tū placuit vlixi in creta maiori in multaꝝ reꝝ abundantia rex honorauit eundem.
Demum cū vlixi placuit a creta recedere rex donauit vlixi duas naues necessariis omnibus bene munitas cum quibus posset in regnum suū ꝺmode nauigare. Donauit ēt ei dona plurima argenti ⁊ auri. que sibi possent abunde sufficere dum ad propria perueniret In recessu tamen suo rogauit eundē vt ad regē āthenorem se ꝺferret. qui eum videre plurimū affectabat Vlixes igit̄ a rege idumeneo obtenta recedendi licencia naues ascendit ⁊ ad regem anthenorē se ꝺtulit. q̄ eum in vultu hilari cum multa iocunditē recepit. cui multum grata fuit vlixis multa facundia ⁊ nimia industria sensus eius. Ibi āt vlixes certos rumores dicit de vxore sua penelope tot infestata proceribus ⁊ eius pudicicia ab ea illesa seruata necnon ⁊ de quibusdam aliis qui inuaserant terram suam ⁊ eam tenere detinebant contra voluntatem vxoris. Ibi thelamacus filius eius cognito patris aduentu accessit ad eum q̄ oēs rumores quos pater dicicerat. certa sibi assertōe firmauit. Quare vlixes regē rogauit āthenorē vt eum in regnum suum associare deberet in suorū militū comitiua qđ āthenor libēter annuēs cū suis militibus associauit eūdē ⁊ eis felici nauigatōe potitis ī tm ꝓcurauit vlixes q̄ de nocte ī suā applicauit

ciuitatem ⁊ repente depositis ī terrā militib⁹ de noc
te suoꝝ proditoꝝ domos inuadit · ubi ipsos inueni
ens dormientes oēs interfecit · ita ꝙ nullus euasit ex
eis. ¶ Aduenīente uero die in sui fulgoris lucida clarita
te in suum palaciū cum rege anthēore se recepit ⁊ ibi
cum rege ipo in multa iocunditate receptus ē ¶ quā
cum facta hilaris penelopein aspectu sui domini quē
tanto uidere tpe anxia peroptauit. ¶ Cōcurrunt igit⁹
ciues regem eoꝝ tantis temporibus expectatum cum
multo gaudio uidere festinātes. multa dona sibi of
ferunt ⁊ encenia magna nimis. ¶ Et exaltatus ē ulixes
multum in regno suo · ⁊ in tm̄ cum rege tractauit ānhe
nore ꝙ thelamacus nausicā filiā regis āthenoris dux
it ī uxorē · celebrant⁹ igit⁹ nuptie thelamachi in mlto
rum solēnitatibus gaudioꝝ · ⁊ rex anthenor suū feli
citer remeauit in regnuꝫ. ⁊ ulixes in inclito statu reg
ni sui demum sub nimium pacis tranquillitate q̄euit
¶ De mirabili euentu pirri et de morte eius.
¶ Quia uero usq; nunc de pirro achillis filio p⁹
q̄ a troia recessit nihil dixit presens historia ·
nunc ad narrandum eius euentus dirigitur stilus is
te. ¶ Pirrus enim ex parte patris sui habuit regem pe
leum auum suum cum ex predicto peleo ⁊ thetide ei⁹
uxore fuisset susceptus ⁊ natus achilles pater ipsius
pirri · quem achilles suscepit ex deidamia regis filia
licomedis · ⁊ sic habuerat pirrus duos auos . regem
peleum ex parte patris . ⁊ regem licomedem ex par
te nobilis matris sue · qui rex licomedes filius re
gis acasti fuit proauus dicti pirri adhuc uiuentis .
licet esset in senio constitutus · ¶ hic acastus

habebat odio pirrū ⁊ omnes de genere patris eius. Causam āt eius odii presens historia nō scribit. Rex igit̄ acastus pirri ꝑauus expulit regem peleuz auum pirri de regno thesalie sic ꝙ ipm acastus exulare coegit. ⁊ pro interficiendo pirro suas posuerat insidias ne euaderet manus eius. Pirrus uero postq̄ a troia recessit ⁊ maris se subiecit insidiis multa maris pericula passus ē maiorē partem rez quas secū detulerat/ proiecit in mare. ⁊ quasi ei⁹ nauibus ꝯquassatis molosaz applicuit. ubi naues suas tēporis tempestate quassatas necessaria fecit refectiōe fulciri. Ibi etiam didicit qualiter rex acastus ꝑauus eius regē peleuz auum suum a thesalie regno detecerat. ⁊ qualiter contra pirrum fuerat insidias machinatus. Doluit igit̄ pirrus de tam enormi dispendio aui sui/ sz potius de seipo cū predictus rex licomedes auus matern⁹ ipsi⁹ pirri regis acasti filius ipm a suis annis teneris educasset. Interea rex peleus per regē acastū a regno detectus ꝙ timore regis acasti ⁊ filioz suoz cū rex acastus haberet duos filios alios ⁊ vnam filiam nomie thetidem. quorum filiorum vnus vocabat̄ plistines ⁊ alius menalipes securus in publicum non poterat apparere prouidit vbi posset melius delitere. donec pirrus nepos eius rediret a troia. qui opem suo discrimini ferre posset. Sciebat enī eū per mare a troia cum suis nauibus rediturum. Erat enim non longe a ciuitate thesalie per octo fere stadia quoddam anticuum idificium uixta mare inter ciuitatem ipsam et edificium ipsum quibusdam nemoribus iteriectis ad que sepius venandi causa reges thesalie venire

solebant cum in eis venatorie Fere plurimum abun darent. Hoc ãt antiquũ edificium ꝑ temporis uetus tate erat penitus derelictum. cum situs eius eẽt in so litudine ostitutus ⁊ nullis ex eo appareret fabrica su pra terrã. Erant enim in eo multe lacune sub terra re condite. in quibus poterat quis secure latere. cum fo ramen descensus eius eẽt incognituz multis spinetis siluestribus ⁊ rubis agrestribus circũcluſuz . sed ab ipso foramine facilis erat ad inferiora descensus ꝑ gradus sez quosdã ostructos in ipso cuius in summi tate foraminis eẽt quedã latens fouea per spinetuz in medio cuius os foraminis habebat. ⁊ In hoc igi tur edificio peleus latere disposuit. Cui dum lateret in ipso sepius egrediebat ab eo. ⁊ perueniens ad lit9 maris equora suo mettebat intuitu si forte pirrũ vi dere posset cum suis nauibus redeuntem. Pirrus ve ro suis refectis nauibus in molosa nauigare uersus thesaliam prorsus intendit vindicaturus si poterat otra regem acastum maternum proauum suuz detec tionem pelei aui sui paterni . ⁊ vt valeat seipsum ab ipso tueri si posset eum in offensionis obstaculo pre uenire. Vt igit cautus faciat que intendit . duos se cretarios suos crisippum viz ⁊ ardastruz sagaces ex ploratores apud thesaliã mittere procurauit ad as sandrũ ciuem thesalie dudum pelei ⁊ ipsius pirri fi dei ut per eum posset de omnibus informari. qui bus aduenientibus apud thesaliã per assandrũ om nibus diligenter edoctis ad pirrum celeriter redeun tes sibi fideliter referunt singula que viderunt ⁊ que didicerũt ab assandro penitus referente. Pirrus igit

statim suas naues ascendit in thessaliam profecturus sed dum putaret fideliter nauigare maria tempestas in naues suas irruit. que fere triduo perdurauit. Demum (diis fauentibus) factuz ē ꝙ cum nauibus ipsis adhuc ventoꝝ rabie non sedata in quēdam portum applicuit vocatum sepiliafdim. Hic ãt portꝰ distabat a ciuitate thessalie fere per octo stadia. ⁊ erat vicinus illi antiquo edificio in quo rex peleus delitebat. Pirrus itaqꝫ maris fatigatione lassatus descēdit in terram ⁊ dum ire pedes ad vicina nemora properaret mirabilis fortune casus ad predictam foramis foueam edificii supradicti ipsum adduxit quã preuidere non valens propter herbaꝝ adiacentium uelamenta in eam irruit ⁊ ad superiorem ⁊ primũ gradũ de gradibus ipis. per quos descendebat inferius fixit pedes. ⁊ dum inspiceret gradus ipos videre quid sit inferius diligenter affectat. Dum igit ad loci ipsius ima peruenit. ecce a suis latibulis rex peleus prosiliit nepotem agnouit. in cuius visione videre putat achillem. tanta patri suo pirrus similitudine respondebat. Affectuose ergo ipsum amplectit ⁊ ī lacris ipsum flebiliter osculat sua sibi discrimina tandē exponit de rege acasto suas sibi referendo querelas. Dolet pirrus tacitus tamen oia in mente oseruat. Ascendũt ergo superius auus ⁊ nepos ⁊ ad portũ accedũt in comitiua suorum. Pirro uero statim innotuit. ꝙ philistenes ⁊ menalippus filii regis acasti ad nemora ipsa perueniunt cã venandi. Quo audito statī pirrꝰ exuit vestes suas ⁊ quadam vili ⁊ veteri veste sibi q̄sita lacerata multas in partes se induit. ⁊ accinctus

quodam enſe ſocius ſuis data licencia ſolus ꝓperauit ad nemus Dondū igit' pirrus multum per nemus vagauerat cum regis acaſti filiis obuiauit qui a pirro querūt quis ſit vnde ſit vnde venerit ⁊ quo vadat. Pirrus āt reſpondit eis ſe eē de grecia ⁊ a troia cum ſuis ſocius cū quadam naui ad patriaz ſuam ſe voluiſſe redire. Sz tanta maris tempeſtas otra ipos inualuit. ꝙ poſt multa diſcrimina ⁊ labores nō multum longe a litoribus naufragium ſunt perpeſſi. ſic ꝙ quingente perſone nauigantes in eis ſubito naufragio perierunt. ego tamen ſolus quē excellentes fluctꝰ quaſi mortuum ad litora proiecerūt. ī quoz ſpuma dum frangit' in terra ⁊ in facie terre deſcendit' circa litus perueni a tumefactione fluctuum ſe frangentū circa terrā quaſi mortuus deueni ad litus vbi pꝰ mlt' vomitum aque ſalſe. quaz ex mari ſorbuerā in aliquo reſpirauī. ⁊ demum poſt multas anguſtias vix bene reſtitutus ſum mee priſtine ſanitati. ⁊ cū in naufragio ipſo amiſerim oīa que ferebam. pauper effectus mendico pauper hoſtiatim uſq; dū veniaz ad ꝓprios lares meos. Vos āt ſi nōdū ēdiſtis ⁊ detuliſtis in hoc nemus aliquid ad veſcendum eſtote mihi de eo in aliquo gracioſi. Cui ſibi dixerunt Vorare nobiſcum Interī quidā ceruus lentus paſſibꝰ dū vagaret' corā ipſis apparuit. quē ſtatī mēalippus a fratre ſuo ſegregatus inſequit' eo ſolo cum pirro dimiſſo. Cui dum multum eēt elongatus ab eis duz multū inſiſteret ceruū perſequi fugientem poliſtenes frater eius cā quietis deſcendit ab equo ⁊ ſtatī pirrus in eū irruens ipſum protinus interfecit. Deinde cū frater

eius menalippus a cerui persecutione rediret pirr9 euaginato ense in eum irruens protinus interemit. ⁊ sic pirrus duos suos anũculos fratres tetidis auie sue crudeliter interfecit. Cui dum ab eorum reduret cede obuiauit ei cinaras de familia regis acasti quẽ pirr9 interrogauit ubi eẽt rex acastus qui dixit ei acastum prope eẽ. Et statim pirrus cinarã euaginato ense cru deliter morti dedit. ⁊ ocstim properauit ad naues. vbi pulcbris vestibus de serico se induit ⁊ ab eis re cedens acasto regi obuiauit. Cui dixit pirro quises tu. Pirrus ãt regi acasto sic respondit. Vnus sum ex filiis regis priami qui ductus in captiuitatẽ sub do minio pirri sum. Rex vero acastus ignorãs eũ eẽ pir rum dixit ei. Vbi ẽ pirrus. qui dixit. Valde amaris vexationibus fatigatus descendit in terram ⁊ cã qui eis accessit ad illam foueam quam extensa dextra ei monstrauit. ⁊ statĩ euaginato ense ipsum voluit inter ficere. Tunc statim appuit ibi thetis vxor regis pelei que ⁊ ipsa erat rgis acasti filia mater achillis ⁊ auia pirri que dixit ei. Care nepos quidnam intendis fa cere. Nonne auia tua sum. Orbasti me duobus fratri bus meis auũculis tuis ⁊ nunc intendis me orbare re ge acasto prẽ meo proauo tuo Et statĩ thetis pirrũ firmiter amplectendo cepit brachium eius quo ensez tenebat in manu. ne ipm otra regem acastuz eleuaret ictum. Cui dixit pirrus. Rex acastus pater tuus regẽ peleum virum tuum a suo regno deiecit. Nõne ĩ boc teipsam offendit. Sed ueniat peleus qui si sibi velit parcere parcam ⁊ ego Veniens igit peleus rex roga uit pirrum ne regem acastum morti traderet cum de

morte duorum filiorum suoꝝ sit rex acastus satis af flictus. ⁊ deterior morte sit potius sibi vita. Quare reformata est pax ⁊ bona voluntas inter acastuꝫ ⁊ peleum dudum inuicem discordantes. Et ꝺcedentibꝰ omnibus eis thetide viꝫ regi acasto peleo ⁊ pirro in ceperunt bi tractare de regno. Rex ãt acastus q̃ tunc regni ipsius moderamina gerebat vt rex dixit illis. Ego autem sum nimia senectute ꝺfractus ⁊ de regni laboribus cura ammodo mibi modica ẽ. Filios me os amisi qui de regno ipso possent habuisse domini um. Nullus ergo alius est ad quem regnum ip̃m de beat ex iure reuolui q̃ ad pirrum carissimum meum nepotem. ⁊ ideo ex nunc me spolio regno ip̃o. ⁊ ipsi pirro sponte concedo. Quem ex eo statim per sue ues tis fimbriã inuestiunt. Cui peleus ⁊ ego omne ius q̃ in eo babeo cedo ⁊ transfero in eundem. quia semp bec fuit summa cupiditas voti mei vt pirrus sceptro regni thesalie potiret. Insurgunt ergo omnes ipsi a loco ipso ⁊ ascendentes equos eorum thesaliam per uenerunt. Quare pirrus mandauit vt omnes naues sue in thesaliam nauigarent. Venientibus ergo eis a pud thesaliam rex acastus mandauit omnibꝰ de the salia vt sacramentum fidelitatis ⁊ bomagii pirro p̃s tare deberent. Qui de pirri dominio facti sunt leti propter quod sacrameneum ipsiuꝫ pirro cum gaudio maximo prestiterunt. ⁊ sequenti die rex acastus ⁊ pe leus pirrum de regno thesalie coronauerunt in regeꝫ in cuius regni solio sedit pirrus diademate corona tus. Et factum est postea ꝙ regis pirri fauore exal tatum est regnum thesalie super omnia regna grecie.

ꝛ pirrus rex ipsum in magna pace seruauit usq; ad extremũ vite sue. ¶ Idumeneus vero rex crete mortuus ẽ superstitibus sibi duobus filiis merione videlicet ꝛ laorta. sed merion post mortem patris sui paꝝ vixit ꝛ mortuus ẽ. ꝛ regnum laorte fratri suo dimisit. q̃ satis honorifice in creta feliciter est sepultus. Thelamacus autem vlixis filiꝰ ex nausica vxore sua ꝝgis anthenoris filia susceptit filium delphebum nominatum. Sed ad pirrum iterum redit historia. ad narrãdum suos deinde processus. ꝛ qualiter ꝛ quãdo pirrus dies suos clausit extremos. Rex igit̃ acastus de morte filiorum suoꝝ exacerbatus filiorum suoꝝ corpora mortuorum thessaliam deferri mandauit. ibiq; sepulti sunt mandãte rege pirro. in monumentis eoꝝ nimium preciosis. Fata uero que in summa felicitate hõibꝰ ostitutis cecas parant insidias. per quas a felicitatis fastigio decidere eos subitam facisit in ruinam ostendunt eis ea valde placere/que ruinosa pꝰ ea parunt detrimenta. ¶ Pirrus itaq; in sui regni fastigio ostitutꝰ hermione helene ꝛ menelai filie vxoris horestis feruentis amoris cupidine captꝰ fuit. ꝓpter quod data opera ut sue satisfaciat voluntati hermionã furtiue rapuit ab horeste ꝛ a regno dudũ agamennõis mecenaꝝ in quo regnabat horestes ĩ regno thessalie furtĩ adduxit eamq; sibi matrimonio copulauit. Dolet ergo horestes de tãta verecundia sibi facta. sed in regnuꝫ suũ pirrum inuadere sibi non ẽ tãta potestas tacitus tamen in mente oseruat futuros euẽtus per quos sibi posset plene parari vindicte facultas. Factũ ẽ'q; pirrus proposuit in delphon insulã

se offerre ad regraciãdũ appollini deo ⁊ aliis diis de multa victoria quam in troia ẽ feliciter consecutus ⁊ de mortis vindicta achillis patris ei⁹ sumpta de paride crudeliter interfecto. ¶Propter quod pirrus ĩ apparatu suo se accinxit ad iter. ⁊ in delphon insulaz se contulit relictis in palacio suo andromache hectoris dudum vxore cũ paruulo filio suo et eiusdẽ hectoris nomine laumedonta cũ ⁊ ipsa pregnans eẽt ex pirro necnon ⁊ hermione ei⁹ vxore que post recessuz pirri misit menelao patri suo sibi valde grauiter successisse de pirro marito suo qui solius andromache amore bachatus de ea paz curabat aut nibil . ut acceleret venire thesaliam ⁊ ꝙ andromachẽ morti tradat cum eius filio laumedonta. ¶Menelaus itaq; ad verba hermonie filie sue thesaliam properat vbi sue nobilitatis omisso pudore in andromachen irruit. ¶Sed andromache subito puerum suũ laomedontam suas recepit in vlnas ⁊ precipiti fuga lapsa se dirigit in plateas. ibiq; fortiter exclamans auxilium popli otra menelauz implorat cũ lacrĩs ne populꝰ patiatur ipaz ĩterfici cũ puulo nato suo ¶Populꝰ ãt ĩcõtinẽti ad arma decurrit ⁊ armata mãu insequt menelaũ sic ꝙ menelaꝰ ctiore populi stupefactus ad ꝓpria remeauit. ¶Horestes vero audiẽs pirrũ in delphõ ĩsulã puenisse ibi in multa militũ cõitiua se otulit⁊ ĩ potẽti manu aggressꝰ pirruz ⁊ manu ꝓpria ibi ĩterfecit eundez ⁊ pirrꝰ mortuꝰ ẽ q̃ statĩ ĩ eadẽ ĩsula fuit sepultꝰ. ¶Vxorẽ ãt suã recuperauit ⁊ ĩ rgnũ suũ ipaz adduxit. peleus uero ⁊ thetis ãdromachẽ ex pirro ĩpguatã ⁊ laõedõtã ei⁹ filiũ a thesalia fcedẽtes ĩ molos ã defert citatẽ

ibiq; andromache peperit filium. quem ex pirro sus
tulerat ⁊ nomen eius achillides ē vocatū. Hic achilli
des creuit ⁊ laomedontam fratrem sunm thesalie co
ronauit in regem seipo postposito ad quē regnū ipz
racionabilius pertinebat ⁊ nihilomin9 ipi9 sui frīs a
more voluit ⁊ mandauit ꝙ omnes troiani. qui cap
tiui erant in grecia libertate plenaria potirent. Pre
terea hic subiungit historia sic enarrans vt dictū est
supra capitulo. xiiii. ⁊. xv. qualiter achilles mortuo
troilo corpus troili ad caudam sui equi ligauit. ⁊ p
totum exercitum vituperabiliter traxit illud. ad cu
ius corporis recuperationem rex mennō viriliter in
stitit ipm ꝓstrauit ab equo letaliter vulnerauit. sic
ꝙ quasi mortuus fuit delatus ad castra. ⁊ qualiter
achilles ipsum a suis mirmidonibus interceptū nō
sua virtute bellica sed proditorie interfecit. Et qua
liter postea rex priamus ipsuz iuxta troilū fecit hōri
fice sepeliri. Nunc presens narrat historia ꝙ p̄dictus
rex mennon quādā mire pulchritudinis suaz sororez
habebat que manifeste venit coram omnib9 ad men
nōis monumētū illō apiri mādauit ossa mēnonis ex
traxit ab ipo ⁊ ea i quodā aureo vase reposuit. oser
uāda que statī cū p̄dicto vase de medio astātiuz ab
oculis sic prorsꝰ euanuit velut vmbra ꝙ nunc̄ i lo
co ipso postea visa fuit. Hāc nōnulli dixerūc fuisse
deam uel dee filiā uel vnā ex illis quā gentes fatam
appellant.

De somnio vlixis ⁊ morte p filium interempti.

Ē narranda igit̄ morte vlixisobmissis ad p̄ns
alius presentis historie stilus acuitur. Quare

narrat ꝙ dicit ꝙ vlixes quadaz nocte dormiebat in lecto suo ꝙ soporatus de se talem vidit ī suo somnio visionem. Videbat enz sibi videre quandam imaginem iuuenilis forme tam mirabilis speciei. ꝙ imago non putaret humana/sz potius forma diuina. p̄ nimia pulchritudine forme sue Videbat etiã sibi ultra modũ appetere imaginẽ ipaz posse tangere. ꝙ eã suo cogi tenacius in ãplexu/sz illa suos vitabat amplexꝰ et euz videbat a longe tueri. Deinde vero ad eum sibi propinquius vidēbat accedere ꝙ iterrogabat ab eo quidnã vellet/sz ille dicebat. Volo ut īsimul ꝺiungamur ut te cognoscã. Ac ille dicebat vlixi. O q̄tũ in hoc ẽ tua grauis ꝙ amara petitio Tu enz petis a me vt tibi ꝺiungar. sed o q̄tũ illa ꝺiunctio erit infelix. Oaz ex tali ꝺiunctione necesse ẽ ꝙ vnꝰ nostrũ exīde moriat. Deīdevidebat sibi ꝙ illa eadẽ imago ferebat in manu quandam lanceã ī cuiꝰ lãcee summitate videbãt baberi quedã curricula tota ex piscibꝰ artificiose ꝺposita. Deinde videbat sibi ꝙ imago illa r̄ cedere vellet ab eo que ꝙ dicebat sibi. Hoc est signuz impie disiunctionis. que inter nos duos ẽ postremo futura. Vlixes ãt tunc somno solutus valde miratus est de ipsius somnii visione. ꝙ multum suo perquirit in animo ad quid somnium ipsum tendat. Demum illucescente die perquirit augures ꝙ diuinos ꝙ eos ad se venire mandauit. Quibus venientibus ꝙ recitata eis somnii eius qualitate ipsi dixerunt. ꝙ p̄ signification̄em ipsius somnii aperte conicitur vlixem per filiuz exilio uel morti tradendũ. Cuius rei cã vlixes valde perterritus thelamacũ filium suũ capi fecit

⁊ eum mandauit firmâ custodia detineri. ¶Ipse vero elegit sibi locum in quo posset secure manere in quo rũdã secretariorꝫ suorꝫ fidelissima comitiua· Valla uit enim locum ipm muris altis ⁊ fortibus. ad quez non nisi per pontem quemdaz volaticiũ haberi pote rat ad ipsum accessus· Statut etiã ꝙ ad eũ nullꝰ ac cederet nisi esset aliquis de suis secretariis supradcis Factumqꝫ ẽ ꝙ cũ vlixes dudum ex circe quẽdã filiũ suscepisset thelaganũ nominatũ qui cuius eẽt filiꝰ a nemine sciebat ꝑterqꝫ a circe sua tantũmõ genitrite. Factus ẽ igit thelaganus annorꝫ quideci q studio se querit a matre cuius fuerit filius. ⁊ si viuit. ⁊ ĩ quo loco moret· Diu negauit mater eũ certificare de prẽ· Demũ cuz thelaganus mrẽm super inquisitione prĩs diutius stimulasset affecta tedio stimuli filialis filio pandit ⁊ referat regem vlixem eẽ prẽm ipiꝰ· ⁊ euz de loco regni sui vbi morat vlixes diligenter instruxit Thelagonus ãt in relatione matris ẽ nimium factꝰ le tus· Desiderio tamen nimio fluctuat patrẽ suũ velle videre ⁊ ad eum accedere desideranti animo exardes cit a matre sua igit obtenta licencia que deceleri redi tu rogat illum thelagonus se accĩxit ad iter. ⁊ tantũ per dietas suas laboriose ꝓcessit ꝙ peruenit achaiã vbi factus certus de loco ubi morabat vlixes ad lo cum ꝓdictũ accedit· Cũqꝫ quodã die lune in mãe ap plicuisset ibidez in introitu põtis inuenit custodes v lixis quos affectuose rogat ut eũ ad vlixẽ spõte ac cedere pmittãt· Negãt illi mãdatũ dñi sui ꝓuates· ¶In stat thelagonꝰ hũlibꝰ ꝓcibꝰ at illi viribꝰ utẽtes ꝛpel lũt eum. ⁊ inuriose ⁊ violenter impellunt· Quare

thelagonus duz illatas sibi pati nollet iniurias in v
num ex predictis custodibus irruit ⁊ pugno clauso
ipm sic potenter in cathena colli percussit. qꝫ ei⁹ frac
ta colli cathena protinus expirauit. Alios uero custo
des eius socios impellendo viriliter a ponte deiecit
⁊ precipitauit in vallo. Fit ergo clamor maximus q̃
re multi irruentes ad arma in thelagonũ irruũt ipm
interficere satagentes. sz thelagonus facto impetu in
unum eorum qui aggressi sunt eũ ensez quẽ bẽbat in
manu ab eo violenter extirpat. ⁊ ĩ alios irruẽs ense
nudo. xv ĩterfecit ex eis ⁊ ab illꝭ ẽ grauiter vulnerat⁹
Deide cũ clãor forti⁹ ĩualesceret ad uoces clãoris in
surgit ulixes putãs ne aliqs de familia thelamaci de
tenti p eũ dõesticos suos ĩuaserit. ut ꝑ sui liberatõe
eos vulneret aut occidat. Quare irat⁹ cũ quodã iacu
lo qđ ferebat ĩ mãu ad locũ clãoris accelerat. ubi su
os uidit ab illo adolescẽte sibi ĩcognito ĩterfectos cer
nit eũ ⁊ ĩ vĩdictã necis occisoꝝ iaculũ suũ vibrauit ĩ
ipm. sic qꝫ ipm pcussit ex eo nõ tñ mꝛtũ lesit eundem
Sed thelagonus contra ulixem iaculum impetuose
vibrantem cum non cognosceret si esset ulixes arrep
to illo eodem iaculo quem ipse vibrauerat ⁊ ĩ terraz
ceciderat. thelagon⁹ in ulixẽ ĩpetu duriori retorsit sic
qꝫ ipm ex eo letaliter vulnerauit costas eius ex ipso
vulnere perforauit. Quare ulixes ex ipso ictu vul
neris in terram decidit seipsum sustinere non valẽs.
utpote qui morti se sentit esse vicinum. Corporis
itaqꝫ vires in ipso deficiunt. ⁊ cum ipse quasi dese
cerit in sermone. balbutientibus verbis / querit a
thelagono quisnam esset. Dum ulixes ad

memoriam tunc reducit letalez sui somnii visionem. Thelagonus vero ad interrogationē vlixis a circumstantibus querit quis ꝙ ille sit qui ipm interrogat. Dicunt ei vlixem eē. Quo audito thelagonus anxiꝫ exclamauit dicens. Ve mihi Veni videre patrē meum. vt eo viuente letarer cum eo ꝙ nunc factus sum occasio mortis eius. Et statim pre nimio dolore in terrā cecidit veluti semiuiuus. Demum a terra surgens laniatis vestibus cum eēt inermis facīē suam pugnis otundit in lacrimis. ꝙ a suo uertice flauos capillos euellit. Prostratus itaqꝫ ad pedes vlixis se dirigit ī singultibus lacrimaꝫ dicit se eē thelagonū infelicem circes filium quē tu vlixes pater mi ex ea infeliciter suscepisti. Si morieris care pater dii faueant ut tecuꝫ moriar. ꝙ post te me viuere non permittāt Vlixesuero ut agnouit suuꝫ eē filiū ex circe blādit⁹ est ei ī sui corpis debilitate maxima in qua erat. ꝙ mādat fractis eloquiis vt a lacrimis astineat ꝙ dolore Pro thelamaco filio suo mittit q̄ veniēs ad thelagonū. q̄rit irruere quasi necem prīs auidus vindicare. Sꝫ vlixes verbis ꝙ nutu ut potuit thelamoco ꝓhibꝫ ne īsurgat ī ipm īmo ut eū caꝫ habeat utpote frēꝫ suū Ducitur ergo vlixes fere mortuꝰ ī achaiaꝫ vbi tm̄ triduo vixit ꝙ postē triduū expirauit. qui in achaia hōre regio sepelit. Pꝰ cuius mortē statiꝫ thelamocus paterni regni fuit assumptus in regē. ꝙ thalagonū frēꝫ suū multo fouet honore per annū vnū ꝙ dimidiū eū secū detinuit ꝙ in honore maximo militē eum fecit. Retiere voluit eum magis sed thelagonus matris sollicitatus ad litteras ut matri satisfaciat iuitꝰ recedit a frē

in cuius rececessu thelamacus multum eum donis ꝛ muneribus bonorauit. ꝛ õni eo quod faceret ad ap paratum recessus ipsius. Recessit ergo thelagonus a fratre suo thelamaco in multis lacrimis defluentib9 ab vtroqꝫ. qui post recessum eius in aulidẽ insulam ad matrem sanus applicuit. De cuius reditu ꝛ aduẽ tu ultra modum facta mater ẽ bilaris. que multũ fu erat de filio curiosa ꝓpter tãta fatorũ discrimĩa que sic feliciter emerserunt prout ipa ꝓuiderat arte sua. Hõ post multos ãt dies circes letaliter egrotauit de qua egritudine violenter oppressa diem clausit extre muꝫ. Thelagonus igit' in regẽ assumit' ꝛ vixit in reg no suo annis feliciter sexaginta ꝛ mortuus ẽ. Thela macus vero regnauit in achaia annis septuagĩta. ꝛ multiplicatum ẽ sub eius gubernatione regnũ achaie valde nimis. Vlixes autem vixit annis nonaginta tribus. ꝛ feliciter mortuus est in regno suo. Et ĩ hoc loco dares presenti operi finem fecit sicut ꝛ cornelio reliqua ergo sunt de libro ditis. licet dares in captio ne troie operi suo finem fecerit. q̃ postea in libro suo vlterius non processit reliqua vero sunt de libro di tis ipsius vsqꝫ ad finem. qui integre facere voluit o pus suum. Et ideo si qnid huic operi superadditu inueniat'. credendum ẽ nõ eẽ de veritate operis ipsi9 sed de operis fictione. Vez tamen dares ꝛ ditis qui tempore ipsius troiani belli in ipso bello fuere ꝑsen tes in compositione opez coz inuenti sunt pro ma iori parte concordes. ꝛ in paucis inuenti sunt discor des. Quod autẽ anthenor ꝛ eneas fuerunt actores ꝓ ditionis ipsius bene ꝺuenunt. Dixit tamen dares q̃

polidamas ãthenoris filius de nocte accessit ad gre cos qui de modo captionis ciuitatis cum grecis ea nocte tractauit. ⁊ ut signo dato per eum ilion aggre di procurarent. Dixit etiam ꝙ greci de nocte troiam intrarunt ⁊ non per murum ruptum occasione equi erei ficti per grecos cum de equo ipso nullam fecerit mentionem. sed fuisse dixit ingressus per portã ereaz vnam de portis ciuitatis troie. in cuius porte summi tate erat fabricatum ⁊ infixum de marmore quoddã magnum caput equi. licet virgilius de equo ereo cum dite ocordet ⁊ in banc portam ereaz dixit dares an thenorem ⁊ eneam cum polidame recepisse grecos et eis exinde aditum prestitisse. ⁊ per eos ea nocte fuis se magnum ilion interceptuz. ⁊ in illud primo nepto lomũ filium nestoris introductũ. Dixit etiam idem dares eneam non solum polixenam occultasse veruz ⁊ eius matrẽ beccubam cum eadem ⁊ hac de cã exili o fuisse damnatum. De morte uero ipsius beccube ni hil dixit in fine tamen operis sui hoc addidit. Pug natum ẽ annis decem mensibus sex diebus duodecĩ Et de grecis fuerunt apud trioam octĩgenta sex mili a pugnatorum. Troiani uero pugnantes qui ꝓ ciui tate ipsa defendenda pugnauerunt fuerunt sex centa milia septuaginta sex. Dixit etiam naues cum quib9 exulauit eneas fuisse ducentas. ⁊ cum quibus etiam paris in greciam fuit prouectus. Troiani uero qui se cuti sunt anthenorem fuerunt duo milia quingenti ce teri secuti sunt eneam. troiani autez ⁊ greci utriusq; p tis maiores qui ⁊ a quibus interfecti fuerunt sunt bi vt scripsit idẽ dares. Hector enim intefecit regez ꝓ

theſilaum·regem patroclū·regem merionem·regem ar
thilogum·regem prothenorē·regem epiſtropum·rḡē
cedium·regem alphenorem·regez drodium·regē phil
lis·regem xantipum. regem octomeranū. regem polix
enū. regem humerum·regem pollitenas. regem philete
am. regem iſidium·ꝛ regem leontum·¶ Paris autē in
terfecit palamidem. regem anthilogum·achillem ꝛ ai
acem ¶ Aiax vero ipſum paridem cum ambo ſe mu
tuo vulneribus occidiſſent ¶ Eneas vero interfecit
regem amphimacum·ꝛ regem nereum·¶ Achilles au
tem grecus interfecit regem eufenium regem iponeuz
regem phebum regem auſterum·regem ligonium·regē
euforbium·hectorem et troilum regem mennonem·ꝛ
regem neptholomum ¶ Pirrus interfecit panthaſile
am reginam·regem priamum et eius filiam polixenā
Diomedes vero interfecit regem antipum. regez eſto
rion regem prothenorem·ꝛ regem optomenum·